

Bundel - Algemeen Bestuur van 30 oktober 2025

- 1 Opening en mededelingen
- 2 Vervolgstappen doorontwikkeling Achterhoek Samenwerking
Bijgevoegd zijn de Boardstukken van 16 oktober.
Toelichting door M. Boumans en I. Rensink
Memo Board voortgang doorontwikkeling
Memo Board - Reacties Thematafels Inhoudelijk perspectief september 2025
- 3 Bestuursrapportage januari – augustus 2025 en 2e verzamelwijziging 2025
 1. *Kennisnemen van de bestuurs- en budgetrapportage januari tot en met augustus 2025.*
 2. *Instemmen met het eenmalig uitvoeren van het penvoerderschap voor de Partner-events voor het Achterhoek Partnernetwerk*
 3. *In stemmen met de 2e (budgettaire neutrale) verzamelwijziging 2025.*Voorstel Bestuursrapportage januari – augustus 2025 en 2e verzamelwijziging 2025
Bestuursrapportage januari - augustus 2025
- 4 Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2025
Instemmen met de verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2025
Voorstel verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2025
Verordening financieel beleid beheer en organisatie Regio Achterhoek 2025
- 5 Project Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit Achterhoek
 1. *Instemmen met het project Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit Achterhoek en de voorgestelde financiering; een bijdrage van € 1.386.000 uit de Regio Deal (springplank publieke mobiliteit), € 150.000 uit de gebiedsmiddelen Provinciale Cofinanciering Regio Deal II en een bijdrage van € 245.100 uit het investeringsfonds*
 2. *De gevraagde bijdrage van € 245.100 uit het investeringsfonds beschikbaar stellen.**Ter informatie is een overzicht van de Regio Deal projecten, stand van zaken oktober, bijgevoegd.*
Voorstel Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit
Aanvraagformulier Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit
Bijlage Plan van Aanpak Publieke Mobiliteit Achterhoek
Rapport van Bevindingen Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit Achterhoek
Stand van zaken projectenoverzicht RDII - oktober 2025
- 6 Project AI als versneller in de bouw
 1. *Akkoord gaan met het project en de voorgestelde financiering; een bijdrage van € 168.250 uit de Regio Deal II (springplank 1.3 Bouwen naar Achterhoekse Identiteit), € 50.000 uit de gebiedsmiddelen Provinciale Cofinanciering Regio Deal II en € 18.250 uit het investeringsfonds.*
 2. *De gevraagde bijdrage van € 18.250 uit het investeringsfonds beschikbaar stellen.*Voorstel AI als versneller in de bouw
Aanvraagformulier AI als versneller in de Bouw
Rapport van bevindingen AI als versneller in de Bouw
- 7 Project Datagedreven woningbouw
 1. *Akkoord gaan met het project en de voorgestelde financiering; een bijdrage van € 173.500 uit de Regio Deal II (springplank 1.3 Bouwen naar Achterhoekse identiteit), € 50.000 uit de gebiedsmiddelen Provinciale Cofinanciering Regio Deal II en € 23.500 uit het investeringsfonds.*
 2. *De gevraagde bijdrage van € 23.500 uit het investeringsfonds beschikbaar stellen.*Voorstel Datagedreven woningbouw
Aanvraagformulier Datagedreven woningbouw
Rapport van bevindingen Datagedreven woningbouw
- 8 Projecten samenwerking innovatiecentra en Smart Energy Hub Winterswijk
 1. *Kennisnemen van het project Samenwerking Innovatiecentra. Voor dit project wordt een bijdrage van €416.24 uit de Regio Deal II (springplank verdienvermogen breed bedrijfsleven) gevraagd.*
 2. *Kennisnemen van het project Smart Energie Hub Winterswijk. Voor dit project wordt een bijdrage van € 45.375 uit de Regio Deal II (springplank Slimme Energiegemeenschappen) gevraagd.*Voorstel projecten samenwerking innovatiecentra en Smart Energy Hub Winterswijk
Aanvraagformulier samenwerking innovatiecentra
Bijlage pitch samenwerken innovatiecentra
Rapport van bevindingen samenwerking innovatiecentra

Aanvraagformulier Smart energy hub-Winterswijk
Rapport van bevindingen Smart energy hub Winterswijk

- 9 Verslag van de vergadering van 10 september 2025
 Vaststellen van het verslag.
 Verslag Algemeen Bestuur Agenda 10 september 2025
- 10 Rondvraag en belangrijke data
 10 november bestuurlijk overleg NPVR (vervolg 3 april) Enschede (M. Boumans)
 14 november dag van Gelderland (middag, Arnhem)
 15 december Achterhoek Raad

Vervolg doorontwikkeling Achterhoek Samenwerking t.b.v. Achterhoek Board d.d. 16 oktober 2025 Van: Inez Rensink

Voorstel

1. Bespreken van:
 - a. De samenhang tussen de verschillende trajecten
 - b. Verwachtingen ten aanzien van de producten die er eind november moeten liggen.
 - c. Betrokkenheid vanuit de Board bij dit proces.
2. Akkoord gaan met het verlengen van het Uitvoeringsplan 2025 t/m medio 2026

Toelichting

In september zijn 2 documenten in de verschillende gremia van de Achterhoek samenwerking gepresenteerd: 'Het inhoudelijk perspectief- eerste opzet naar een nieuwe regionale visie', en de 'vertrekpunten voor een passende governance'. Na goedkeuring door de Board, hebben het AB/DB, de Achterhoek Raad, en de Thematafels in grote lijnen hun steun uitgesproken voor beide documenten als basis voor de nieuwe inhoudelijke koers en de doorontwikkeling van de regionale samenwerking. Dit betekent werk aan de winkel de komende maanden! Graag nemen we de Board mee in de vervolgstappen.

Inmiddels speelt een aantal regionale processen dat parallel loopt, maar nauw met elkaar samenhangt. Hoewel het soms verschillende documenten of producten zijn, overlapt de inhoud (deels), of is deze aanvullend en nauw met elkaar verbonden. Het gaat om:

- Nationaal Programma Vitale Regio's. Om regionale samenwerking hoog op de Haagse politieke agenda te houden, ook direct na de verkiezingen, ligt er flinke druk op het formuleren van ons programma. Dit om snel in gesprek met het Rijk te komen over onze doelstellingen en programmatische samenwerking.
- De afronding van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (RPA), en de uitwerking van een structureel 3-O breed ruimtelijk programma binnen de regionale samenwerking op basis van het RPA. Na kennisname in de 8 colleges, gemeenteraden de komende weken, zal het RPA (inclusief vervolg) in de Achterhoekraad van december worden geagendeerd.
- De contouren van de nieuwe Achterhoek Visie 2050. De basis hiervoor vormt het inhoudelijk perspectief en de hierbij opgehaalde commentaren (incl het RPA). In december willen we de verdere uitwerking van de contouren voorleggen in Board en Achterhoek Raad.

- De uitgangspunten van de governance, die grotendeels zijn omarmd, nemen we mee als contour in de nieuwe Achterhoek Visie 2050. De inhoud is immers leidend voor onze manier van werken. De uitgangspunten werken we komende maanden verder uit.
- Tot slot zijn we bezig met de uniforme profilering van de Achterhoek ism Achterhoek Toerisme. Dit staat 6 november op de agenda van de Board. Ook loopt de doorontwikkeling van de stichting SmartHub/Young Talent nog. Beide dragen bij aan een versterkte samenwerking en externe profilering van onze visie.

Tijdens de Boardvergadering zullen wij deze samenhang verder toelichten en vervolgens bespreken hoe wij dit concreet hebben vertaald in het vervolgproces.

De komende 1,5 maand zetten we vanuit 8RHK ambassadeurs volop in om deze trajecten verder te brengen. We zien dit als een mooie opdracht, omdat we hiermee vormgeven aan onze toekomstige regionale samenwerking, op inhoudelijk en organisatorisch vlak. We willen dit oppakken op een manier die recht doet aan een integrale manier van werken, met de blik naar buiten, met draagvlak en resultaat. De organisatie voelt de urgentie en we hebben hiervoor intern capaciteit vrijgemaakt. Daarnaast doen we een beroep op een ervaren innovatiestrateg/procesbegeleider, die ons de komende maanden op een creatieve wijze zal ondersteunen.

De Board heeft aangegeven sturing en eigenaarschap te willen voeren op de visie en de doorontwikkeling. Daarom willen we graag het gesprek over:

3. De samenhang tussen de verschillende trajecten
4. Verwachtingen ten aanzien van de producten die er eind november moeten liggen.
5. Betrokkenheid vanuit de Board bij dit proces.

Tot slot stellen we de Board voor om het uitvoeringsprogramma 2025 met een half jaar, tot de zomer van 2026, te verlengen. Dit voorkomt dat we nu een plan maken dat geen recht doet aan de ontwikkeling waar in we zitten, omdat we op dit moment de contouren van de visie nog niet klaar hebben. Voor wat betreft de doorloop van het werk, levert dit geen problemen op. Veel dossiers lopen door in 2026.

Overzicht reacties Thematafels bespreking inhoudelijk perspectief 2025

Ter informatie

Inleiding

De bespreking van het inhoudelijk perspectief en governance tijdens de Thematafels van 25 september 2025 had als primair doel om reacties op te halen op twee documenten: het regionaal inhoudelijk perspectief en het voorstel governance. De discussies aan de thematafels zijn hieronder samengevat.

Samenvatting reacties

Er is een positieve basis over de voorgelegde documenten en inhoudelijke lijnen. De Thematafels staan positief tegenover de voorgestelde integrale aanpak en erkennen de waarde van de huidige 3-O samenwerking (overheid, organisaties, ondernemers) als fundament voor toekomstige stappen. Ook wordt de verschuiving naar opgavetafels om de integraliteit te bevorderen positief ontvangen.

Reacties op inhoud

- Er is een sterke wens voor een scherpere focus op de belangrijkste speerpunten, terwijl tegelijkertijd de integrale aanpak (de samenhang tussen thema's zoals wonen en mobiliteit) verder uitgewerkt moet worden.
- Verbreding van het economisch perspectief: Er is kritiek dat de stukken te veel de economische dimensie ademen. De focus moet worden verbreed, met name door:
 - Meer aandacht te geven aan de menselijke kant en het concept van brede welvaart.
 - Inclusieve Samenleving en Arbeidspotentieel: Er is behoefte aan aandacht voor inclusieve samenleving, bijvoorbeeld in relatie tot onbenut arbeidspotentieel.
 - Gezondheid of vitaliteit, meer centraal te stellen als een belangrijk principe voor de regio gezien de grote uitdaging in de regio op dit gebied.
 - Voor circulariteit is economische benadering juist wel van belang (integrale benadering)
- Enkele aspecten worden nog gemist of komen onvoldoende naar voren en moeten expliciet worden meegenomen:
 - De ecologische dimensie (natuur, biodiversiteit, water) en de verbinding met het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (RPA) moeten sterker naar voren komen.
 - Om daadkrachtig aan de toekomst van de Achterhoek te kunnen werken is van belang om de ruimtelijke vraagstukken ook op regionale schaal in samenhang met sociaaleconomische ontwikkelingen aan te pakken. Te moet verder worden uitgewerkt.
- De unieke positie van de grensregio met Duitsland en grensoverschrijdend werken moet structureel en expliciet worden meegenomen. Aanvullend op bovenregionale samenwerking met omliggende regio's.

Reacties op governance

- Het burgerberaad (of een vergelijkbaar instrument) is het meest bediscussieerde onderwerp. Er is veel huiver en kritiek (risico op schijnparticipatie, onduidelijke rol t.o.v. Achterhoek Raad, geen doel op zich). Advies is om ook alternatieven te overwegen (Achterhoek Panel/Ondernemersberaad) en duidelijke kaders te stellen voor de inzet ervan.
- Er is terughoudendheid om de succesvolle structuren van Thematafels zomaar weg te gooien. Het mandaat en de slagkracht van de Thematafels (of hun opvolgers) mag niet verloren gaan en de Board moet de regie niet te veel naar zich toetrekken.
- Er is een duidelijke roep om het 'indikken' van de overlegstructuren en het voorkomen van dubbelingen in werkzaamheden en agenda's. De nieuwe Governance moet de onoverzichtelijkheid van de veelheid aan tafels verminderen, niet vergroten.
- De verschuiving naar opgavetafels met meer cross-overs wordt als positief gezien om integraliteit en effectiviteit te bevorderen.
- De stelling dat de regio géén uitvoering doet, is te scherp. Gezien de toenemende landelijke en provinciale vraag (bijv. Woondeal) is een rol in de facilitering en aanjaging van lokale uitvoering nodig.

Overige reacties

Er is een grote behoefte aan een duidelijk overzicht van processtappen (wie, wat, wanneer besluit) en een heldere concretisering van de relatie tussen de verschillende documenten (RPA, NPVR, Inhoudelijk Perspectief, Visie2050)

Vervolgacties

Inhoud

- In de slag naar contouren van de visie eerst starten met de uitwerking van de twee pijlers. En dan ook beschrijven waar pijlers elkaar raken (integrale benadering) en welke opgaven er onder de pijlers hangen. Het is hierbij van belang om de omslag te maken naar werken vanuit (grotere) opgaven.
- In het verlengde hiervan de discussie voeren welke opgaven binnen het brede thema leefbare gemeenschappen wel binnen de agenda vallen en welke beter elders in de regio kunnen worden opgepakt, het gaan dan bijvoorbeeld over het thema gezondheid/vitaliteit. Deze uitwerking is ook nodig voor de pijler Toekomstbestendige Economie.
- De verbinding met ruimte (of RPA) moet worden meegenomen als contour voor de visie.

Governance

- Burgerberaad heeft veel stof doen opwaaien. Een verdere uitwerkingen in de komende periode is van belang, waarbij het goed is om ook naar alternatieven te kijken. Daarnaast moeten de strategische doelen (meer betrekken inwoners, ondernemers, etc.) worden meegenomen als contour van de visie gezien de overeenstemming hierover.
- De meeste tafels staan (deels) open voor verandering in overlegstructuur van de tafels. Er is nog wel behoefte aan verscherping. Tijdens het board overleg op 16 oktober afstemmen tot wanneer we de "positie" van de Thematafels in ieder geval niet gaan veranderen (bijvoorbeeld t/m vaststellen visie), zodat we eerst stappen kun maken op inhoud. Bij deze verandering is van belang om thematafels te hierbij te betrekken.

Proces

- Er is een grote behoefte aan een duidelijk overzicht van processtappen (wie, wat, wanneer besluit) en een heldere concretisering van de relatie tussen de verschillende documenten (RPA, NPVR, Inhoudelijk Perspectief).

Bijlage – Reacties per Thematafel

Circulaire Economie & Energietransitie

Reacties op inhoud (inhoudelijk perspectief)

- De integrale aanpak wordt als positief en kansrijk ervaren, vooral voor de circulaire economie.
- Het thema circulaire Economie zou explicieter als doel moeten worden gesteld of opgenomen moeten worden in de titel Toekomstbestendige economie.
- Er is behoefte aan een scherpere focus, te beginnen op het niveau van de voorgestelde pijlers.
- De ecologische dimensie (ecologie, natuur, biodiversiteit, water) wordt gemist of komt onvoldoende naar voren in de pijlers. Dit moet expliciet worden meegenomen, o.a. in relatie tot de transitie in de landbouw en het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (RPA).
- De ruimtelijke dimensie moet goed verbonden worden met de economie, bijvoorbeeld vanuit de ruimtevraag voor circulariteit.
- Aandacht is nodig voor het belang van de vrijetijdseconomie in relatie tot de agrarische sector/platteland (integrale benadering).
- Het belang van de grensregio met Duitsland (logistiek en ligging) moet worden meegenomen.
- Het thema statushouders en opvang van arbeidsmigranten wordt gemist in de stukken.
- Aandacht voor Onderwijs is nodig, met name voor de krimp in leerlingaantallen, het belang van Leven Lang Ontwikkelen (LLO) en de toekomstbestendigheid van onderwijsvoorzieningen.

Reacties op governance (en rol)

- De 3-O samenwerking staat niet ter discussie.
- Opgavetafels kansrijk om integraliteit te bevorderen
- Er bestaan vraagtekens bij de voorgestelde instelling van een Burgerberaad; er wordt geadviseerd de relatie met de Achterhoek Board te verduidelijken en alternatieven (zoals het Achterhoek Panel) te overwegen.
- Indien een Burgerberaad wordt ingesteld, dient er een equivalent Ondernemersberaad te komen.
- Het principe van 'meervoudige waardecreatie' moet expliciet een onderdeel zijn van de uitgangspunten.
- Oproep om dubbelingen in overlegstructuren te voorkomen.

Overig (inclusief reacties op proces)

- Bij de uitwerking moet gebruik gemaakt worden van regionale netwerken (o.a. DuCo's en Datalab GO).

Wonen & Vastgoed

Reacties op inhoud (inhoudelijk perspectief)

- Het inhoudelijk perspectief is een goede basis om verder te werken richting 2050.
- De samenhang tussen thema's (bijvoorbeeld Wonen en Mobiliteit) moet integraal bekeken worden. Dat mist nog in het perspectief.

- Het Regionaal Programma Achterhoek (RPA) wordt als belangrijk gezien, maar de Ruimtelijke Ordening (RO) moet explicieter in verband worden gebracht met de agenda. Suggestie: een opgavetafel Wonen en RO).

Reacties op governance (en rol)

- De slagkracht en autonomie van de Thematafel (TT) moeten behouden blijven. De TT zou de opdrachtgever moeten blijven van de opgavetafels om de regie te waarborgen.
- De regio/8RHK Ambassadeurs moet wel een rol in de uitvoering hebben, namelijk in de facilitering en aanjaging van lokale uitvoering, gezien Rijksuitspraken (bijv. Woningdeal) uitvoeringskracht op regionaal niveau vergen. De stelling dat de regio géén uitvoering doet, is te scherp
- Er is kritiek op het concept Burgerberaad (risico op schijnparticipatie, onduidelijke positie ten opzichte van de gemeenteraad).
- De Governance moet aansluiten bij wettelijk voorgeschreven structuren (prestatieafspraken, Omgevingsvisie) en de toenemende landelijke rol van de regio.
- Er moet een oproep komen om 30 partners (ondernemers en woningcorporaties) te laten meebetalen aan de uitvoeringskracht van de regio.
- De structuurdiscussie moet beperkt blijven tot bijsturing en verbetering van integraliteit; de opgebouwde sterke naam mag niet verloren gaan door te veel wijzigingen.
- De veelheid aan overlegstructuren leidt tot onoverzichtelijkheid, en de vrees bestaat dat de nieuwe governance dit niet verbetert/vermindert.
- Er is behoefte aan een duidelijke concretisering van de verhouding tussen de Board en de Thematafel, o.a. over het zelf voeren van onderhandelingen met de provincie.
- De Board moet de regie niet te veel naar zich toetrekken; de Thematafel is nodig om de samenhang en de richting de achterban te waarborgen.

Overig (inclusief reacties op proces)

- Er is grote behoefte aan een duidelijk overzicht van processtappen: wat, wanneer en door wie (Colleges, Raden, etc.) besloten wordt. De relatie tussen documenten als het RPA, NPVR en het Inhoudelijk Perspectief is onduidelijk (lopen langs elkaar).
- De bekendheid van 8RHK bij ondernemers is laag; het inzetten van een Storietereller om de bekendheid te verhogen wordt gesuggereerd.
- Er is behoefte aan een roadmap voor de opgaves vanuit Den Haag en de provincie.

Smart Werken & Innovatie

Reacties op inhoud (inhoudelijk perspectief)

- Er moet een duidelijke relatie zijn met de in mei gemaakte keuzes in het RPA (die bepalend kunnen zijn voor de Visie 2050).

Reacties op governance (en rol)

- De voorgestelde integraliteit (van thematafels naar opgavetafels) spreekt aan.
- Er is behoefte aan het 'indikking' van de overlegstructuur om het overzicht te verbeteren ('door de bomen het bos niet meer').
- Er is behoefte aan een duidelijke demografische legitimatie voor de gemaakte keuzes.
- Het idee van het Burgerberaad leidt tot huiverigheid en de vraag: wat gaan we de burger vragen en is dit nodig? Er is behoefte aan duidelijke kaders en de vorm van het Burgerberaad.

- De verschuiving van Thematafels naar Opgavetafels met meer cross-overs en integraliteit wordt als positief gezien.
- Positief over structurele borging richting Den Haag en Brussel (lobby). Lobby richting Brussel nog meer aandacht geven.
- De vraag wordt gesteld of de huidige opzet niet leidt tot dubbelingen in werkzaamheden (als we één gemeente waren, zouden we het dan ook zo doen?).

Overig (inclusief reacties op proces)

- Aandacht is nodig voor de grensoverschrijdende samenwerking en het Ambassadeurschap aan de Duitse kant van de grens (hoe krijg je wederzijds gevoel in het gremium?).
- Voor cross-overs zijn een protocol en een agenda voor iedere tafel wellicht al voldoende.

Onderwijs & Arbeidsmarkt

Reacties op inhoud (inhoudelijk perspectief)

- Het inhoudelijk perspectief wordt overwegend positief ontvangen, maar de focus mag scherper (waar maken we echt het verschil?).
- Het verhaal rondom de arbeidsmarkt is economisch neergezet; er moet meer aandacht komen voor de menselijke kant en de brede welvaart.
- De aanpak mag vernieuwender en is nu wat behoudend. Er moet een realistische verbinding zijn tussen ambitie en de MKB-werkelijkheid.
- Aandacht voor onbenut arbeidspotentieel onder statushouders en een inclusieve samenleving wordt gemist.
- Grensoverschrijdend werken en logistiek worden gemist.
- De vraag wordt gesteld of de arbeidsmarkt alleen op de economie moet aansluiten, of ook andersom gezien de huidige ontwikkelingen. Op dit moment lijkt de arbeidsmarkt de economische vraagstukken te gaan sturen. Dit vraagt om op een andere manier naar de opgave te kijken en keuzes te maken.

Reacties op governance (en rol)

- De aanpassing van de Governance wordt positief ontvangen, met de wens tot meer integraliteit en effectiviteit. Het is niet erg als thematafels hierdoor verdwijnen of anders worden ingericht.
- De aanpak moet effectiever worden: voorkomen van dezelfde agendapunten op meerdere tafels en de juiste mensen op de juiste plek krijgen.
- Het Burgerberaad wordt niet door iedereen onderschreven (is slechts een middel), maar het doel om het netwerk en de bekendheid (onder jongeren en bedrijven) te vergroten, wordt wel erkend.
- Een scherpere ambitie en communicatie kunnen helpen bij het vergroten van het netwerk en ambassadeurschap.
- Er is nog geen goed beeld bij het iconisch project (men zit niet te wachten op een bouwwerk).
- Wettelijke taken die nu onder de thematafel vallen, kunnen indien nodig ook buiten 8RHK om georganiseerd worden.

Overig (inclusief reacties op proces)

- geen

Mobiliteit & Bereikbaarheid

Reacties op inhoud (inhoudelijk perspectief)

- Men is het algemeen eens met de stukken en ziet kansen.
- Er is een negatieve houding ten opzichte van het idee dat het sociaal domein te veel ruimte wordt geboden om bij de samenwerking betrokken te worden.

Reacties op governance (en rol)

- De 3-O samenwerking (Overheid, Onderwijs, Ondernemers) moet behouden blijven, gezien de positieve resultaten (o.a. lobby).
- Er is consensus om meer O's (Organisaties/Partners) bij de samenwerking te betrekken en dit meer naar buiten uit te stralen
- Er is terughoudendheid om de goede samenwerking/structuur binnen de TT Mobiliteit & Bereikbaarheid weg te gooien.
- Het mandaat en de slagkracht van de Thematafel mag niet verloren gaan, en er mag geen extra laag aan overleg bijkomen. Dit wordt als risico gezien.
- Het Burgerberaad wordt niet als kans gezien en mag geen doel op zich zijn (eventueel koppeling met de Achterhoek Raad).

Overig (inclusief reacties op proces)

- Geen specifieke opmerkingen.

De Gezondste Regio

Reacties op inhoud (inhoudelijk perspectief)

- Er is een wens de inhoudelijke focus te verbreden van voornamelijk economie naar het centraal stellen van gezondheid en vitaliteit voor de regio en samenleving.
- Het perspectief ademt veel economie en weinig gezondheid. Gezondheid/Vitaliteit zou een leidend principe moeten worden (inclusief zorg, sport/bewegen etc).
- Het begrip 'gezondheid' mag verbreed worden naar 'vitaliteit', wat de eigen verantwoordelijkheid van de burger benadrukt en aansluiting kan vinden bij economie.
- Vraagtekens bij de focus op een Visie 2050, terwijl men midden in de plannen naar 2030 zit voor De Gezondste Regio. De visie mag wel doortrekken naar 2050, maar moet simpel uitgelegd kunnen worden naar inwoners en gericht zijn op de uitvoering en versnelling van wat er al is.

Reacties op governance (en rol)

- Er zijn vraagtekens bij de timing van de structuurverandering, gezien men net een jaar in de nieuwe structuur werkt en dit het risico geeft recente inspanningen teniet te doen.
- Er is behoefte aan een grotere stem voor burgers, ervaringsdeskundigen en deelnemers.
- Men staat positief tegenover experimenteren met een Burgerberaad als middel om de samenwerking meer bekendheid te geven en burgers écht te betrekken, maar moet hierbij goed letten op hoe dit wordt gedaan.

Overig (inclusief reacties op proces)

- De vraag wordt gesteld waarom bepaalde opmerkingen uit de eerdere 80% versie-bespreking niet zijn teruggekomen.

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 30 oktober 2025
Agendapunt	: 3
Onderwerp	: Bestuursrapportage januari – augustus 2025 en 2 ^e verzamelwijziging 2025
Portefeuillehouder	: de heer M. Boumans

Voorstel

1. Kennisnemen van de bestuurs- en budgetrapportage januari tot en met augustus 2025.
2. Instemmen met het eenmalig uitvoeren van het penvoerderschap voor de Partner-events voor het Achterhoek Partnernetwerk
3. In stemmen met de 2^e (budgettair neutrale) verzamelwijziging 2025.

Toelichting

Met bijgevoegde rapportage beoogt de Regio de gemeenten (colleges en raden) te informeren over de taken die de gemeenten gezamenlijk uitvoeren ten behoeve van de Achterhoek. Deze taken bestaan uit Smart Governance, Smart Economy, Smart Living en Bedrijfsvoering en rente. De rapportage bestaat uit de bestuursrapportage, de budgetrapportage en financiële bijlagen.

Achterhoek Partnernetwerk

Onder de vlag van Onverwachte Hoek is afgelopen jaren een businessnetwerk ontstaan. Sport en cultuur zijn krachtige middelen om verbindingen te leggen. Afgelopen jaren was er al een samenwerking, maar die verliep financieel niet via 8RHK. Voor het seizoen 2025/2026 wordt voorgesteld dat 8RHK eenmalig het penvoerderschap van het Partnernetwerk op zich neemt. In deze periode zal, naast de uitvoering van het opgestelde jaarprogramma, een concreet voorstel voor de doorontwikkeling van de partner-events en een doorstart richting een mogelijk Achterhoek Partner Fonds opgesteld gaan worden.

Resultaat

Uitgaande van de op dit moment bekende ontwikkelingen is de verwachting dat het jaarresultaat voor 2025 voor de producten ten laste van de inwonerbijdrage € 267.000 positief is. Het verwachte renteresultaat voor 2025 is € 200.000 positief. De rente wordt, conform besluitvorming bij de begroting 2026, toegevoegd aan de egalisatiereserve rente.

Begrotingswijziging

In het kader van rechtmatigheid dient een begrotingswijziging te worden gemaakt voor de geconstateerde over- en onderschrijdingen. Deze (budgettair neutrale) wijzigingen zijn verwerkt in de bijgevoegde 2e verzamelwijziging 2025. De wijzigingen worden nader toegelicht op pagina 25-28 van de financiële verantwoording, onderdeel 2 van de rapportage. De eigen projecten van Regio Achterhoek zijn projecten waarvoor Regio Achterhoek opdrachtgever is. Deze kosten moeten worden opgenomen in de eigen exploitatie van de Regio Achterhoek.

Procedure: DB d.d.:	Vervolgactie: communicatie: Mededeling beslissing aan:	Bijlagen: Meegezonden: bestuurs- en budgetrapportage Ter inzage: Plaats van inzage:	Consequenties: Financieel: neutraal Personeel: nee
-------------------------------	--	---	---

Nadere informatie bij: Esther van Zuuk

Tel.nr.: 06 380 665 24

**BESTUURS- EN
BUDGETRAPPORTAGE
REGIO ACHTERHOEK**

JANUARI T/M AUGUSTUS 2025

Inleiding en samenvatting

Met deze rapportage informeert de Regio de gemeenten (colleges en raden) over de werkzaamheden die wij uitvoeren. De rapportage bestaat uit een inhoudelijke verantwoording en een financiële verantwoording (incl. begrotingswijziging). Hieronder volgt een korte toelichting.

1: Inhoudelijke verantwoording

In deze rapportage vindt u de voortgang van de werkzaamheden die de Regio voor, namens en samen met de gemeenten uitvoert. Deze werkzaamheden bestaan uit Smart Governance, Smart Economy, Smart Living en Ondersteuning (bedrijfsvoering en rente). Voor een nadere inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar onderdeel 1 van de rapportage.

2: Financiële verantwoording (inclusief begrotingswijziging)

In deze rapportage is in onderdeel 2 per programma een financieel overzicht opgenomen waarin per product de werkelijke uitgaven en inkomsten t/m augustus 2025 zijn afgezet tegen het budget voor dezelfde periode. Ook zijn de verwachte uitgaven en inkomsten voor het volledige jaar en het daaruit voortvloeiende te verwachten jaarsaldo opgenomen. Er is een begrotingswijziging met toelichting opgesteld. Tot slot is er een balansprognose per 1 september 2025 opgesteld. De begrotingswijziging en het verwacht jaarsaldo worden nader toegelicht in onderdeel 2 van de rapportage (pagina 28).

Verwacht saldo inwonerbijdrage

Uitgaande van de op dit moment bekende ontwikkelingen is de verwachting dat het jaarresultaat voor 2025 voor de producten ten laste van de inwonerbijdrage € 267.000 is. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door vacature ruimte. De vacature voor lobbyist is, ondanks openstelling in de zomerperiode, nog niet ingevuld. Ook is de tijdelijke uitbreidingsformatie (2fte voor lobby en regisseur) niet volledig ingevuld in 2025. Voor een deel omdat hiervoor in 2025 middelen vanuit NPVR ontvangen zijn. Voor nadere toelichting zie onderdeel 2.

Verwacht renteresultaat

Er is renteopbrengst vanuit het Schatkistbankieren en hypotheekverstrekking. Over 2025 is dit naar verwachting € 560.000, maar dit is mede afhankelijk van de snelheid waarmee de Regiodealmiddelen worden ingezet. In de primaire begroting is € 358.000 ingezet als dekking voor organisatiekosten. Per saldo wordt een positief renteresultaat verwacht van ongeveer € 200.000 dat, conform besluitvorming bij de begroting 2026, wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve rente.

Projecten

Als in het boekjaar minder kosten worden gemaakt voor de lopende meerjarige projecten worden de (subsidie-) inkomsten doorgeschoven naar het volgende boekjaar. Er wordt in deze rapportage voor diverse projecten budget afgeraamd om door te schuiven naar volgend jaar.

Er zijn twee nieuwe eigen projecten bijgekomen in deze verslagperiode. Deze worden hieronder toegelicht.

Project ZonMw

Het project valt onder de thematafel De Gezondste Regio. Het betreft de doorontwikkeling van de samenwerkingsstructuur in de Achterhoek voor de periode van 2025/2026. Daarnaast wordt de betrokkenheid van het welzijnsnetwerk verder georganiseerd en wordt burgerparticipatie vormgegeven in samenwerking met bestaande initiatieven en projecten. Het project draagt daarmee bij aan betere afstemming en samenwerking in de regio, waardoor inwoners en patiënten toegang houden tot passende zorg en ondersteuning. Hiervoor hebben we een subsidie van 9 ton ontvangen.

Project MKB-dienstverlening Achterhoek verbindt 2025-2028

Dit is een vervolg op de pilot Actieagenda MKB Dienstverlening waarbij we het brede MKB (>5fte) willen bereiken en vraag gestuurd gaan ondersteunen in het toekomst bestendig maken van de onderneming.

Achterhoek Partner Netwerk

Onder de vlag van Onverwachte Hoek is afgelopen jaren een businessnetwerk ontstaan. Sport en cultuur zijn krachtige middelen om verbindingen te leggen. Afgelopen jaren was er al een samenwerking, maar die verliep financieel niet via 8RHK. Voor het seizoen 2025/2026 wordt voorgesteld dat 8RHK eenmalig het penvoerderschap op zich neemt. In deze periode zal, naast de uitvoering van het opgestelde jaarprogramma, een concreet voorstel voor de doorontwikkeling van de partner-events en een doorstart richting Achterhoek Partner Fonds opgesteld gaan worden.

Begrotingswijziging

De bijgevoegde begrotingswijziging betreft een budgettair neutrale begrotingswijziging, waarbij geen sprake is van een verhoging van de inwonerbijdrage. Er is sprake van verschuiving van budgetten door o.a. inhuur i.v.m. vacatures en verschuiving van projectbudgetten van meerjarige projecten naar het volgende jaar. Er zijn twee nieuwe eigen projecten opgenomen en veertien wijzigingen; hier staan (subsidie-)inkomsten tegenover. De Regio is opdrachtgever van deze projecten en daarom wordt het in de eigen exploitatie opgenomen.

3: Ziekteverzuim

In de verslagperiode was het ziekteverzuim 2,99% ten opzichte van 5,8% over dezelfde periode vorig boekjaar. Het ziekteverzuimpercentage ligt onder het gemiddelde ziekteverzuim voor openbaar bestuur en overheidsdiensten (2025 6,2% *bron CBS*).

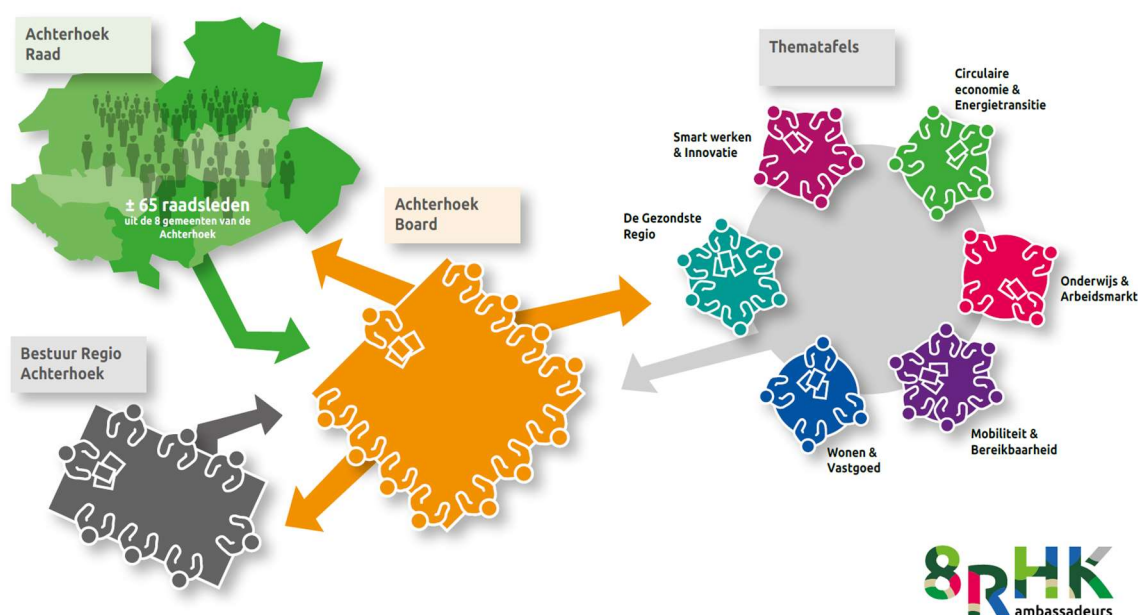
1 Bestuursrapportage

BESTUURSRAPPORTAGE JANUARI – AUGUSTUS 2025

SMART GOVERNANCE

In onderstaande afbeelding is het organogram van de samenwerking opgenomen.

Achterhoekse samenwerking

Werkzaamheden Regio Achterhoek

Regio Achterhoek is de motor in de Governance. In onderstaande tabel staan de subdoelen en activiteiten van Regio Achterhoek weergegeven:

Doelen en activiteiten Regio Achterhoek

Doelen	Activiteiten Regio Achterhoek
Raadsleden in positie brengen bij regionale samenwerking	• Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad
Slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming en adequate uitvoeringskracht	• Adviseren en faciliteren Achterhoek Board • Regisseren en faciliteren thematafels • Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur • Subsidiewerkzaamheden • Monitoring • Lobbywerkzaamheden • Communicatiewerkzaamheden en Regiomarketing

Raadsleden in positie brengen bij regionale samenwerking.

Eind maart was de eerste vergadering van de Achterhoek Raad in 2025. In deze vergadering zijn O. van Dijk en G. Visser benoemd als nieuwe leden van de Achterhoek Board. Inhoudelijk is gesproken over de vier afgeronde onderzoeken naar snelle fietsverbindingen en het Nationaal Programma Vitale Regio's. Informeel is er een werksessie gehouden over de regionale wonen-, welzijn- en zorgvisie.

Naar aanleiding van de lichte evaluatie is samen met de commissie werkwijze actiepunten 5 opgepakt; het gesprek voeren over de inrichting, de rol en het mandaat van de Achterhoek Raad en het samenspel tussen Achterhoek Raad en de Board. In juni is daarvoor een interactieve bijeenkomst gehouden met leden van de Achterhoek Raad aan de hand van 3 gespreksonderwerpen. Deze waardevolle input neemt de Board mee in haar voorstel voor de doorontwikkeling van de samenwerking.

Slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming en adequate uitvoeringskracht

Personele en bestuurlijke ontwikkelingen

Het algemeen bestuur is met de burgemeesters wisselingen flink gewijzigd. Dit geldt ook voor het dagelijks bestuur. A. Bronsvorst is toegetreden tot het dagelijks bestuur. Voor de opvolging van J. Bengendoord is nog geen lid aangewezen.

Op 1 juni is I. Rensink begonnen als secretaris directeur. Helaas heeft ook een aantal collega's de Regio verlaten. Onder meer de lobbyist en de trekker van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek. Beide functies zijn (nog) niet (volledig) ingevuld. Ook bij de ondersteuning zijn na de zomer collega's vertrokken, waardoor ook hier onderbezetting is.

De regisseur wonen gaat vanaf 1 september aan de slag als programmamanager NPVR. Voor de thematafel wordt vanaf 1 oktober een tijdelijke regisseur ingezet, naast een projectleider voor de Woondeal.

In september heeft het AB besloten om een kwartiermaker Kunst, Cultuur en Erfgoed te stationeren bij 8RHK Ambassadeurs. Deze begint 1 oktober voor een periode van 2 jaar.

Lichte evaluatie en reflectie op inhoudelijke agenda/Governance

Naar aanleiding van de lichte evaluatie heeft de Board 10 actiepunten geformuleerd. Die zijn in het algemeen bestuur, thematafels en Achterhoek Raad besproken en onderschreven.

Meest belangrijk en urgent is om te reflecteren op en keuzes te maken in de inhoudelijke agenda van de Achterhoek en rolneming van de Regio. Vanuit de organisatie is hier het voortouw in genomen.

In mei is een 80% versie besproken in de thematafels en in een ontmoeting van Achterhoek Board en algemeen bestuur. Naast de inhoudelijke agenda is in deze versie ook een doorkijk gemaakt naar de doorontwikkeling van de Governance en Regio organisatie.

In de zomer heeft de Board de input van de tafels en de werksessie met de Achterhoek Raad verwerkt. Een inhoudelijk perspectief en een aantal uitgangspunten voor de doorontwikkeling van de samenwerking worden in september door de Achterhoek Board opnieuw voorgelegd aan het algemeen bestuur, Achterhoek Raad en de thematafels.

De inhoudelijke regio agenda is samen met de ontwikkelscenario's RPA (zie par 3.4) input voor een nieuwe Achterhoek Visie 2050 (actiepunten 2 uit de evaluatie) en daarmee ook een bouwsteen voor het NPVR.

Ook het inhoudelijk verder brengen van de samenwerking met en richting Duitsland is een belangrijk actiepunten.

Jaarrekening 2024 en Begroting 2026

De jaarstukken 2024 zijn vastgesteld. Op de begroting 2026 is één zienswijze binnengekomen. Dit heeft niet geleid tot een wijziging van de begroting. De begroting is in september vastgesteld.

Regio Deal

De eerste 6 projecten met financiering vanuit de Regio Deal zijn goedgekeurd. Het voorbereiden van projecten blijkt veel tijd te kosten. Inmiddels zijn er meerdere projecten in ontwikkeling. We zien nog niet op alle springplanken projecten ontstaan. Er is gestart met gerichte communicatie richting doelgroepen over de mogelijkheden binnen specifieke springplanken van de Regio Deal. In oktober is het Rijk-Regio overleg met aansluitend werkbezoek, waarbij naast de Regio Deal vooral ook gesproken zal worden over het NPVR.

Nationaal Programma Vitale Regio's

De Achterhoek is als enige Gelderse regio aangewezen als regio in het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) dat in 2025 is gestart. Voor een periode van 20 jaar gaat de regio met rijk, provincie en de gemeenten aan de slag met een adaptieve en langjarige investeringsagenda in de regio vanuit het Rijk. Daarbij hanteert het Rijk drie overkoepelende doelstellingen:

- Vitale en leefbare regio's
- Duurzaam en bereikbaar voorzieningenniveau
- Gezonde en kansrijke toekomst voor inwoners in de regio

De Achterhoek en het Rijk bepalen samen in hoeverre aan deze doelstellingen wordt gewerkt en waar de zwaartepunten liggen voor de Achterhoek. De Achterhoek is in eerste instantie -naast BZK aan het ministerie van I&W gekoppeld. Hiervoor heeft Directeur-Generaal K. van den Burg in juni een werkbezoek gebracht. In 2025 wordt een plan van de Regio opgesteld als basis voor een adaptieve en lerende uitvoeringsagenda met een stip op de horizon naar 2050. Dit proces wordt samengepakt met het opstellen van een nieuwe Achterhoek Visie.

In de eerste maanden is samen met het Rijk en de andere 10 Regio's het proces uitgelijnd. Op 3 april was het startcongres. Om het NPVR uit te voeren stelt het Rijk per regio voor de komende 3 jaar (2025-2027) € 350.000 per jaar beschikbaar aan procesmiddelen, met de intentie vanuit het rijk om deze middelen te verlengen. Deze middelen worden onder meer ingezet voor het aantrekken van een programmamanager en ondersteuning.

De focus de afgelopen maanden lag vooral op het inhoudelijke perspectief, dit is ook een basis voor het Regioplan NPVR dat moet worden opgesteld. Per 1 september is de functie van programmamanager ingevuld.

Werkbezoeken en bijeenkomsten

- Er is een werkbezoek gebracht aan Brussel waar met verschillende parlementariërs is gesproken n.a.v. de opgestelde impactscan, die de strategische kansen aangeeft. .
- Op woensdag 11 juni was er een creatief Lentfestival in Den Haag onder de titel van "Achterhoek United" met een goede opkomst van Tweede Kamerleden.
- We zijn aanwezig geweest bij het Aspergediner van de provincie Limburg in Den Haag.
- Planning en voorbereiding werkbezoek van toenmalig demissionair minister Uitermark (NPVR en spreiding Rijks werkgelegenheid). Helaas is het bezoek wederom uitgesteld/geannuleerd.
- DG I&W, K. van den Burg (NPVR) is in juni op werkbezoek geweest.
- Het werkbezoek in september van M. Visser (ministerie van BZK) i.h.k.v de Regio Deal is voorbereid.
- In juli heeft de Board met de Twente Board gesproken over de toekomst van het MBO onderwijs.
- De voorbereidingen voor de EWRC in Brussel in oktober zijn in volle gang.

Financiën, projecten en ontwikkelingen

De volgende middelen zijn in de eerste acht maanden binnengehaald mede dankzij de lobby vanuit 8RHK Ambassadeurs.:

- **€ 412.500** van de provincie voor de Woondeal
- **€ 225.250** van de provincie voor het Programma Slimme en Schone Mobiliteit 2025
- **€ 1.050.000** van het Rijk voor het programma Vitale Regio's (NVPR)
- **€ 5.000.000** van het Rijk voor Experimenteer gebied voor de landbouw (samen met Twente)
- **€ 960.000** subsidie van ZonMW voor de doorontwikkeling van de samenwerkingsstructuur Regioplan Gezondste Regio voor de periode van 2025/2026.

Met deze extra middelen kunnen we tijdelijk extra uitvoeringscapaciteit aantrekken of projecten financieren. Vaak zijn wij penvoerder. Dit betekent dan ook extra belasting voor administratie en verantwoording.

In deze periode zijn er 6 projecten goedgekeurd die een bijdrage ontvangen vanuit de Regio Deal en/of provinciale gebiedsagenda middelen.

De voortgangsrapportages over 2024 voor de gebiedsagenda middelen (provincie) en Regio Deal (Rijk) zijn ingediend.

Twee ontwikkelingen hebben veel aandacht gevraagd in de verslagperiode. De wens vanuit de Board om tot een uniforme profilering/merkpositionering te komen en het opstellen van een Businesscase voor Smarthub 2.0. Beide trajecten zijn nog niet afgerond.

Communicatie en marketing

We brengen regelmatig nieuwsbrieven uit, een wekelijkse algemene nieuwsbrief en van de zes thematafels solitair ongeveer vijf keer per jaar. Allen worden bovengemiddeld goed gelezen. Ook op de sociale media kanalen hebben we veel (actieve) volgers op het al langer ingezette LinkedIn. Op Instagram zijn we sinds eind 2024 actief en volgers aan het opbouwen.

Grotere events en bijbehorende communicatie waren er rondom de lancering van de vijfde Achterhoek Monitor, de Bouw- en Doedag om de woningbouw te versnellen en meerdere bijeenkomsten in het kader van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek. Naast de nodige free publicity vanuit onze persberichten, zijn meerdere verdiepende artikelen aangeleverd voor betaalde redactie in Achterhoek Nieuws en MIJNmagazine. Daarnaast is voorbereiding gedaan om te starten met een eigen reeks podcasts, die live gaan vanaf het najaar 2025 onder de titel 'de Achtercast'.

Onder de vlag van Onverwachte Hoek zijn diverse activiteiten georganiseerd ter versterking van de regionale samenwerking en profilering. Met als flinke uitpakker in externe zichtbaarheid de stand 'Bestemming Onverwacht' op de Zwarte Cross, als herhaald succes na de primeur in 2024. Daarnaast vonden er bij De Graafschap twee bijeenkomsten plaats rond de thema's arbeidsmarkt en Koningsdag in het voetbalseizoen voor de zomer. Tijdens een bestuurdersdiner in maart is gesproken over AI, de arbeidsmarkt en Achterhoek Toerisme.

Ook is gestart met de uitwerking richting een uniforme regio brede profilering, in samenwerking met de drie SmartHub-initiatieven en Achterhoek Toerisme. De eerste schetsen staan, naar verwachting zetten we vanaf eind 2025/ begin 2026 de regio gezamenlijk op de kaart met een eenduidige platform en beeldmerk.

De campagne Onverwachte Hoek is op een laag pitje gezet. De Achterhoekse partners die verbonden waren aan de campagne worden als warm netwerk aangehouden onder de werktitel 'Achterhoek Partners' om kennis en kunde over de regio en de arbeidsmarkt te blijven delen.

SMART ECONOMY

Smart werken & Innovatie

In het uitvoeringsplan 2025 is per doel (Visie 2030) opgenomen langs welke grote lijnen gewerkt wordt en welke projecten en/of activiteiten in 2025 opgepakt gaan worden.

Per doel geven we de stand van zaken weer.

Productie van de toekomst door technologische innovatie

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

De uitdaging is om met de innovatieve en leidende koplopers én de hoge organisatiegraad van bedrijven als basis, ook in het peloton van mkb-bedrijven te komen tot innovatie en transitie. Dit doen we door het implementeren van sleuteltechnologieën, waaronder Artificial Intelligence, te stimuleren.

Stand van zaken projecten en activiteiten

3D metaalprinten en metaalpoeder zeven

Na het maken van een werkend prototype zal naar verwachting in november de machine geplaatst worden bij AT Techniekopleidingen. Er is een nieuwe projectleider met aanvullende kennis aangesteld waardoor het ernaar uit ziet dat er direct gestart kan worden met testen. Hiermee is het project afgerond. Er is een uitwisseling met de Fachhochschule Bocholt geweest, een lesprogramma ontwikkeld en 3D printen is toegankelijk gemaakt voor de studenten.

Strategie op AI binnen maakindustrie en uitrol naar meerdere sectoren

Middels leerkringen wordt de kennis rondom AI verspreid naar de andere sectoren. Daarnaast is er een sectoroverstijgend AI- overleg en vinden er AI kampvuren plaats, binnen deze kampvuren staat het onderwerp ethiek centraal. Het sectoroverstijgend AI- overleg is uitgebreid door de sectorverbinders vanuit Achterhoek Verbindt aan te haken. Daarnaast wordt vanaf 1 september gestart met het schrijven van een programma- aanvraag op AI voor de komende drie jaar. In Q1 2026 zal dit starten met een kick- off event.

Stimuleren nieuwe sleuteltechnologieën

Naast het AI programma wordt er nog actief gezocht naar andere projecten die belangrijk hiervoor zijn.

Oplossen maatschappelijke vraagstukken door innovatie en sociale innovatie

Langs welke grote lijnen werken we hieraan

De Achterhoek beschikt over een innovatief sterk en diepgeworteld mkb dat een grote bijdrage kan leveren aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. We willen dit versnellen door verbindingen te leggen tussen overheden, ondernemers en maatschappelijke instellingen. We richten ons op vernieuwende proposities, bijvoorbeeld samenwerkingsvormen die meer ondernemerschap en minder bureaucratie beogen, om tot maatschappelijke meerwaarde te komen. En op nieuwe ideeën, praktijken en strategieën die gericht zijn op het verbeteren van sociale structuren en medewerkers van de toekomst.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Ishare

Er zijn acht bedrijven verbonden/lid van de alliantie. Op dit moment zijn er twee nieuwe leden op het oog. Samen met de leden is er geleerd middels vakgerichte trainingen of een hackathon. Het

onderwijs uit de regio is aangesloten, er zijn lesopdrachten ontwikkeld en er zijn achttien studenten meer aan een stageplek geholpen dan voorheen. Er is een industriële AI- demo gebouwd met een WiredWorkerscobot en een Nvidia-module. Nu wordt er onderzoek gedaan om in gemeenschappelijke waterdata causale verbanden te vinden.

Startup in Residence

In 2025 is de derde ronde gestart waarin zes challenges zijn uitgezet met de VNOG en gemeente Doetinchem. In december wordt er gepitcht en bepaald welke start ups aan de slag mogen. Er zijn gesprekken over de challenges voor 2026. Twee andere veiligheidsregio's hebben zich aangediend te willen leren en/of samenwerken van het initiatief.

Smarthub development

Er zijn verschillende inspiratiesessies/workshops gegeven aan werkgevers, er zijn marketingcampagnes uitgevoerd, content gecreëerd en vacatures geworven. Naast de workshops zijn er ook lerende netwerken opgestart. Het project is verlengd tot en met 2025 om onder andere het ledenaantal uit te breiden. Daarnaast werkt SmartHub development samen met de andere twee initiatieven in de integratie tot SmartHub 2.0. Een eerste stap in deze samenwerking is dat SmartHub development is aangesloten bij dezelfde projectorganisatie als het SHII.

Datagedreven Achterhoek

Op 8 mei heeft er een strategiesessie plaatsgevonden. Hieruit is gekomen dat Datalab Go de penvoerder van het project Datagedreven Achterhoek wordt. Het is de bedoeling dat er de komende drie jaar gewerkt wordt aan een programmatische aanpak op Datagedreven Achterhoek. Op de thematafel van november ligt het project ter besluitvorming voor.

Open innovatiesysteem

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

In de Achterhoek is een sterk open innovatiesysteem actief tussen de mkb-bedrijven. Binnen dit systeem wordt samen geleerd, kennis gedeeld en geïnnoveerd. Tot nu toe zijn vooral de koploperbedrijven aangesloten. De aanpak is erop gericht om ook het breed mkb (organisaties van 2 tot 200 medewerkers) hieraan te verbinden, zodat ook zij meer kunnen innoveren.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Innovatiecentra

De samenwerking tussen de vier innovatiecentra (de Marke, SHII, CIVON en de Steck) wordt opnieuw geïntensiveerd door gezamenlijk een aanvraag te schrijven, waarbij onderlinge samenwerking het uitgangspunt is. Het voorstel ligt voor in de thematafel van september.

Actieagenda mkb dienstverlening/Achterhoek Verbindt

De Achterhoek werkt als één van de zes pilotregio's aan een efficiëntere ondernemersdienstverlening (ambitie ministerie van EZ). De Achterhoek werkt aan twee van de zes kansenskaarten: 1) Laat ondernemerscommunities bloeien, en 2) Verhoog de kwaliteit en bereik van regionale mkb-ondersteuning.

Binnen de actieagenda MKB-dienstverlening staat naast de ontwikkeling van AI-tool Tessa Verbindt, de verbindersaanpak centraal. De bestaande sectorverbinders werken intensief samen om sectoroverstijgend te leren van de vraagstukken van ondernemers. Het loopvermogen binnen gemeentelijke organisaties, brancheorganisaties en overige relevante partijen binnen en buiten de regio, wordt verbonden. Op deze manier wordt er efficiënt omgegaan met de bestaande capaciteit en worden crossovers gestimuleerd, ten behoeve van een efficiëntere ondernemersdienstverlening.

De pilotfase-binnen de actieagenda mkb dienstverlening- is afgerond. Er is een vervolgproject project Achterhoek Verbindt goedgekeurd en gestart. Binnen dit project wordt ook de AI-tool Tessa verbindt doorontwikkeld. Deze tool koppelt de ondernemersvraag en de juiste verbinder met elkaar Dit project is inmiddels goedgekeurd. De tool Tessa Verbindt zal naar verwachting in Q1 2026 live gaan.

Verbinding met hoger onderwijs Duitsland

Hiervoor onderzoeken we de mogelijkheden rondom Tech.Land. Tijdens de thematafel van november ligt het project ter besluit voor. Daarnaast loopt samenwerking met Duitsland op projectniveau, namelijk binnen de samenwerking van het project 3D metaalprinten en het AT Techniekopleidingen.

Stage- en afstudeerregio

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

Met SmartHub 2.0 vergroten we de aantrekkelijkheid van de Achterhoek als economische- en arbeidsregio, met name voor arbeidspotentieel tussen de 18 en 45 jaar. SmartHub 2.0 is een kapstok (stichting), die de krachten bundelt en een logische samenhang aanbrengt tussen initiatieven. Het project SmartHub Young Talent richt zich primair op stagiaires en afstudeerders.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Integratie SmartHub-initiatieven

In 2025 wordt gekeken op welke wijze de Stichting SmartHub 2.0 en de initiatieven hierbinnen een slag in verdere samenwerking kunnen maken. Voor de zomer heeft de Achterhoek Board de opgestelde businesscase besproken en gevraagd om de volgende stap te zetten in de integratie van de initiatieven door de stichting SmartHub. De uniforme profilering blijft onder regie van de 8rhk ambassadeurs.

SmartHub Young Talent blijft inzetten op het versterken van de Achterhoek als aantrekkelijke werkregio voor jong talent (17-25 jaar). Daarbij wordt samengewerkt met onderwijsinstellingen in en buiten de Achterhoek en andere projecten zoals Onverwachte Hoek, Innovatiehubs, Opijver, de Netwerkplaats en de Talententuin.

In de ontwikkeling richting 2026 verkent Young Talent hoe professionals tot 45 jaar sterker aan de Achterhoek kunnen worden verbonden door hen te stimuleren om hier te wonen, te werken en zich blijvend te vestigen.

Onderwijs & Arbeidsmarkt

In het uitvoeringsplan 2025 is per doel (Visie 2030) opgenomen langs welke grote lijnen gewerkt wordt en welke projecten en/of activiteiten in 2025 opgepakt gaan worden.

Per doel geven we de stand van zaken weer.

De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

De grote lijn is de positionering van de Achterhoekse arbeidsmarkt. Hoe zorgen we dat we een aantrekkelijke arbeidsmarkt zijn en blijven. Vanuit strategie naar aanpak; hoe en welke invloed kunnen we hebben op het regionale vraagstuk van werkgevers als werven, binden en boeien van medewerkers voor met name de sectoren Techniek, Zorg en Onderwijs.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Routekaart arbeidsmarkt positionering

Eind 2024 is de routekaart besproken met de Board. Daar is besloten het onderwerp verder op te pakken in combinatie met de ontwikkelingen rond Onverwachte Hoek en Smarthub. In het eerste kwartaal van 2025 is dit opgepakt door de Board, maar is nog niet afgerond, dit onderwerp wordt meegenomen als onderdeel van de nieuwe visie.

Gelrepact 2.0

Regionaal is er een kwartiermaker aangesteld die werkt aan de programmalijn Leven Lang Ontwikkelen, het strategisch plan krijgt steeds meer vorm en wordt in november ter besluit aangeboden aan de thematafel. Bovenregionaal loopt het project TINT. We zijn met de deelnemers van het Gelrepact in gesprek hoe we verder vorm en invulling willen geven aan deze samenwerking. Minder geld en project gedreven, meer gericht op de bovenregionale samenwerking en het delen van kennis met elkaar. We zitten momenteel in de verkennende fase.

Verbinden landelijke, sectorale en bovenregionale programma's

Er is een sterke lobby opgezet op belemmerende wet- en regelgeving. De lobbyboodschap wordt op verschillende momenten gedeeld, zoals bij het Lentefestival, bij de VNG, bij het project snelle start asielzoekers en bij de pilot inkomensval vanuit Opijver. Dit werpt inmiddels zijn vruchten af in de vorm van werkbezoeken van Tweede Kamerleden aan de regio. (Opijver, samen met Twente en Pilot Snelle start asielzoekers, bij Fijnder).

Nieuw gestarte (Regio Deal) projecten

Het project Zorg voor mekaar is van start gegaan in samenwerking met de thematafel De Gezondste Regio.

Een 5-tal zorgorganisaties zijn akkoord met het opzetten van een Innovatiehub Zorg, waar studenten van diverse opleidingen interdisciplinair aan vraagstukken van de zorg werken. Na de zomer wordt hiermee van start gegaan. Nog onduidelijk is of er middelen gevraagd gaan worden uit de Regiodeal, of dat men dit zelf zal gaan dragen.

Talenten zijn benut

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

We stimuleren, faciliteren en ondersteunen een Leven Lang Ontwikkelen en Duurzame Inzetbaarheid van medewerkers, rekening houdend met kansengelijkheid. Enerzijds ligt hier een rol voor de werkgevers door in te zetten op een leercultuur in bedrijven en tussen sectoren. Anderzijds is het belangrijk dat werknemers proactief zijn in hun professionele ontwikkeling en de kansen pakken om flexibel te blijven en mee te kunnen bewegen met ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Tevens is er aandacht voor Loopbaan en Beroep binnen het VO om leerlingen kennis te laten maken met de kansen in onze regionale arbeidsmarkt.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Opijver en verkenning borging opleidingsfondsen

Het project Opijver loopt goed. De borging van de opleidingsfondsen is onderdeel van de lobbyboodschap op het Lentefestival en op andere momenten. Resultaten tot nu toe, zie boven.

Grenslaan College, AD Onderwijs

Gesprekken rondom borging zijn ingezet. Daarnaast is het Grenslaan in staat geweest voldoende studenten aan zich te binden om onder meer de AD engineering in de Achterhoek van start te laten gaan. AD software engineering zal in 2026 van start gaan.

Programma leven lang ontwikkelen

De programmalijn LLO wordt opgezet. November 2025 wordt het strategisch programma ter besluit aangeboden aan de thematafel O&A.

Implementatieplan Regionaal Werkcentrum

Dit loopt volgens plan. Het werkcentrum is operationeel en maakt vervolgslagen. Tevens wordt verkend of het SPT (Service Punt techniek) geborgd kan worden onder het RWC. Hierbij moeten we rekening houden met de landelijke lijnen onder het aanvalsplan Techniek wat vanuit het Platform Talent voor Technologie naar de regio's uitgerold wordt. Dit vraagt om veel afstemming met werkgevers en werknemers geledingen.

Pilot inkomstental van werk naar werk

Dit project loopt, hierbij wordt opgetrokken met de met ministeries EZ, OCW en SZW. Inmiddels zijn er 5 kandidaten op weg geholpen met deze aanpak. Binnen de pilot komen de nodige uitdagingen boven. De Achterhoek loopt voorop t.o.v. van de andere twee regio's waar de pilot draait.

Techniekdag en de week van de techniek

Beide events zijn succesvol geweest. De techniekdag wil graag toekomstbestendig verder. Onderdeel hiervan is het genereren van data t.b.v. follow-up van activiteiten in de rest van het jaar en de inzet van nieuwe technieken en technologieën. Hiervoor is momenteel is een Regio Deal aanvraag in ontwikkeling, pitch volgt in de tafel van september.

Achterhoek Traineeship

Projectplan ligt ter besluit voor in de thematafel van september. Het plan voorziet in een uniek traineeship wat de vraag van de kandidaat leidend laat zijn en hierbij de bedrijven zoekt waar men met deze vraag aan de slag gaat. Deze aanpak past bij de missie behouden van jong talent en een leven lang ontwikkelen.

Een inclusieve arbeidsmarkt

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

We maken ons sterk voor iedereen die ondersteuning nodig heeft bij het vinden van een plek op de arbeidsmarkt. We werken vanuit de strategische agenda inclusieve arbeidsmarkt Achterhoek langs vier lijnen. We brengen het onbenut arbeidspotentieel, dat momenteel geschat wordt op ongeveer 14.000 personen, in beeld. We zetten in op het vergroten van de digitale vaardigheden van inwoners zodat zij kunnen participeren op de werkvloer en in de samenleving, we bestrijden de laaggeletterdheid en we zetten in op het voorkomen van schooluitval onder jongeren.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Tint Achterhoek

Tint is een project wat bijdraagt aan de inzet van (inclusieve) technologie op de werkvloer. Bedrijven kunnen binnen Tint verkennen wat zij kunnen betekenen voor de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, het verhogen van de arbeidsproductiviteit en duurzame inzetbaarheid. Bij de tussentijdse evaluatie blijkt dat het bereik van organisaties die willen verkennen wat inclusieve technologie voor de inzet van medewerkers kan betekenen lager ligt dan verwacht. Gesprekken om dit te veranderen zijn gaande. Een bovenregionale TINT waarbij kennis wordt gedeeld van de verschillende Gelderse TINTS is in ontwikkeling.

Kleurrijke zorgverleners

Dit project loopt volgens planning.

Bevorderen Digivaardigheid Achterhoekers

Na de stop van het project vorig jaar worden er nu twee lijnen uitgewerkt om te bepalen wat wel kan werken. Eén lijn voor werknemers en de andere lijn voor inwoners. Dit is dan de basis voor een mogelijk nieuw project. De eerste inventarisatie loopt. Er is een aanvraag voor Digivaardigheid vanuit de lijn basisvaardigheden in ontwikkeling. Daarnaast is de eerste aanzet gemaakt voor verkenning bij digivaardigheid voor werkgevers, te beginnen bij de zorg.

Onbenut arbeidspotentieel

Dit project is nog in ontwikkeling. Doel is om deze doelgroep zo goed mogelijk te bereiken en een zo groot mogelijk aantal hiervan te bewegen actief aan het arbeidsproces deel te gaan nemen. Op dit onderwerp zijn geen aanvullende ontwikkelingen te melden.

Snelle start asielzoekers

Dit project loopt, er is echter ook belemmerende wet- en regelgeving waar tegen aan gelopen wordt. Het gesprek met Den Haag wordt hierover gevoerd. Daarnaast zijn de eerste plaatsingen een feit, komt de staatssecretaris in november naar Fijnder en zal erin september vanuit verschillende media (hard copy en tv) aandacht besteed worden aan deze pilot.

Femme Tech Achterhoek

Dit project laat mooie resultaten zien, steeds meer organisaties haken aan. Er is echter nog een grote slag te slaan. Medio september is er een bijeenkomst rond dit onderwerp, tevens wordt er de nodige aandacht in de media aan geschonken.

Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking

Langs welke grote lijnen werken we hieraan

We zetten in op het pakken van kansen die er zijn om via grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking de uitdagingen binnen onderwijs en arbeidsmarkt te realiseren. Dit door in gezamenlijkheid projecten en initiatieven van de grond te tillen.

Stand van zaken projecten en activiteiten

De Euregionale Doorlopende Leerlijn (EDL) is goed op weg met de opdracht die hiervoor staat. Daarnaast loopt de verkenning hoe we vanuit Onderwijs en Arbeidsmarkt aan kunnen haken met de ontwikkelingen van Tech.land.

Mobiliteit en Bereikbaarheid

In het uitvoeringsplan 2025 is per doel (Visie 2030) opgenomen langs welke grote lijnen gewerkt wordt en welke projecten en/of activiteiten in 2025 opgepakt gaan worden.

Per doel geven we de stand van zaken weer.

De infrastructuur is robuust en toegankelijk

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

We zetten in op een robuust en goede toegankelijke infrastructuur. Dit betekent dat we ons inzetten voor een verkeersveilige en goed doorstromende N18, snelle (interregionale) fietsverbindingen en een goede bereikbaarheid van de A12 tussen Arnhem en de Duitse grens.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Lobby N18

Een aanvraag voor een aanpassing op een deel van de N18 ter hoogte van de Radstake/Kruispunt Lichtenvoordseweg is in ontwikkeling. Hiervoor worden de laatste voorbereidingen getroffen, alsook de laatste zaken met Rijkswaterstaat en de provincie besproken. De verwachting is om voor het einde van dit jaar met een concreet voorstel te komen richting de Thematafel Mobiliteit & Bereikbaarheid om vervolgens z.s.m. over te gaan tot uitvoering.

Vervolgacties N18- corridor

De gebiedsinvesteringsagenda N18 is bijna klaar en ligt in november dit jaar bestuurlijk voor. Er is gewerkt aan het concretiseren van de korte en middellange termijn opgaven in deze corridor. Deze concretisering zorgt ervoor dat de gebiedsinvesteringsagenda gebruikt kan worden om kansen vanuit bijvoorbeeld de Regio Deal of overige subsidies met elkaar te verbinden en sneller te realiseren. Momenteel zijn diverse projectaanvragen in ontwikkeling die mede dankzij deze investeringsagenda nader kunnen worden uitgewerkt en afgestemd met de provincie.

Lobby doorkoppeling spoorlijn Winterswijk-Zutphen-Apeldoorn

We hebben met de Stedendriehoek een lobbynotitie opgesteld, die gezamenlijk naar de provincie Gelderland is verstuurd. Dit was tevens onze regionale input om bij het bestuurlijke vervoerberaad met de gedeputeerde hier concreter over in gesprek te gaan. We hebben de gedeputeerde meegegeven dat we de doorkoppeling van deze spoorlijn geprioriteerd terug willen zien in het Toekomstbeeld OV 2040 (TBOV2040) van de provincie Gelderland. In dit overleg is aangegeven dat de doorkoppeling van belang is en deze in het TBOV2040 als ambitie wordt meegenomen.

Snelle fietsroutes

Aalten bereid momenteel een Regio Deal projectaanvraag voor waar de “missing link” van een stuk fietsverbinding aan de Nederlandse en de Duitse grens moet worden aangelegd. Dit project moet in samenwerking met Stadt Bocholt worden voorbereid en uitgevoerd. Voor het einde van dit jaar wordt een projectaanvraag voor de Regio Deal verwacht. De bedoeling is om in 2026 te starten met de werkzaamheden.

Vanuit Oude IJsselstreek is een aanvraag in voorbereiding voor de verbinding Doetinchem-Varsseveld-Lichtenvoorde-Groenlo. Deze aanvraag wordt gecombineerd met diverse andere opgaven op- en rondom de N18-corridor. Dit zal tevens een Regio Deal aanvraag zijn.

Goede bereikbaarheid van de A12 tussen Arnhem en de Duitse grens

Er hebben diverse overleggen en een brainstormsessie plaatsgevonden waarin we als regio hebben geparticipeerd. Zo zullen er in 2026 verschillende grote en impactvolle werkzaamheden op de A12 plaatsvinden. Dit heeft enorme gevolgen voor de doorstroming van de A12 in die periode. Hiervoor zijn diverse gedragsaanpakken, acties voor alternatief vervoer voorbereid en georganiseerd.

De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

We stimuleren duurzaam woon-werkverkeer en werkverkeer. Hierbij hoort ook een robuuste en goed dekkende laadinfrastructuur om de verduurzaming te faciliteren. De grote lijn is om de modal shift en de bijbehorende gedragsverandering te stimuleren.

Stand van zaken projecten en activiteiten*Makelaar voor Deelvervoer*

Per juni dit jaar is een makelaar voor deelvervoer in de Regio Achterhoek actief. Deze persoon moet het gebruik en de beschikbaarheid van deelvervoer bij ondernemers, organisaties en overheden stimuleren. Daarnaast zorgt hij voor een nieuw plan van aanpak om na 2025 doelgericht acties op te zetten die passend zijn bij het overkoepelende programma Publieke Mobiliteit. Deze aanpak is één van de aanpakken die voor gedragsverandering moet gaan zorgen.

Werkgeversaanpak: Mobiliteitsmakelaar

Per juli dit jaar is een nieuwe mobiliteitsmakelaar actief die het verduurzamen van woon- en werkverkeer moet stimuleren. Daarnaast heeft de mobiliteitsmakelaar de opdracht meegekregen een plan van aanpak op te stellen om in het nieuwe jaar tot het einde van de Regio Deal concrete ambities en doelen te bewerkstelligen. Deze werkgeversaanpak is één van de aanpakken die voor gedragsverandering moet gaan zorgen. De komende periode wordt de inzet van de mobiliteitsmakelaar op- en rondom de A12 uitgebreid i.v.m. diverse grote en impactvolle werkzaamheden op de A12 die veel inzet van de logistiek makelaar verwacht.

Logistiek makelaar

De logistiek makelaar voert zijn werkzaamheden uit. De komende periode wordt zijn inzet op- en rondom de A12 uitgebreid i.v.m. diverse grote en impactvolle werkzaamheden op de A12 die veel inzet van de logistiek makelaar verwacht.

Laadinfrastructuur

De procesbegeleider duurzame mobiliteit voert zijn werkzaamheden uit. Momenteel bereidt hij een rapport voor waar zijn werkzaamheden en inzet van de afgelopen perioden wordt samengevat. Dit rapport wordt gebruikt om eind dit jaar de inzet en de noodzaak voor een eventueel vervolg van de inzet van een procesbegeleider te evalueren.

Slimme vervoersvoorzieningen**Langs welke grote lijnen werken we hier aan**

We zetten ons hard in voor een goed dekkend Openbaar Vervoer-netwerk dat goed aansluit op andere (publieke) modaliteiten en faciliteiten. Hiermee proberen we een nieuwe vorm van Publieke Mobiliteit te creëren, waar alle vormen van (deel)vervoer en OV effectief en efficiënt op elkaar zijn aangesloten. Een stevige ruggengraat van trein en hoogwaardige buslijnen is een voorwaarde om tot een dekkend netwerk zonder witte vlekken te komen. Het realiseren van een dergelijk goed samenhangend systeem is pionierswerk. Wij zitten als Achterhoek in de landelijke koploper groep om dit met het Rijk en de provincie Gelderland de komende jaren verder uit te rollen en mee te experimenteren.

Stand van zaken projecten en activiteiten*Organisatie en uitvoering van publieke mobiliteitsaanpak*

Het plan van aanpak Publieke Mobiliteit is begin dit jaar afgerond en vastgesteld. De gemeenten hebben besloten diverse niet-infrastructurele onderdelen van Publieke Mobiliteit te co-financieren (tot en met einde Regio Deal – 2028).

De afgelopen periode is gewerkt aan een begroting voor het algehele programma Publieke Mobiliteit (niet-infrastructuur), waar alle projecten uit het Plan van Aanpak in zijn verwerkt, die niet infrastructureel van aard zijn. Hierbij is een verdeling gemaakt welke bijdragen van de gemeenten, provincie, Rijk (Regio Deal), ondernemers en organisaties worden gedaan op de diverse deelprogramma's en bijbehorende projecten. Deze begroting moet als basis dienen voor de projectaanvraag die momenteel in voorbereiding is en op de Thematafel van september ter besluitvorming voorligt.

Eind augustus hebben we met een consortium van regio Achterhoek, provincie Gelderland, Zoov en Arriva een aanvraag voor het BO-Mirt van november dit jaar voorbereid. Deze aanvraag is eind augustus bij het Rijk ingediend. Het is bedoeld voor de pilot “Bus Agile”, waarmee we de komende jaren (tot eind 2028) experimenteren met het integreren van diverse soorten van vervoer, het uitrollen van flexibele lijnen en het leren van de horden die horen bij deze implementatie.

Eind augustus is de vacature voor een programmamanager Publieke Mobiliteit uitgezet. De programmamanager komt in dienst van de gemeente Winterswijk en werkt voor de hele regio aan het uitvoeren van het plan van aanpak Publieke Mobiliteit Achterhoek.

Publieke mobiliteit (studenten en over de grens)

Het vervolgonderzoek om de ervaren verkeersveiligheid onder studenten- en scholieren beter te duiden en te concretiseren, is momenteel nog in uitvoering.

De nieuwe programmamanager Publieke Mobiliteit krijgt o.a. als opdracht mee een grensoverschrijdend project voor te bereiden en uit te voeren tot eind 2028 (als onderdeel van de Regio Deal). Hiervoor is in een eerder stadium een onderzoek gedaan naar potentieel laaghangend fruit (onderzoek Mobiliteit over de grens). Op dit moment hebben er nog geen concrete activiteiten plaatsgevonden.

Mobiliteitshubs

Vanuit de publieke mobiliteitsaanpak zijn diverse Regio Deal-aanvragen voor mobiliteitshubs in voorbereiding. O.a. de gemeenten Oude IJsselstreek, Montferland, Oost Gelre, Montferland en Doetinchem bereiden deze voor.

SMART LIVING

Wonen & Vastgoed

In het uitvoeringsplan 2025 is per doel (Visie 2030) opgenomen langs welke grote lijnen gewerkt wordt en welke projecten en/of activiteiten in 2025 opgepakt gaan worden. Per doel geven we de stand van zaken weer.

Voldoende nieuwe betaalbare woningen

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

In de Regionale Woonagenda en de Woondeal hebben we duidelijke afspraken gemaakt over het aandeel betaalbare woningen. We stimuleren conceptuele woningbouw voor de realisatie hiervan, alsmede grondpolitiek en gerichte handhaving en beleid om betaalbare woningen ook in de toekomst betaalbaar te houden.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Regionale huisvestingsverordening

Een externe projectleider werkt aan een regionale verordening en bereidt de implementatie hiervan voor. Er is een sessie gehouden met diverse zorgpartijen, woningcorporaties en gemeenten. Dit leverde goede input op voor het proces en de aanpak.

Samen Betaalbaar Bouwen

De indexatie voor betaalbaar bouwen is vastgesteld en er wordt gewerkt aan de realisatie van de 10% betaalbare woningen (tot 260.000 euro). De externe aanjager faciliteert gemeenten met o.a. voorbeelden van conceptwoningen en helpt met het creëren van zowel intern als extern draagvlak.

Uitwerken convenant huisvesting arbeidsmigranten

Hier heeft geen duidelijke regionale voortgang op plaatsgevonden. Wel worden lokaal projecten voor huisvesting ontwikkeld.

Herziene Woondeal

De herziene Woondeal is akkoord bevonden door alle raden en vastgesteld in het besluitvormend overleg met de Minister van VRO in juni. Deze Woondeal loopt tot en met 2035 en nieuw is ook dat de cijfers van gemeente Montferland zijn toegevoegd.

De bestaande woningvoorraad is toekomstbestendig

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

Terwijl de woningcorporaties hun eigen duurzaamheidsplannen uitvoeren, richten wij ons vooral op de grote particuliere woningmarkt. Met Energieloket Achterhoek zetten we ons in om particulieren te activeren en te helpen hun woning te verduurzamen. Dit geven we onder meer vorm in de aanpak One Stop Shop, waarmee wordt toegewerkt naar een integrale ontzorgaanpak voor woningeigenaren bij het verduurzamen van hun woning. Daarnaast werken we aan een visie op wonen, welzijn en zorg. Deze geeft richting aan de stappen die we willen zetten om te zorgen dat we in de Achterhoek passende woningen kunnen bieden in een gezonde en vitale leefomgeving met de nodige zorg en ondersteuning.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Energieloket Achterhoek

De aanpak om particulieren te stimuleren hun woningen te verduurzamen verliep moeizaam vanwege Wet natuurbescherming. Inmiddels is dit wat verbeterd doordat de regelgeving duidelijker geworden is. En er wordt meer uitgelegd wat wel kan. Er is een verdubbeling van het aantal bewonerscontacten t.o.v. vorig jaar. Hierop wordt actief gestuurd door het Energieloket. In mei is in Wehl een fysieke ontvangstlocatie geopend en hier zijn 40 bezoekers per maand ontvangen. Ook houdt het Energieloket per toerbeurt fysieke inloopspreekuren in alle gemeenten. En ook bij mensen thuis. De verwachting is dat dit gaat leiden tot meer aanvragen. Er zijn ook weer de nodige nieuwe subsidies ontwikkeld die aangeboden kunnen worden aan huishoudens. Deze zomer kon ook gevierd worden dat 2.500 huishoudens met Energie armoede geholpen zijn met een coaching traject, hulp bij maatregelen en soms ook witgoed. Leuk om te melden is dat de aanpak in het lopende project One Stop Shop nu landelijk vooroploopt in de doorontwikkeling naar het Energiehuis.

Regionale wonen-, welzijn- en zorgvisie

Er is gewerkt aan een regionale visie op wonen, welzijn en zorg, waarbij alle partners nauw betrokken waren. Na de afronding/vaststelling in september willen we de opgedane energie vasthouden en omzetten in concrete uitvoering in gezamenlijke met alle benodigde partijen.

Versnelling woningbouw

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

In de Regionale Woonagenda is een tienpuntenplan gepresenteerd gebaseerd op de aanpak 'Van dromen naar doen'. Belangrijke onderdelen hiervan zijn het aanpakken van de capaciteitsproblemen, versnellen en vereenvoudigen van procedures en het verbeteren van het netwerk van bouwers en ambtenaren in de regio.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Bouw- en doedagen

Op 20 maart 2025 was er de bijeenkomst 'Samen sneller bouwen in de Achterhoek' in Hof van Eckberge te Eibergen. De bijeenkomst resulteerde in brede steun voor een gezamenlijke, Achterhoekse aanpak voor versnelling van woningbouw. Gemeenten, woningcorporaties, ontwikkelaars en bouwbedrijven gaven aan meer te willen samenwerken, bijvoorbeeld via gezamenlijke gebiedsontwikkelingen en kennisdeling. In het najaar zal een vervolg bijeenkomst worden georganiseerd. De voorbereidingen zijn in volle gang en er wordt ingezet op versnelling in de initiatieffase.

Vanuit Bouwend Nederland is een onderzoek afgerond naar de ervaringen van bouwers en ontwikkelaars in de Achterhoek en de knelpunten en kansen die zij zien voor versnellen van de woningbouw. De uitkomsten zijn gedeeld en er is besloten om een vervolgonderzoek te doen via interviews met gemeenten om andersom te horen hoe bouwers en ontwikkelaars kunnen helpen te versnellen.

Flexpool

De opzet voor de flexpool wordt onderzocht door HR experts van enkele gemeenten. Zij werken aan:

- Identificeren van de benodigde expertise en ambtelijke capaciteit binnen de regio.
- Vaststellen van een passende organisatievorm voor de flexpool

De opdracht voor een externe projectleider is opgesteld zodat die aan de slag kan om een plan van aanpak op te stellen.

Ontwikkelen en realiseren van innovatieve en duurzame manieren van bouwen

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

We richten ons op toekomstbestendig bouwen. Dit door Biobased Bouwen en innovatieve woningbouw te stimuleren.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Innovatiecentrum bouw

Het Graafschap College, Bouwers, Installatietechniek, cirkelregio en ondernemers zijn in gesprek over het starten van een innovatiecentrum in de bouw. Partijen hebben uitgesproken met elkaar verder te willen en een projectplan wordt opgesteld. Er zit weinig voortgang op.

Regionaal programma toekomstbestendig bouwen

Er is een aanjager aan de slag gegaan die een uitvoeringsplan gaat schrijven voor Toekomstbestendig Bouwen. De aanjager gaat aan de slag met het uitvoeringsplan en zal daarvoor regionale activiteiten/bijeenkomsten gaan organiseren in het najaar.

Gemeente Doetinchem is deelnemer van de Citydeal Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling en roept de regio op om aan te sluiten.

Het project Samen Biobased Bouwen is afgerond en de resultaten zijn gepresenteerd aan de thematafel. De ontwikkeling van biobased bouwen in de regio gaat verder, mede gefinancierd door de provincie en het landelijke netwerk Building Balance.

Circulaire economie & Energietransitie

In het uitvoeringsplan 2025 is per doel (Visie 2030) opgenomen langs welke grote lijnen gewerkt wordt en welke projecten en/of activiteiten in 2025 opgepakt gaan worden.

Per doel geven we de stand van zaken weer.

Oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en zelfvoorzienend zijn

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

We spelen in op de verschuiving in de energievoorziening, onder andere door duurzaam opwekken van energie en oplossingen te zoeken voor netcongestie. Hiervoor werken we aan bewustwording, brengen we onderdelen van het energiesysteem in kaart en ontwikkelen we oplossingsrichtingen waaronder nieuwe samenwerkingsvormen, (decentrale) technische oplossingen en nieuwe verdienmodellen.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Netcongestie bedrijventerreinen

Het Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek (DOA) heeft een verkenning uitgevoerd naar kansen voor energiegemeenschappen op bedrijventerreinen voor de verduurzaming van het energiesysteem. De analyse biedt inzicht in knelpunten zoals netcongestie en organisatiegraad, en vormt een startpunt voor verdere verdieping. De opgestelde kansenkaart ondersteunt gemeenten en ondernemers bij het stellen van prioriteiten en het gericht inzetten van middelen. Regionale samenwerking en kennisdeling zijn cruciaal voor het behalen van resultaten. In de provincies Gelderland en Overijssel loopt inmiddels een aantal jaren het project Smart Energy Hubs Oost-Nederland. Oost-NL voert dit uit en heeft in de thematafel opgedane inzichten, kennis en ervaringen gedeeld. Eén van de procesregisseurs van Oost-NL deelt zijn ervaringen door actief in gesprek te gaan met regionale initiatiefnemers.

Nieuwe activiteiten lokaal/decentraal

Op diverse terreinen zijn al initiatieven gestart, waaronder in Doetinchem, Laarberg/Groenlo, Winterswijk, Varsseveld en Aalten. Er wordt, samen met de procesregisseur van Oost-NL verkend welke projecten passen binnen Springplank Slimme Energiesystemen in de Regio Deal. Hieruit is een eerste Regio Deal aanvraag in beeld gekomen. OWIN en gemeente Winterswijk gaan daarmee verder met de uitwerking van een businesscase voor slimme energieoplossingen (smart energy hub) op de bestaande bedrijventerreinen in Winterswijk.

Versnellen energietransitie agrarische bedrijven

In samenwerking met onder meer AGEM, De Innovatie Coöperatie, Petawatts en Friesland Campina worden boeren benaderd om opwek van hernieuwbare energie op het eigen erf te realiseren (zon, wind, biogas), met aandacht voor netcongestie. Collectieve oplossingen en slimme energienetten worden verkend als toekomstbestendige strategieën. Uit dit project is een nieuw concept voor energiemanagement ontstaan en zijn gesprekken gestart met aantal bedrijven die te maken hebben met netcongestie. Dit leidt mogelijk tot een Regio Deal aanvraag.

Doorvertalen provinciale energievisie

Er is een start gemaakt met het opstellen van een strategisch kader vanuit onder meer AGEM en SIKA. Dit wordt gebruikt in selectie en beoordeling van Regio Deal projecten op dit gebied.

De agro foodsector is koploper in kringlooplandbouw

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

We werken aan toekomstbestendige landbouw en een duurzaam voedselsysteem in de Achterhoek. We hanteren een integrale benadering van bedrijfssystemen voor kringlooplandbouw voor (melk)veehouderij en akkerbouw. Europese en nationale doelen op gebied van water, natuur en klimaat leiden tot veranderingen in het landelijk gebied. Daarom wordt gewerkt op bedrijfs-, bedrijfssysteem- en gebiedsniveau met een grote en diverse groep boeren, regionale boerenorganisaties en andere stakeholders.

Een belangrijke lijn is *experimenteerregio Achterhoek* een werkwijze om innovatiegericht én met boeren van 'onderop' samen te werken, om praktijkgerichte kennis en ervaring in te zetten voor (nieuw) beleid en wet- en regelgeving.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Versterken regionale samenwerking

Vier boerenorganisaties hebben hun intentie voor meer samenwerking omgezet in een nieuwe stichting Agrarisch Netwerk Achterhoek (ANA). Het gaat om VALA, VK-Oost, De Innovatie Coöperatie en Stichting Biomassa.

Samenwerking met onderwijspartijen

In de Experimenteerregio Achterhoek werken VALA (Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek) en VK-Oost (Vruchtbare Kringloop Oost) intensief samen aan de transitie naar een toekomstbestendige, natuurinclusieve en kringloopgerichte landbouw. Afgelopen periode werd onder meer een leergroep opgezet rondom duurzame voedselgewassen.

Fieldlab /Experimenteerlocatie Achterhoek

Het Fieldlab Achterhoek-project (met subsidie van LVVN) is verlengd tot medio 2025. Dit project is met gezamenlijke partijen afgerond. Een van de opbrengsten van het project is een wenkend perspectief, waarover de nieuwe stichting ANA dit najaar regionaal met allerlei partijen in gesprek gaat.

Dit voorjaar is een nieuwe aanvraag in het kader van een subsidie voor Experimenteerlocaties (ministerie LVVN) ontwikkeld en ingediend. Dit is een aanvraag met de boerenorganisaties uit de Achterhoek (nieuwe stichting ANA), Twente en WUR/De Marke.

De aanvraag voor experimenteerlocatie is goedgekeurd. Hiermee is de Achterhoek één van de drie locaties die met subsidie van het Rijk aan de slag gaan. Aangezien de transitie van de landbouw niet alleen een verantwoordelijkheid is van de boeren, richt de Experimenteerlocatie zich ook op samenwerking met betrokken stakeholders zoals overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijs en bedrijfsleven.

Projecten mineralenmanagement en water

Een aantal lopende projecten zijn afgerond, waaronder Klimaatbestendige Melkveehouderij Achterhoek (Klimea). Tijdens een eindseminar zijn onder anderen effectieve maatregelen gedeeld voor slimme watermanagementsystemen, aanpassingen in bedrijfsvoering en bodembeheer. De nauwe samenwerking tussen onderzoekers en boeren werd als doorslaggevend succesfactor genoemd.

Dit geldt ook voor het landelijke project Pavex, de GLB-pilot 'Samenwerking tussen veehouderij en akkerbouw in de Achterhoek' is afgerond. Belangrijkste lessen die zijn geleerd over samenwerken in de Achterhoek zijn op een rij gezet en gepresenteerd. Gezien het belang van samenwerking tussen veehouderij en akkerbouw voor de huidige mestproblematiek wordt onderzocht of de Achterhoekse pilot een vervolg kan krijgen onder anderen om over een langere periode ervaringen op te doen en kennis te delen.

Stichting Biomassa, VK-Oost en WUR/proefboerderij De Marke hebben een strategische notitie voor kringloopsluiting van mest opgesteld. Onderdeel van uitwerking was om meer samenhang in individuele pilots aan te brengen voor toekomstgerichte kringlooppaanpak. Gezamenlijk is lobby in Den Haag gevoerd voor onder andere evenwichtsbemesting en toepassing van Renure (gerecyclede stikstof uit dierlijke mest).

Nieuw gestarte (Regio Deal) projecten

Het project De Innovatie Coöperatie heeft een bijdrage uit de Regio Deal ontvangen voor de inzet van agro innovatiemakelaars, in kader van springplank Toekomstige landbouw en duurzame voedselsystemen. De inzet ondersteunt agrariërs en mkb'ers in de agrofoodsector om hun vernieuwende ideeën van de grond te krijgen. Hiervoor zetten innovatiemakelaars hun kennis en netwerk in en ondersteunen ze bij het vinden van partners en uitwerking van ideeën. Zo bracht de Innovatie Coöperatie een aantal partijen samen om een plan te smeden voor een lokale mouterij. Die moest passen bij de schaal van Achterhoekse brouwerijen en distilleerderijen.

Gebruik (hernieuwbare) grondstoffen in bouw en infra & efficiënter gebruik van (primaire) grondstoffen

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

We willen in aansluiting op de Rijksdoelen in 2030 het gebruik van eindige grondstoffen halveren. Hiervoor zetten we in op het stimuleren van circulair werken door vergroten van de bewustwording en kennisontwikkeling, kennisuitwisseling en het stimuleren van circulariteit door toepassen van nieuwe werkwijzen. We werken aan het monitoren van de voortgang van de transitie naar een circulaire economie in de Achterhoek. We zetten in op het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen door minder en andere (hernieuwbare) grondstoffen te gebruiken en hergebruik van materialen en producten in onder andere de bouw en infra.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Workshops en krachtenbundeling

Er zijn een aantal workshops georganiseerd met gemeenten, provincie en woningbouwcorporaties in het kader van Circulair Werken. De aanpak is vooral gericht op onderlinge uitwisseling van kennis en ervaringen en stimuleren draagvlak voor verandering in organisaties om meer circulair te werken. Het ontbreken aan of beperkt beschikbaar hebben van structureel beleid, middelen en/of mensen leidt er bij veel organisaties toe dat de mate waarin acties/ontwikkelingen van de grond komen veelal afhangt van enkele individuen.

In vervolg op het beeldvormende gesprek in de thematafel over circulaire economie is een 2-pager opgesteld. Hierin zijn de hoofdlijnen voor de regionale koers beschreven.

Landelijk heeft het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) recent de voortgang van de transitie naar een circulaire economie gepubliceerd (ICER 2025). Daarin worden onder andere overheden opgeroepen versnelling te maken op verschillende thema's. Concreet hebben een aantal ministeries en landelijke organisaties voor gemeenten (VNG), provincies (IPO) en waterschappen (UvW) daartoe een overeenkomst voor krachtenbundeling gesloten. Vanuit de regio haken we hierop aan.

Regionaal programma toekomstbestendig bouwen

Er is een aanjager aan de slag gegaan die een uitvoeringsplan gaat schrijven voor Toekomstbestendig Bouwen. De aanjager heeft daarvoor regionale activiteiten/bijeenkomsten georganiseerd. Inmiddels zijn ook al de nodige pilotprojecten gestart.

Gemeente Doetinchem is deelnemer van de Citydeal Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling Bouwen en roept de regio op om aan te sluiten. De ontwikkeling van biobased bouwen in de regio gaat verder, mede gefinancierd door de provincie en het landelijke netwerk Building Balance. Zo wordt nu verkend hoe het MBO de modules over biobased (ver) bouwen, die ontwikkeld zijn in Noord Nederland, kan inzetten en aanvullen voor bijvoorbeeld groen onderwijs.

Programma duurzame infra

De verkenning gestart in 2024 heeft geleid tot drie kennistafels voor respectievelijk: Grondstoffen, Inkoop en Proeftuin & Innovaties. De status van elke kennistafel verschilt nog per thema. Voor Grondstoffen is het de bedoeling dat alle gemeenten de tool DuSpot gaan gebruiken voor hergebruik van materialen. Hiervoor wordt samengewerkt met de provincie Gelderland. In de tweede helft van dit jaar worden de eerste projecten hiervoor verwacht. In Ulft vond op 10 juli een bijzondere demonstratie plaats: voor het eerst werd met gebruikte stenen machinaal herstraat. De gemeente Oude IJsselstreek en Achterhoek Ambassadeurs organiseerden deze demonstratie om te laten zien dat hergebruik van materialen prima samengaat met moderne technieken. Een belangrijke stap richting een circulaire toekomst.

Reductie CO2 en stikstof en toename biodiversiteit

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

We richten ons op bewustwording, kennisuitwisseling, aanjagen en versnellen van emissiereductie door innovaties en toepassen van nieuwe producten, processen en technieken. We stimuleren circulair werken waardoor (CO2-)uitstoot wordt gereduceerd. Afname van emissies draagt bij aan herstel biodiversiteit.

Voor biodiversiteit inventariseren en verbinden we lokale, regionale en provinciale aanpakken voor verbetering van de biodiversiteit op drie terreinen: agrarische gronden, overig buitengebied en binnen de bebouwde kom.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Biodiversiteit

Onder penvoerderschap van Natuurmonumenten, met gemeente Berkelland en VALA is eind 2024 gestart met interviews voor het onderzoek naar (regionale) initiatieven en/of samenwerking in biodiversiteit. Interessant is dat ook gemeenten als Zutphen en Lochem geïnteresseerd zijn om aan te haken. Op 28 mei 2025 werd de Brede werksessie 'Biodiversiteit 'Achterhoek komt tot bloei' georganiseerd. De uitkomsten hiervan worden aan de hand van meerdere vervolgsessies in kleiner verband vertaald naar een uitvoeringsplan. Hiermee is de eerste fase van de verkenning afgerond.

Gezondste Regio

In het uitvoeringsplan 2025 is per doel (Visie 2030) opgenomen langs welke grote lijnen gewerkt wordt en welke projecten en/of activiteiten in 2025 opgepakt gaan worden.

Per doel geven we de stand van zaken weer.

Betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorgdiensten

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

De regionale ambities vanuit De Gezondste Regio vallen voor een belangrijk deel samen in de regionale uitwerking van het Integraal Zorgakkoord (IZA). Hiervoor is in 2023 het regioplan De Gezondste Regio vastgesteld. Het regioplan bevat prioritaire opgaven en is te beschouwen als het gezamenlijke kader. Vanuit dit plan werken we nu aan concrete transformaties, plannen en projecten voor de regio. Thematisch is het regioplan De Gezondste Regio opgedeeld in vier hoofdthema's. Vanuit deze thema's werken we in de regio samen aan een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorgdiensten. De thema's in de Achterhoek zijn (1) Gezond Leven en Preventie, (2) Veerkrachtig Ouder Worden, (3) Mentaal Gezond en (4) Prettig Werken in Zorg en Welzijn. Daarnaast zijn er drie dwarsverbanden die binnen alle thema's hun uitwerking hebben: (1) Digitalisering en Technologie, (2) Toekomstbesteding Zorglandschap en (3) Samenwerking.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Uitvoering Integraal Zorg Akkoord

De coördinatie van de uitvoering van het Regioplan De Gezondste Regio is in 2025 een belangrijke activiteit. De focus ligt het ontwikkelen van transformatieplannen, het vasthouden van de samenwerking en overdacht aan een nieuwe programmamanager. Dit resulteerde in de volgende concrete acties:

- Transformatieplannen zijn ontwikkeld voor de pijlers 'veerkrachtig ouder worden' en 'mentaal gezond'. Het plan voor 'mentaal gezond' is inmiddels goedgekeurd. Met steun van zorgverzekeraar Menzis gaan gemeenten, huisartsen, ggz-instellingen, welzijnsorganisaties en inwoners in de Achterhoek samen aan de slag om de mentale gezondheid in de regio duurzaam te versterken. Het gaat om een bedrag van 15,6 miljoen euro.
- Per begin april is een nieuwe programmamanager gestart. Dat geeft weer meer capaciteit en ruimte om in de regio gezamenlijke te werken aan de ambities op de thema's. In de zomer is subsidie binnengehaald voor de doorontwikkeling van de samenwerkingsstructuur in de Achterhoek voor de periode van 2025/2026. Het gaat om ongeveer 960.000 euro.

Arbeidsmarkt/werkgeverschap

De regio kan op het thema 'prettig werken in zorg en welzijn' een cruciale bijdrage leveren aan de uitvoering van het Regioplan De Gezondste Regio. Daarom zijn partijen uit zorg en welzijn nu nauwer betrokken bij regionale activiteiten binnen 8RHK Ambassadeurs. Dit heeft o.a. geresulteerd in:

- het Regio Deal project 'Zorg voor Mekaar'. Dit project heeft als doel om zorgverleners te behouden voor de sector, het potentieel van zorgverleners op de arbeidsmarkt optimaal te benutten en het verloop van personeel binnen de Achterhoek terug te dringen.
- Daarnaast zijn een vijftal zorgorganisaties akkoord met het opzetten van een Innovatiehub Zorg. Na de zomer wordt hiermee van start gegaan.

De gezondste regio door preventie en innovatie

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

Preventie en innovatie zijn belangrijk om er voor te zorgen dat we in de Achterhoek onze centrale ambitie halen: Wij willen dat Achterhoekers gezond zijn en daarover zelf de regie hebben. Gezondheid, preventie en leefstijl zijn leidend, niet ziekte en behandeling. Daarom stimuleren we projecten die gericht zijn op preventie en innovatie. In de regionale uitwerking van het IZA is dit enerzijds ondergebracht in het hoofdthema 'Gezond Leven en Preventie' en anderzijds in het dwarsverband "Digitalisering en Technologie".

Stand van zaken projecten en activiteiten

Preventie en innovatie zijn cruciale onderliggende thema's binnen het Regioplan. De uitvoering van deze plannen vindt momenteel plaats binnen de bestaande structuur van het Regioplan, wat betekent dat ze worden opgepakt door het netwerk van samenwerkingspartners. De coördinatie van deze samenwerking wordt echter wel op regionaal niveau georganiseerd. Er wordt gewerkt aan plannen die in het najaar van 2025 moeten worden uitgerold, bijvoorbeeld via de Regio Deal.

Achterhoekers zijn zelf langer verantwoordelijk voor hun gezondheid

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

Het zelf langer verantwoordelijk zijn voor je gezondheid gaat om het versterken van de eigen regie van de Achterhoekers. Die eigen regie komt terug in de eerste 3 thema's van de regionale uitwerking van het IZA. Gezond Leven en Preventie, Veerkrachtig Ouder Worden en Mentaal Gezond. Dit door in te zetten op eigen verantwoordelijkheid en daar de Achterhoekers in te begeleiden.

Stand van zaken projecten en activiteiten

We willen de samenleving meer te betrekken bij de uitdagingen op het gebied van zorg, gezondheid en welzijn, en de Achterhoekers in staat stellen langer zelf verantwoordelijk te zijn voor hun eigen gezondheid. Dit heeft geleid tot onderstaande resultaten.

Praat vandaag over morgen

Praat vandaag over morgen is verder opgeschaald: Dit project, dat het gesprek tussen zorg, welzijn en samenleving over de voorbereiding op ouder worden stimuleert, is in de hele regio uitgebreid. Overall in de Achterhoek vinden gesprekken plaats, staan 'Achterhoekbankjes' en worden theatervoorstellingen georganiseerd. We merken dat dit een sneeuwbal effect heeft. Momenteel wordt in de regio verder gewerkt aan de campagne, wat zal resulteren in diverse acties zoals de Talkshow met deelname van o.a. VWS in oktober 2025.

Ondersteunen lokale initiatieven

Door o.a. de Regio Deal werken we aan het versterken van lokale gemeenschappen. De Zorgcorporatie Mariënveld is een nieuw en belangrijk Regio Deal-project, waarbij regionaal leren een belangrijk doel is. Daarnaast zijn we in de regio in gesprek met diverse lokale initiatieven en ontwikkelen we een werkwijze voor hun ondersteuning.

Regionale woon-, welzijns- en zorgvisie

Er is gewerkt aan een regionale visie op wonen, welzijn en zorg, waarbij alle partners nauw betrokken waren. Na de afronding/vaststelling in september willen we de opgedane energie vasthouden en omzetten in concrete uitvoering in gezamenlijke met alle benodigde partijen.

Ruimtelijke opgaven Achterhoek

In de visie 2030 is de gebiedsgerichte aanpak voor ruimtelijke opgaven opgenomen als overkoepelend thema. Met name gericht op het verbinden van de opgaven in het landelijke gebied met de ruimtelijk economische agenda.

Regisseren ruimtelijke opgaven

Langs welke grote lijnen werken we hier aan

- Werken aan het Ruimtelijk Perspectief, ontwikkelpad vormgeven en uitvoeren.
- Inbreng in de cyclische integrale processen, zoals het Ruimtelijk Arrangement, provinciale omgevingsvisie en Nota Ruimte. In het Ruimtelijk Arrangement maakt GS afspraken met het Rijk over de ruimtelijke inrichting van Gelderland en daarmee ook van de Achterhoek.

Stand van zaken projecten en activiteiten

Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (RPA)

Eind 2024 is de contourennota RPA afgerond. In januari/februari zijn alle gemeenteraden geïnformeerd over de contourennota en over het vervolgproces voor het RPA. In februari is een extern bureau aan de slag gegaan met het opstellen van scenario's voor de ontwikkeling van het RPA. Vanaf april tot aan de zomer hebben een aantal werksessies plaats gevonden met gemeenten, provincie en 3O's om input op te halen. Na de zomer is een concept notitie met richtinggevend uitgangspunten opgeleverd. De uitkomsten worden in het najaar ingebracht voor besluitvorming in stuurgroep RPA, Achterhoek Board en Achterhoek Raad, waarbij ook de individuele gemeenteraden worden meegenomen.

Ruimtelijk arrangemente/ provinciale omgevingsvisie/ Nota Ruimte

Er is input geleverd aan het ruimtelijk arrangemente. In het ruimtelijk arrangemente staan de langjarige afspraken tussen rijk en provincie. De input namens de regio voor gesprekken is gefaciliteerd en opgehaald. Inzet van de regio is dat de Achterhoek voldoende aandacht krijgt op aspecten als leefbaarheid, ontsluiting van de regio en woningbouw.

Het eerste ruimtelijke arrangemente is in juni vastgesteld door de minister en GS. De bedoeling is dat deze regelmatig (eens per jaar) wordt geactualiseerd. De Achterhoek wordt net als andere regio's betrokken bij de uitvoering van het ruimtelijk arrangemente.

Beleidskader land- en tuinbouw Gelderland

De provincie werkt aan een beleidskader land- en tuinbouw Gelderland. Het streven is voor 2040 een landbouw die in balans is met wat de samenleving vraagt. Andere doelen zijn voedselzekerheid en versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Afgelopen periode is ambtelijk en bestuurlijk deelgenomen aan verschillende bijeenkomsten gedurende het participatieproces. Het beleidskader is nog niet vastgesteld door Provinciale Staten. We blijven de uitwerking van het beleidskader volgen en aandacht vragen voor gemeentelijke en regionale (aandachts-)punten.

PROJECTEN (doelenmatrix)

In de bijlage is een doelenmatrix per 1 september 2025 opgenomen voor projecten die op dit moment lopen en die in ontwikkeling zijn behorende bij de doelen die vanaf 2023 gelden. Projecten die horen bij de vorige doelenmatrix worden nog afgerond, maar niet meer opgenomen in deze rapportage.

BEDRIJFSVOERING EN RENTE (ONDERSTEUNING)

Financiën

Naast het voeren van de dagelijkse financiële administratie is een groot deel van de tijd besteed aan het opstellen van de jaarrekening 2024, de programmabegroting 2026 inclusief een besparingsopdracht en de budgetrapportage januari tot en met april. De jaarrekening en de budgetrapportage zijn behandeld in de AB vergadering van 2 juli 2025 en de programmabegroting staat geagendeerd voor de AB vergadering van 10 september. Ook is in de verslagperiode gewerkt aan financiële rapportages voor diverse eigen projecten en zijn de financiële verantwoordingen 2024 voor de projecten van de Gebiedsopgave en Regiodeal opgesteld voor de Provincie en voor het Rijk. Voor de beschikking van de Gebiedsopgave (bulk 2) is de eindcontrole opgesteld en deze is inmiddels vastgesteld. Er is een declaratie van overheadkosten van Leader 2024 voorbereid en een verzoek tot vaststelling Leaderperiode 2016-2024 ingediend. In de verslagperiode is de interne controle uitgevoerd op basis van het controle- en uitvoeringsplan. Tenslotte is tijd gestopt in de financiële beoordeling en advisering van projecten.

2 Financiële toelichting

BUDGETRAPPORTAGE JANUARI T/M AUGUSTUS 2025
Financieel overzicht

	Omschrijving	werkelijk t/m augustus			Saldo werkelijk t/m	budget t/m augustus			2e wijziging begroting			verwachting (incl 2e wijziging)			Verwachting saldo inwoner- bijdrage
		uitgaven	inkomsten	mutatie		uitgaven	inkomsten	mutatie	uitgaven	inkomsten	mutatie	uitgaven	inkomsten	mutatie	
		t/m	t/m	reserve t/m		t/m	t/m	reserve t/m	reserve			t/m	t/m	reserve t/m	
		aug	aug	aug	aug	aug	aug	aug				december	december	december	
	SMART GOVERNANCE														
201	lobby en communicatie	373.151	500.406	0	127.255	500.406	500.406	0	0	0	0	621.609	750.609	0	129.000
202	achterhoek visie 2030 en monitoring	768.609	1.035.421	0	266.811	954.755	954.754	0	42.000	42.000	0	1.339.132	1.474.132	0	135.000
203	coördineren van subsidies en projecten	862.789	1.879.931	0	1.017.142	1.879.931	1.523.931	-356.000	-593.000	-401.000	192.000	2.226.896	1.884.896	-342.000	0
204	advisering bestuur, Board en Raad	302.521	357.367	0	54.846	357.367	357.367	0	0	0	0	536.051	536.051	0	0
205	uitgaven en inkomsten Investeringsfonds	88.408	334.000	0	245.592	233.333	100.667	-132.667	-125.000	74.000	199.000	225.000	225.000	0	0
101	onvoorzien	4.800	5.333	0	533	5.333	5.333	0	188.000	0	-188.000	193.000	8.000	-188.000	3.000
	<i>Sub-totaal</i>	<i>2.400.279</i>	<i>4.112.457</i>	<i>0</i>	<i>1.712.179</i>	<i>3.931.125</i>	<i>3.442.457</i>	<i>-488.667</i>	<i>-488.000</i>	<i>-285.000</i>	<i>203.000</i>	<i>5.141.688</i>	<i>4.878.688</i>	<i>-530.000</i>	<i>267.000</i>
	BEDRIJFSVOERING EN RENTE														
801	ondersteuning	182.841	216.596	0	33.755	216.595	216.596	0	0	0	0	324.894	324.894	0	0
802	huisvesting	28.279	38.403	0	10.125	38.403	35.070	-3.333	0	0	0	57.605	52.605	-5.000	0
803	kapitaallasten	767	248.667	0	247.899	248.667	248.667	0	0	200.000	200.000	373.000	573.000	200.000	0
	<i>Sub-totaal</i>	<i>211.887</i>	<i>503.666</i>	<i>0</i>	<i>291.779</i>	<i>503.665</i>	<i>500.333</i>	<i>-3.333</i>	<i>0</i>	<i>200.000</i>	<i>200.000</i>	<i>755.499</i>	<i>950.499</i>	<i>195.000</i>	<i>0</i>
	TOTAAL	2.612.166	4.616.123	0	2.003.957	4.434.791	3.942.790	-492.000	-488.000	-85.000	403.000	5.897.187	5.829.187	-335.000	267.000

saldo: (-) = tekort, (+) = overschot

Nadere toelichting afwijkingen budgetrapportage januari t/m augustus 2025

Toelichting begrotingswijziging

Programma 1: Smart Governance		
<i>budget</i>	<i>toelichting</i>	<i>bedrag dekking</i>
Inhuur derden en loonkosten	Er is sprake van een verschuiving van lonen naar Inhuur derden ter vervulling van vacature regisseur en organiseren van partners events.	45.000 budgettaire neutrale verschuiving
Loonkosten	De detachering voor 16 uur p.w. aan Gemeente Doetinchem is verlengd (juli-sept). Hier staan extra opbrengsten tegenover. Daarnaast is er nog bijdrage van de gemeente en provincie voor kwartiermaker Cultuur.	42.000 Inkomsten uit detachering
Budget Board en Thematafels	Budget Board en Thematafels hierop wordt naar verwachting minder uitgegeven.	-125.000 Investeringsfonds (IF)
Inkomsten Investeringsfonds	In 2023 is er opdracht verstrekt voor het organiseren van Meet-ups, deze middelen worden niet uitgegeven en gaan weer terug in het Investeringsfonds.	74.000
Projecten	zie nadere specificatie hieronder. Het betreffen 2 nieuwe projecten en 14 wijzigingen.	-593.000 extra project-gerelateerde inkomsten

Specificatie eigen projecten Regio Achterhoek		<i>budget wijziging 2025</i>
Project profilering smarthub	Het project is in 2022 ondergebracht in een Stichting. Regio Achterhoek maakt kosten voor salarissen en ondersteuning. Deze worden doorberekend aan de Stichting.	-9.000 inkomsten uit stichting Smarthub
Project Overheadkosten Leader 2023-2027	Betreft een meerjarig project met POP-gelden. Looptijd vanaf 2023-2027. Het project is in 2024 van start gedaan.	-95.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Regiodeal Overhead	Betreft een meerjarig project uit de Regiodealgelden.	-46.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Achterhoek Monitor	Het betreft een project uit de Regiodeal. We monitoren hoe de Achterhoek ervoor staat. Doel: een informatiebron voor iedereen die in de Achterhoek werkt, onderneemt en woont.	-13.000 onttrekking IF/ project-gerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Uitbouwen Ecosysteem Achterhoek	Betreft een meerjarig project. Looptijd 2022-2025.	-14.000 onttrekking IF/ project-gerelateerde (subsidie) inkomsten
Project onverwachte hoek	Betreft een meerjarig project. Looptijd 2024-2026.	-10.000 onttrekking IF/ project-gerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Woondeal	Betreft een meerjarig project met geld van de provincie voor de totstandkoming en realisatie van de regionale woondeals.	-200.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project procesbegeleiding Slimme Mobiliteit 2023-2025	Betreft een meerjarig project looptijd t/m 2025.	-1.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Arbeidsmigranten	Betreft inhuur van een projectleider voor huisvesting arbeidsmigranten. Het project is inmiddels afgerond.	-26.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project EDL	Dit is een meerjarig interreg project tot en met 2026. Het project is in de loop van 2023 gestart.	-21.000 onttrekking IF/ project-gerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Regioplan Achterhoek (2024)	Het betreft een project met middelen van Zonmw om een plan van aanpak te schrijven om de samenwerking tussen de partners van het Regioplan te verstevigen.	-45.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Nationaal Programma Vitale Regio's	Het betreft een 5-jarig Rijksprogramma met als doel versterken van de Regio. Te zorgen voor een leefbare Regio, duurzaam en bereikbaar voorzieningsniveau en een gezonde en kansrijke toekomst voor de inwoners.	-251.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project MKB Dienstverlening Actieagenda	Dit project wil met het hele ecosysteem aan (MKB) bedrijven samenwerken om in de volle breedte van het bedrijfsleven een toekomstbestendig verdienvermogen te ontwikkelen voor de Achterhoek. Het project wordt in 2025 afgerond.	4.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project MKB-dienstverlening Achterhoek verbindt 25-28	Dit project is een vervolg op MKB Dienstverlening, dit betreft een meerjarig project met een looptijd van juli 2025 tot en met 2028.	87.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Zon Mw	Dit project werkt met een breed gedragen regioplan, waarin de gezamenlijke ambitie is geformuleerd om inwoners zo gezond mogelijk te laten leven met passende zorg dichtbij huis. Het betreft een meerjarig project. De looptijd is 2025-2026.	55.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project ruimtelijk perspectief 23-24	Dit project is een vervolg op landelijk gebied, dit betreft een meerjarig project met een looptijd van april 2023 tot en met 2025.	-8.000 onttrekking IF/ project-gerelateerde (subsidie) inkomsten

Toelichting jaarsaldo

Programma 1: Smart Governance		
<i>Kostenplaats</i>	<i>budget</i>	<i>bedrag</i>
20.1 en 20.2	Loonsom (vacatureruimte)	199.000
allen	Opleidingskosten	30.000
20.2 en 20.4	Inhuur derden	35.000
10.1	Onvoorzien	3.000
	<i>sub-totaal</i>	<i>267.000 positief</i>
Programma 4: Bedrijfsvoering en rente		
<i>budget</i>	<i>toelichting</i>	<i>bedrag</i>
Renteresultaat	Het verwachte positieve renteresultaat voor 2025 is € 200.000.	200.000
	Dit betreft deels rente schatkistbankieren en deels hypotheekrente. Dit bedrag wordt, conform besluitvorming bij de begroting 2026, toegevoegd aan de egalisatiereserve rent	
	Toevoeging egalisatiereserve rente	-200.000
	<i>sub-totaal</i>	<i>0</i>
Totaal jaarsaldo		267.000 positief

Balans per 1 september 2025

<i>Activa</i>	<i>werkelijk 31 dec 2024</i>	<i>begroting 31 dec 2025</i>	<i>stand per 1 sept 2025</i>
Materiële vaste activa	0	0	0
Investerings	0	0	0
Financiële vaste activa	684.000	455.000	359.000
Personeelshypotheek	460.000	455.000	359.000
Projecten leader	224.000	0	0
Vlottende activa	28.330.000	25.786.000	27.037.000
Uiteenzettingen < 1 jaar	26.931.000	24.387.000	26.692.000
Liquide middelen	253.000	253.000	206.000
Overlopende activa	1.146.000	1.146.000	139.000
Totaal Activa	29.014.000	26.241.000	27.396.000

<i>passiva</i>	<i>werkelijk 31 dec 2024</i>	<i>begroting 31 dec 2025</i>	<i>stand per 1 sept 2025</i>
Eigen vermogen	6.736.000	6.041.000	6.663.000
Algemene reserve	392.000	392.000	492.000
Bestemmingsreserves	6.316.000	5.649.000	5.904.000
Gerealiseerd resultaat te bestemmen 2024	28.000	0	0
Verwacht resultaat 2025	0	0	267.000
Voorzieningen	0	0	0
Voorzieningen	0	0	0
Vlottende passiva	22.278.000	20.200.000	20.733.000
Vlottende schulden < 1 jaar	154.000	154.000	185.000
Overlopende passiva	22.124.000	20.046.000	20.548.000
Totaal Passiva	29.014.000	26.241.000	27.396.000

	<i>stand 1-1-2025</i>	<i>mutatie t/m aug</i>	<i>stand 1-9-2025</i>
<i>Specificatie bestemmingsreserves</i>			
Investeringsfonds	5.482.000	-52.000	5.430.000
Reserve toekomstbestendige organisatie	838.000	-688.000	150.000
Onderhoud huisvesting	24.000	0	24.000
Egalisatiereserve rente	0	300.000	300.000
Totaal	6.344.000	-440.000	5.904.000

Begrotingswijziging

LASTEN

2e wijziging 2025

Nummer			Omschrijving	Bedrag van de		
			Economische categorie	Nieuwe of ver- hoging van de bestaande raming	Verlaging van de bestaande raming	Nieuwe raming van het dienstjaar
Functie	Subf.	pr nr				
0.8	4809		Functie 10.1: Onvoorzien			
			Incidenteel onvoorzien	188.000		188.000
			Totaal functie	188.000	0	
1.1	4000		Functie 20.2: Achterhoek Visie 2030 en monitoring			
			Lonen en sociale lasten	42.000	45.000	1.180.528
			Inhuur derden	45.000	0	81.000
3.4.3	4085		Totaal functie	87.000	45.000	
3.4.3	5099	100	Functie 20.3: Coördineren van subsidies en projecten			
			Project profilering Smart hub		9.000	71.000
			Project Leader overheadkosten Nieuw		95.000	75.000
3.4.3	5099	124	Project Ruimtelijk perspectief		8.000	160.000
3.4.3	5099	106	Project Regio Deal Overhead		46.000	15.000
3.4.3	5099	111	Project Achterhoek Monitor		13.000	67.000
3.4.3	5099	118	Project uitbouwen ecosysteem Achterhoek		14.000	50.000
3.4.3	5099	119	Project Woondeal		200.000	685.000
3.4.3	5099	120	Project Slimme Mobiliteit 2023-2025		1.000	15.000
3.4.3	5099	125	Project EDL		21.000	53.000
3.4.3	5099	121	Project Arbeidsmigranten		26.000	0
3.4.3	5099	113	Project onverwachte hoek		10.000	419.000
3.4.3	5099	129	project regioplan Achterhoek (2024)		45.000	5.000
3.4.3	5099	132	project Nationaal Programma Vitale Regio's		251.000	89.000
3.4.3	5099	133	Project Zon Mw	55.000		55.000
3.4.3	5099	134	Project MKB-dienstverlening Achterhoek verbindt 25-28	87.000		87.000
3.4.3	5099	131	Project MKB-dienstverlening Actieagenda	4.000		113.000
3.4.3	4840		Totaal functie	146.000	739.000	
			Functie 20.5: Uitgaven / Inkomsten investeringsfonds			
			Uitgaven investeringsfond		125.000	225.000
6.2.3	6004		functie 100: investeringsfonds	74.000		225.000
6.2.3	6006		Totaal functie	74.000	125.000	
			Functie 80.1: Ondersteuning			
			Totaal functie	0	0	
6.2.3	6006		Functie 80.3: Kapitaallasten			
			functie 100: egaliseringsreserve rente	200.000		200.000
			Totaal functie	200.000	0	
6.2.3	6004		Functie 100: Mutatie reserves			
			bijdrage functie 100 investeringsfonds	0	317.000	567.000
			bijdrage functie 100 reserve doorontwikkeling	188.000		
6.0	6501		Toevoeging algemene reserve	100.000		100.000
6.0	6504		Toevoeging investeringsfonds	374.000		525.000
6.0	6506		Toevoeging egaliseringsreserve rente	300.000		300.000
6.0	6506		Totaal functie	962.000	317.000	

Nummer		pr nr	Omschrijving Economische categorie	Bedrag van de		
Functie	Subf.			Nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Verlaging van de bestaande raming	Nieuwe raming van het dienstjaar
6.2.3	6105		Functie 10.1: Onvoorzien			
			functie 100 reserve doorontwikkeling	188.000		188.000
			Totaal functie	188.000	0	
3.4	8501		Functie 20.2: Achterhoek Visie 2030 en monitoring			
			Opbrengsten werkzaamheden derden	42.000		163.500
			Totaal functie	42.000	0	
3.4	8099	100	Functie 20.3: Coördineren van subsidies en projecten			
			Project profilering Smart hub		9.000	71.000
3.4	8099	126	Project Leader overheadkosten Nieuw		95.000	75.000
3.4	8099	124	Project Ruimtelijk perspectief		0	143.000
3.4	8099	106	Project Regio Deal Overhead		46.000	15.000
3.4	8099	111	Project Achterhoek Monitor		9.000	45.000
3.4	8099	118	Project uitbouwen ecosysteem Achterhoek		7.000	25.000
3.4	8099	119	Project Woondeal		200.000	685.000
3.4	8099	120	Project Slimme Mobiliteit 2023-2025		1.000	15.000
3.4	8099	125	Project EDL		15.000	37.000
3.4	8099	121	Project Arbeidsmigranten		26.000	0
3.4	8099	113	Project onverwachte hoek	157.000		157.000
3.4	8099	129	project regioplan Achterhoek (2024)		45.000	5.000
3.4	8099	132	project Nationaal Programma Vitale Regio's		251.000	89.000
3.4	8099	133	Project Zon Mw	55.000		55.000
3.4	8099	134	Project MKB-dienstverlening Achterhoek verbindt 25-28	87.000		87.000
3.4	8099	131	Project MKB-dienstverlening Actieagenda	4.000		113.000
6.2.3	6104		functie 100: investeringsfonds		192.000	342.000
			Totaal functie	303.000	896.000	
6.2.3	6104		Functie 20.5: Uitgaven / Inkomsten investeringsfonds			
			Verrekening met functie 100: investeringsfonds	0	125.000	225.000
3.4	8502		Inkomsten Investeringsfonds	74.000		225.000
			Totaal functie	74.000	125.000	
			Functie 80.1: Ondersteuning			
			Totaal functie	0	0	
			Functie 80.3: Kapitaallasten			
			Rentebaten SKB	200.000		200.000
			Totaal functie	200.000	0	
6.0	6604		Functie 100: Mutatie reserves			
			Beschikking over investeringsfonds	0	317.000	567.000
6.0	6605		Beschikking over reserve doorontwikkeling	688.000		688.000
6.2.3	6104		Verrekening met functie 100 investeringsfonds	74.000		225.000
6.2.3	6106		Verrekening met functie 100 egalisatiereserve rente	200.000		351.000
			Totaal functie	962.000	317.000	

Doelenmatrix

Doelenmatrix projecten vanaf 2023

Doelenmatrix thematafels Regio Achterhoek																								
SW+1 1a - Productie van de toekomst		M+B 3a - CO2 uitstoot is verminderd										CE+E 5a - Energiebesparing en duurzame opwekking												
SW+1 1b - Inventief vakmanschap/Werknemer		M+B 3b - Infrastructuur robuust en toegankelijk										CE+E 5b - Koploper kringlooplандbouw												
SW+1 1c - Open innovatiesysteem/Crossovers		M+B 3c - Slimme vervoersvoorzieningen										CE+E 5c - Efficiënter omgaan met grondstoffen												
SW+1 1d - Innovatie oplossing maatsch.		W+V 4a - Bestaande woningvoorraad toekomstbestendi										CE+E 5d - Grondstof vastgoed/infra efficiënt benut												
SW+1 1e - Stage- en afstudeerregio		W+V 4b - Voldoende nieuwe woningen + circulair										CE+E 5e - CO2+stikstof gereduceerd/toename biodiv.												
O+A 2a - Tekorten op arbeidsmarkt		W+V 4c - Versnelling woningbouwproductie 2023-2026										GR+ 6a - Betaalbaar, toegankelijk zorgnetwerk												
O+A 2b - Talenten zijn benut		W+V 4d - Transformatie vastgoed naar wonen										GR+ 6b - Gezondste regio door preventie + zorginn.												
O+A 2c - Inclusieve arbeidsmarkt		W+V 4e - Innovatief/duurzaam wonen en bouwen										GR+ 6c - Ahoekers verantwoordelijk voor gezondheid												
O+A 2d - Grensoverschrijdende samenwerking		Smart Economy										Smart Living												
Project	Status	Smart werken en Innovatie					Onderwijs en Arbeidsmarkt			Mobiliteit en Bereikbaarheid			Wonen en Vastgoed				Circulaire Economie en Energietransitie					De gezondste regio		
		1A	1B	1C	1D	1E	2A	2B	2C	3A	3B	3C	4A	4B	4C	4D	4E	5A	5B	5C	5D	6A	6B	6C
Vergaderpaviljoen De Marke	Gereed	*				*												*	*	*				
Slimme energiesystemen Achterhoek	In uitvoering																*							
Achterhoek Groen, Natuurlijk!	In uitvoering																							
Agro Innovatiemakelaar 2025-2027	In uitvoering			*		*												*	*	*	*			
Onverwachte hoek 2.0	In uitvoering		*				*																	
VAT kosten Regio Deal Achterhoek II	In uitvoering																							
Praat vandaag over morgen	In uitvoering							*	*													*	*	*
Zorg voor Mekaar	In uitvoering																					*	*	*
Zorgcorporatie Mariënvelde	In uitvoering																					*	*	*
Gebiedsgerichte corridoruitwerking N18	In uitvoering							*			*													
Euregionale Doorlopende Leerlijn (EDL) - Schol	In uitvoering								*															
Kleurrijke zorgverleners	In uitvoering						*																	
Achterhoeks Talentenfonds Opijver 2024-2026	In uitvoering		*	*			*	*	*															
Femme Tech Achterhoek	In uitvoering		*	*		*	*	*	*															
Inclusieve Technologie Achterhoek	In uitvoering	*	*	*		*	*	*	*															
Servicepunt Techniek Achterhoek/Liemers	In uitvoering						*	*	*															
Grensland College 2.0	In uitvoering						*	*	*															
Slim en schoon voor scholieren en studenten	Gereed											*												
Digitalisering mobiliteitsdata 2023	Gereed																							
SHII 2.0 Werkend ecosysteem toekomstbestendi	In uitvoering	*	*	*		*		*														*		
Skills Academy Achterhoek-Liemers	Gereed		*	*		*		*																
iShare	In uitvoering	*	*	*		*		*																
3D metaalpoeder zeven	In uitvoering	*				*																		
Actieagenda MKB Dienstverlening	In uitvoering			*		*																		

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d. : 30 oktober 2025 Agendapunt : 4 Onderwerp : Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2025 Portefeuillehouder : M. Boumans			
Voorstel Instemmen met de verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2025. Toelichting: Op 21 maart 2025 is er een wijziging opgenomen in Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) artikel 2. In dit besluit is opgenomen dat voor de controle van de jaarrekening vanaf boekjaar 2025 voor de accountant een standaard goedkeuringstolerantie geldt van 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves. Dezelfde verantwoordingsgrens gaan we dan ook hanteren voor het DB richting het AB. Deze wijziging is verwerkt in de verordening.			
Procedure: DB d.d.: 9 oktober 2025 (mail)	Vervolgactie: communicatie: beslissing aan:	Bijlagen: Meegezonden: Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2025	Consequenties: Financieel: nee Personeel: nee
Nadere informatie bij: Esther van Zuuk		Tel.nr.: 06 380 665 24	

Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2025

Het algemeen bestuur van Regio Achterhoek,

Overwegende:

- het voorstel van het dagelijks bestuur van 16-10-2025
- gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;

Besluit:

- de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2025 vast te stellen;

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- inkomsten*: totaal van de baten voor onttrekking reserves;
- netto schuld*: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteuren en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak wordt verstaan het totaal van langlopende uitzettingen, vorderingen, liquide middelen en overlopende activa;
- deelprogramma*: onderdeel van een programma bestaande uit een samenstel van een aantal samenhangende producten of een enkel product van de productenraming en productenrealisatie.
- rechtmatigheidsverantwoording*: de rapportage van het dagelijks bestuur waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Programma-indeling

1. Het algemeen bestuur stelt bij het opstellen van een begroting een programma-indeling voor het begrotingsjaar vast.
2. Het algemeen bestuur stelt op voorstel van het dagelijks bestuur per programma relevante indicatoren vast voor het meten van en het afleggen van verantwoording over de regionale beleid en de maatschappelijke effecten van het regionale beleid.
3. Het algemeen bestuur kan bij aanvang van iedere bestuursperiode vaststellen over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen in de begroting en rekening kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de begroting worden onder elk van de programma's de lasten en baten per programma weergegeven en bij de jaarstukken worden onder elk van de programma's de gerealiseerde lasten en baten per programma weergegeven.

2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het krediet in het lopende boekjaar weergegeven.
3. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming en de investeringen.
4. In de jaarrekening wordt van de investeringen en meerjarige projecten de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven weergegeven.

Artikel 4. Kaders begroting

1. Het dagelijks bestuur biedt voor 30 april een kaderbrief aan aan de deelnemende gemeenten conform artikel 34b WGR.
2. In de begroting wordt een post onvoorzien van € 8.000 opgenomen.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. Het algemeen bestuur autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. Nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd. Het algemeen bestuur kan bij de begrotingsbehandeling aangeven van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.
3. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur vooraf als ze verwacht dat de lasten de geautoriseerde lasten (op programmaniveau) of de investeringsuitgaven de geautoriseerde investeringskredieten dreigen te overschrijden of de baten op programmaniveau de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijven. Het algemeen bestuur geeft vervolgens aan of hij hiervoor een voorstel wil voor wijziging van het budget of een voorstel voor bijstelling van het beleid.
4. Bij de behandeling van de tussenrapportages in het algemeen bestuur als bedoeld in artikel 6, eerste lid, doet het dagelijks bestuur voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde budgetten en de investeringskredieten en het bijstellen van het beleid.
5. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het dagelijks bestuur vooraf aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan het algemeen bestuur voor.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

1. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de Regio over de eerste 4 maanden en de eerste 8 maanden van het lopende boekjaar.
2. De tussenrapportages bevatten een uiteenzetting over de uitvoering en de bijstelling van het beleid en een overzicht met de bijgestelde raming van:
 - a. de baten en de lasten per programma uitgesplitst naar deelprogramma's;
 - b. het overzicht van de overhead;
 - c. het totale saldo van de baten en de lasten volgend uit onderdeel a en b;
 - d. de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma; en
 - e. het resultaat, volgend uit de onderdelen c en d,
 - f. de realisatie en raming van de uitputting van de investeringskredieten.

3. In de tussenrapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en de lasten van deelprogramma's en investeringskredieten in de begroting groter dan € 2.000 toegelicht.

Artikel 7. Jaarstukken

1. Gelijktijdig met het aanbieden van de jaarstukken biedt het dagelijks bestuur het algemeen bestuur het voorstel aan over de bestemming van het jaarrekeningresultaat. Een eventueel overschot in het jaarrekeningresultaat wordt toegevoegd aan het investeringsfonds met een beperking tot maximaal € 0,50 per inwoner.
2. Vooruitlopend op het bestemmingsvoorstel over het jaarrekeningresultaat kan het dagelijks bestuur het algemeen bestuur voorstellen om restantmiddelen op onderdelen van het rekeningresultaat over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. Het dagelijks bestuur biedt dit voorstel uiterlijk in december van het betreffende jaar aan aan het algemeen bestuur.

Artikel 8. Informatieplicht

Het dagelijks bestuur besluit niet over:

- a. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan € 500.000;
- b. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan € 100.000; en
- c. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen, dan nadat het algemeen bestuur is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het dagelijks bestuur te brengen.

Artikel 9. EMU-saldo

Wanneer het Rijk de Regio bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het dagelijks bestuur een aanpassing nodig acht, doet het dagelijks bestuur een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Hoofdstuk 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. Het algemeen bestuur stelt vast op welke wijze zij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten van de organisatie, exclusief de dotaties aan de reserves.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 5.000 nader toegelicht.

Artikel 11. Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

2. Het dagelijks bestuur biedt het algemeen bestuur jaarlijks uiterlijk op 15 juli ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien. Het dagelijks bestuur operationaliseert dit normenkader in een toetsingskader ten behoeve van de interne beheersing.

Artikel 12. Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door het algemeen bestuur is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.
3. Bij (investerings-)projecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
 - a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
 - b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
 - c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van het algemeen bestuur, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 13. Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en regio eigendommen bij financiële beheershandelingen.

Hoofdstuk 4. Financieel beleid

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Materiële vaste activa met economisch nut worden annuïtair afgeschreven in maximaal:
 - a. 12 jaar: Meubilair
 - b. 5 jaar: Elektronische middelen
2. Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 2.000 worden niet geactiveerd.

Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.

Artikel 16. Reserves en voorzieningen

Het dagelijks bestuur biedt het algemeen bestuur eens in de vier jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door het algemeen bestuur vastgesteld en behandeld:

- a. de vorming en besteding van reserves;
- b. de vorming en besteding van voorzieningen;
- c. de rentetoerekening aan reserves en voorzieningen;
- d. bij welke specifiek benoemde taakvelden het verschil tussen het geraamde saldo van baten en lasten en het gerealiseerde saldo van baten en lasten mogen worden verrekend met een daartoe in het leven geroepen reserve.

Artikel 17. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van diensten aan overheidsbedrijven en derden en met welke bijbehorende activiteiten de Regio in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt tenminste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking doet het dagelijks bestuur vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een AB-besluit, waarin het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd.
2. Bij het verstrekken van leningen of garanties aan overheidsbedrijven en derden brengt de Regio de geraamde integrale kosten in rekening. Bij afwijking doet het dagelijks bestuur vooraf een voorstel voor een AB-besluit, waarin het publiek belang van de lening of garantie wordt gemotiveerd.
3. Bij het verstrekken van kapitaal door de Regio aan overheidsbedrijven en derden gaat het dagelijks bestuur uit van een vergoeding van tenminste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking doet het dagelijks bestuur vooraf een voorstel voor een AB-besluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.
4. AB-besluiten met de motivering van het publiekbelang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als sprake is van een van de uitzonderingen zoals genoemd in artikel 25h van de Mededingingswet.

Artikel 18. Financieringsfunctie

1. Het dagelijks bestuur neemt bij het uitzetten en het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht:
 - a. voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd; en
 - b. er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.
2. Bij het verstrekken van leningen, het verstrekken van garanties en het verstrekken van risicodragend kapitaal bedingt het dagelijks bestuur indien mogelijk zekerheden.
3. Bij het verstrekken van een garantie wordt een voorziening ten laste van de begroting gevormd ter grootte van het risico dat de Regio met de garantie loopt. Als in de begroting niet is voorzien in budget voor deze voorziening dan doet het dagelijks bestuur vooraf aan de garantieverlening een voorstel aan het algemeen bestuur voor een begrotingswijziging.

Hoofdstuk 5. Paragrafen

Artikel 19. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

1. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het dagelijks bestuur naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
 - a. de solvabiliteitsratio;
 - b. de netto schuldquote;
 - c. de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - d. structurele exploitatieruimte

2. Voor het in beeld brengen van de weerstandscapaciteit van de Regio wordt beoordeeld of de Regio bij een risicoscenario de schuldverplichtingen in de toekomst kan blijven nakomen zonder dat de uitgaven aan en de investeringen in noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen.

Artikel 20. Onderhoud kapitaalgoederen

De Regio heeft geen kapitaalgoederen in eigendom.

Artikel 21. Financiering

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het dagelijks bestuur naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. de schulden met een looptijd korter dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage;
- b. de schulden met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage;
- c. de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende vier jaar;
- d. de rentevisie.

Artikel 22. Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het dagelijks bestuur naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
- b. de kosten van inhuur derden;
- c. de huisvestingskosten;
- d. de automatiseringskosten;
- e. de budgetten voor het algemeen bestuur en de accountant.
- f. een toelichting op alle afwijkingen in rechtmatigheid, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen, voor zover deze de rapportagegrens, zoals bedoeld in artikel 10 overschrijden en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen;
- g. een overzicht van en toelichting op niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet financiering decentrale overheden en de bijbehorende ministeriële regelingen, als deze voorkomen;
- h. een rapportage van het veelvuldig niet naleven van normen uit de gids proportionaliteit en/of slechte documentatie of naleving hiervan, als deze voorkomen;
- i. geconstateerde fraude door eigen medewerkers, als dit voorkomt.

Hoofdstuk 6. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 23. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen van de Regio;
- b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden en contracten;
- c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencomputaties;
- d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de diensten van de Regio en de maatschappelijke effecten van het beleid;

- e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en
- f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 24. Financiële organisatie

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor:

- a. een eenduidige indeling van de organisatie en een eenduidig toewijzing van taken aan de onderdelen;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
- c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
- g. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen;
- h. het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten zodat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid, zoals vastgesteld door het algemeen bestuur, kunnen worden getoetst.

Artikel 25. Interne controle

1. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen rapporteert het dagelijks bestuur daarover in de rechtmatigheidsverantwoording, zoals beschreven in artikel 22 onder f. Daarnaast informeert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.
2. Het dagelijks bestuur zorgt voor de systematische controle van de administratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de Regio met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de 5 jaar. Bij afwijkingen in de administratie neemt het dagelijks bestuur maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 26. Slotbepalingen

1. Deze verordening kan worden aangehaald als Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2025.
2. Deze verordening treedt in werking op de dag nadat de door het algemeen bestuur vastgestelde verordening bekend gemaakt is in het Blad gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening en deelverantwoordingen van het verslagjaar 2025 en later.
3. Op het in het tweede lid genoemde tijdstip wordt de Financiële verordening 2023 Regio Achterhoek ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van Regio Achterhoek op 30-10-2025.

Mevr. I. Rensink,
secretaris/directeur

mr. M. Boumans MBA MPM,
voorzitter

Toelichting Verordening financieel beleid, beheer en organisatie

De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) heeft haar basis in artikel 212, eerste lid, van de Gemeentewet, waarin is opgenomen dat het algemeen bestuur bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid vaststelt, en daarnaast de uitgangspunten voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie vult daarnaast de vrije ruimte nader in die Regio Achterhoek heeft bij de inrichting van het eigen financieel beleid, beheer en organisatie en de rechtmatigheid.

De Gemeentewet biedt de belangrijkste kaders en regelt bijvoorbeeld dat er nadere eisen worden gesteld aan de inrichting van de begroting en de jaarrekening. Dit wordt vervolgens uitgewerkt in het Besluit begroting en verantwoording gemeentes en provincies (hierna: BBV). Het BBV schrijft voor op welke wijze Regio Achterhoek moet begroten en verantwoorden en de wijze waarop zij uitvoeringsinformatie vastlegt. Om een correcte interpretatie van deze artikelen te waarborgen is er een commissie voor het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: commissie BBV). De commissie BBV draagt zorg voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV, en voor een visie ten aanzien van rechtmatigheid in de controleverklaring (artikel 75, tweede lid, van het BBV).

Richtlijnen van de commissie BBV aan gemeenten en andere decentrale overheden zijn een belangrijk instrument van de commissie BBV om in navolging van artikel 75 van het BBV de eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV te bevorderen. De richtlijnen van de commissie BBV worden onderverdeeld naar stellige uitspraken en aanbevelingen. De stellige uitspraken zijn dwingend; Regio Achterhoek behoort zich hier aan te houden. Met stellige uitspraken geeft de commissie BBV een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Indien Regio Achterhoek toch een afwijkende interpretatie kiest, dan moet zij dit expliciet motiveren en kenbaar maken bij de begroting en jaarstukken. De aanbevelingen zijn niet dwingend. Hierbij gaat het om uitspraken die 'steun en richting geven aan de praktijk'. De commissie BBV spoort Regio Achterhoek aan om deze aanbevelingen te volgen, omdat dat naar haar oordeel bijdraagt aan het inzicht in de financiële positie (transparantie).

In artikel 75, tweede lid, onder b, van het BBV is vastgelegd dat de commissie BBV een kadernota rechtmatigheid opstelt voor het geven van een visie ten aanzien van rechtmatigheid in de controleverklaring. Met het instellen van de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur heeft de commissie BBV de Kadernota rechtmatigheid 2023 opgesteld.

Rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur

Vanaf boekjaar 2023 neemt het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Deze verantwoording is een standaardmodel dat bij wet is vastgelegd en het geeft inzicht in hoeverre Regio Achterhoek rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording toetst de accountant uitsluitend of de jaarrekening getrouw is, maar toetst daarbij ook of de rechtmatigheidsverantwoording dat is. Dit betekent onder meer dat afwijkingen van rechtmatigheid (voor zover deze niet tevens van invloed

zijn op het getrouwe beeld), geen invloed hebben op de strekking van de controleverklaring. Hierdoor kan het bijvoorbeeld voorkomen dat er omvangrijke afwijkingen van rechtmatigheid opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur, terwijl de strekking van de controleverklaring toch goedkeurend is, omdat de omvangrijke rechtmatigheidsfouten getrouw opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven, worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 2. Programma-indeling

Dit artikel bevat bepalingen over de inrichting van de begroting en de jaarstukken. De indeling van de programma's wordt bij het opstellen van de begroting door het algemeen bestuur vastgesteld. Het BBV bepaalt in aanvulling hierop dat het dagelijks bestuur de producten aan de programma's toewijst.

Het tweede lid van artikel 2 van de financiële verordening bepaalt dat op voorstel van het dagelijks bestuur het algemeen bestuur niet-financiële indicatoren per programma vaststelt. Het is het zogenaamde SMART maken van de begroting. Het derde lid van artikel 8 BBV stelt namelijk dat per programma wordt aangegeven wat de doelstelling – in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten – is en hoe er naar wordt gestreefd deze effecten te bereiken. Overigens bepaalt dit artikel niet dat elk begrotingsjaar de gehele begroting en jaarstukken moeten worden herzien. In de meeste gevallen is dat niet raadzaam. Als de indeling en gebruikte indicatoren de vorige periode goed zijn bevallen, kunnen deze ongewijzigd opnieuw worden vastgesteld. In andere gevallen zijn (kleine) bijstellingen of wijzigingen meestal voldoende. Het BBV schrijft een aantal verplichte paragrafen voor. In een paragraaf wordt het algemeen bestuur integraal over een bepaald thema dat dwars door de begroting loopt, geïnformeerd. Het derde lid van artikel 2 van de financiële verordening bepaalt dat het algemeen bestuur bij aanvang een nieuwe bestuursperiode kan aangeven welke paragrafen hij nog meer wenst. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een paragraaf subsidies of een paragraaf duurzaamheid.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

In dit artikel zijn aanvullend op het BBV bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting. Het artikel bevat de bepaling dat de lasten en baten onder de programma's in de begroting per programma worden weergegeven.

In het tweede lid wordt de verplichting in het BBV (artikel 20) om in de begroting aandacht te besteden aan de investeringen nader uitgewerkt door te bepalen dat er bij de uiteenzetting van de financiële positie een overzicht van de investeringen wordt gegeven. Het derde lid bepaalt dat in aanvulling op het bepaalde in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten de gevolgen van de begroting en meerjarenraming voor de schulddispositie inzichtelijk worden gemaakt. In het vierde lid wordt dit geregeld voor de jaarrekening.

Artikel 4. Kaders begroting

Artikel 4 van de financiële verordening biedt de kaders voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Hierin staan een aantal uitgangspunten die het dagelijks bestuur bij het opstellen van deze stukken in acht moet nemen. Dit in aanvulling op de bepalingen van de artikelen 189 en 193 Gemeentewet en het BBV.

Het eerste lid van het artikel bepaalt dat het algemeen bestuur vooraf aan het opstellen van de begroting een nota vaststelt waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders voor de komende jaren zijn vastgelegd. De kaders geven richting aan het dagelijks bestuur voor het

opstellen van de begroting en de meerjarenraming. De kaderbrief wordt uiterlijk 30 april voorafgaand aan het begrotingsjaar naar de deelnemende gemeenten gestuurd.

Artikel 8 van het BBV zegt dat het bedrag voor onvoorzien moet zijn opgenomen in het programmaplan. In het tweede lid van artikel 4 wordt een nadere invulling aan deze wettelijke verplichtingen gegeven door de omvang van het bedrag voor onvoorzien vast te leggen.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

Artikel 5 van de financiële verordening bevat nadere regels voor de autorisatie van de baten en lasten in de begroting en van de investeringskredieten. Op grond van artikel 189 Gemeentewet berust het budgetrecht bij het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen zij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan het algemeen bestuur op grond van artikel 192 Gemeentewet besluiten nemen tot wijziging van de begroting. De Regio kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (derde lid artikel 189 Gemeentewet). Het algemeen bestuur kan kiezen op welk niveau hij budgetten beschikbaar stelt. Er is voor gekozen de budgetten per programma te autoriseren. Op grond van het vierde lid van artikel 8 BBV kan een gemeente of provincie de baten en lasten van een programma onderverdelen in baten en lasten voor deelprogramma's.

Naast lopende uitgaven doet een organisatie investeringen. Ook uitgaven voor investeringen moeten worden geautoriseerd. Voor de autorisatie van deze investeringskredieten is gekozen deze bij de begrotingsbehandeling mee te nemen (tweede lid). Wel kan het algemeen bestuur bij de begrotingsbehandeling aangeven welke investeringskredieten hij op een later tijdstip wenst te autoriseren. Zo kan het algemeen bestuur de autorisatie van belangrijke investeringen combineren met de behandeling van de inhoudelijke kant van het investeringsvoorstel. Het bedrag voor een dergelijke investering blijft wel op de begroting staan als voorziene uitgaaf, maar het algemeen bestuur autoriseert de uitgaaf nog niet. Het dagelijks bestuur is nog niet bevoegd verplichtingen voor de investering aan te gaan.

In het derde lid is opgenomen dat het dagelijks bestuur dreigende overschrijdingen van geautoriseerde lasten op programmaniveau en investeringskredieten en dreigende overschrijdingen van geautoriseerde baten op programmaniveau bij het bekend worden aan het algemeen bestuur dient te melden, zodat het algemeen bestuur kan besluiten of het budget moet worden gewijzigd of dat het beleid moet worden bijgesteld.

Voor het behandelen van de daadwerkelijke begrotingswijzigingen en bijstellingen van beleid is er voor gekozen deze mee te nemen bij de behandeling van de tussenrapportages (vierde lid). Meestal komen gedurende het begrotingsjaar nieuwe investeringsvoornemens op tafel die bij het opstellen van de begroting niet waren voorzien. Het vijfde lid van het artikel regelt de autorisatie van de investeringskredieten anders dan bij vaststelling van de begroting. Dus ook voor investeringen die pas in de loop van het begrotingsjaar worden voorzien.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

Een belangrijk onderdeel van de planning- en controlcyclus voor het algemeen bestuur zijn de tussenrapportages. Op basis van tussenrapportages wordt het algemeen bestuur geïnformeerd over de uitputting van budgetten en investeringskredieten en de voortgang van de uitvoering van het beleid. Het tweede lid bevat bepalingen over de minimale inhoud van de rapportage. Het derde lid bepaalt welke afwijkingen ten opzichte van de begroting het dagelijks bestuur in de tussenrapportages moet toelichten (> € 2.000).

Artikel 7. Jaarstukken

De jaarrekening zal een positief, dan wel een negatief saldo kennen. In het eerste lid wordt geregeld dat het dagelijks bestuur een voorstel doen voor de bestemming van het positieve saldo, dan wel de afdekking van een eventueel negatief saldo.

Het tweede lid biedt de mogelijkheid om vooruitlopend op de bestemming van het rekeningresultaat budgetten die niet tot besteding zijn gekomen over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. Bedacht moet worden dat dit uiteraard gevolgen heeft voor de mate waarin het rekeningsaldo nog kan worden bestemd, zoals bedoeld in het eerste lid.

Artikel 8. Informatieplicht

In artikel 8 van de financiële verordening is een nadere invulling van de informatieplicht van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur opgenomen. Het betreft een uitwerking van het vierde lid van artikel 169 Gemeentewet. Dat artikel verplicht het dagelijks bestuur vooraf aan het aangaan van bepaalde verplichtingen het algemeen bestuur inlichtingen te verstrekken indien het algemeen bestuur daar om verzoekt of indien de uitoefening van deze bevoegdheden van het dagelijks bestuur ingrijpende gevolgen heeft voor Regio Achterhoek.

In artikel 8 verzoekt het algemeen bestuur het dagelijks bestuur om informatie vooraf aan het aangaan van de opgesomde rechtshandelingen met een financieel gevolg, indien het aangaan van deze verplichtingen de in het artikel genoemde bedragen overschrijden.

De bepalingen uit het artikel ontslaan het dagelijks bestuur niet van de informatieplicht in andere gevallen. Ook moeten besluiten van het dagelijks bestuur voor het doen van privaatrechtelijke rechtshandelingen passen binnen de kaders van het beleid dat door het algemeen bestuur is uiteengezet. Het artikel schept slechts duidelijkheid tussen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur over wanneer het algemeen bestuur in elk geval vóóraf wenst te worden geïnformeerd en in de gelegenheid wil worden gesteld zijn wensen en bedenkingen aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken.

Artikel 9. EMU-saldo

Het EMU saldo is van toepassing voor alle decentrale overheden, dus ook voor Regio Achterhoek. Voor gemeenten (lees ook regio) is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd dat ze aandeel hebben in het plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit gemeentelijk aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten overschreden dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar gemeenten wordt doorvertaald. Maar het kan ook zijn dat de overschrijding niet erg is. Gemeenten krijgen in het voorjaar van het Rijk bericht of het gemeentelijk aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop actie van gemeenten is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten met een individueel EMU-saldo hoger dan gemeentelijke EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken.

In het artikel is opgenomen dat het dagelijks bestuur het algemeen bestuur informeert bij een overschrijding van het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten. Als daarop actie nodig is van de gemeente, doet het dagelijks bestuur een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

Bij de verantwoording over rechtmatigheid wordt gekeken naar negen criteria. Het dagelijks bestuur legt verantwoording af over alle negen criteria in de jaarrekening. Zie Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021, blz. 9 e.v. voor de criteria en bijbehorende toelichting. De eerste zes criteria zijn niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze betreffen verantwoording met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid. Ze komen tot uitdrukking in

de balans en het overzicht van baten en lasten. Dit zijn het calculatiecriterium, valueringscriterium, adresseringscriterium, volledigheidscriterium, aanvaardbaarheidscriterium en leveringscriterium.

Daarnaast is er een aantal criteria waarbij de verantwoording specifiek gaat over rechtmatigheid.

Deze komen wel tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording:

- begrotingscriterium: de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting;
- voorwaardencriterium: voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden;
- misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: er vindt een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats, met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

In relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is in het eerste lid opgenomen dat het algemeen bestuur vaststelt op welke wijze zij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken geïnformeerd wil worden over rechtmatigheid.

In het tweede lid stelt het algemeen bestuur de verantwoordingsgrens vast, waarboven het dagelijks bestuur moet rapporteren aan het algemeen. Vanaf boekjaar 2025 geldt een standaard goedkeuringstolerantie van 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves. Het derde lid geeft aan boven welk bedrag afzonderlijke afwijkingen nader moeten worden toegelicht (rapportagegrens).

Artikel 11 Voorwaardencriterium

In het eerste lid wordt de definitie weergegeven van het voorwaardencriterium, het zogenaamde “normenkader”. In het tweede lid is aangegeven dat het normenkader ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording jaarlijks door het algemeen bestuur moet worden vastgesteld en voor 15 juli aan het algemeen bestuur moet worden aangeboden.

Artikel 12 Begrotingscriterium

Artikel 12 gaat expliciet in op de begrotingsrechtmatigheid. In het eerste lid wordt het begrip begrotingsrechtmatigheid gedefinieerd. De baten en lasten moeten zich bewegen binnen de door het algemeen bestuur goedgekeurde en vastgestelde budgetplafonds. Indien er een overschrijding plaatsvindt is er in principe sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Dat is geregeld in het tweede lid.

Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

Dit artikel voorziet in het zogenaamde “misbruik en oneigenlijk gebruik criterium”. Van misbruik is sprake bij het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Van oneigenlijk gebruik is sprake indien bij het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, het verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving is maar in strijd met het doel en de strekking daarvan is.

Artikel 14. Waardering & afschrijving vaste activa

In het tweede lid, onder a, van artikel 212 Gemeentewet is opgenomen dat de financiële verordening in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 14 invulling gegeven. Gekozen is voor de systematiek van een maximale

afschrijvingstermijn, omdat van een maximale afschrijvingstermijn naar beneden kan worden afgeweken.

Het BBV laat een aanzienlijke beleidsvrijheid voor het zelf vaststellen van de eigen afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen. Natuurlijk geldt hierbij wel het criterium dat Regio Achterhoek de afschrijvingsmethodiek en afschrijvingstermijn van een actief moeten afstemmen op de verwachte levensduur. Indien dit wordt nagelaten, wordt het getrouwe beeld van de jaarrekening aangetast.

Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor de oninbaarheid van vorderingen moet de Regio een voorziening vormen. Vorderingen worden individueel beoordeeld op oninbaarheid. Op zich zijn de bepalingen van artikel 15 niet noodzakelijk. De accountant controleert bij zijn controle van het getrouwe beeld van de jaarrekening sowieso de hoogte van deze voorziening.

Artikel 16. Reserves en voorzieningen

Dit artikel bepaalt dat het dagelijks bestuur eens in vier jaar een nota over de reserves en voorzieningen aan het algemeen bestuur aanbiedt. Met het vaststellen van deze nota stelt het algemeen bestuur de kaders vast voor de vorming van reserves en voorzieningen.

Artikel 17. Prijzen economische activiteiten

Als Regio Achterhoek diensten levert aan overheidsbedrijven of derden dan mag zij deze activiteiten niet bevoordelen als het economische activiteiten betreft. Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de Regio in concurrentie met ander ondernemingen treedt. Het bevoordelingsverbod houdt feitelijk in dat tenminste een integrale kostprijs voor de levering van diensten en het verstrekken van leningen garanties en kapitaal in rekening moet worden gebracht. Van deze verplichting kan worden afgeweken als de activiteiten worden ontplooid in het kader van het publiek belang. Daarvoor is wel nodig dat in een besluit van het algemeen bestuur het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd. Het besluit van het algemeen bestuur moet worden aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking. Het besluit moet worden bekendgemaakt in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad en moet open staan voor bezwaar en beroep. Belanghebbenden kunnen dan binnen uiterlijk zes weken na bekendmaking van het besluit een bezwaarschrift indienen bij Regio Achterhoek (Artikel 6:7 Algemene wet bestuursrecht). De Regio moet binnen zes weken een besluit nemen over het bezwaarschrift of – indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 Algemene wet bestuursrecht is ingesteld – binnen twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Bij afwijzing van de bezwaren kan de belanghebbende beroep instellen bij de bestuursrechter.

Voor het verplicht in rekening brengen van minimaal een integrale kostprijs voor de levering van diensten of voor het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal gelden een aantal uitzonderingen die genoemd staan in artikel 25h van de Mededingingswet.

Artikel 18. Financieringsfunctie

Artikel 212 Gemeentewet bevat de bepaling dat de financiële verordening in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. Artikel 18 geeft invulling aan deze plicht. Het artikel bevat kaders voor het financieringsbeleid. De kaders voor de financiële organisatie van de financieringsfunctie staan in artikel 24.

In aanvulling op de regels uit de wet Financiering decentrale overheden en daaruit volgende besluiten en regelingen stelt het eerste lid een aantal aanvullende kaders. Zo mag geen gebruik worden gemaakt van financiële derivaten.

Het tweede lid draagt het dagelijks bestuur op bij het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal zo mogelijk zekerheden te bedingen om zo het financiële risico waaraan Regio Achterhoek bloot komt te staan te verminderen. Dit is zeker als het om grote bedragen gaat, iets om op te letten. Als instellingen bij Regio Achterhoek aankloppen voor een lening of garantiestelling dan hebben de banken er in de regel niet al te veel vertrouwen meer in.

Het derde lid bepaalt dat voor het verlenen van garanties een voorziening wordt gevormd voor het risico dat Regio Achterhoek loopt. Daarmee komt de verlening van garanties expliciet onder het budgetrecht van het algemeen bestuur te vallen en is voor ook de verlening van garanties tegen marktconforme tarieven instemming van het algemeen bestuur vereist.

Hoofdstuk 5. Paragrafen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft in de artikelen 9 tot en met 16 aan wat er in de paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid ten minste moet staan. In de financiële verordening kan het algemeen bestuur bepalen dat zij ook over aanvullende zaken in de paragrafen wil worden geïnformeerd.

Artikel 19. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 11 welke informatie de paragraaf weerstandsvermogen in elk geval moet bevatten. Het kan zijn dat het algemeen bestuur aanvullende wensen heeft. Dit model heeft daarom een artikel waarin deze aanvullende informatievraag van het algemeen bestuur wordt gedefinieerd. Er is opgenomen dat het algemeen bestuur voor het vormen van een oordeel van de weerstandscapaciteit in deze paragraaf ook wordt geïnformeerd over de solvabiliteitsratio, de ontwikkeling van de netto schuldquote en de ontwikkeling van de uitleenquote en de structurele exploitatieruimte.

In het tweede lid wordt aangegeven op welke wijze in beeld moet worden gebracht of de weerstandscapaciteit voldoende is.

Artikel 21. Financiering

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 13 welke informatie de paragraaf financiering in elk geval moet bevatten. In dit artikel wordt de aanvullende informatievraag van het algemeen bestuur gedefinieerd. Er is opgenomen dat het algemeen bestuur in de paragraaf financiering ook wordt geïnformeerd over de opbouw van de korte en lange schuldpositie, de liquiditeitsplanning en de rentevisie voor de komende jaren.

Artikel 22. Bedrijfsvoering

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 14 welke informatie de paragraaf bedrijfsvoering in elk geval moet bevatten. Het kan zijn dat het algemeen bestuur aanvullende wensen heeft voor de informatie in deze paragraaf. Dit model heeft daarom een artikel waarin deze aanvullende informatievraag van het algemeen bestuur wordt gedefinieerd. Er is opgenomen dat het algemeen bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering ook wordt geïnformeerd over de kosten, de opbouw en het verloop van het personeelsbestand, de kosten inhuur derden, de huisvestingskosten, de automatiseringskosten en de budgetten voor het algemeen bestuur en de accountant.

In verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en jaarstukken ook een grotere rol gekregen. De commissie BBV doet hierover een aantal stellige uitspraken:

- het dagelijks bestuur geeft in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.
- Indien de normen uit de gids proportionaliteit veelvuldig niet nageleefd worden of slecht gedocumenteerd en/of gemotiveerd zijn, dan moet het dagelijks bestuur hierover rapporteren via de paragraaf bedrijfsvoering.
- Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet fido en de bijbehorende ministeriële regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Overigens adviseert de commissie BBV ook om afspraken te maken tussen algemeen en dagelijks bestuur over de wijze waarop met niet financiële onrechtmatigheden wordt omgegaan. Daarnaast adviseert de commissie BBV om geconstateerde fraude door eigen medewerkers toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering.

Het algemeen bestuur kan ervoor kiezen om een rapportagegrens vast te leggen voor het toelichten van onrechtmatigheden in de paragraaf bedrijfsvoering, die afwijkt van de verantwoordingsgrens die is vastgelegd in artikel 10. Het dagelijks bestuur moet in de paragraaf bedrijfsvoering een nadere toelichting geven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen.

Artikel 23. Administratie

Onder artikel 23 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de administratie van de organisatie. Op hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens systematisch moeten worden vastgelegd en aan welke eisen deze gegevens en de vastlegging er van moeten voldoen.

Artikel 24. Financiële organisatie

Artikel 24 geeft de uitgangspunten voor de financiële organisatie en draagt het dagelijks bestuur op hiervoor zorg te dragen. Het dagelijks bestuur is op grond van artikel 160 Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Deze bevoegdheid betreft ook het stellen van regels voor de financiële organisatie, blijkt uit het advies van het algemeen bestuur van Raad van State en het nader rapport uit 2003 over de wijziging van artikel 212 Gemeentewet. Artikel 24 geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie het dagelijks bestuur beleid en interne regels moet stellen. Om hier invulling aan te geven ligt het voor de hand dat het dagelijks bestuur een organisatiebesluit en een treasurystatuut vaststelt en dat het dagelijks bestuur de volmachten en mandaten vastlegt.

Bij het beleid en interne regels voor de inkoop en aanbesteding kan gedacht worden aan een inkoopreglement en ook aan inkoopvoorwaarden.

Bij het beleid en interne regels voor steunverlening en subsidieverstrekking gaat het om procedures die naleving van de Europese staatssteunregels en regels voor diensten van algemeen economisch belang, de Algemene wet bestuursrecht en de subsidieverordening van Regio Achterhoek waarborgen.

In geval van fraude en oneigenlijk gebruik gaat het om bijvoorbeeld het treffen van voldoende verificatiemaatregelen vooraf van de antecedenten van een aanvrager van een subsidie, zodat subsidies wel daadwerkelijk worden verstrekt aan rechthebbenden.

Onder i is de opdracht voor het dagelijks bestuur neergelegd voor de registratie van de prestaties en de maatschappelijke effecten, die het algemeen bestuur kan betrekken bij de beoordeling van de jaarrekening.

De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen. Ze creëren de randvoorwaarden waarop de interne controle en de accountantscontrole kan steunen bij het

onderzoek naar de rechtmatigheid van de beheershandelingen en getrouwheid van de jaarrekening.

Artikel 25. Interne controle

De accountant toetst jaarlijks of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiën. Het eerste lid draagt het dagelijks bestuur op maatregelen te treffen, zodat gedurende het jaar of vooraf aan de accountantscontrole Regio Achterhoek zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen, rechtmatig (zijn) verlopen.

Het tweede lid bepaalt dat jaarlijks wordt gecontroleerd of de administratie van waardepapieren e.d. overeenkomen met hetgeen de Regio daadwerkelijk bezit. Het lid gebiedt daarbij dat eens in een nader aantal te bepalen jaar wordt gecontroleerd of de administratie van registergoederen en bedrijfsmiddelen overeenkomt met het daadwerkelijke bezit. Advies is om deze laatste controle eens in de vier of vijf jaar uit te voeren.

Artikel 26. Slotbepalingen

Volgens de Gemeentewet is een begrotingsjaar gelijk aan een kalenderjaar. In begrotingsjaar t worden de jaarstukken uit het begrotingsjaar t-1 vastgesteld, wordt uitvoering gegeven aan de begroting voor het jaar t en wordt tot slot de begroting voor het jaar t+1 vastgesteld. De nieuwe verordening is van toepassing op alle stukken die betrekking hebben op het begrotingsjaar t+1 en later.

De oude verordening is ondanks het intrekken nog wel van toepassing op de jaarstukken van het begrotingsjaar t-1 en de begroting en jaarstukken van het jaar t. Hiervoor is in het artikel een overgangsbepaling opgenomen.

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 30 oktober 2025
Agendapunt	: 5
Onderwerp	: project Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit Achterhoek
Portefeuillehouder	: De heer M. Boumans

Voorstel

1. Instemmen met het project Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit Achterhoek en de voorgestelde financiering; een bijdrage van € 1.386.000 uit de Regio Deal (springplank publieke mobiliteit), € 150.000 uit de gebiedsmiddelen Provinciale Cofinanciering Regio Deal II en een bijdrage van € 245.100 uit het investeringsfonds
2. De gevraagde bijdrage van € 245.100 uit het investeringsfonds beschikbaar stellen.

Toelichting:

Deze aanvraag bevat de niet-infrastructurele deelprogramma's en projecten horende bij het programma Publieke Mobiliteit (*Zie Bijlage - Plan van Aanpak Publieke Mobiliteit Achterhoek*). Dit plan van aanpak is de uitwerking van de springplank publieke mobiliteit in het convenant van de Regio Deal. Naast de Regio Deal middelen is er minimaal 50% cofinanciering nodig van de regionale partijen. De provincie, gemeenten en anderen dragen hiervoor bij. Gevraagd wordt om ook een bijdrage uit het regionale investeringsfonds. Dit fonds is onder meer bedoeld voor cofinanciering van Regio Deal projecten. Totaal is er € 4 mln beschikbaar. Voor de inzet van deze middelen is een besluit van het algemeen bestuur nodig. Dit wordt nu gevraagd bij voorstel 2. Voor de inzet van de middelen uit de Regio Deal en provinciale cofinanciering volstaat een besluit van het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur wordt hiervan wel in kennis gesteld. De Achterhoek Board adviseert het algemeen en dagelijks bestuur over het project.

Reden voor een algehele programma-aanvraag van het niet-infrastructurele deel van Publieke Mobiliteit is om sneller acties te kunnen verrichten en projecten te kunnen starten (waaronder de inhuur en indiensttreding van personen) die bij dit programma horen.

De voortgang van het programma zal regelmatig worden teruggekoppeld aan de thematafel M&B. Hierdoor blijft bestuurlijke bijsturing mogelijk. De programmaregisseur M&B zal dit met de Programmamanager Publieke Mobiliteit bewaken.

Advies Achterhoek Board

Het project staat geagendeerd voor de Achterhoek Board van 16 oktober. De uitkomst zal mondeling worden ingebracht.

Financieringsvoorstel:

Totale kosten	€ 2.793.500
Cofinanciering vanuit aanvrager en andere O's	€ 1.012.400

Gemeentelijke investering Publieke Mobiliteit (niet-infra)		€ 550.000	
Provincie Overige Middelen (Slim en Schoon 2026)		€ 170.000	
Interreg		€ 25.000	
Arriva		€ 114.000	
Zoov		€ 123.400	
Ondernemers, organisaties en overigen		€ 30.000	
Gevraagde subsidie		€ 1.781.100	
Regio Deal		€ 1.386.000	
Provinciale Cofinanciering Regio Deal II (RD)		€ 150.000	
Achterhoeks Investeringsfonds		€ 245.100	
Totale financiering		€ 2.793.500	
Procedure: Thematafel: 25 sept 2025 Board: 16 okt 2025 DB d.d.: 30 oktober 2025	Vervolgactie: communicatie: beslissing aan:	Bijlagen: Meegezonden: Aanvraagformulier Rapport van bevindingen Plan van Aanpak Publieke Mobiliteit Achterhoek	Consequenties: Financieel: nee Personeel: nee
Nadere informatie bij: Wilma Stortelder		Tel.nr.: 06 380 665 15	

Fantastisch dat u een project aanmeldt voor de Achterhoek Visie 2030. Om te beoordelen of het project past binnen de visie, vragen wij u dit formulier volledig in te vullen. U kunt het ingevulde formulier sturen naar de betreffende programmaregisseur, die zal daarna zo spoedig mogelijk contact met u opnemen.

Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel I

Projecten dienen te voldoen aan de Nadere regels Projecten Achterhoek Visie 2030 (te vinden op www.8rhk.nl/beschikking)

1	Naam project	Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit Achterhoek
2	Primaire Thematafel	Mobiliteit & Bereikbaarheid
3	Aanvrager <i>(dit moet een rechtspersoon zijn)</i>	Gemeente Winterswijk (Zoov)
4	Looptijd <i>(startdatum en einddatum vermelden)</i>	1 September 2025 – 31 December 2028
5	Doel van het project <i>(Korte omschrijving van hetgeen je wilt bereiken met dit project)</i>	

De mobiliteitsopgave is in een ruraal gebied als de Achterhoek uitdagender dan in stedelijke regio's. Hiervoor hebben wij in het verleden al stappen gezet. Als regio is ons doelgroepenvervoer op gemeenschappelijke wijze georganiseerd en tevens zijn wij de eerste rurale MaaS-regio met een coöperatief gedachtegoed. Wij zijn nu klaar voor de volgende stap. Een stap waarin wordt gewerkt aan het wegnemen van de "witte vlekken" en een dekkend aanbod voor iedereen, om zonder eigen vervoer van A naar B te kunnen reizen. En zodoende een optimalisatieslag te maken in het samenspel tussen OV, aanvullend OV (in ons geval HaltetaxiRRReis), doelgroepenvervoer (zoals Wmo-vervoer, leerlingenvervoer) en deelvervoer (onder de naam Gaon). Dit noemen wij de **transitie naar Publieke Mobiliteit**. Door deze aanpak houden we mobiliteit in de regio ook op lange termijn betaalbaar, aantrekkelijk en borgen we bereikbaarheid voor iedereen.

6 Projectbeschrijving

(Beschrijf kort welke activiteiten je tijdens dit project gaat uitvoeren. Voeg eventueel een uitgebreid projectplan als bijlage toe)

Uitvoering geven aan de diverse deelprogramma's van het programma Publieke Mobiliteit Achterhoek (**zie bijlage 7: Plan van Aanpak Publieke Mobiliteit Achterhoek**)

Dit betreffen de programma's:

- 1 Governance structuur
- 2 Uitbreiden van MaaS
- 3 Eenduidig vervoerssysteem voor gebruiker
- 4 Realisatie technische en organisatorische infrastructuur
- 5 Grensoverschrijdende mobiliteit
- 6 Gedragscampagnes en communicatie

7 Beoogde resultaten

(Kort en concreet vermelden, moeten meetbaar zijn)

1 Governance structuur

Governancestructuur creëren waarin gemeenten, regio, provincie en (het Rijk) vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan het borgen van Publieke Mobiliteit. Een governance structuur is nodig om de transitie voor lange termijn te borgen. Uiteindelijk is het een tijdelijke situatie die naar een langjarige opzet moet groeien.

2 Uitbreiden van MaaS

Het vergroten van MaaS (aanbod en aansluiting) en daarmee beter aansluiten op de (toekomstige) behoeften van reizigers.

Zo wordt er gewerkt aan meer bedrijven, particulieren, organisaties en overheden die (reeds bestaande of nieuwe) modaliteiten voor het algehele netwerk ter beschikking stellen.

Ons doel is om 40 extra deelfietsen op niet-spoorstation locaties te plaatsen, met geëxploiteerde fietsen. Daarnaast willen we aanbod vergroten met 40 fietsen in beheer van ondernemers of organisaties, waar de fietsen worden toegevoegd aan de algemene pool van deelfietsen.

Daarnaast wordt het (zakelijk) ritdelen binnen de app en het platform verder gestimuleerd en uitgebreid met andere vormen van "samen rijden" (denk aan liften, Automaatje).

Ook wordt het platform opengesteld voor andere aanbieders van deelvervoer en de ontsluiting via andere MaaS providers zoals 9292.

3 Eenduidig vervoerssysteem voor gebruiker

Het vormgeven van de transitie naar een eenduidig vervoers- en tariefsysteem door het in de praktijk te gaan doen en reizigers te laten ervaren. Hier wordt ingezet op integraties van systemen: doelgroepenvervoer, OV en deelmobiliteit.

De ontwikkeling van een verkeerstoren Publieke Mobiliteit is een ander concreet doel, waarmee dit kan worden bewerkstelligd. Om daar te komen moeten pilots uitgevoerd worden om deze eenduidigheid te bewerkstelligen en toe te werken naar een eenduidige organisatie, naam en/of merk.

4 Realisatie technische en organisatorische infrastructuur

Het verder vormgeven en invullen van de technische en organisatorische infrastructuur.

Het verder inrichten van de technische en organisatorische infrastructuur, zoals die in de afgelopen jaren al is opgezet. Hierbij ligt enerzijds de nadruk op het Gaon platform (en bijbehorende app), maar ook in de systemen die nu worden gebruikt binnen ZOOV. Tevens wordt hierin gewerkt aan de technische integratie van het aanbod met aanbieders als 9292, RRReis en Glimble.

Organisatorisch wordt er gewerkt aan het verder integreren van de taken van MaaS (klantenservice, administratie, contractbeheer) binnen de ZOOV-organisatie.

5 Grensoverschrijdende mobiliteit

Het faciliteren van grensoverschrijdende vervoersbewegingen door het realiseren van één of meerdere stappen (in de vorm van een pilot) in samenwerking met overheden en organisaties in Duitsland op basis van het onderzoek "grensoverschrijdende mobiliteit" dat in 2024 is opgeleverd (zie bijlage 9).

6 Gedragscampagnes en communicatie

Het blijvend gebruikmaken van het aanbod van Publieke Mobiliteit door reizigers.

Het ontwikkelen en uitvoeren van gedragscampagnes, waaronder een specifieke aanpak voor werkgevers/werknemers, scholieren/studenten, en inwoners. Ook het realiseren van communicatie en marketing om het aanbod/de experimenten van Publieke Mobiliteit onder de aandacht te brengen bij de inwoners/reizigers.

Zie bijlage 7: Plan van Aanpak Publieke Mobiliteit Achterhoek, voor de resultaten per deelprogramma.

8 Bijdrage aan Achterhoek Visie 2030

a. Aan welke doelen van de Visie 2030 levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 1**)?
(betreffende doelen uit bijlage 1 vermelden!)

- De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd.
- De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen.
- Door de inzet van digitalisering en deelcultuur zijn er slimme vervoersvoorzieningen.

b. Aan welke springplanken en resultaten van de Regio Deal Achterhoek II 'Hoger Springen, Krachtiger Landen' levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 2**)?
(betreffende resultaten uit bijlage 2 vermelden!)

Springplank Publieke Mobiliteitsaanpak

- Uitvoering van de doelen uit de springplank.

c. Aan welke SDG's (Sustainable Development Goals) levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 3**)?
(betreffende SDG's uit bijlage 3 vermelden!)

Meld je initiatief ook aan bij Social Handprint Achterhoek! Via <https://socialhandprint.com/achterhoek/> (toelichting: zie bijlage 3).

SDG's 7, 9 en 11.

d. Waaruit blijkt dat er draagvlak is bij de drie O's? Welke organisaties zijn betrokken bij het project?

Het toewerken naar een Publiek Mobiliteitssysteem, door in te zetten op (digitale) infrastructuur, een hechte samenwerking tussen diverse mobiliteitspartijen en modaliteiten op verschillende (overheids)lagen en het digitaal opslaan en het toepasbaar maken van data is per definitie een samenspel met verschillende spelers. Dit wordt niet enkel beperkt tot overheden, maar wordt echt in een samenspel met externe private partijen verder vormgegeven.

e. Wat is de regionale impact van dit project?

Publieke Mobiliteit staat niet op zichzelf. Mobiliteit is een thema dat in veel gevallen raakvlakken kent met andere thema's, die ook binnen de regio worden opgepakt. Er wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met ontwikkelingen op andere gebieden, zoals:

- De grote woningbouwopgave die ook in de Achterhoek speelt en waarbij gemeenten bezig zijn met het uitbreiden van hun woongebieden;
 - De aangepaste parkeernormen die gelden bij woningbouw en het effect daarvan op het anders omgaan met persoonlijk autobezit;
 - De veranderende onderwijs- en arbeidsmarkt, waarin bijvoorbeeld de reisafstanden tot het juiste aanbod van onderwijs een rol spelen;
 - De energietransitie en het verduurzamen van alle vormen van energie, waaronder ook die van (eigen) voertuigen;
 - De verantwoordelijkheid van werkgevers (vanaf 100 werknemers) om hun CO2 footprint in beeld te brengen, waaronder ook die van woon-/werkverkeer.
 - De uitbreiding van werklocaties in de regio en hoe deze ontsloten moeten gaan worden.
 - De vergrijzing in de regio.
 - De grensoverschrijdende mobiliteit met Duitsland en andere regio's.
-

9 Kunt u de BTW op dit project verrekenen?

- ☒ Ja (dan onderstaand bij 10. de kosten excl. BTW weergeven)
☐ Nee (dan onderstaand bij 10. de kosten incl. BTW weergeven)
☐ Gedeeltelijk

10 Totale kosten en financiering

Vul het 8RHK begrotingsformat (bijlage 4, apart Excelbestand) in en voeg deze bij. Deze maakt onderdeel uit van deze aanvraag!

(Vermeld onderstaand de gegevens uit het begrotingsformat, tabblad Totaaloverzicht, groene regels)

BEGROTING:

Totale kosten	€ 2.793.500	
Cofinanciering vanuit aanvrager en andere O's		
- Gemeentelijke investering Publieke Mobiliteit	€ 550.000	
- Provincie Overige Middelen	€ 170.000	
- Interreg	€ 25.000	
- Arriva	€ 114.000	
- Zoov	€ 123.400	
- Ondernemers, organisaties en overigen	€ 30.000	
Gevraagde subsidie	€ 1.781.100	+
- Regio Deal	€ 1.386.000	
- Provinciale Cofinanciering Regio Deal (RD)	€ 150.000	
- Achterhoeks Investeringsfonds	€ 245.100	
Totale financiering	€ 2.793.500	

Zie bijlage 8: Begroting Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit Achterhoek.

11 Communicatie

Op welke wijze en welke momenten wordt over het project gecommuniceerd?

Wanneer het project van start gaat, hoort op alle communicatie-uitingen die vanuit u uitgaan (website, drukwerk, bouwboarden, etc.) het logo van de provincie Gelderland en het logo van 8RHK ambassadeurs te staan. Zie daarvoor deze [toolkit](#). Voor verdere afstemming over communicatie (inhoud en momenten) neemt u contact op via communicatie@8rhk.nl.

- Via de kanalen van de provincie, gemeenten, Arriva, Ministerie I&W (DMI) en de regio Achterhoek (nieuwsbrief, persberichten, socials etc.)
- T.z.t. zoeken we contact met journalisten om proactief het nieuws te bereiken.
- Via de mobiliteitsmakelaar
- Via de logistiek Makelaar.

12 Mogelijke risico's en aandachtspunten

- De hierin opgenomen bedragen betreffen een schatting en moeten worden beschouwd als een begroting. Bij uitvoering van de specifieke projecten zullen hier mogelijk wijzigingen in komen en wordt dit tijdig bestuurlijk afgestemd. Mogelijk dat hier t.z.t. een aangepast besluit op moet worden genomen. Deze inschatting wordt door de Programmaregisseur gemaakt. De verwachting is dat we i.v.m. de grote infrastructurele opgaven en de financiering vanuit de gemeenten voor specifiek uitvoering voor het programma van de springplank Publieke mobiliteit (€ 610.000) de cofinanciering ruimschoots gaan behalen.
- De cofinanciering vanuit de provincie is op het moment van schrijven (nog) niet gegarandeerd. Dit betreft momenteel een reservering voor de hier genoemde opgaven en bijbehorende posten. We zijn met de provincie hierover in gesprek.

13 Is een Europese aanbesteding noodzakelijk?

(zie bijlage 5)

- ☐ Ja
☐ Nee

X Misschien i.v.m. de grootte van de deelopdrachten. Het kan zijn dat bij een eventuele uitvraag een Europese aanbesteding noodzakelijk is.

14 Is er sprake van staatssteun?

(zie bijlage 6)

- ☐ Ja

Geef onderstaand aan op basis van welke verordening geoorloofde staatssteun mogelijk is

- ☐ AGVV, artikel:
- ☐ LVV, artikel:
- ☐ DAEB
- ☐ De-minimis (indien van toepassing, vul dan de algemene de-minimisverklaring in (zie bijlage 6))

- X Nee

15. Gegevens aanvrager

S.v.p. gegevens invullen in 'Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel II' (graag als apart document meesturen i.v.m. AVG regels).

Ondertekening

Aldus naar waarheid ingevuld en ondertekend.

Met de ondertekening van dit aanvraagformulier stemt u ermee in dat de informatie in dit aanvraagformulier openbaar is en dat het voor de uitvoering van onze werkzaamheden (beoordeling en besluitvorming) noodzakelijk is dat de bijlagen gedeeld worden met personen die betrokken zijn bij de beoordeling van de aanvraag. Zie ook onze [privacyverklaring](#).

Plaats: Winterswijk

Datum: 17 september 2025

Naam:

Functie:

Paraaf:

BIJLAGEN

1. Doelen Achterhoek Visie 2030
2. Springplanken Regio Deal 'Hoger Springen, Krachtiger Landen
3. Sustainable Development Goals (SDG's)
4. 8RHK begrotingsformat (apart Excelbestand)
5. Aanbestedingsschema
6. Staatssteun, vrijstellingsgronden en de-minimis
7. **Plan van Aanpak Publieke Mobiliteit Achterhoek**
8. **Begroting Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit Achterhoek**

Bijlage 1

Doelen Achterhoek Visie 2030

Onderwijs & Arbeidsmarkt

1. De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen.
2. Talenten van de beroepsbevolking zijn benut door betere aansluiting vervolgoopleidingen op de vraag vanuit de arbeidsmarkt en door het verhogen van de flexibiliteit door een Leven Lang Ontwikkelen.
3. Een inclusieve arbeidsmarkt waarbij oog is voor de gehele beroepsbevolking en kansengelijkheid is toegenomen.
4. Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking is toegenomen gericht op het oplossen van het tekort aan juist gekwalificeerde arbeidskrachten.

Smart werken & Innovatie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.
2. De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie.
3. Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.
4. De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.
5. De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.

Mobiliteit & Bereikbaarheid

1. De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd.
2. De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen.
3. Door de inzet van digitalisering en deelcultuur zijn er slimme vervoersvoorzieningen.

Circulaire economie & Energietransitie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en om zelfvoorzienend te worden.
2. De agro foodsector is koploper in kringlooplandbouw door hoogwaardig benutten en gebruik van (bio)grondstoffen en biomassa en recycling van reststromen.
3. Bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties transformeren hun (bedrijfs)processen en gaan efficiënter om met (primaire) grondstoffen.
4. In de gebouwde omgeving en infrastructuur zijn (hernieuwbare) grondstoffen efficiënter benut, worden hergebruikt en de levensduur verlengd.
5. Broeikasgasemissies CO2 en stikstof zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit.

Wonen & Vastgoed

1. De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig).
2. Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.
3. In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.
4. (Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.
5. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.

Gezondste regio

1. Er is een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten van hoge kwaliteit waar professionals met plezier werken.
2. De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie, dit in samenhang met wonen, werken, leren en meedoen.
3. Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid.

Bijlage 2

Springplanken Regio Deal Achterhoek II, ‘Hoger Springen, Krachtiger Landen’

1.1 Springplank Gezondheid voorop

- Het ondersteunen van 2 tot 4 lokale initiatieven gericht op het van onderop anders organiseren, monitoren of financieren van ondersteuning en zorg;
- Het uitvoeren van innovatiepilots zoals ‘zorg op afstand’, met bijbehorende effectmeting op leefbaarheid en eigen regie;
- Het opzetten van een stimuleringsfonds voor projecten gericht op positieve gezondheid, preventie, leefstijl en sociale cohesie;
- Het inrichten van een Regionale digitale plek voor inwoners op het gebied van eigen regie en ouder worden;
- Het verder ontwikkelen van de integratie van Regionale data met een koppeling naar zorg, maatschappij en welzijn (Datagedreven Achterhoek).

1.2. Springplank Publieke mobiliteitsaanpak

- Het vormgeven en realiseren van een samenwerkingsstructuur waarin gemeenten, Regio, provincie en Rijk vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan het borgen van publieke mobiliteit;
- Integratie van vervoersvormen door bijvoorbeeld een gezamenlijke Governance, een mobiliteitscentrale en een integraal platform;
- Het verzamelen van data en deze gebruiken om te komen tot een soort dashboard/platform voor het inzichtelijk maken van verkeers- en mobiliteitsstromen (Datagedreven Achterhoek);
- Het uitbreiden van het Gaon-aanbod met 50 tot 100 deelfietsen en 10 tot 15 deelauto's;
- Het vergroten van het Gaon-netwerk met meer gebruikers en deelnemers (bedrijven en organisaties) onder meer door gedragsaanpak en marketingcampagnes;
- Het onderzoeken van een (grensoverschrijdend) MaaS-netwerk (Mobility As A Service);
- Het onderzoeken en realiseren van 2 tot 6 mobiliteitshubs;
- Het onderzoeken en realiseren van 2 tot 4 (grensoverschrijdende) fietsverbindingen.

1.3. Springplank Bouwen naar Achterhoekse identiteit

- Het starten van een Regionaal loket om bouwprojecten een eenduidige ingang te bieden en tot een snellere beoordeling van de kans te komen;
- Het verkennen van collectieve woonvormen, hiervoor start de Regio 2 tot 4 projecten op;
- Het vergunnen van 500 tot 750 woningen in kleine projecten en het versnellen van het proces hiervoor;
- Het uitbreiden van 30 tot 40 kernen met een ‘kleiner’ project waarin ook de leefbaarheid en sociale verbondenheid worden meegenomen.

1.4. Springplank Datagedreven Achterhoek

- Het ontwikkelen en coördineren van een 3O-data ecosysteem. Hierin is data toegankelijk voor de partners in de samenwerking, met lerende doe-netwerken. Bijvoorbeeld voor de ketensamenwerking in de zorg, het verder door ontwikkelen van slimme mobiliteit en het gebruik van reststromen;
- Het experimenteren met 2 tot 4 goed evalueerbare pilots ‘Self-Sovereign Identity’ (SSI) waarin enkele Achterhoekse 3O partners samen hun inwoners/leden/cliënten/klanten eigen regie over hun data hebben gegeven;
- Het starten van een Europese samenwerking in EDIH-verband (European Digital Innovation Hubs)..

2.1 Springplank Inclusieve arbeidsmarkt

- Het onbenut arbeidspotentieel is in beeld en er is een programma over hoe een groot deel van deze groep te bereiken en te activeren is;
- Het begeleiden van 300 tot 400 mensen van het onbenut arbeidspotentieel naar duurzaam werk;
- Het opzetten van een kenniscentrum inclusieve technologie. Binnen dit centrum ontsluiten we kennis, advisering en dienstverlening voor en door partners binnen de Achterhoek;
- Het uitvoeren van een programma (inclusief taaltraining) om asielzoekers en statushouders sneller inzetbaar te krijgen voor de arbeidsmarkt;
- De belemmeringen en blokkades die door werkgevers en werknemers worden ervaren rondom scholing en het aangaan van een duurzame match zijn in beeld gebracht;
- Er worden ten minste twee oplossingsstrategieën uitgewerkt, de strategieën dragen bij aan het vergroten van de arbeidsproductiviteit. De strategieën worden getoetst binnen ten minste 3 bedrijven. De ervaringen worden gedeeld met partners binnen en buiten de Regio.

2.2 Springplank Bestrijding arbeidsmarktkrapte

- De aanpak om inwoners te helpen bij hun loopbaanontwikkelingsvraagstuk is verder ontwikkeld, zowel vanuit human capital als vanuit inclusiviteit binnen het toekomstig RWC;
- Er is ingezet om de leercultuur bij MKB bedrijven te bevorderen;
- Ten opzichte van de afgelopen periode worden er 20% meer opleidingsvouchers van Opijver toegekend aan deelnemers richting of voor MBO 1, MBO 2 en HBO 5 niveau, waarbij de focus ligt op de tekortsectoren;
- Het verstrekken van 1.000 opleidingsvouchers;
- Het uitvoeren van pilots gericht op het behouden van medewerkers en pilots gericht op de wendbaarheid van werknemers en werkzoekenden voor de 3 kraptesectoren;
- Het opzetten van een stimuleringsprogramma voor leerlingen, studenten en zij-instromers gericht op het kiezen voor de krapte sectoren;
- Het Grensland College is bestendigd qua instroom en doorontwikkeld door het aanbieden van meer AD (Associate Degree) opleidingstrajecten;
- Er zijn verschillende sessies met Duitse partners gehouden om tot een gezamenlijke aanpak voor werken en leren aan beide zijden van de grens te verkennen.

3.1 Springplank Verdienvermogen breed bedrijfsleven

- Er is in kaart gebracht welke ondernemers behoefte hebben aan ondersteuning bij innovatie-, arbeidsmarkt- en verduurzamingsvraagstukken en hoe zij bij kunnen dragen aan maatschappelijke transitie;
- Het open innovatiesysteem is verder versterkt voor de juiste doelgroepen in het brede MKB;
- 100 tot 120 bedrijven worden gestimuleerd om sleuteltechnologieën, waaronder Artificial Intelligence verder te implementeren, rekening houdend met bestaand aanbod;
- Het organiseren van voldoende capaciteit van verbinders om samenwerking, ontwikkeling en innovatie op de transitie aan te jagen;
- Het op eigen benen laten staan van de innovatiecentra die strak aansluiten op de behoeften van de ondernemers;
- Het vestigingsklimaat in de Achterhoek is verbeterd;
- Het investeren in capaciteit (netwerkmakelaar) over de grens. Deze makelaar verbindt Nederlandse en Duitse ondernemers, organisaties en initiatieven met elkaar. Naast Kreis Bocholt is dit ook met andere Duitse grensgemeenten gedaan.

3.2 Springplank Biobased Achterhoek

- Ingezet wordt op het realiseren van een vezelketen met 500 hectare vezelteelt;
- Het ontwikkelen van kennis- en leerprogramma's met onderwijs, ondernemers en overheden die actoren stimuleren hun bestaande werkwijze, opdrachtgeverschap en bedrijfsvoering aan te passen;
- Het uitvoeren van 3 tot 6 innovatieprojecten;

- Het vergroten van bewustwording, kennis en inzicht bij particulieren, gemeenten, woningcorporaties en bedrijven door innovaties, voorbeeldprojecten, kenniskringen en publiekscampagnes;
- Het uitvoeren van een sociaaleconomische verkenning om inzicht te krijgen welke activiteiten kansrijk zijn en wat daarvoor nodig is;
- Het ontwikkelen van nieuwe bestaansmodellen, verdienmodellen en biobased (woning)bouwconcepten die middels het toepassen van kennis van nieuwe teelten die bijdragen aan biodiversiteit, groenblauwe-dooradering, natuur, klimaat en landschappelijke kwaliteit.

3.3 Springplank Innovatieve woningbouw

- Het starten van een innovatiecentrum voor innovatieve en duurzame woningbouw, waar onderwijs, de markt, corporaties en gemeenten samen de volgende stap kunnen zetten;
- 60 tot 70 Achterhoekse partijen hebben elkaar gevonden in trajecten rond het stimuleren van innovatie in de bouw;
- Het vergunnen van nieuwbouwplannen, doel is 30% innovatieve woningbouw in 2026;
- Het bouwen van 75 tot 150 woningen (in verschillende betaalbaarheidscategorieën) in voorbeeldprojecten die dienen als best practices in de woningbouw en helpen innovatie in bouw en proces te versnellen;
- Het opstarten van 6 tot 8 innovatieprojecten met kruisbestuivingen tussen verschillende sectoren.

3.4 Springplank Slimme energiegemeenschappen

- Het maken en doorvoeren van een aanpak met verduurzamingsmaatregelen voor 5 tot 10 bedrijventerreinen en 150 tot 200 bedrijven;
- Het uitvoeren van 2 tot 4 (deel)experimenten met lokale, collectieve oplossingen;
- De samenhang en regie in de energieketen versterken bij het aanpakken van de actuele vraagstukken en daarbij actief delen van kennis;
- Het ontwikkelen van scenario's voor een integrale benadering van energiegemeenschappen, waarvan 1 tot 2 (onderdelen hiervan) daadwerkelijk worden gerealiseerd. Gedacht wordt onder meer aan een energiegemeenschap met oplossingen voor delen van (virtuele) capaciteit om de onbalans in duurzame energieproductie en consumptie aan te pakken, waarvoor ruimte in regelgeving nodig is. Dit gaat om oplossingen voor 'wetcongestie';
- Het maken van concrete handelingsperspectieven voor energiebesparing en (gezamenlijk) gebruik van lokaal opgewekte duurzame energie voor inwoners, bedrijven en bedrijvenparken;
- Het verkennen van grensoverschrijdende energiegemeenschappen om opwek, opslag en gebruik over en weer te optimaliseren.

3.5 Springplank Toekomstige landbouw en duurzame voedselsystemen

- Het ondersteunen van 3-6 boerenexperimenten met kennis, waarvan resultaten benut zijn voor handelingsperspectieven en oplossingsrichtingen voor overheden, kenniskringen en onderwijs;
- Het ontwikkelen van een vernieuwend instrumentarium voor de bedrijfsvoering van de agrarische ondernemers en gebiedsgerichte aanpak;
- Het inzetten op meerdere lerende netwerken met kennissessies en praktijkbijeenkomsten (zo mogelijk in samenwerking met andere (experimenteer-)Regio's);
- Het ontwikkelen van werkbare (onderdelen van) oplossingen voor de transitie naar klimaatneutrale bedrijfsvoering melkveehouderij, door natuurinclusieve landbouw, technische oplossingen of aanpassing van dier en voeding;
- Het geven van oplossingsrichtingen voor het verduurzamen van de mineralenkringloop voor een gezonde bodem met een Achterhoekse bouwplan (zoals onderzoek nitraat, waterkwaliteit, droogte, bodemverbetering en biodiversiteit).

Bijlage 3

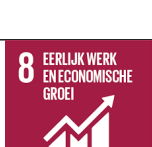
Sustainable Development Goals (SDG's)

Meld je initiatief ook aan bij Social Handprint Achterhoek! Via <https://socialhandprint.com/achterhoek/>

De Social Handprint Achterhoek is hét platform voor alle initiatieven in de Achterhoek op het gebied van brede welvaart en de Sustainable Development Goals (ook wel SDG's of Duurzame Ontwikkelingsdoelen genoemd). Met de Social Handprint kan je de positieve impact van jouw project op de samenleving zichtbaar maken en de maatschappelijke waarde die dat oplevert met betrekking tot de 17 Sustainable Development Goals.

Regio Achterhoek is in 2021 aangewezen als eerste SDG-regio in Nederland. Met de Social Handprint stimuleert en faciliteert de Achterhoek alle initiatieven in de regio die met SDG's (willen) werken, om gebruik te maken van de Social Handprint. Via de door Social Handprint ontwikkelde tools krijgen niet alleen de initiatieven zelf, maar ook de regio als geheel een beter beeld van de maatschappelijke meerwaarde die we met elkaar in de regio bewerkstelligen. Bovendien kunnen initiatieven via de Social Handprint met elkaar in contact komen, van elkaar leren en ook aanspraak maken op andere impulsen die via de website in de toekomst ter beschikking worden gesteld.

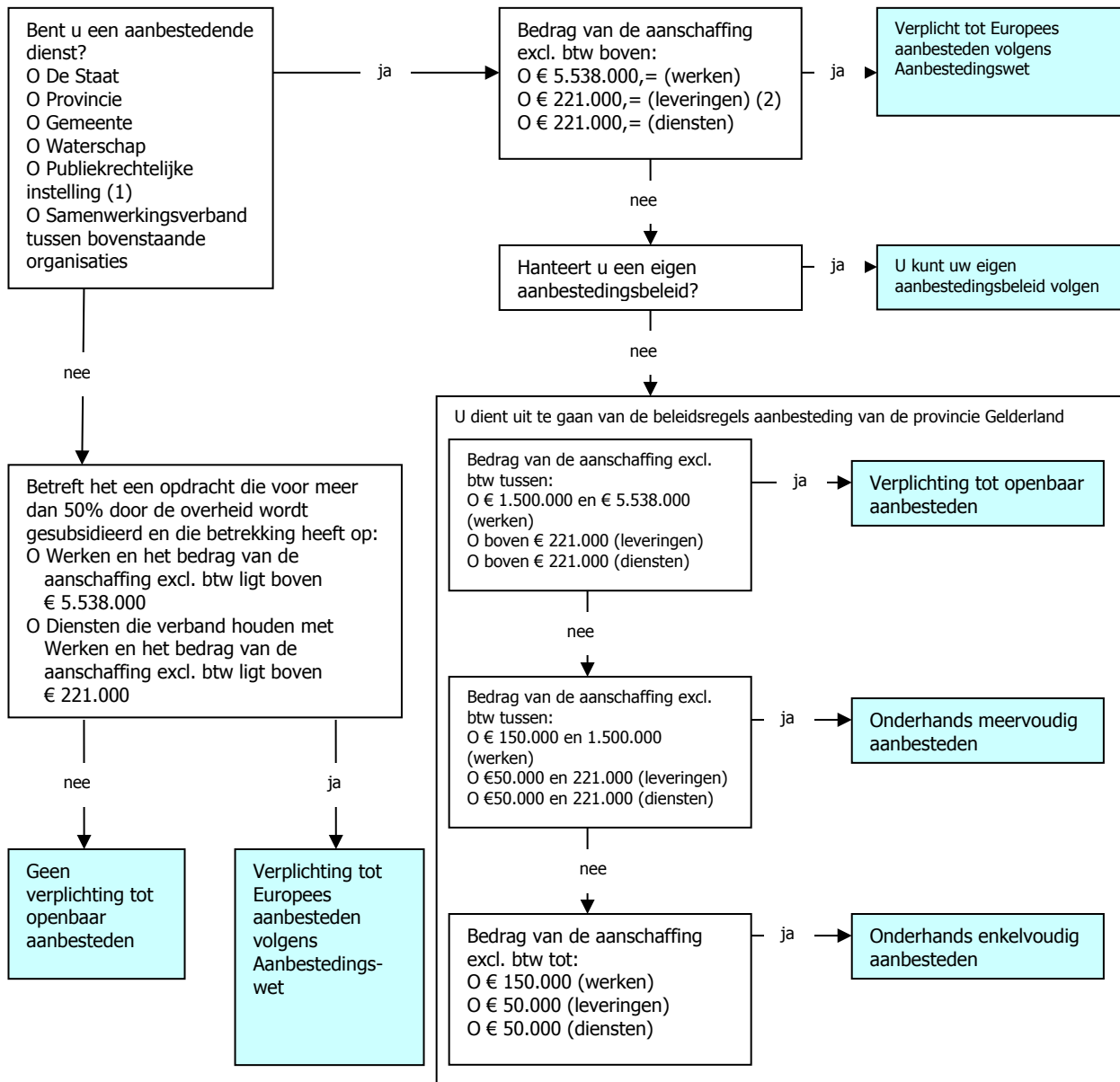
In de Achterhoek Visie 2030 zijn vijf overkoepelende SDG's opgenomen en per thematafel nog specifieke SDG's. Hieronder staan de SDG's die in de Achterhoek Visie 2030 zijn opgenomen.

	Gezondheidszorg voor iedereen (Gezondste Regio)		Verminderen ongelijkheid binnen en tussen landen (Onderwijs & Arbeidsmarkt)
	Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen (Onderwijs & Arbeidsmarkt)		Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam (overkoepelend, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Wonen & Vastgoed, Gezondste Regio)
	Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen (Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed)		Duurzame consumptie en productie (overkoepelend, Smart Werken & Innovatie, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed)
	Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen (overkoepelend, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Smart werken & Innovatie, Gezondste Regio)		Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit (Ruimtelijke opgave)
	Infrastructuur voor duurzame industrialisatie (overkoepelend, Smart werken & Innovatie, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie)		Versterken van het mondiaal partnerschap om doelen te bereiken (overkoepelend en voor alle thema's)

Bijlage 5

Aanbestedingsschema

Het onderstaande schema is bedoeld als ondersteuning en er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De drempelbedragen kunnen jaarlijks wijzigen en er kunnen zich altijd uitzonderlijke situaties voordoen waarin dit schema niet voorziet. Voor specifieke informatie en actuele bedragen kunt u terecht op www.europadecentraal.nl.

Bijlage 6

Staatssteun, vrijstellingsgronden en de-minimis

Staatssteun en vrijstellingsgronden

Meer informatie over staatssteun is te vinden op de website van Europa Decentraal:

[Europa Decentraal - staatssteun](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

<https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/>

De-minimis

Meer informatie over de-minimis is te vinden op de website van Europa Decentraal:

[Europa Decentraal - de-minimis](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

<https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/vrijstellingsmogelijkheden/de-minimis/>

De algemene **de-minimisverklaring** treft u hier aan:

[Europa Decentraal - Verklaring de-minimis](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

https://europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2024/06/78744_EZK_de-minimisverklaring_Algemeen_TG.pdf

Publieke Mobiliteit Achterhoek

Plan van Aanpak

Versie

1.0 (extern)

Datum

27 februari 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
1.1 Publieke Mobiliteit als onderdeel van een geheel	3
1.2 Reiziger centraal door samenspel	4
2. Wat is Publieke Mobiliteit?	5
2.1 Aandacht voor integratie en verduurzaming van systemen	5
2.2 Aandacht voor alle doelgroepen	6
3. Visie & Strategie	7
3.1 Visie op Publieke Mobiliteit	7
3.2 Strategie van de regio	7
4. Opgave en doel	9
4.1 Korte en lange termijn	10
4.2 Raakvlakken andere thema's	10
4.3. Ruimte voor innovatie	11
4.4 Uitbreiding van MaaS	12
4.5 Afspraken met overheden	12
4.6 Ontsluiten en delen van data/gegevens	13
4.7 Robuust en toekomstbestendig netwerk	13
5. Organisatie en governance	14
6. Waar staan we nu?	16
6.1 Openbaar vervoer	16
6.2 Doelgroepenvervoer	17
6.3 Deelvervoer en MaaS	18
7. Wat gaan we doen?	19
7.1 Governance structuur	20
7.2 Uitbreiden van MaaS (deelvervoer)	22
7.3 Eenduidig vervoerssysteem voor gebruiker	24
7.4 Realisatie technische en organisatorische infrastructuur	26
7.5 Uitbreiding Mobiliteitshubs	28
7.6 Realisatie fietsnetwerken naar hubs	30
7.7 Grensoverschrijdende mobiliteit	32
7.8 Gedragscampagnes en communicatie	34
7.9 Regionale data aanpak mobiliteit	36
8. Programmteam	37

1. Inleiding

De Achterhoek is een regio in het oosten van de provincie Gelderland, bestaande uit acht samenwerkende gemeenten. Onze sterke waarden zijn onze prachtige woon- en werkomgeving, de bloeiende en innovatieve economie, en een cultuur van samenwerking en vertrouwen. Innoveren en experimenteren zit in ons DNA.

Vanuit onze eigen kracht willen we deze waarden koesteren en versterken waar mogelijk en nodig. In onze ambities en doelen leggen we nadrukkelijk de verbinding met de Sustainable Development Goals (SDG's) en zijn we een van de eerste SDG-regio's van Nederland.

We werken integraal aan onze opgaven en ambities vanuit zes verschillende thema's. Deze thema's staan niet los van elkaar, maar beïnvloeden elkaar en dragen gezamenlijk bij aan brede welvaart.

We richten ons niet alleen op technische, maar ook op sociale en maatschappelijke innovatie. Stad en landelijk gebied raken steeds meer verbonden. De opgaven in het landelijk gebied en de grote ruimtelijke opgaven in Nederland en de Achterhoek vragen om een goede afweging, balans en samenwerking om de gewenste ontwikkelingen op de juiste plaatsen tot stand te brengen.

1.1 Publieke Mobiliteit als onderdeel van een geheel

Dit plan van aanpak voor Publieke Mobiliteit is onderdeel van een groter geheel. Het is flexibel genoeg om mee te bewegen met ontwikkelingen zoals woningbouwopgaven, het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek en ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt. Thema's die ook terugkomen in de SDG's waar we als regio aan werken. Het is echter ook solide genoeg om daadwerkelijk een verschil te maken in het voorkomen en verminderen van vervoersarmoede in onze regio.

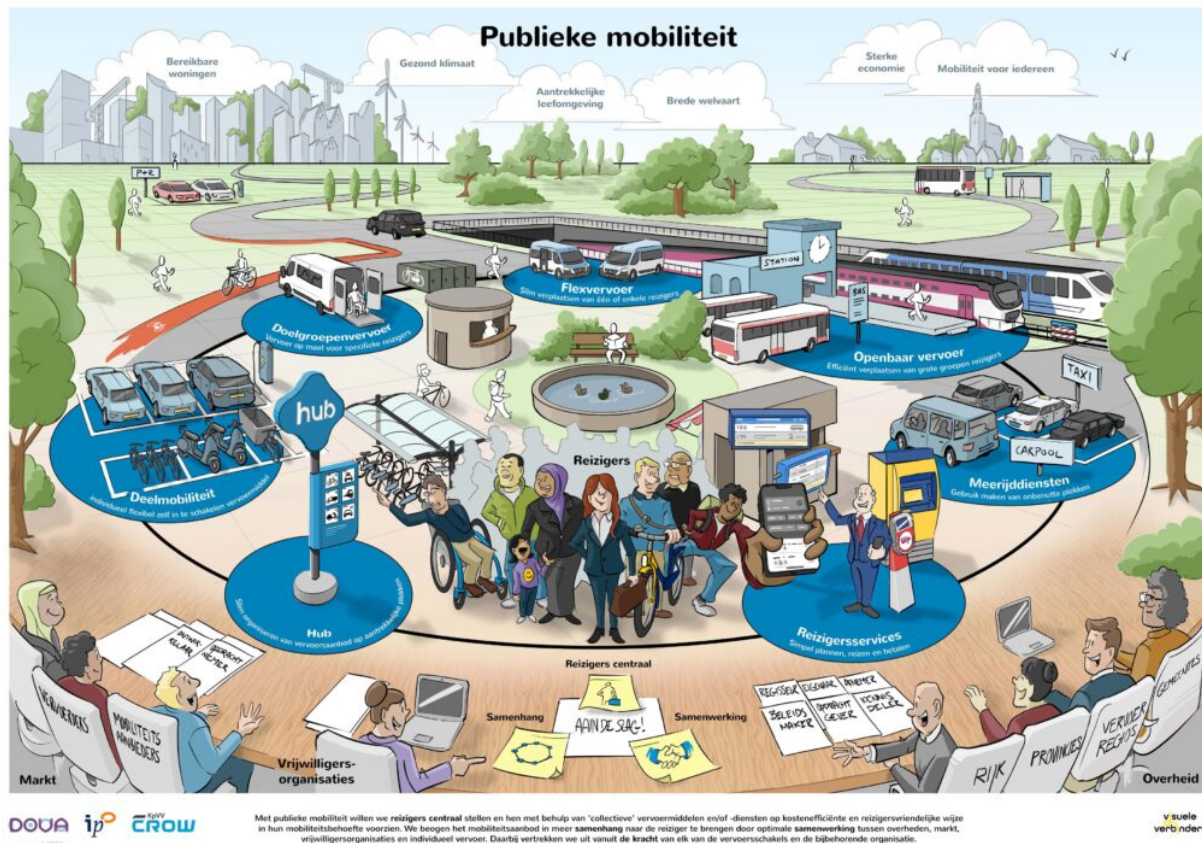
In de Regio Achterhoek werken we al langere tijd samen in het verzorgen van vervoer voor inwoners en organisaties. Zo is er al jaren een samenwerking tussen gemeenten op het gebied van doelgroepenvervoer onder de naam ZOOV. Deze organisatie biedt zowel vraaggestuurd als routegebonden vervoer aan. ZOOV voert ook vraaggestuurd openbaar vervoer uit in opdracht van de regionale streekvervoerder. Uniek is dat de uitvoering en planning van het vervoer apart van elkaar en onder regie van de gemeentelijke organisaties plaatsvinden.

Sinds 2019 is er een eigen MaaS-programma opgezet onder de naam Gaon, waarbinnen deelvervoer op coöperatieve wijze wordt uitgerold in samenwerking met bedrijven en maatschappelijke organisaties.

1.2 Reiziger centraal door samenspel

We staan aan de vooravond van de volgende stap naar Publieke Mobiliteit. Een aanpak waarbij de werelden van openbaar vervoer, doelgroepenvervoer en deelvervoer samenkomen. Waarin vervoer voor de reiziger voelt als een eenduidig systeem en het niet meer uitmaakt wie welk deel van de ketenreis voor zijn of haar rekening neemt. De reiziger staat centraal en wordt bediend in zijn of haar behoefte.

De praatplaat vanuit het CROW geeft deze ontwikkeling overzichtelijk weer, zie hieronder.

In samenwerking met de provincie Gelderland en het Rijk werken wij vanuit de regio graag aan het verder ontwikkelen van Publieke Mobiliteit. Dit document is het plan van aanpak met een programma van waaruit wij aan de slag gaan. In de volgende hoofdstukken wordt de achtergrond verder behandeld, de opgave en het doel, en de programmaonderdelen die de komende jaren worden uitgevoerd.

2. Wat is Publieke Mobiliteit?

Publieke Mobiliteit, of openbaar vervoer, krijgt de laatste jaren veel aandacht van het Ministerie van I&W, vervoerders en andere organisaties die zich bezighouden met vervoer in Nederland. Dit omvat voornamelijk (traditioneel) openbaar vervoer zoals bussen, treinen, trams en metro's, maar ook doelgroepenvervoer en nieuwere vormen van deelfervoer zoals fietsen en scooters. Het doel is om efficiënte, toegankelijke en duurzame mobiliteitsoplossingen te bieden voor iedereen, met aandacht voor verschillende doelgroepen zoals forenzen, scholieren, ouderen en mensen met een beperking.

Samenwerking tussen openbaar vervoer, doelgroepenvervoer en deelfervoer speelt een steeds belangrijkere rol. Terwijl openbaar vervoer met trein en bus in principe vaste routes bedient op basis van een dienstregeling, vult deelfervoer de hiaten op door kortere en flexibeler ritten mogelijk te maken. Denk bijvoorbeeld aan elektrische deelfietsen voor korte afstanden, of normale deelfietsen die vooral in steden een populaire aanvulling zijn op het openbaar vervoer. Deze vormen van mobiliteit zijn vaak goed geïntegreerd met openbaar vervoersystemen, zoals het aanbod van deelfietsen bij treinstations en hubs, waardoor reizigers gemakkelijker hun reis kunnen voltooien zonder een eigen vervoermiddel nodig te hebben.

Doelgroepenvervoer is een specifieke vorm van publiek vervoer gericht op kwetsbare groepen die minder zelfstandig kunnen reizen, zoals ouderen, mensen met een handicap of scholieren in landelijke gebieden. Dit type vervoer wordt meestal op maat aangeboden en vaak gesubsidieerd door gemeenten of andere overheidsinstanties. Het speelt een cruciale rol in de inclusiviteit van het mobiliteitssysteem, omdat het ervoor zorgt dat iedereen toegang heeft tot vervoer, ongeacht hun fysieke of mentale beperkingen.

2.1 Aandacht voor integratie en verduurzaming van systemen

Landelijk wordt er steeds meer gekeken naar de integratie van deze verschillende vormen van vervoer, met het oog op duurzaamheid, efficiëntie en toegankelijkheid. Beleidsmakers en vervoersbedrijven werken samen aan zogeheten Mobility as a Service (MaaS)-oplossingen, waarbij reizigers via één platform toegang krijgen tot verschillende vervoersopties, van openbaar vervoer tot deelmobiliteit en doelgroepenvervoer. Het idee is dat een naadloze, geïntegreerde ervaring het gebruik van publiek vervoer aantrekkelijker maakt en het autogebruik vermindert.

De overheid speelt een belangrijke rol in het bevorderen van deze ontwikkelingen. Zo zijn er op landelijk niveau pilots uitgevoerd om te onderzoeken hoe MaaS effectief kan worden geïmplementeerd en welke technologieën en partnerschappen hiervoor nodig zijn. Dit gebeurt vaak in samenwerking met grote steden, omdat de mobiliteitsproblemen daar het meest urgent zijn, maar ook landelijke gebieden profiteren van nieuwe mobiliteitsoplossingen. Er is een sterke focus op innovatie en het gebruik van digitale technologie om het aanbod van vervoer te optimaliseren en beter af te stemmen op de vraag van reizigers.

Tegelijkertijd wordt er steeds meer aandacht besteed aan de verduurzaming van publieke mobiliteit. Elektrificatie van bussen, de uitbreiding van fietsinfrastructuur en het stimuleren van deeltaxi zijn allemaal onderdelen van een bredere strategie om de CO₂-uitstoot te verminderen. Bovendien worden vervoersopties voor kwetsbare groepen niet alleen verbeterd qua toegankelijkheid, maar ook qua milieuvriendelijkheid, door bijvoorbeeld het inzetten van elektrische voertuigen voor doelgroepenvervoer. Zo wordt publieke mobiliteit niet alleen inclusiever, maar ook duurzamer.

2.2 Aandacht voor alle doelgroepen

Bij de transitie naar Publieke Mobiliteit is het belangrijk dat er aandacht is voor alle doelgroepen. Dit betekent dat er ook voldoende aandacht moet zijn voor doelgroepen die niet met “normaal” vervoer kunnen reizen. Dit zijn vaak kwetsbare groepen en dus is het belangrijk om hier wel het juiste aanbod voor te blijven houden.

Ook liggen er kansen om doelgroepen mee te nemen in het systeem, die nu juist beperkt worden op basis van hun reisproduct. Neem als voorbeeld studenten, die alleen gebruik kunnen maken van het OV. Hoe ga je hen ook opnemen in het systeem van Publieke Mobiliteit?

3. Visie & Strategie

3.1 Visie op Publieke Mobiliteit

Publieke Mobiliteit biedt de mogelijkheid om een eenduidig vervoerssysteem in te richten voor de reiziger, waardoor het niet meer uitmaakt welke reiziger het betreft. Op dit moment zijn veel vervoerssystemen zelfstandig opgezet voor een bepaalde doelgroep. Dit maakt dat deze systemen optimaal zijn ingericht voor deze specifieke groep reizigers, maar niet of nauwelijks bruikbaar zijn voor andere reizigers. Ook houdt het bepaalde privileges in stand, die op termijn onbetaalbaar zullen blijken en dus anders georganiseerd moeten worden.

Wij geloven erin dat een publiek vervoerssysteem er voor iedereen kan zijn. Dat iedereen er gebruik van kan maken en dat het ook voor iedereen betaalbaar en billijk is. Dat het maken van een ketenreis gemeengoed wordt (ofwel, het eenvoudig gebruik maken van meerdere type vervoer in één reis) en wel op een zo'n eenvoudig mogelijke manier. Dat technische en organisatorische beperkingen geen belemmering mogen zijn om de reiziger optimaal te bedienen in zijn of haar behoefte om te reizen. Dat de infrastructuur die hiervoor nodig is, kwalitatief, betrouwbaar, duurzaam en veerkrachtig wordt opgezet.

De financiering van de verschillende vervoerssystemen maakt dat het aanbieden van een integraal systeem voor iedere reiziger lastig lijkt. Regelgeving is daarbij een van de beperkende factoren. Toch geloven wij erin dat het mogelijk is om binnen de voorwaarden die er zijn, tot een eenduidig systeem te komen voor de reiziger. Hierin is samenwerking tussen gemeenten, provincie en ministeries noodzakelijk. Ook moeten marktpartijen de kans krijgen om te innoveren en zo toe te werken naar een aanbod voor alle reizigers.

3.2 Strategie van de regio

De Achterhoek is een grote rurale regio, met veel kleine kernen. Inwoners zijn daarom te vaak afhankelijk van eigen vervoer om zich te kunnen verplaatsen. In de Achterhoek bestaat een samenhangend netwerk van regionale treinen en bussen, waarmee de grotere kernen tenminste elk half uur bediend worden. Voor kleinere kernen rijden buurtbussen, maar nog relatief grote delen van het platteland hebben geen OV-voorziening.

Ook kent de regio enkele grote publiekstrekkingen en is er veel verkeer van buiten de regio dat naar binnen komt. Anderzijds trekken de verstedelijkte gebieden in Twente, Stedendriehoek en Arnhem/ Nijmegen veel dagelijkse forensen vanuit de Achterhoek. Om de toenemende vervoersarmoede te verminderen, het samenspel te optimaliseren tussen openbaar vervoer en flexibel vervoer en daarnaast ook een verduurzamingslag mogelijk te maken, willen wij **Publieke Mobiliteit** in ons ruraal gebied verder uitbreiden.

De veranderende demografische opbouw van de Achterhoek vraagt om een andere aanpak van openbaar vervoer. Het aantal scholieren, wat een belangrijke groep reizigers van het openbaar vervoer betreft, neemt de komende jaren sterk af. Het aantal ouderen neemt door vergrijzing van de eigen bevolking en migratie vanuit de Randstad sterk toe. Deze groep maakt nu weinig gebruik van het openbaar vervoer, maar doet steeds meer een beroep op WMO vervoer, wat hierdoor onbetaalbaar voor de gemeenten wordt. Door snelle en aantrekkelijke lijnen te bieden, zal de woon/ werk reiziger naast de trein ook van de bus gebruik gaan maken.

We zien dan verschillende doelgroepen (scholieren, werknemers, ouderen, etc.) die ieder een (iets) andere aanpak van het openbaar vervoer verwachten. Hierdoor is het noodzakelijk een meer flexibel aanbod te gaan bieden dan de huidige strakke lijnvoering en aanbod. Een van de manieren om dit te doen is bijvoorbeeld te werken met het “Bus Agile” concept, dat we in samenwerking met onze vervoerder verder willen uitwerken. In het kort houdt dit concept, afkomstig uit Zwitserland, in dat vaste buslijnen worden geïntegreerd met flexibele haltes.

Uit de praktijk blijkt dat ruim 70% van de verplaatsingen van WMO reizigers met ZOOV gelijk is aan de reisbewegingen in het openbaar vervoer. Het Bus Agile systeem voorziet in een oplossing op deze stromen samen te brengen in het openbaar vervoer. Hierdoor kunnen de kosten van het WMO vervoer teruggebracht worden, die door de vergrijzing sterk toe zullen nemen. Ook neemt hierdoor de kwaliteit van het openbaar vervoer in de regio toe.

Om de fijnmazigheid van het netwerk te vergroten, worden vraagafhankelijke haltes aan lijnen toegevoegd waar langs gereden wordt als reizigers zich aanmelden. Met deze opzet neemt de dichtheid van haltes toe. Dit is een opzet die we in een gezamenlijke samenwerking als regio Achterhoek, provincie en Arriva vervoerder willen uitvoeren.

Het toewerken naar een eenduidig en flexibel systeem voor de reiziger geeft een verplichting aan de regio om aan de slag te gaan. Vanuit ervaringen in de opzet van het doelgroepenvervoer en deelvervoer (MaaS) in de Achterhoek, zal ook voor de stap naar Publieke Mobiliteit een voortrekkersrol vanuit de overheid worden gevraagd. Wij begrijpen dat vervoerders hierin niet leidend kunnen zijn, maar dat hun betrokkenheid bij de innovatie wel noodzakelijk is om de transitie te laten slagen. De opzet van een ecosysteem en een passend governance model is hierin een deel van de oplossing.

In beginsel is het belangrijk om met alle direct betrokkenen te bepalen op welke wijze de ruimte die aanwezig is binnen huidige wet- en regelgeving ingevuld kan worden. Zodra de contouren hiervan helder zijn, kan er worden gewerkt aan het daadwerkelijk uitvoeren van projecten om in de praktijk te ervaren hoe reizigers reageren op de transitie. Met name voor doelgroepen die nu op maat worden bediend is de stap naar een eenduidig (ander) systeem eentje die goed begeleid moet worden. Publieke Mobiliteit moet niet leiden tot een vermindering van kwaliteit, maar een verbetering van inclusiviteit. Mobiliteit voor iedereen. In 2030 is er duurzaam, betrouwbaar en toegankelijk vervoer voor iedereen.

4. Opgave en doel

De mobiliteitsopgave is in een ruraal gebied als de Achterhoek uitdagender dan in stedelijke regio's. Hiervoor hebben wij in het verleden al stappen gezet. Als regio is ons doelgroepenvervoer op gemeenschappelijke wijze georganiseerd en tevens zijn wij de eerste rurale MaaS-regio met een coöperatief gedachtegoed. Wij zijn nu klaar voor de volgende stap. Een stap waarin wordt gewerkt aan het wegnemen van de "witte vlekken" en een dekkend aanbod voor iedereen, om zonder eigen vervoer van A naar B te kunnen reizen. En zodoende een optimalisatieslag te maken in het samenspel tussen OV, aanvullend OV (in ons geval haltetaxiRRReis), doelgroepenvervoer (zoals Wmo-vervoer, leerlingenvervoer) en deelvervoer (onder de naam Gaon). Dit noemen wij de **transitie naar Publieke Mobiliteit**. Door deze aanpak houden we mobiliteit in de regio ook op lange termijn betaalbaar, aantrekkelijk en borgen we bereikbaarheid voor iedereen.

Naast het samenspel van vervoerssystemen werken wij ook aan het kenbaar maken van het voor de reiziger relevante aanbod. Immers, een aanbod leidt niet automatisch tot de vraag, dus hier zal met marketing en communicatie aan gewerkt moeten worden. Dit doen we vanuit een aanpak waarin we vier verschillende doelgroepen bereiken: werkgevers en werknemers, scholieren en studenten, toeristen en (andere) inwoners van de Achterhoek (waaronder ook WMO'ers). Hiermee wordt iedereen aangesproken en krijgt iedereen de kans om gebruik te maken van het aanwezige vervoerssysteem.

Het informeren van reizigers over de mogelijkheden is daarbij een noodzakelijk deel van de aanpak. Het gaat ook om het motiveren en bewegen van de vier doelgroepen naar een veranderend reisgedrag. Keten reizen en het gebruik kunnen maken van diverse vormen van vervoer via een eenduidig systeem van reserveren en betalen is relatief nieuw voor Nederland. In onze aanpak werken we samen met de provincie en omliggende regio's.

Hieronder is schematisch weergegeven hoe Publieke Mobiliteit zich verhoudt tot de drie onderdelen: Openbaar vervoer (inclusief OV-vangnet), Doelgroepenvervoer en Deelvervoer. De afbeelding is vanwege overzichtelijkheid niet compleet in weergeven van alle betrokken partijen in de regio.

Het programma om de transitie naar Publieke Mobiliteit vorm te geven kent onderdelen die gericht zijn op resultaten op korte termijn (no-regret) en onderdelen met een horizon op langere termijn.

4.1 Korte en lange termijn

De transitie van Publieke Mobiliteit in de regio Achterhoek vindt mede plaats dankzij de Regiodeal die in 2024 is gesloten met het Rijk. Binnen deze Regiodeal is veel aandacht voor thema's die specifiek voor een rurale regio gelden, waarbinnen ook Publieke Mobiliteit een belangrijk onderdeel vormt. De Regiodeal kent een financiering met een einddatum eind 2028, waardoor projecten die hieronder vallen ook hun resultaten voor die datum moeten hebben gerealiseerd. In de uitwerking van de projecten wordt hier rekening mee gehouden.

Daarnaast is er een Achterhoekse mobiliteitsvisie die in beginsel een horizon heeft tot 2030, maar inmiddels is uitgebreid tot de periode 2040 - 2050. Projecten die op korte termijn worden uitgevoerd moeten dus als no-regret maatregelen gelden voor deze horizon op lange termijn. Ook zijn er projecten die worden ingezet met het doel (concrete) resultaten te behalen na 2028.

4.2 Raakvlakken andere thema's

Publieke Mobiliteit staat niet op zichzelf. Mobiliteit is een thema dat in veel gevallen raakvlakken kent met andere thema's, die ook binnen de regio worden opgepakt. Er wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met ontwikkelingen op andere gebieden, zoals:

- De grote woningbouwopgave die ook in de Achterhoek speelt en waarbij gemeenten bezig zijn met het uitbreiden van hun woongebieden;
- De aangepaste parkeernormen die gelden bij woningbouw en het effect daarvan op het anders omgaan met persoonlijk autobezit;
- De veranderende onderwijs- en arbeidsmarkt, waarin bijvoorbeeld de reisafstanden tot het juiste aanbod van onderwijs een rol spelen;
- De energietransitie en het verduurzamen van alle vormen van energie, waaronder ook die van (eigen) voertuigen;
- De verantwoordelijkheid van werkgevers (vanaf 100 werknemers) om hun CO2 footprint in beeld te brengen, waaronder ook die van woon-/werkverkeer.
- De uitbreiding van werklocaties in de regio en hoe deze ontsloten moeten gaan worden.
- De vergrijzing in de regio.
- De grensoverschrijdende mobiliteit met Duitsland en andere regio's.

Ook is er aansluiting bij het DMI-ecosysteem en de projecten die hierbinnen worden geïnitieerd op het gebied van smart mobility. Hierdoor ontstaat een kennisnetwerk met andere overheden en marktpartijen over onderwerpen binnen mobiliteit. Het DMI-ecosysteem is een platform dat overheden, bedrijven en kennisinstellingen samenbrengt om innovatieve oplossingen te ontwikkelen voor stedelijke uitdagingen. Smart mobility verwijst naar het gebruik van geavanceerde technologieën en data analyse om het vervoer efficiënter, veiliger en duurzamer te maken.

4.3. Ruimte voor innovatie

De transitie van verschillende vervoersvormen naar een eenduidig systeem voor de reiziger vraagt om innovaties. Een aantal hiervan zijn reeds in gang gezet en worden ook de komende periode verder doorontwikkeld. Maar er zijn ook innovaties nodig die op dit moment nog niet zijn uitgedacht. Het is binnen de realisatie van Publieke Mobiliteit noodzakelijk om ruimte te geven aan deze innovaties. Zowel binnen overheden, als ook bij vervoerders en andere marktpartijen.

De randvoorwaarden voor de innovaties worden gaandeweg het verloop van de activiteiten samengesteld, maar hebben in ieder geval een basis in de wet- en regelgeving die geldt binnen de vervoerssystemen. Denk bijvoorbeeld aan de voorwaarden in de concessie van het openbaar vervoer in de regio, waar een vervoerder en de overheid zich aan moeten houden. Maar ook binnen de voorwaarden van de concessie is het belangrijk om te blijven experimenteren.

Juist om te kijken of als gevolg van maatschappelijke of technische ontwikkelingen gebruik van regulier openbaar vervoer kan worden aangemoedigd (opties zijn flexibele haltes, tarieven daluren, aanbiedingen voor toeristen en een inzet van slimme software voor optimalisatie inzet flexibele vervoerssystemen als onderdeel van de reis). De provincie Gelderland heeft ervoor gekozen om tijdens de nieuwe concessieperiode flexibel te willen werken om het vervoersaanbod blijvend af te kunnen stemmen op de vraag en nieuwe mogelijkheden. Een van de onderdelen die hierin uitgewerkt worden is het inzetten van het "Bus Agile" systeem.

Hiervoor is samenspel tussen de partijen gedurende de concessie een vereiste om het aanbod optimaal in te kunnen passen en mee te wegen. Te denken valt aan het uitbreiden van het netwerk en de infrastructuur te versterken. Innoveren met dynamische en flexibele lijnen of haltes is één van de manieren om dit te doen. Het uiteindelijke doel is een wendbare OV-concessie, waar we gezamenlijk invulling aan geven om de reiziger optimaal te bedienen.

Enkele specifieke verbeter - en aandachtspunten in deze zijn:

- De start van de Regio Expres Winterswijk - Doetinchem - Arnhem in 2027.
- Doorkoppeling treinverbinding Winterswijk - Zutphen naar Apeldoorn.
- Snelle (BRT) bussen tussen Achterhoek en Twente.
- Verbinding Aalten - Groenlo - Enschede (snelbus).
- Verbinding 's-Heerenberg - Didam waardoor de reis naar Arnhem sterk verkort wordt.
- Betere ontsluiting van de kernen door de invoering van flexibele haltes, waardoor de afstand huis-halte beperkt wordt.
- Ontsluiting van de kleine kernen in de regio zonder OV op flexibele wijze.
- Snelbus Doetinchem - Nijmegen via VIA 15.
- Verbetering van (mobiliteits)hubs in de regio.
- Realisatie van snelle fietsverbindingen als verbinding naar mobiliteitshubs.

Realiseren van deze basis verbeteringen is voorwaarde om de uitgangspunten voor Publieke Mobiliteit te kunnen realiseren.

4.4 Uitbreiding van MaaS

Een van de basisonderdelen van Publieke Mobiliteit binnen onze regio is de aanpak van deelvervoer, ofwel Mobility as a Service (MaaS). Ons MaaS-netwerk hebben we in de Regio Deal van 2019 gecreëerd onder de noemer Gaon. Dit steeds sterker wordende Achterhoekse netwerk breiden we de komende jaren verder uit door meer vormen van mobiliteit te verbinden, meer modaliteiten te realiseren en meer fysieke mobiliteitshubs te creëren. Ook willen we andere vormen van deelvervoer hieraan koppelen, zoals bijvoorbeeld het delen van je eigen auto.

Samenwerking met marktpartijen is daarbij essentieel, omdat de afgelopen jaren heeft laten zien dat hierdoor de kans op succes wordt vergroot. Er wordt daarbij gekeken naar de koppeling met de werkgeversaankpak en het vergroten van het gebruik van deelvervoer bij organisaties. De sleutel om de businesscase van deelvervoer in een ruraal gebied sluitend te krijgen is het combineren van (gegarandeerd) zakelijk verkeer en het openstellen voor privégebruik. Dit breiden we de komende jaren verder uit in samenwerking met werkgevers en (lokale) aanbieders van vervoer.

Ook is het zo eenvoudig mogelijk te kunnen gebruiken van MaaS een vereiste. Hiervoor sluiten we ons MaaS platform en het aanbod in de regio aan, of nemen we het op in het platform van andere aanbieders, zoals bijvoorbeeld 9292, RRReis en Glimble. De belofte van MaaS is in beginsel dat de reiziger met één app alle vormen van vervoer in Nederland moet kunnen plannen, boeken en betalen. Hier werken wij vanuit de regio graag aan mee, zodat alle doelgroepen gebruik kunnen maken van ons aanbod.

Het is de verwachting dat deelvervoer en MaaS in de regio hiermee worden geborgd voor de lange termijn.

4.5 Afspraken met overheden

De transitie naar Publieke Mobiliteit gaat verder dan 2028 dus zijn structurele, meerjarige afspraken met het Rijk en de provincie noodzakelijk. Naast financiën om de activiteiten mogelijk te maken (en te houden), gaat het ook om afspraken rondom wet- en regelgeving. Denk bijvoorbeeld aan de ruimte binnen OV-concessies om te kunnen innoveren in het aanbod. Dat is noodzakelijk om de transitie tussen de vervoerssystemen ook verder vorm te geven.

De periode van dit programma gebruiken wij om met de provincie Gelderland en het Rijk in gesprek te gaan over deze meerjarige afspraken. Het belang van een eenduidig vervoerssysteem wordt ook door het Rijk en de provincie gezien, vandaar dat we ook tot dit plan zijn gekomen. Nu is het belangrijk om met hen samen tot concrete afspraken te komen voor na 2028, zodat de transitie daadwerkelijk tot een blijvende, nieuwe situatie zal leiden.

4.6 Ontsluiten en delen van data/gegevens

Om de transitie vorm te geven is het delen van data tussen de systemen en partijen die hierbij betrokken zijn essentieel. Als de reiziger de mobiliteit als een eenduidig systeem wil kunnen ervaren, is het (real-time) delen van de juiste informatie tussen partijen de basis. Alleen dan kan bijvoorbeeld een aansluiting tussen vervoerstypen in een ketenreis plaatsvinden. Of wordt het voor de reiziger mogelijk om zijn ketenreis te betalen via een eenduidige betaalmethode.

In de afspraken tussen provincie, regio, vervoerder (Arriva) en ZOOV (doelgroepenvervoer) wordt het delen van data met elkaar een belangrijk onderwerp.

In alle onderdelen van het programma wordt rekening gehouden met het ontsluiten van data. Hierbij wordt ook gekeken naar de ontwikkelingen die hierover zijn binnen het DMI-ecosysteem en de kennis en ervaring die hierover wordt gedeeld.

4.7 Robuust en toekomstbestendig netwerk

Om de transitie goed te ondersteunen is het naast het realiseren van publieke mobiliteit ook belangrijk om te blijven inzetten op het realiseren van harde infrastructuur voor deze publieke mobiliteit. Hierbij valt te denken aan slimme, effectieve en efficiënte oplossingen voor Hoogwaardig Openbaar Vervoer (BRT), o.a.: het versnellen van lijnen op het spoor en van de bus, maar ook de inrichting van mobiliteitshubs en de aansluiting van snelle fietsverbindingen. Doel is om een robuust en toekomstbestendig Publieke Mobiliteitsnetwerk te creëren.

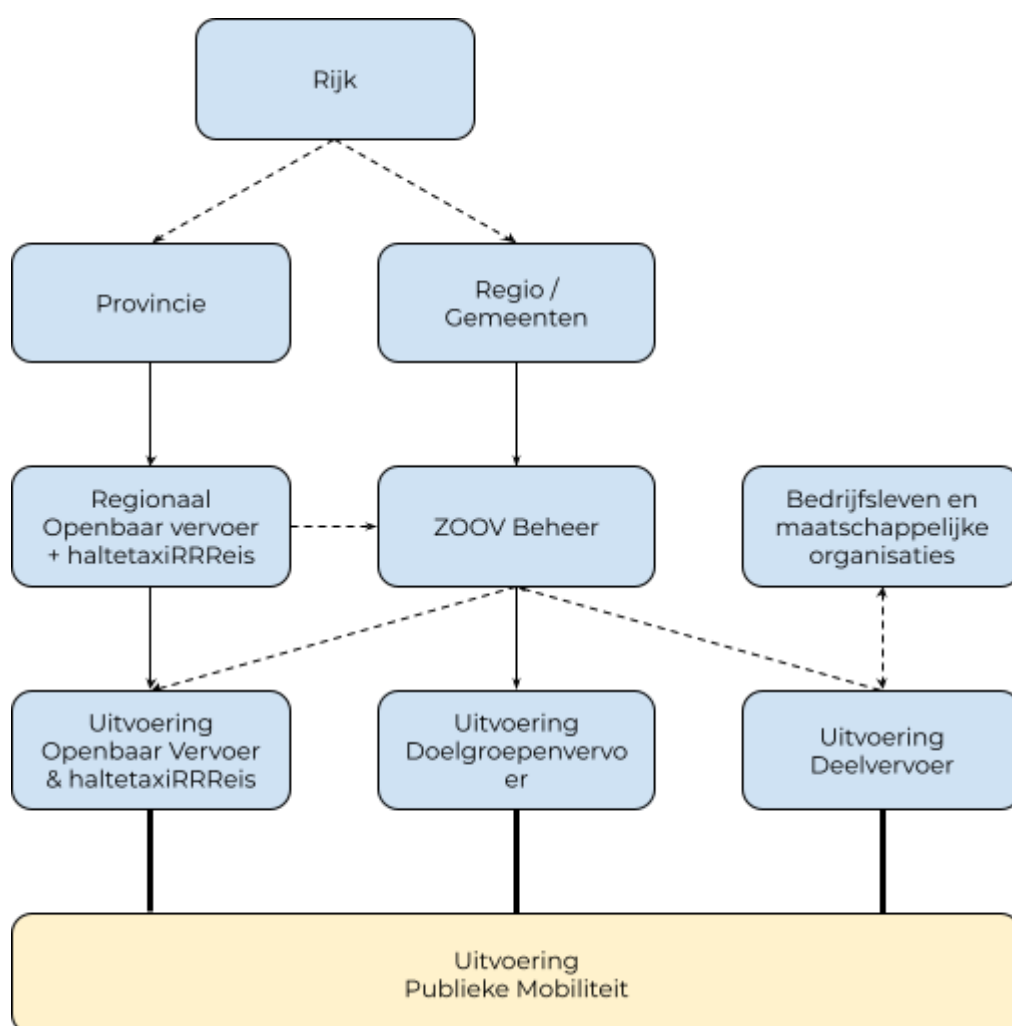
De periode van dit programma (2025 - 2028) gebruiken wij om met de provincie en het Rijk in gesprek te gaan over deze kansen om het netwerk te verstevigen. Hierbij helpt het dat de provincie in haar Toekomstbeeld OV de realisatie van mobiliteitshubs als belangrijk aandachtspunt heeft opgenomen.

5. Organisatie en governance

De transitie naar Publieke Mobiliteit is nog nergens in Nederland uitgevoerd en dus is er geen leidraad hoe de organisatie en governance eruitzien. Wij zien het als kans om als regio hierin een voortrekkersrol in te nemen en samen met het Rijk en de provincie de opzet van de governance vorm te geven. Onze basishouding is die van een coöperatieve aanpak, waardoor overheden, maar ook vervoerders en marktpartijen een kans krijgen om deel te nemen en de transitie invulling te geven.

Dit betekent dat we de samenwerking opzoeken met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, omdat de opgave ook een gezamenlijk doel heeft: het bereikbaar houden van de regio Achterhoek. Dit is niet alleen een taak van de overheid, maar ook van anderen die hier een bijdrage aan denken te kunnen leveren. Het governance model dat hierbij hoort is er een die we de komende tijd verder met elkaar moeten ontdekken.

In de basis kan worden gedacht aan het volgende governance model, maar dit is zeker niet de definitieve uitwerking. De gesprekken om te komen tot een definitieve uitwerking vinden plaats in het programma onderdeel Governance.

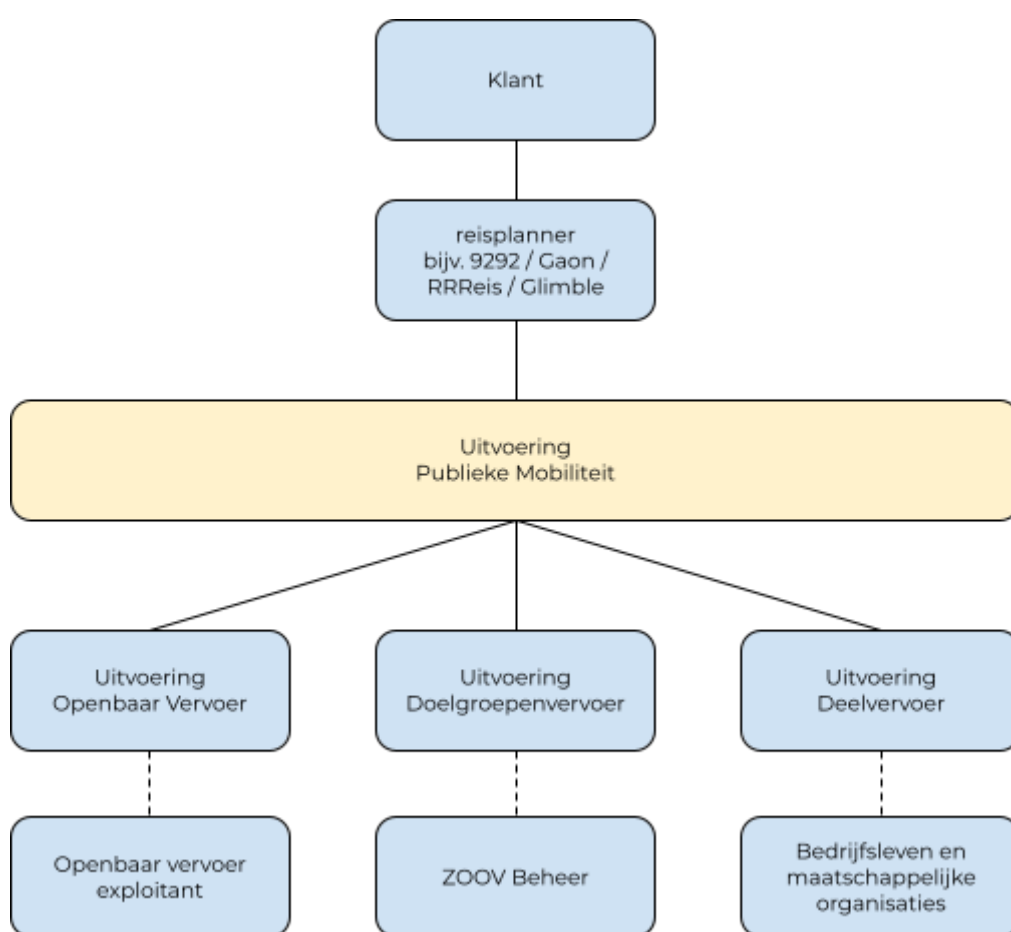

NB: Het Rijk heeft volgens de WP2000 geen autoriteit in regionaal OV en kan alleen een initiërende rol op zich nemen. Provincie en gemeenten moeten een stuurgroep of governance groep instellen tussen de drie uitvoerders om optimale afstemming te garanderen.

Hierin ontbreken aanvullende partners, zoals bijvoorbeeld NS, NS Stations of ProRail. Ook zij spelen een rol in het aanbieden van Publieke Mobiliteit en zullen dus mogelijk een plek moeten krijgen in de uiteindelijke uitwerking van de governance.

Het governance model op de vorige pagina is vanuit organisaties gezien die direct betrokken zijn bij de opzet van Publieke Mobiliteit. Voor de reiziger moet het leiden tot een eenduidig systeem en dus vanuit een ander gezichtspunt.

Als we kijken naar de **klantreis** is onderstaande model een eerste opzet, waarbij de reiziger alleen zicht heeft op de reisplanner en de daadwerkelijke uitvoerende partijen van het vervoer.

6. Waar staan we nu?

Dit plan geeft de transitie weer van verschillende vervoerssystemen naar een eenduidig systeem voor de reiziger in de vorm van Publieke Mobiliteit. Om deze transitie te kunnen invullen is het belangrijk om een beeld te krijgen van de huidige situatie. We onderscheiden hierbij de status van de drie vervoerssystemen die tot Publieke Mobiliteit leiden in de regio:

- Openbaar vervoer en aanvullend OV zoals haltetaxiRRReis;
- Doelgroepenvervoer;
- Deelvervoer en MaaS.

Hieronder wordt per vervoerssysteem kort weergegeven hoe deze nu functioneren en waar de kansen liggen om deze binnen de transitie te optimaliseren.

6.1 Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer (OV) is onder regie van de provincie Gelderland ondergebracht in een concessie, tezamen met de regio Rivierenland. De huidige concessiehouder is Arriva (tot eind 2035 of maximaal 2042). Het OV is in de regio onderverdeeld in trein, met in totaal 13 treinstations over de lijnen Arnhem - Winterswijk en Zutphen - Winterswijk - Apeldoorn en verschillende buslijnen.

Naast de snelbus Achterhoek - Twente vormen de buslijnen samen met de treinverbindingen een zogenaamd "visgraatmodel". De busverbindingen zijn daarbij aanvullend op de treinen en bieden zo voor alle grotere kernen snelle verbindingen naar de grote Intercity stations. Ook is er een vorm van flexibel OV dankzij de Arriva Vlinder en Belbus en het haltetaxiRRReis-aanbod van de provincie.

Het OV is beschikbaar voor alle OV reizigers met een OV chipkaart en betaalpas of die een online e-ticket kopen bij een van de aanbiedende partijen.

Binnen het Toekomstbeeld OV 2040 van de provincie Gelderland wordt onder meer gesproken over "Goede en zekere bereikbaarheid voor leefbaarheid en brede welvaart". Dit bestaat uit:

- Goede bereikbaarheid en leefbaarheid in de landelijke gebieden door de verbindingen tussen landelijke gebieden en steden te verbeteren;
- Goede bereikbaarheid door verbindingen tussen steden te verbeteren, ook (inter) nationaal;
- Goede bereikbaarheid en leefbaarheid door OV-fiets en wegverbindingen binnen de Gelderse regio's te verbeteren (landelijke gebieden en stedelijke regio's);
- Comfortabel en efficiënt kunnen overstappen tussen vervoermiddelen is hier een onderdeel van.

De uitdagingen van het OV voor de komende tijd zijn het beschikbaar blijven op minder drukke routes en het behouden van een kwaliteitsniveau, met optimale inzet van financiële middelen. Meer flexibilisering van het OV lijkt hierbij een van de oplossingsrichtingen en past in de transitie naar Publieke Mobiliteit. Daarnaast wordt ingezet op het verbeteren van de grote OV-lijnen met het stedelijk gebied (RegioExpres, doorkoppeling Winterswijk - Zutphen - Apeldoorn en snelbussen tussen de Achterhoek en Twente via de N18). De aansluiting bij het Toekomstbeeld OV 2040 is hierbij gemaakt.

6.2 Doelgroepenvervoer

Het doelgroepenvervoer is een verantwoordelijkheid van gemeenten, waarbij er een onderscheid wordt gemaakt in vraaggestuurd vervoer (WMO) en routegebonden vervoer (bijvoorbeeld scholieren naar het speciaal onderwijs). Binnen de regio is dit vervoer door de gemeenten (vooral nog uitgezonderd Montferland) centraal gedelegeerd naar de gemeente Winterswijk onder de naam ZOOV. Vanuit deze organisatie wordt de regie uitgevoerd op de planning (uitbesteed bij 1 partij) en de uitvoering (uitbesteed aan verschillende lokale vervoersbedrijven).

Hieronder is schematisch weergegeven welke vormen van vervoer door ZOOV worden aangeboden.

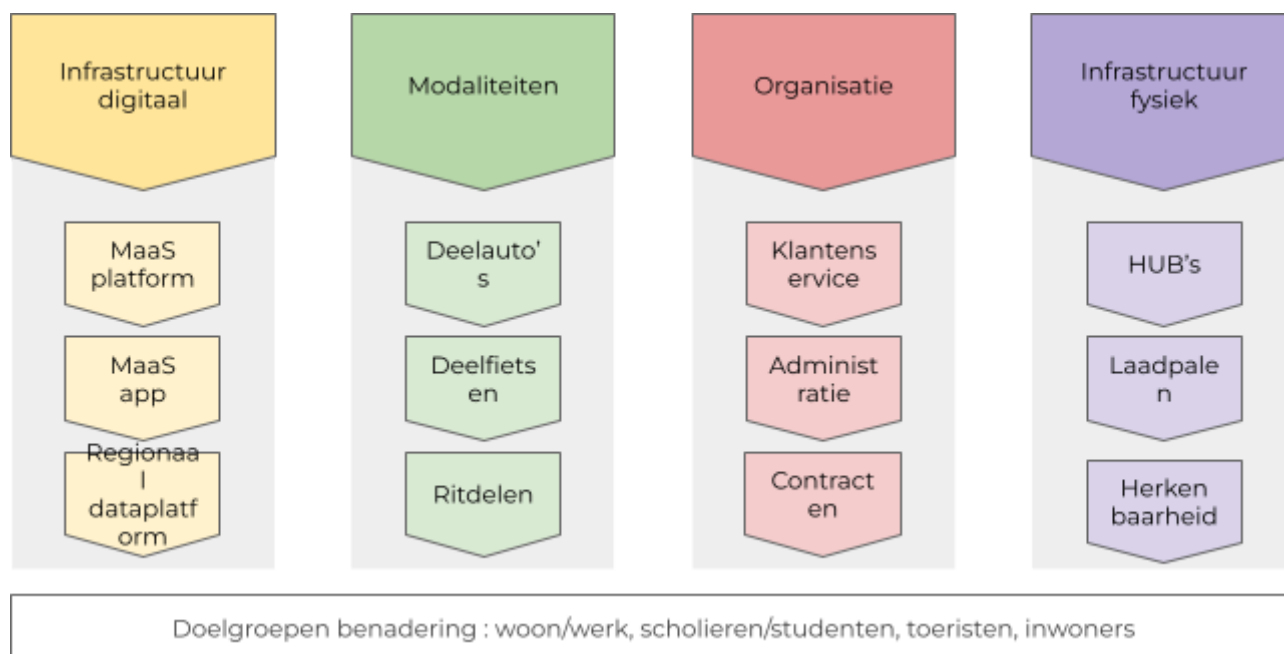

De uitdagingen bij het doelgroepenvervoer liggen in het betaalbaar houden van kwalitatief en passend vervoer voor inwoners die het nodig hebben. Denk bijvoorbeeld aan scholieren die vervoerd moeten worden naar hun onderwijsinstellingen, maar waar ook andere mogelijkheden liggen dan de huidige taxibus met chauffeur. Het creëren van aanbod met OV of met deelvervoer zijn mogelijke denkrichtingen en passend in de transitie naar Publieke Mobiliteit.

6.3 Deelvervoer en MaaS

Deelvervoer en MaaS zijn in de regio opgezet onder de naam Gaon. Deze coöperatieve aanpak heeft geleid tot een aanbod van deelvervoer in de regio, die in samenwerking met (lokale) aanbieders tot stand is gekomen. Hierbij is er vanuit Gaon met name gewerkt aan de technische infrastructuur, zodat aanbieders zich konden concentreren op hun aanbod van deelfiets of deelauto. Ook is er een organisatie opgezet in samenwerking met ZOOV, waarbinnen de komende jaren klantenservice, administratie en contractbeheer ondergebracht zijn.

Hieronder is schematisch weergegeven welke onderdelen zijn opgepakt binnen Gaon om te komen tot een aanbod van deelvervoer en MaaS.

De uitdagingen voor deelvervoer is het kunnen borgen van het aanbod door het realiseren van (voldoende) dekkende businesscases. Samenwerkingen met werkgevers en het stimuleren van deelvervoer bij hun medewerkers is daarbij een van de sleutels. Maar ook liggen er mogelijkheden om delen van OV of doelgroepenvervoer aan te bieden als deelvervoer. De transitie naar Publieke Mobiliteit is voor deelvervoer en MaaS de manier om kansrijk te worden als (deel van de) oplossing van vervoersarmoede in de regio.

7. Wat gaan we doen?

De transitie van Publieke Mobiliteit in de regio Achterhoek kent een programma, dat bestaat uit verschillende onderdelen. Deze programmaonderdelen kennen verschillende activiteiten in de vorm van projecten, die in de komende tijd verder worden uitgewerkt. Dit plan van aanpak beschrijft kort de inhoud van de onderdelen, de kansen en bedreigingen, de visie van provincie/regio en de benodigde financiën om het te realiseren.

Na het vaststellen van dit plan van aanpak wordt op basis van deze programmaonderdelen aan een agenda gewerkt voor de komende jaren, waarin projecten en activiteiten plaatsvinden. De volgorde hieronder is willekeurig en de onderdelen moeten de komende vier jaar worden uitgevoerd. De start van de onderdelen is afhankelijk van de prioriteit en looptijd. De governance structuur en infrastructurele onderdelen worden in ieder geval als prioritair beschouwd en zullen als eerste worden opgepakt.

1. Governance structuur
2. Uitbreiden van MaaS (deelvervoer)
3. Eenduidig vervoerssysteem voor gebruiker
4. Realisatie technische en organisatorische infrastructuur
5. Uitbreiding mobiliteitshubs
6. Opwaardering en realiseren fietsnetwerken naar hubs
7. Grensoverschrijdende mobiliteit
8. Gedragscampagnes en communicatie
9. Regionale data aanpak

7.1 Governance structuur

Om te komen tot een blijvende transitie naar Publieke Mobiliteit is het realiseren van een governance structuur essentieel. In deze governance structuur is ook aandacht voor de structurele afspraken die worden gemaakt met het Rijk en de provincie, om de transitie te borgen voor lange termijn.

Inhoud	Governancestructuur creëren waarin gemeenten, regio, provincie en (het Rijk) vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan het borgen van Publieke Mobiliteit.
Doel	Een governance structuur is nodig om de transitie voor lange termijn te borgen. Uiteindelijk is het een tijdelijke situatie die naar een langjarige opzet moet groeien.

Kansen & Bedreigingen

Er ligt een grote kans om de transitie nu vorm te geven in samenwerking met het Rijk, omdat zij op zoek is naar een zo efficiënt mogelijke inrichting van openbaar vervoer, OV-vangnet, doelgroepenvervoer, deelvervoer en andere vormen van mobiliteit. Voor het Rijk zijn er geen grenzen gesteld hoe dit in de toekomst zou moeten kunnen worden vormgegeven. Het Rijk is dan ook op zoek naar innovatieve en effectieve oplossingen voor de lange termijn.

Er is tegelijkertijd een mogelijkheid dat onze aanpak afwijkt van de wijze waarop er landelijk wordt gekeken naar Publieke Mobiliteit. Zo zoekt het Rijk bijvoorbeeld in de basis naar oplossingen om wet- en regelgeving aan te passen, terwijl wij als regio en provincie mogelijkheden zien om het (grotendeels) binnen bestaande voorwaarden uit te voeren. Om dit risico te verkleinen is er continu afstemming met het Rijk en worden onze afwegingen en keuzes ook met hen gedeeld. Daarbij kan het aanmerken van ons project als pilot ook leerzaam zijn voor verdere realisatie van publieke mobiliteit in Nederland.

Aanpak vanuit regio/provincie

Het opzetten van de governance en bijbehorende organisatie om te komen tot Publieke Mobiliteit is een belangrijk onderdeel binnen het programma. In beginsel houden we vast aan een aanpak vanuit de huidige situatie, waarbij ieder zijn eigen rollen, taken en verantwoordelijkheden behoudt. In de samenwerking komen verschillende werelden bij elkaar en het is nog de vraag hoe deze zich tot elkaar gaan verhouden. Daarbij geldt ook dat goed moet worden afgestemd wie waarvoor verantwoordelijk is en op welke wijze deze verantwoordelijkheid ook is geborgd. Ook voor de reizigers is het belangrijk te weten wie ze daarvoor kunnen benaderen in het geval van mobiliteit.

Als stip op de horizon blijft voor de regio het doel helder: wij willen toewerken naar een effectieve en efficiënte invulling van Publieke Mobiliteit als systeem. Hiervoor moeten huidige en toekomstige barrières en drempels in kaart worden gebracht. Gedurende de samenwerking en exploitatie moet het mogelijk zijn en blijven om met elkaar hierover in gesprek te gaan en nieuwe innovatieve stappen in samenwerking tussen de provincie, het Rijk en de regio te durven zetten. Voor de regio zijn alle onderwerpen en vormen van samenwerking bespreekbaar, mits het resultaat op lange termijn maar kan worden behaald.

Gezamenlijk eindbeeld

Binnen dit onderdeel starten we met het samenwerken vanuit de bestaande structuren en gaan met elkaar ontdekken hoe deze structuren ook mogelijk aangepast kunnen (en moeten) worden om te komen tot het optimale samenspel. Hierbij spelen verschillende factoren een rol, waarbij onderzoeksvragen in ieder geval zijn:

- Welke verantwoordelijkheid ligt bij welke stakeholder?
- Hoe kunnen we dit optimaliseren?
- Hoe kunnen we de situatie voor de reiziger verbeteren?
- Hoe komen we van samenspel naar een verdere integratie?
- Wie is er verantwoordelijk voor “mobiliteit” binnen de overheid?
- Hoe behouden we commitment vanuit de verschillende overheidslagen voor lange termijn?

Ook van belang is het bepalen hoe we met dit onderdeel kunnen aansluiten op kennis en ervaring vanuit andere regio's binnen het DMI ecosysteem.

Financieel

Programma onderdeel	Thema	Looptijd	Aansluiting Gelderland
Governance	Opbouw	2025 - 2028	Slim & Schoon Toekomstbeeld OV
Titel	Opzetten van governance structuur		
Geraamde investering			
Binnen dit onderdeel zal worden gewerkt binnen gesprekken en workshops met de verschillende overheidslagen over het opzetten van de governance. Ook vervoerders en andere marktpartijen moeten hierin worden gehoord, zodat er een organisatievorm kan worden opgezet die passend is bij de behoeften van de direct betrokkenen.			

7.2 Uitbreiden van MaaS (deelvervoer)

In de komende jaren moet het aanbod van MaaS verder worden uitgebreid. Denk aan vormen van deelvervoer, maar ook de technische infrastructuur om het delen van ritten mogelijk te maken. Binnen dit onderdeel wordt voortborduurde op de resultaten van afgelopen jaren en in lijn gebracht met de transitie naar Publieke Mobiliteit.

Inhoud	Er wordt bijvoorbeeld gewerkt aan meer bedrijven, particulieren, organisaties en overheden die (reeds bestaande of nieuwe) modaliteiten voor het algehele netwerk ter beschikking stellen. Daarnaast wordt het (zakelijk) ritdelen binnen de app en het platform verder gestimuleerd en uitgebreid met andere vormen van “samen rijden” (denk aan liften, Automaatje). Ook wordt het platform opengesteld voor andere aanbieders van deelvervoer en de ontsluiting via andere MaaS providers zoals 9292.
Doel	Het vergroten van MaaS (aanbod en aansluiting) en daarmee beter aansluiten op de (toekomstige) behoeften van reizigers.

Kansen & Bedreigingen

Afgelopen jaren is ervaring opgedaan in het creëren van aanbod binnen deelvervoer en er ligt een kans om op basis hiervan verder op te schalen. Samenwerking met (lokale) aanbieders is daarbij essentieel en zoals eerder gemeld ligt de sleutel in het combineren van zakelijk en privégebruik van deelvervoer. Ook ligt er een kans om het aanbod via ons platform te ontsluiten via, dan wel om te zetten naar nationale en internationale spelers (bijvoorbeeld 9292) alsmede het aanbod van andere aanbieders (bijvoorbeeld MyWheels, BlablaCar) in de regio te faciliteren.

Het succesvol borgen van deelvervoer in een ruraal gebied is nog niet eerder gerealiseerd in Nederland, dus er blijft een risico bestaan dat het borgen van het aanbod niet of nauwelijks mogelijk blijkt. Het risico wordt echter verkleind tot het samen te brengen in de transitie naar Publieke Mobiliteit, zodat het totale aanbod van mobiliteit groter wordt (deelvervoer inclusief openbaar vervoer en doelgroepenvervoer).

Aanpak vanuit regio/provincie

De provincie Gelderland werkt met het RRReis-platform (met reisplanner) en 9292 reisplanner aan haar eigen MaaS aanpak. Hierin worden verschillende modaliteiten zichtbaar voor de reiziger zoals deelfietsen, haltetaxiRRReis, lopen/fietsen en openbaar vervoer. De provincie ziet kansen in het (eenmalig) stimuleren van de groei van deelvervoer, bijvoorbeeld in samenwerking met OV-fiets op stations in de Achterhoek.

Vanuit de Achterhoek wordt al enkele jaren gewerkt aan een eigen MaaS-aanbod onder de naam Gaon, waarbij wordt samengewerkt met lokale organisaties die het aanbod realiseren. Vanuit Gaon wordt met name de technische en organisatorische infrastructuur gefaciliteerd, alsmede een financiële stimulans om het aanbod van de grond te krijgen. Binnen het Gaon-platform (en de app) is ritdelen een belangrijke toevoeging aan reeds bestaande MaaS-diensten.

Gezamenlijk eindbeeld

Het is voor de regio van belang om te kunnen doorpakken op de ingeslagen weg voor MaaS, waarbij nadrukkelijk de samenwerking wordt gezocht met andere (landelijke) aanbieders en de aanpak vanuit de provincie. Tevens moet het aanbod van Gaon ook ontsloten worden bij andere MaaS dienstverleners, zoals 9292 en Glimble. Het is daarbij van belang dat het voor de reiziger gaat fungeren als een eenduidig systeem.

Zaken die we binnen dit programma onderdeel willen oppakken zijn onder meer:

- Het uitbreiden van het aanbod van deelfietsen en deelauto's in samenwerking met (lokale) aanbieders en organisaties (werkgevers) als launching customers;
- Het aansluiten of ontsluiten bij andere MaaS aanbieders, zoals 9292 en Glimble, voor plannen, boeken en betalen van diensten binnen de regio;
- Het combineren van openbaar vervoer, haltetaxiRRReis en ZOOV op Maat in één geplande (keten)reis;
- Het openstellen van het platform om andere aanbieders aan te kunnen sluiten.

Financieel

Programma onderdeel	Thema	Looptijd	Aansluiting Gelderland
MaaS	Uitbreiden	2025 - 2028	Slim & Schoon
Titel	Uitbreiden van MaaS (deelvervoer)		
Geraamde investering			
Binnen dit onderdeel zal worden gewerkt aan de technische realisatie binnen het Gaon platform om het aanbod te vergroten. Zowel door aansluiting van andere aanbieders mogelijk te maken, alsmede door het aanbod te ontsluiten via andere MaaS providers zoals 9292. Ook de aansluiting van openbaar vervoer en doelgroepenvervoer binnen het platform wordt gerealiseerd binnen dit onderdeel.			

7.3 Eenduidig vervoerssysteem voor gebruiker

Het toewerken naar een eenduidig vervoerssysteem voor de gebruiker is meer dan het uitbreiden van MaaS. Het gaat ook om het oplossen van hiaten of uitdagingen die ontstaan door de wijze waarop systemen nu zijn ingericht.

Inhoud	Stap voor stap toewerken naar een effectievere en efficiëntere samenspel van het OV, WMO- en doelgroepenvervoer en MaaS om daarmee een eenduidig vervoerssysteem voor de gebruiker te creëren. Dit zal gebeuren in de vorm van pilots en projecten om concrete cases in de praktijk uit te proberen.
Doel	Het vormgeven van de transitie naar een eenduidig vervoers- en tariefsysteem door het in de praktijk te gaan doen en reizigers te laten ervaren.

Kansen & Bedreigingen

Het is nu dé kans om de stap te maken naar een andere inrichting van de vervoerssystemen, aangezien de provincie en het Rijk openstaan voor een andere manier van samenwerken. Het in de praktijk uitvoeren laat zien hoe er kan worden toegewerkt naar een eenduidig systeem voor de reiziger. Vooralsnog behouden de partijen hun (wettelijke) verantwoordelijkheden. Maar optimalisatie op de langere termijn kan nieuwe kansen bieden. Dit blijvend bespreek maken/houden voor de langere termijn.

Er is een risico dat er ook zaken anders blijken te gaan in de praktijk dan vooraf bedacht. Het is belangrijk om stakeholders hierin mee te nemen; zowel overheden, marktpartijen als ook de reizigers zelf. Men moet weten dat het gaat om een stap voor stap benadering om te komen tot de transitie.

Aanpak vanuit regio/provincie

De basis is een aanpak vanuit de status quo. Rollen, taken en verantwoordelijkheden blijven gelijk. Wel wordt ingezet op het optimaliseren van het samenspel. Ook ligt er ruimte om te experimenteren tot hoever het samenspel kan gaan en wat er dan (landelijk) voor nodig is om een stap verder te maken. Het huidige vraaggestuurde (openbaar) vervoer is versnipperd. Door openbaar vervoer, haltetaxiRRReis en ZOOV Op Maat voor de reizigers als één systeem aan te bieden en in een samenspel met elkaar uit te voeren, kunnen de volgende voordelen behaald worden:

- Eenvoudiger en beter bruikbaar voor reizigers;
- Efficiëntere inzet middelen: meer vervoer voor zelfde geld;
- Betere afstemming tussen lijngebonden openbaar vervoer en vraaggestuurd vervoer;
- Bijdrage aan participatie, inclusiviteit en duurzaamheid.
- Mogelijk gebruik van één control center.

Ervaringen uit dit programmaonderdeel zijn ook goed bruikbaar in andere (Gelderse) regio's. Hierin verzorgen wij als regio de functie van koploper voor de provincie.

Gezamenlijk eindbeeld

Het samenspel van de verschillende vervoersvormen moet voor de reiziger leiden tot een eenduidig systeem dat zij kan gebruiken om van A naar B te komen. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn:

- Een optimaal gebruikersgemak alsmede vertrouwen in het gebruik;
- Een reis en prijsaanbod voor de hele reis, ook naar bestemmingen buiten de Regio;
- Het verlagen van de drempel voor gebruikers om van het vervoerssysteem gebruik te maken;
- Duidelijke marketing en communicatie over hoe het werkt en dus ook uitnodigt om te gaan gebruiken;
- Er moet een vorm van risicodragend kapitaal aanwezig zijn om de pilot(s) te kunnen uitvoeren.

Financieel

Programma onderdeel	Thema	Looptijd	Aansluiting Gelderland
MaaS	Samenspel	2025 - 2028	Slim & Schoon Toekomstbeeld OV
Titel	Eenduidig vervoerssysteem voor gebruiker		
Geraamde investering			
Binnen dit onderdeel zal worden gewerkt aan pilots en projecten die in de praktijk laten zien hoe het samenspel van openbaar vervoer, doelgroepenvervoer en deelvervoer kan plaatsvinden. Door de stakeholders, dus ook de reizigers, hier vanaf het begin in te betrekken, ontstaat er kennis en ervaring over de wijze waarop het eenduidige systeem tot stand kan komen.			

7.4 Realisatie technische en organisatorische infrastructuur

Om de transitie naar Publieke Mobiliteit te kunnen faciliteren is een technische en organisatorische infrastructuur noodzakelijk. In de afgelopen jaren is er vanuit de aanpak van Gaon al gewerkt aan een basis, die in de komende jaren verder uitgebouwd kan worden.

Inhoud	Het verder inrichten van de technische en organisatorische infrastructuur, zoals die in de afgelopen jaren al is opgezet. Hierbij ligt enerzijds de nadruk op het Gaon platform (en bijbehorende app), maar ook in de systemen die nu worden gebruikt binnen ZOOV. Tevens wordt hierin ook gewerkt aan de technische integratie van het aanbod met aanbieders als 9292 en Glimble. Organisatorisch wordt er gewerkt aan het verder integreren van de taken van MaaS (klantenservice, administratie, contractbeheer) binnen de ZOOV organisatie. Belangrijk hierbij is ook de opbrengsten uit programmaonderdeel 1 (Governance structuur) hierin mee te nemen.
Doel	Het verder vormgeven en invullen van de technische en organisatorische infrastructuur.

Kansen & Bedreigingen

Dankzij de basis die afgelopen jaren is gelegd binnen de organisatie van ZOOV (doelgroepenvervoer en uitvoering van flexibel OV in opdracht van Arriva) alsmede in de opzet van Gaon (deelvervoer), maakt dat er een kans ligt om deze ingeslagen weg verder uit te bouwen. Op technisch vlak liggen er uitdagingen om systemen beter te laten aansluiten en verder toe te werken naar open-source technieken, zodat er a) geen lock-in ontstaat en b) de samenwerking met andere regio's kan worden opgezocht.

Organisatorisch is ook een begin gemaakt door uitvoerende taken van Gaon binnen de ZOOV organisatie te beleggen. Dit kan de komende jaren verder worden uitgebouwd, zodat borging van deze taken ook wordt ingevuld.

Een risico is dat bepaalde technische infrastructuren ook reeds door marktpartijen worden aangeboden en dat hier rekening mee gehouden moet worden. Eigen initiatief en ontwikkeling moet altijd kritisch worden beoordeeld als marktpartijen hierin al oplossingen bieden, die ook passen binnen de voorwaarden die worden gesteld. Hierin ligt ook de opdracht om kennis en ervaring te blijven uitwisselen met andere regio's.

Aanpak vanuit regio/provincie

De provincie zet in op de reisplanner (RRReis-platform en 9292) en marktpartijen die MaaS aanbieder zijn, zoals bijvoorbeeld Glimble (Arriva). Vanuit het Achterhoekse deelvervoer is afgelopen jaren gewerkt aan een technische infrastructuur. Een platform is hierbij de basis, dat gekoppeld kan worden aan diverse MaaS apps om een zo'n breed mogelijke doelgroep te kunnen bereiken. Ook is er een eigen MaaS app om de doelgroepen in de regio te kunnen bedienen.

Binnen het doelgroepenvervoer maakt ZOOV gebruik van diverse systemen om de registratie en financiële afhandeling te organiseren. Hier ligt de uitdaging om deze en andere systemen verder met elkaar te integreren, zodat de transitie naar Publieke Mobiliteit en het eenduidige vervoerssysteem voor de reiziger kan worden gerealiseerd.

Organisatorisch voert ZOOV al enkele jaren taken uit voor Gaon en binnen dit onderdeel wordt dit verder vormgegeven. Hierdoor ontstaat een gezamenlijke back-office waar de reiziger, maar ook vervoerders en aangesloten marktpartijen terecht kunnen.

Gezamenlijk eindbeeld

De technische en organisatorische infrastructuur is noodzakelijk om te komen tot een eenduidig systeem voor de reiziger. Onderdelen die we oppakken zijn onder meer:

- Het verder ontwikkelen van de GAON app en het platform, waarbij we gaan bepalen hoe zich dit verhoudt tot het MaaS landschap en de wijze waarop het Ministerie I&W hier naar kijkt;
- Het verzorgen van de aansluiting van het GAON platform aan 9292 en Glimble van Arriva;
- Het inrichten van een centrale wijze van betalen (billing house / payment methode) waardoor het gecentraliseerd bestellen, factureren en betalen van reizigers voor afgenomen diensten mogelijk wordt;
- Het in kaart brengen en optimaliseren van betaalstromen van vervoerders in relatie tot MaaS aanbieders;
- Het verder vormgeven van klantenservice, administratie en contractbeheer binnen de ZOOV organisatie.

Financieel

Programma onderdeel	Thema	Looptijd	Aansluiting Gelderland
MaaS	Infrastructuur	2025 - 2028	Geen
Titel	Realisatie digitale en organisatorische infrastructuur		
Geraamde investering			
Binnen dit onderdeel wordt de back-office van Publieke Mobiliteit ontwikkeld, uitgebouwd en opgeschaald. De back-office bestaat uit een organisatorische invulling (klantenservice, administratie, contractbeheer etc) en uit technische componenten (platform, billing house etc).			

7.5 Uitbreiding Mobiliteitshubs

In de fysieke ruimte is het belangrijk dat er plek komt voor de vervoerssystemen, zodat het voor de reiziger duidelijk is hoe men kan reizen. Om een ketenreis te kunnen maken, moeten er overstappunten zijn. Deze zijn er nu al in de vorm van trein- en busstations, maar we willen werken naar betere herkenbaarheid conform de landelijke richtlijnen. Ook zijn er nog plekken waar geen overstappunten zijn, maar wel voldoende potentieel aanwezig lijkt.

Inhoud	Het herkenbaar maken van bestaande overstappunten (zoals trein- en busstations) als hubs conform de Regionale normen. Het uitbreiden van locaties op basis van aangetoond potentieel in samenwerking met gemeenten en de opgaven die hiermee verband houden (bijvoorbeeld de realisatie van een nieuwe bedrijventerreinen). Het digitaal ontsluiten van mobiliteitshubs, zodat reizigers de ketenreis kunnen plannen.
Doel	Het uitbreiden en vormgeven van een netwerk van hubs in de regio.

Kansen & Bedreigingen

Dankzij de landelijke richtlijnen ligt er een kans om in de regio bestaande overstappunten versneld om te zetten naar hubs, zodat herkenbaarheid voor reizigers vanaf het begin ontstaat. Hierbij willen provincie, maar ook Arriva, NS en ProRail meewerken aan het invullen van deze opgave.

Het risico bestaat dat er onvoldoende draagvlak komt vanuit gemeenten om nieuwe hub locaties in te richten. Met name in de realisatie en financiering van hubs is medewerking van gemeenten essentieel. Door aan de voorkant mee te denken in opgaven van de gemeenten (zoals woningbouw of nieuwe bedrijventerreinen en werklocaties) kan dit risico worden beperkt.

Aanpak vanuit regio/ provincie

De provinciale focus zit op stedelijke, stadsrand en regionale hubs. Daarnaast verwachten we meer aandacht voor haltes langs hoogwaardige OV-lijnen. Er ligt een kans voor de regio als de aansluiting wordt gezocht met HOV-lijnen, de N18 corridor aanpak en de verbinding met Duitsland vanaf bijvoorbeeld Aalten. Ook heeft de provincie focus op Doetinchem, Varsseveld en Groenlo als locaties voor een hub.

De mobiliteitshubs zijn de infrastructurele schakels voor Publieke Mobiliteit. Dit zijn de knooppunten in de keten die ketenreizen mogelijk maken. In de Achterhoek willen we de komende jaren alle overstappunten en toekomstige mobiliteitshubs een uniforme uitstraling geven conform de landelijke standaarden. Ook werken we aan uitbreiding van het netwerk in samenwerking met gemeenten.

Belangrijk hierbij is ook het bepalen van de eigenschappen en faciliteiten van de hubs.

Gezamenlijk eindbeeld & fasering

Activiteiten die we binnen dit onderdeel oppakken zijn onder meer:

- Een uniforme uitstraling van hubs, om daarmee de herkenbaarheid te vergroten en de onbekendheid van andere vormen van vervoer bij inwoners te verkleinen;
- Het creëren van logische en effectieve schakels van mobiliteitshubs (grote als kleine).
- Het uitvoeren van verkenningen voor diverse potentiële hublocaties en het stellen van plannen om deze locaties verder in te richten als hubs.
- Enkele voorbeelden van kansrijke locaties zijn:
 - a. Station Varsseveld (i.c.m. met HOV)
 - b. Station Doetinchem
 - c. Slingeland Ziekenhuis (Doetinchem)
 - d. Busstation Groenlo (i.c.m. met HOV)
 - e. Station Aalten (i.c.m. Bus naar Bocholt en Groenlo)
 - f. Station Terborg (i.c.m. bediening Dinxperlo, Ulft en Gendringen)
 - g. 's-Heerenberg centrum (i.c.m. bus naar Emmerich en Didam)
 - h. Station Wehl
 - i. Station Didam (i.c.m. bus naar 's-Heerenberg en Zeddam)
 - j. Station Vorden (i.c.m. bus Hengelo Gld.)
 - k. Station Ruurlo. (i.c.m. bus Borculo en Neede)
 - l. Busstation Borculo (i.c.m. bus Twente, Ruurlo en Deventer)
 - m. Locatie voor hub in Ulft (bijv. DRU)
 - n. Busstation Zeddam
 - o. Busstation Beek.
 - p. Locaties in Winterswijk (station, West, Ziekenhuis).

Hierin wordt ook samengewerkt met de Corridor Aanpak N18.

Financieel

Programma onderdeel	Thema	Looptijd	Aansluiting Gelderland
Hubs	Realisatie	2025 - 2028	Toekomstbeeld OV
Titel	Uitbreiding Mobiliteitshubs		
Geraamde investering			
Binnen dit onderdeel wordt gewerkt aan de uitbreiding van Mobiliteitshubs, door enerzijds bestaande overstappunten te voorzien van herkenbaarheid (landelijke uitstraling) en anderzijds in samenwerking met gemeenten nieuwe locaties te ontwikkelen.			

7.6 Realisatie fietsnetwerken naar hubs

In de stap naar verduurzaming van mobiliteit is het gebruik van de (eigen) fiets een belangrijke schakel. Om de verbindingen tussen hubs te optimaliseren voor reizigers met een fiets is het opwaarderen en realiseren van zogenaamde fietsnetwerken naar hubs essentieel. Ook is het veilig kunnen stallen (en opladen) van fietsen op hubs een item dat wordt meegenomen.

Inhoud	Het in kaart brengen van bestaande en gewenste fietsverbindingen in relatie tot het (toekomstige) netwerk van hubs, zodat er gewerkt kan worden aan de realisatie van fietsnetwerken naar hubs. Ook worden er verkenningen en onderzoeken uitgevoerd op basis van eerste inventarisaties die afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. Tevens wordt er gewerkt aan het veilig kunnen stallen (en opladen) van fietsen op mobiliteitshubs.
Doel	Het uitbreiden van kwalitatief hoogstaande fietsverbindingen binnen een netwerk naar hubs.

Kansen & Bedreigingen

Er ligt een kans om het gebruik van de fiets te stimuleren, door de fietsverbindingen in relatie tot het netwerk van mobiliteitshubs te optimaliseren. Dit betekent dat er fietsverbindingen moeten worden verbeterd of wellicht worden aangelegd. Zowel provinciaal als landelijk is er veel aandacht voor het vergroten van het fietsgebruik en dit onderdeel speelt hier op in. Ook ligt er een kans om de connectie te zoeken met hubs voor scholieren.

Het risico is dat het aanleggen of verbeteren van fysieke infrastructuur vaak hoge investeringen vergt. Hiervoor moeten we gezamenlijk als regio, provincie en het Rijk voor aan de lat staan. Ook zijn er landelijke ontwikkelingen die leiden tot het stimuleren van OV gebruik onder scholieren, waardoor het gebruik van de fiets onder druk kan komen te staan.

Aanpak vanuit regio/provincie

De regio Achterhoek heeft als ambitie een dekkend netwerk van snelle fietsverbindingen te realiseren. Hierbij zet de regio in samenwerking met de provincie in op het optimaliseren van de haltes ter voeding met actieve mobiliteit van het hoogwaardige openbaar vervoer. De focus ligt op het verknopen van de verschillende netwerken: door-fietsverbindingen en hoogwaardig openbaar vervoer. De fiets als onderdeel van Publieke Mobiliteit betekent dat het moet gaan om het veilig kunnen stallen van de fiets en het invullen van de fiets als voor- en natransport vanaf een hub. Dus kijken we naar fietsverbindingen als onderdeel van een groter netwerk met OV, hubs etc.

De reden hiervoor is dat de fiets als duurzame vervoersmodaliteit in het licht van de energietransitie in toenemende mate aan belang wint en zowel op utilitair als ook recreatief niveau steeds meer positie krijgt. We werken toe naar duurzame vervoerswijzen die bijdragen aan klimaatadaptatie. Daartoe investeren we in energieneutraal mobiliteitsgedrag en een veilig en fijnmazig fietsnetwerk, maar stimuleren we ook de gedragsverandering naar thuis-/hybride werken. De opkomst van de elektrische fiets biedt in de Achterhoek kansen om de fiets ook over iets langere afstanden als duurzaam vervoersmiddel in te zetten.

Gezamenlijk eindbeeld & fasering

Activiteiten die we binnen dit onderdeel oppakken zijn onder meer:

- Het doen van verkenningen naar nieuwe fietsverbindingen of het uitbreiden van bestaande verbindingen;
- Het doen van verdiepende onderzoeken naar fietsverbindingen om de aansluiting op het hub netwerk te realiseren;
- Het uitvoeren van pilots en projecten in de praktijk, waarbij ook reizigers (bijvoorbeeld scholieren) worden betrokken om ervaringen op te doen.
- Het realiseren of uitbreiden van één of meerdere fietsverbindingen.
- Het realiseren van veilige fietsenstallingen en mogelijkheden tot laden op hubs.

Hierin wordt ook samengewerkt met de Corridor Aanpak N18.

Financieel

Programma onderdeel	Thema	Looptijd	Aansluiting Gelderland
Hubs	Fietsnetwerk	2025 - 2028	Toekomstbeeld OV Actieve mobiliteit
Titel	Realisatie fietsnetwerken naar hubs		
Geraamde investering			
Binnen dit onderdeel wordt gewerkt aan het uitbreiden, verbeteren en realiseren van fietsnetwerken naar hubs. Bestaande of nog te realiseren fietsverbindingen worden daarbij in verband gebracht met bestaande of nieuwe hub locaties, zodat het gebruik van de fiets binnen Publieke Mobiliteit verder gestimuleerd kan worden. Ook wordt er gewerkt aan het veilig stallen en laden van fietsen op hubs.			

7.7 Grensoverschrijdende mobiliteit

Mobiliteit eindigt niet bij de landsgrenzen en als regio kennen wij relatief veel vervoersbewegingen over de grens met Duitsland. Het thema grensoverschrijdende mobiliteit heeft in de afgelopen jaren steeds meer aandacht gekregen en een onderzoek dat in Q4 2024 wordt afgerond laat duidelijk een aantal kansrijke stappen zien.

In dit programmaonderdeel wordt gewerkt aan de realisatie van een of meerdere van deze stappen, waarin de samenwerking wordt gezocht met overheden en organisaties in Duitsland.

Inhoud	Het realiseren van een of meerdere stappen in samenwerking met overheden en organisaties in Duitsland op basis van het onderzoek "grensoverschrijdende mobiliteit" dat in Q4 2024 wordt opgeleverd.
Doel	Het faciliteren van grensoverschrijdende vervoersbewegingen.

Kansen & Bedreigingen

Sinds enkele jaren rijdt er dagelijks een buslijn Aalten-Bocholt en deze is tot stand gekomen dankzij de intensieve samenwerking tussen provincie, regio en de overheden in Duitsland. Er ligt een kans om op basis van deze ervaringen en het onderzoek dat in Q4 2024 wordt opgeleverd aan de slag te gaan met een of meerdere (pilot) projecten. Met name bestuurlijk is er veel interesse om hier stappen in te maken, mede gezien de mogelijkheden om ook Europees aanspraak te maken op verschillende fondsen.

Een belangrijk risico is en blijft het verschil van organisatie tussen Duitsland en Nederland. In eerdere gesprekken tussen overheden en organisaties is gebleken dat de aanpak van mobiliteit en innovaties op dit gebied verschillend tot stand komen. Een concreet project dat door overheden vanuit beide landen wordt gedragen is noodzakelijk om tot vervolgstappen te komen.

Aanpak vanuit regio/ provincie

De provincie Gelderland bevordert grensoverschrijdend openbaar vervoer (bus en trein), onder meer door het faciliteren van het accepteren van OV-chipkaarten vanaf station Emmerich (Duitsland). Grenzen moeten voor de reiziger geen belemmering zijn. We kijken vanuit onze Achterhoekse aanpak naar mogelijkheden om een eenduidig vervoerssysteem te organiseren, waar grensoverschrijdende kansen worden opgepakt (zowel regionale verbindingen als goede aansluiting op internationale spoorverbindingen).

Gezamenlijk eindbeeld & fasering

Om een stap te kunnen maken in de internationale samenwerking, is het nodig om aan de slag te gaan met zaken als:

- Verdiepende verkenningen op basis van het onderzoek dat eind 2024 is opgeleverd;
- Verbeteren en opwaarderen van (onderdelen van) reeds onderzochte (grensoverschrijdende) fietsverbindingen.
- Het versterken en optimaliseren van huidige verbindingen over de grens, zoals de buslijn tussen Aalten en Bocholt als aansluiting op de RE19 treinlijn;
- Het inrichten van marketing en communicatie om grensoverschrijdende mobiliteit voor verschillende doelgroepen bekend te maken.

Financieel

Programma onderdeel	Thema	Looptijd	Aansluiting Gelderland
Grensoverschrijdend	Mobiliteit over de grens	2025 - 2028	Toekomstbeeld OV
Titel	Grensoverschrijdende mobiliteit		
Geraamde investering			
Binnen dit onderdeel wordt gewerkt aan het versterken en optimaliseren van verbindingen over de grens, waarbij nadrukkelijk wordt gekeken naar realistische voorbeelden om samen met de Duitse partners op te pakken. De investering is niet bedoeld voor het uitvoeren van daadwerkelijke (infrastructurele) projecten, maar zal als startgeld worden gebruikt om samen met de stakeholders te werken aan Europese projecten.			

7.8 Gedragscampagnes en communicatie

De transitie naar Publieke Mobiliteit gaat niet vanzelf. Het is noodzakelijk dat er naast het realiseren van aanbod, het aansluiten van vervoerders en het realiseren van infrastructuur ook wordt gewerkt aan het bereiken en motiveren van de reiziger. Hierbij wordt de inzet van afgelopen jaren, binnen bijvoorbeeld de werkgeversaanpak, voortgezet en verder uitgebouwd. Hierbij moeten de inwoners goed voorgelicht worden over de nieuwe geïntegreerde reis - en betaalmiddelen van de Publieke Mobiliteit en hen bewust maken van de positieve gevolgen van beter ruimtegebruik en milieu.

Inhoud	Het ontwikkelen en uitvoeren van gedragscampagnes, waaronder een specifieke aanpak voor werkgevers/werknemers, scholieren/studenten, en bewoners. Ook het realiseren van communicatie en marketing om het aanbod van Publieke Mobiliteit onder de aandacht te brengen bij de reizigers.
Doel	Het blijven gebruiken van het aanbod van Publieke Mobiliteit door reizigers.

Kansen & Bedreigingen

Dankzij de ervaringen van afgelopen jaren in de werkgeversaanpak is er een kans om daarop voort te borduren. De basis is gelegd en kan worden gebruikt om Publieke Mobiliteit onder de aandacht te brengen bij verschillende doelgroepen. Ook is er onderzoek gedaan onder scholieren en studenten en dit geeft handvatten om concreet mee aan de slag te gaan. Binnen WMO zijn ook diverse onderzoeken gedaan naar doelgroepen en hun reisbehoeften.

Het risico is het onvoldoende aansluiten van het aanbod op de (toekomstige) vraag van reizigers. Het is belangrijk om de doelgroepen voldoende mee te nemen in de realisatie van de campagnes en uitingen, zodat het effect geoptimaliseerd kan worden. Ook is het belangrijk dat gemeentelijke communicatie wordt meegenomen in deze aanpak en hierbij is het risico dat het te weinig “als iets van henzelf” wordt gezien.

Aanpak vanuit regio/provincie

De provincie ziet hierin een grote rol voor de reisplanner. De marketing voor RRReis wordt door de provincie vanaf de 2e helft van 2024 ook in de Achterhoek verder opgepakt. Daarnaast zet de provincie vanuit het programma Slim & Schoon in op een aanpak gericht op verschillende doelgroepen, zoals werkgevers en bewoners. Hierbij wordt ook de aansluiting gezocht bij de werkwijze van afgelopen jaren alsmede ervaringen van andere regio's op dit vlak. Daarnaast een volwaardige campagne voor het gebruik van de app(s) en de functionaliteiten ervan voor alle inwoners in de Achterhoek. Ook wordt er in samenwerking met Stichting Achterhoek Toerisme gewerkt aan een marketing- en communicatie-aanpak voor toeristen.

Gezamenlijk eindbeeld & fasering

Het werken aan een gedragscampagne wordt binnen de regio aangepakt vanuit de doelgroepenbenadering. De volgende doelgroepen worden hierbij in ieder geval meegenomen:

- Werknemers en werkgevers, waarbij we de werkgeversaanpak willen voortzetten en toewerken naar een volgende fase;
- De scholieren- en studentenaanpak, waarbij het onderzoek en de experimenten in 2024 de basis vormen;
- WMO gebruikers en de consultants van de verschillende gemeenten die we hierin moeten betrekken;
- De inwoners van de regio en hoe we hen via gemeenten kunnen bereiken;
 - Onbekendheid over andere vormen dan eigen auto is hierbij een belangrijk thema;
 - Ouderen hebben vaak ook onbekendheid met het OV en andere vormen van vervoer, hier ligt een kans om ook te werken met ambassadeurs.

Financieel

Programma onderdeel	Thema	Looptijd	Aansluiting Gelderland
Marketing	Campagne & Communicatie	2025 - 2028	Slim & Schoon
Titel	Gedragscampagnes en communicatie		
Geraamde investering			
Binnen dit onderdeel wordt gewerkt aan het bekendmaken van het aanbod van Publieke Mobiliteit, alsmede de inzet op het veranderen van reisgedrag van verschillende doelgroepen.			

7.9 Regionale data aanpak mobiliteit

Het werken aan Publieke Mobiliteit kan niet zonder stil te staan bij de wijze waarop wordt gewerkt met data. Het kwalitatief verzamelen van data, het ontsluiten van data en het gebruiken van data om te komen tot nieuwe inzichten. In de afgelopen jaren is er een start gemaakt met een regionaal dataplatform en in dit onderdeel wordt vanuit deze basis verder gewerkt aan een regionale data aanpak mobiliteit.

Inhoud	Het werken aan een regionale aanpak rondom data, zowel in de vorm van organisatie en governance als de technische infrastructuur die hiervoor benodigd is.
Doel	Het implementeren van datagedreven werken in de transitie van Publieke Mobiliteit.

Kansen & Bedreigingen

Datagedreven werken staat landelijk hoog op de agenda bij overheden. Hierdoor is er nu de kans om hierop in te zetten en toe te werken naar volledige transparantie in data vanuit de diverse overheden en vervoerders. Zodoende kunnen we werken naar één regionaal platform waardoor we goed beleid kunnen vormen. Daarnaast biedt dit de mogelijkheid (bij) te sturen op publieke mobiliteit in de regio en hiermee een zo efficiënt en effectief mogelijke invulling te geven.

Beter inzicht in de vervoersbewegingen en middels een beter samenspel tussen de verschillende vervoerssystemen zoals eerder voorgesteld, komen de mogelijkheden in beeld om bijvoorbeeld de woningbouw uitdagingen met data onderbouwing te ondersteunen in haar uitdagingen rondom de bijkomende extra mobiliteitsvragen.

Risico's zitten met name op het vlak van governance en hoe om te gaan met wet- en regelgeving. Vandaar dat dit een belangrijk thema wordt binnen dit onderdeel om op te pakken.

Aanpak vanuit regio/provincie

We willen toe naar een platform waarin we alle data rondom het gebruik van mobiliteit in de Achterhoek op één plaats verzamelen. Hier kunnen we vervolgens met elkaar goed beleid op maken. Daarnaast is dit de voorwaarde voor een effectieve en efficiënte invulling van publieke mobiliteit. Ook werken we met elkaar aan een governance structuur die ervoor zorgt dat we daadwerkelijk datagedreven kunnen werken.

Gezamenlijk eindbeeld & fasering

Om te komen tot een volgende fase in het regionale dataplatform, is van belang dat we de volgende uitgangspunten aanhouden:

- De basis is het doorontwikkelen van het huidige dataplatform vanuit Gem. Winterswijk;
- De inzet zit op dashboards/ tools voor beleid en voor inwoners van de regio;
- Er moet worden gewerkt aan een governance structuur die ervoor zorgt dat alle betrokkenen binnen Publieke Mobiliteit op de juiste wijze kunnen werken met data;
- Er moet aansluiting worden gezocht bij het onderdeel Datagedreven Achterhoek vanuit de Regiodeal.

Financieel

Programma onderdeel	Thema	Looptijd	Aansluiting Gelderland
Data	Governance en infrastructuur	2025 - 2028	Digitaliseringsopgave
Titel	Regionale aanpak data mobiliteit		
Geraamde kosten			
Binnen dit onderdeel wordt gewerkt aan de governance en infrastructuur om datagedreven te kunnen werken met elkaar binnen het thema mobiliteit. De basis is een platform dat reeds is opgezet en in de komende jaren verder wordt doorontwikkeld. Ook wordt nadrukkelijk de samenwerking gezocht met andere thema's.			

8. Programmteam

Voor de realisatie van dit programma wordt een programmteam opgezet, dat bestaat uit de volgende functies/rollen.

Rol	Taken	Tijd/week
Klankbordgroep	Deze sturen de programmleider aan vanuit de stakeholders, in dit geval een vertegenwoordiging van: - 8RHK Ambassadeurs / Thematafel Mobiliteit & Bereikbaarheid - ZOOV - Arriva - Provincie	nvt
Programmleider	Een persoon die ervoor zorgt dat het programma van A tot Z wordt georganiseerd en geregeld. Eerste aanspreekpunt voor de Thematafel en andere stakeholders.	100%
Procesbegeleider Hubs	Een persoon die ervoor zorgt dat het programmaonderdeel Hubs wordt uitgevoerd en gerealiseerd in samenspraak met gemeenten en provincie.	40%
Procesbegeleider Fietsverbindingen	Een persoon die ervoor zorgt dat het programmaonderdeel Fietsverbindingen wordt uitgevoerd en gerealiseerd in samenspraak met gemeenten en provincie.	20%
Procesbegeleider Data	Een persoon die ervoor zorgt dat het programmaonderdeel Dataplatform wordt uitgevoerd en gerealiseerd in samenspraak met andere projecten binnen de regio over data (zoals Datagedreven Achterhoek).	20%
Procesbegeleider Publiek Vervoer	Een persoon die ervoor zorgt dat de programmaonderdelen rondom Publiek Vervoer (zoals het eenduidige vervoerssysteem) worden uitgevoerd en gerealiseerd in samenspraak met gemeenten, provincie, vervoerders en het Rijk.	50%
Procesbegeleider Gedrag/Marketing	Een persoon die ervoor zorgt dat het onderdeel marketing en gedragsaanpak binnen de programmaonderdelen worden georganiseerd en uitgevoerd.	40%
Procesbegeleider Technische en organisatorische infrastructuur	Een persoon die ervoor zorgt dat binnen de programmaonderdelen wordt gewerkt aan een goede technische infrastructuur en dat er ook een organisatorische structuur wordt ingericht voor onder meer klantenservice en administratie.	20%
Procesbegeleider Deelmobiliteit	Een persoon die ervoor zorgt dat binnen de programmaonderdelen wordt gewerkt aan verbetering en uitbreiding van deelmobiliteit binnen de regio.	20%

Daarnaast zal er binnen de programma onderdelen regelmatig gebruik worden gemaakt van ingehuurde experts en ook accounthouders van gemeenten en provincie worden betrokken.

Rapport van bevindingen Projecten Achterhoek Visie 2030

1.	Naam project:	Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit Achterhoek	
2.	Betrokken Thematafel(s):	Mobiliteit & Bereikbaarheid	
3.	Doel/effect van het project:	Uitvoering geven aan diverse deelprogramma's en bijbehorende projecten van het programma Publieke Mobiliteit (Zie bijlage 7: Plan van Aanpak Publieke Mobiliteit Achterhoek).	
4.	Looptijd van het project: (start- en einddatum)	1 September 2025 tot en met 31 december 2028	
5.	Toetsingscriteria waaraan de aanvraag moet voldoen:		
	Criterium	Voldoet	Toelichting
	Het project levert een substantiële bijdrage aan de doelstellingen van de Achterhoek Visie 2030:	Ja/Nee	• De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd. • De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen. • Door de inzet van digitalisering en deelcultuur zijn er slimme vervoersvoorzieningen.
	Aan welke streefwaarden van de Achterhoek Visie 2030 wordt een bijdrage geleverd?	1 Een daling van 60% van de CO2-uitstoot (t.o.v. 1990) veroorzaakt door verkeer en vervoer in de Achterhoek. 2 Een groei van het aantal duurzame modaliteiten in de Achterhoek. 3 Een verlaging van de gemiddelde filedruk / doorstroming van de A12, A18 en N18. 4 Een hogere klanttevredenheid van het openbaar vervoer in de Achterhoek. 5 Een groei van het aantal duurzame deelmodaliteiten en het toewerken naar een dekkend netwerk. 6 Een groei van het aantal (actieve) gebruikers deelvervoer en gebruikers van de GAON-app.	
	Er is voldoende draagvlak bij de drie O's voor het project:	Ja/Nee	Het toewerken naar een Publiek Mobiliteitssysteem, door in te zetten op (digitale) infrastructuur, een hechte samenwerking tussen diverse mobiliteitspartijen en modaliteiten op verschillende (overheids)lagen en het digitaal opslaan en het toepasbaar maken van data is per definitie een samenspel met verschillende spelers. Dit wordt niet enkel beperkt tot overheden, maar wordt

			echt in een samenspel met externe private partijen verder vormgegeven. - Arriva - Zoov - Regio - Ministerie I&W - Provincie Gelderland - Herwers - WeGo - Graafschapcollege - Baseflow - Diverse coöperaties/belangenverenigingen
	Het project heeft voldoende regionale impact:	Ja/Nee	Publieke Mobiliteit staat niet op zichzelf. Mobiliteit is een thema dat in veel gevallen raakvlakken kent met andere thema's, die ook binnen de regio worden opgepakt. Er wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met ontwikkelingen op andere gebieden, zoals: - De grote woningbouwopgave die ook in de Achterhoek speelt en waarbij gemeenten bezig zijn met het uitbreiden van hun woongebieden; - De aangepaste parkeernormen die gelden bij woningbouw en het effect daarvan op het anders omgaan met persoonlijk autobezit; - De veranderende onderwijs- en arbeidsmarkt, waarin bijvoorbeeld de reisafstanden tot het juiste aanbod van onderwijs een rol spelen; - De energietransitie en het verduurzamen van alle vormen van energie, waaronder ook die van (eigen) voertuigen; - De verantwoordelijkheid van werkgevers (vanaf 100 werknemers) om hun CO2 footprint in beeld te brengen, waaronder ook die van woon-/werkverkeer. - De uitbreiding van werklocaties in de regio en hoe deze ontsloten moeten gaan worden. - De vergrijzing in de regio. - De grensoverschrijdende mobiliteit met Duitsland en andere regio's.
	De begroting is sluitend:	Ja/Nee	

6.	Wordt er een bijdrage vanuit de Regio Deal Achterhoek gevraagd?	Ja/Nee
	Zo ja, voor welke springplank?	Springplank Publieke Mobiliteit
	Aan welke resultaten uit het convenant Regio Deal Achterhoek II draagt het project bij?	Uitvoering van de niet-infrastructurele doelen uit de Springplank.
7.	Opmerkingen vanuit subsidieadviseur	
8.	Afstemming met andere Thematafel(s):	N.v.t.
9.	Bevindingen Thematafel	
	Conclusie rapport van bevindingen thematafel De Thematafel Mobiliteit & Bereikbaarheid is enthousiast over het project dat uitvoering gaat geven aan het Plan van Aanpak Publieke Mobiliteit en is akkoord gegaan met het projectvoorstel en de bijbehorende financiering. In de vergadering van de TT TM&B van 25 september jl. was nog wel onduidelijk of de provincie € 150.000 uit de "Provinciale cofinanciering Regio Deal" beschikbaar kon stellen. Hier is inmiddels afstemming over geweest, waardoor het voorstel met een positief advies in haar huidige vorm bij u voorligt.	

Besproken in Thematafel:	25 september 2025
Datum:	26 september 2025

Projectenoverzicht Regio Deal II - oktober 2025

Project	Totale kosten	Ondernemers	Organisaties	Provincie	Financiering Investeringsfonds	Gemeenten	overig	Regio Deal II subsidiedeel	besluit AB/DB	restant budget regiodeal
1.1 Springplank - Gezondheid voorop										
Zorg voor Mekaar (<i>deel staat ook bij SP 2.2</i>)	535.674		267.837					267.837	16-4-2025	
Zorgcorporatie Mariënvelde	359.854					180.000		179.854	28-5-2025	
<i>Anders Aeten in de Achterhoek (in voorbereiding)</i>	<i>pm</i>									
<i>6 lokale initiatieven m.b.t. zorg van onderop (in voorbereiding)</i>	<i>pm</i>									
Sub-totaal 1.1 Gezondheid voorop	895.528	0	267.837	0	0	180.000	0	447.691		
<i>Begroting Regio Deal II</i>								<i>2.435.000</i>		<i>1.987.309</i>
1.2 Springplank - Publieke mobiliteitsaanpak										
Uitvoering Programma Publieke Mobiliteit (TT sept. 2025)	2.793.500	114.000		320.000	245.100	673.400	55.000	1.386.000	30-10-2025	
<i>Publieke Mobiliteitshub Varsseveld (in voorbereiding)</i>	<i>pm</i>									
Sub-totaal 1.2 Publieke mobiliteitsaanpak	2.793.500	114.000	0	320.000	245.100	673.400	55.000	1.386.000		
<i>Begroting Regio Deal II</i>								<i>4.696.000</i>		<i>3.310.000</i>
1.3 Springplank - Bouwen naar Achterhoekse identiteit										
AI als versneller (TT sept. 2025)	336.500			50.000	18.250	100.000		168.250	30-10-2025	
Datagedreven woningbouw (TT sept 2025)	347.000			50.000	23.500	100.000		173.500	30-10-2025	
Sub-totaal 1.3 Bouwen naar Achterhoekse identiteit	683.500	0	0	100.000	41.750	200.000	0	341.750		
<i>Begroting Regio Deal II</i>								<i>860.000</i>		<i>518.250</i>
1.4 Springplank - Datagedreven Achterhoek										
<i>Datagedreven Achterhoek (in voorbereiding)</i>	<i>pm</i>									
Sub-totaal 1.4 Datagedreven Achterhoek	0	0	0	0	0	0	0	0		
<i>Begroting Regio Deal II</i>								<i>543.000</i>		<i>543.000</i>
2.1 Springplank - Inclusieve arbeidsmarkt										
Sub-totaal 2.1 Inclusieve arbeidsmarkt	0	0	0	0	0	0	0	0		
<i>Begroting Regio Deal II</i>								<i>2.086.000</i>		<i>2.086.000</i>
2.2 Springplank - Bestrijding arbeidsmarktkrapte										
Zorg voor Mekaar (<i>deel staat ook bij SP 1.1</i>)	500.000		250.000					250.000	16-4-2025	
Grensland College 2.0	535.173		160.000	107.586				267.587	28-5-2025	
Achterhoek Traineeship (TT sept/nov 2025)	297.295	126.000	36.230					135.065	17-12-2025	
<i>Techniekdag Achterhoek (in voorbereiding)</i>	<i>pm</i>									
Sub-totaal 2.2 Bestrijding arbeidsmarktkrapte	1.332.468	126.000	446.230	107.586	0	0	0	652.652		
<i>Begroting Regio Deal II</i>								<i>5.288.000</i>		<i>4.635.348</i>
3.1 Springplank - Verdienvermogen breed bedrijfsleven										
MKB dienstverlening - Achterhoek Verbindt	499.600	175.000	35.000	249.800				39.800	10-9-2025	
Samenwerking Innovatiecentra (TT sept. 2025)	832.440	416.220						416.220	30-10-2025	
<i>Tech.land (in voorbereiding)</i>	<i>pm</i>									
Sub-totaal 3.1 Verdienvermogen breed bedrijfsleven	1.332.040	591.220	35.000	249.800	0	0	0	456.020		
<i>Begroting Regio Deal II</i>								<i>1.750.000</i>		<i>1.293.980</i>

Project	Totale kosten	Ondernemers	Organisaties	Provincie	Financiering Investeringsfonds	Gemeenten	overig	Regio Deal II subsidiedeel	besluit AB/DB	restant budget regiodeal
3.2 Springplank - Biobased Achterhoek										
Sub-totaal 3.2 Biobased Achterhoek <i>Begroting Regio Deal II</i>	0	0	0	0	0	0	0	0 <i>1.170.000</i>		<i>1.170.000</i>
3.3 Springplank - Innovatieve woningbouw										
Sub-totaal 3.3 Innovatieve woningbouw <i>Begroting Regio Deal II</i>	0	0	0	0	0	0	0	0 <i>1.470.000</i>		<i>1.470.000</i>
3.4 Springplank - Slimme energiegemeenschappen										
Smart Energy Hub Winterswijk (TT sept. 2025)	90.750	9.075				36.300		45.375	30-10-2025	
Sub-totaal 3.4 Slimme energiegemeenschappen <i>Begroting Regio Deal II</i>	90.750	9.075	0	0	0	36.300	0	45.375 <i>1.946.000</i>		<i>1.900.625</i>
3.5 Springplank - Toekomstige landbouw en duurz. voedselsystemen										
Agro Innovatiemakelaar	1.336.400			1.147.400			126.000	63.000	18-12-2024	
Sub-totaal 3.5 Toekomstige landbouw en duurz. voedselsystemen <i>Begroting Regio Deal II</i>	1.336.400	0	0	1.147.400	0	0	126.000	63.000 <i>740.000</i>		<i>677.000</i>
4. Monitoring en verankering sociale innovatie										
Monitoring 2026-2028 (in voorbereiding)	<i>pm</i>									
Sub-totaal 4. Monitoring en verankering sociale innovatie <i>Begroting Regio Deal II</i>	0	0	0	0	0	0	0	0 <i>259.000</i>		<i>259.000</i>
TOTALEN (excl btw)	8.464.186	840.295	749.067	1.924.786	286.850	1.089.700	181.000	3.392.488		
Start Regiodeal (excl btw BCF en VAT)	<i>48.243.000</i>	<i>5.000.000</i>	<i>5.000.000</i>	<i>5.000.000</i>	<i>4.000.000</i>	<i>6.000.000</i>	<i>0</i>	<i>23.243.000</i>		<i>19.850.512</i>

% bijdrage (co-) financiering werkelijk

100%

10%

9%

23%

3%

13%

2%

40%

% bijdrage (co-) financiering begroot

100%

10%

10%

10%

8%

12%

0%

48%

btw BCF

1.007.000

VAT

750.000

RDII incl BCF en VAT

25.000.000

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 30 oktober 2025
Agendapunt	: 6
Onderwerp	: project AI als versneller in de bouw
Portefeuillehouder	: de heer M. Boumans

Voorstel

1. Akkoord gaan met het project en de voorgestelde financiering; een bijdrage van € 168.250 uit de Regio Deal II (springplank 1.3 Bouwen naar Achterhoekse Identiteit), € 50.000 uit de gebiedsmiddelen Provinciale Cofinanciering Regio Deal II en € 18.250 uit het investeringsfonds
2. De gevraagde bijdrage van € 18.250 het investeringsfonds beschikbaar stellen.

Toelichting

Het gaat hier om het verkennen van het potentieel van minimaal 3 toepassingsmogelijkheden van AI in de Nederlandse bouw- en installatiesector in concrete projecten in gemeente Aalten, Berkelland en een nader te bepalen gemeente. Met deze drie projecten kunnen we goed en concreet onderlinge vergelijkingen trekken en de best practices bepalen. In dit project is afstemming met DatalabGO. Beide projectleiders werken een structuur uit zodat beide projecten elkaar aanvullen en versterken.

Naast de Regio Deal middelen is er minimaal 50% cofinanciering nodig van de regionale partijen. De gemeente Aalten en provincie dragen fors bij. Gelet op de meerwaarde voor alle gemeenten wordt gevraagd om een bijdrage uit het regionale investeringsfonds. Dit fonds is onder meer bedoelt voor cofinanciering van Regio Deal projecten. Totaal is er € 4 mln beschikbaar. Voor de inzet van deze middelen is een besluit van het algemeen bestuur nodig. Dit wordt nu gevraagd bij voorstel 2. Voor de inzet van de middelen uit de Regio Deal en provinciale cofinanciering volstaat een besluit van het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur wordt hiervan wel in kennis gesteld. De Achterhoek Board adviseert het algemeen en dagelijks bestuur over het project.

Advies Achterhoek Board

Het project staat geagendeerd voor de Achterhoek Board van 16 oktober. De uitkomst zal mondeling worden ingebracht.

Financieringsvoorstel:

Totale kosten project	€ 336.500
Cofinanciering door:	
1. Gemeente Aalten	€ 100.000
- Gevraagde subsidie:	
○ Bijdrage Regio Deal Achterhoek II	€ 168.250
○ Bijdrage Provincie	€ 50.000
○ Bijdrage Investeringsfonds	€ 18.250

Totale financiering project:			€ 336.500
Procedure: Thematafel: 25 sept 2025 Board: 16 okt 2025 DB d.d.: 30 oktober 2025	Vervolgactie: communicatie: beslissing aan:	Bijlagen: Meegezonden: Aanvraagformulier Rapport van bevindingen	Consequenties: Financieel: nee Personeel: nee
Nadere informatie bij: Wilma Stortelder			Tel.nr.: 06 380 665 15

Fantastisch dat u een project aanmeldt voor de Achterhoek Visie 2030. Om te beoordelen of het project past binnen de visie, vragen wij u dit formulier volledig in te vullen. U kunt het ingevulde formulier sturen naar de betreffende programmaregisseur, die zal daarna zo spoedig mogelijk contact met u opnemen.

Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel I

Projecten dienen te voldoen aan de Nadere regels Projecten Achterhoek Visie 2030 (te vinden op www.8rhk.nl/beschikking)

1 Naam project	AI als versneller voor vergunningen, planbeoordelingen en woningbouw tussen gemeenten en ontwikkelaars
2 Primaire Thematafel	Wonen en Vastgoed
3 Aanvrager <i>(dit moet een rechtspersoon zijn)</i>	Gemeente Aalten
4 Looptijd <i>(startdatum en einddatum vermelden)</i>	1 november 2025 – 31 oktober 2027
5 Doel van het project <i>(Korte omschrijving van hetgeen je wilt bereiken met dit project)</i>	

Vertraging in woningbouw door complexe regelgeving en bezwarenprocedures

Al geruime tijd wordt er binnen het Nederlandse ruimtelijke ordenings- en woningbouwbeleid gepleit voor de realisatie van circa 100.000 nieuwe woningen per jaar teneinde het structurele woningtekort terug te dringen. In de praktijk blijkt deze doelstelling echter steeds moeilijker haalbaar, onder andere door een afname in het aantal verleende bouwvergunningen. Daarnaast wordt de voortgang van woningbouwprojecten aanzienlijk vertraagd door langdurige en complexe bezwaarprocedures. Het komt regelmatig voor dat tegen een en hetzelfde project meerdere bezwaren worden ingediend, soms gebaseerd op uiteenlopende gronden. Deze procedures kunnen leiden tot vertragingen van meerdere jaren; het is geen uitzondering dat het tot tien jaar duurt voordat daadwerkelijk met de bouw kan worden gestart. De sector pleit daarom voor een meer uniforme en gestroomlijnde goedkeuringsprocedure, die in alle gemeenten toepasbaar is. Een dergelijke harmonisatie zou kunnen bijdragen aan het verminderen van procedurele vertragingen en het bevorderen van een efficiëntere woningbouwproductie.

Het doel van het project sluit naadloos aan op – en is samenhang met – het programma Data gedreven Achterhoek met DatalabGo als penvoerder.

Doel van het project

Het verkennen van het potentieel en minimaal 3 toepassingsmogelijkheden in de praktijk van AI in de Nederlandse bouw- en installatiesector met en in samenwerking van gemeenten (Samen bouwen in de 8RHK, 20 maart 2025). Dit door de nadruk te leggen op het vermogen om de efficiëntie te verbeteren, kosten te verlagen, de projectplanning te verbeteren en naleving van regelgeving te waarborgen. Het doel is om minimaal 3 AI-gestuurde innovaties te laten zien die direct en werkend kunnen worden toegepast op:

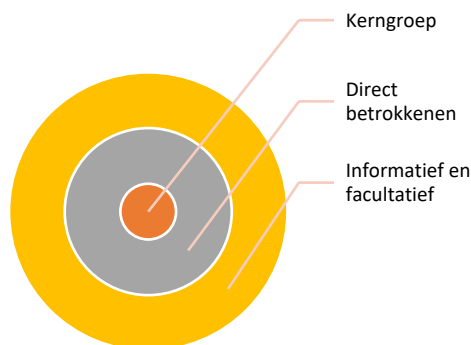
- Het gebied van versnelling van processen tot vergunningverlening;
- Versnellen van processen rondom planbeoordelingen;
- Versnellen woningbouw initiatieven; en
- Zoals voorspellend onderhoud, geautomatiseerde nalevingscontroles en data gestuurd projectbeheer, terwijl ook uitdagingen zoals ethische overwegingen – een mooie kans voor SSI (Self Sovereign Identity) - en de aanpassing van het personeelsbestand aan bod komen.
- De eerste AI-gestuurde innovatie zal de pilot van 10 woningen 1^e Broekdijk in Aalten zijn een analoog reeds gestart fysiek project in samenwerking met De Woonplaats, Trebbe en de gemeente Aalten die in dit project een eerste aanzet gaat geven voor projecten.

- De tweede AI-gestuurde innovatie zal de pilot van 21 woningen met Pro-Wonen in Ruurlo, gemeente Berkelland.
- Het derde AI-gestuurde innovatie zal een nog nader te bepalen project worden.
- Met deze drie projecten kunnen we goed en concreet onderlinge vergelijkingen trekken en de best practices bepalen.

Het uiteindelijke doel is om gemeenten en bouwbedrijven aan te moedigen AI-oplossingen toe te passen die aansluiten bij hun zakelijke behoeften en die tastbare en aantoonbare maatschappelijke waarde toevoegen voor de inwoners van de gemeente. Dit met als einddoel het versnellen van processen tussen gemeenten en bouwers. Belangrijkste resultaten en kansen zijn (a) beter projectbeheer, (b) verbeterde veiligheid, (c) naleving van regelgeving en (d) slimmer ontwerpen en bouwen.

Het betreft in totaal een programma waar verschillende taken en activiteiten waaronder specifieke deelprojecten plaatsvinden. Dit projectmanagement is het proces van het leveren van waarde die een programma stapsgewijs vooruit helpt. Zodra een project aan de gang is, volgt een projectmanager de voortgang, wijst hij middelen toe, beheert hij risico's, communiceert hij, etc. Programmamanagement omvat het beheren van een programma met meerdere, gerelateerde projecten. Omdat programma's gekoppeld zijn aan strategische initiatieven, zijn ze vaak langlopend en mogelijk permanent.

Dit alles wordt uitgevoerd in drie ringen van betrokkenheid: (1) kerngroep met programmamanager, (2) direct betrokken wonen en de 3 O's en (3) zij die graag geïnformeerd blijven en facultatief aansluiten.

Programma management

De aanvraag zal verder uitgevoerd worden in een Plan van Aanpak (PvA) onder verantwoording van de programmamanager waarbij alle experts worden betrokken (zie punt 8d in deze aanvraag, de partners in dit project). De experts worden aan de hand van hun competenties en toegezegde bijdragen ingedeeld in de 1^e ring (kerngroep), 2^e ring (direct betrokkenen) en 3^e ring (informatief en facultatief) waarbij de toezeggingen van de partners vooral in ring 1 en 2 zitten.

Plan van Aanpak (PvA)

Het PvA van dit twee jarige project omvat de doelstellingen, methoden, planning en organisatie. Het dient als een leidraad voor de uitvoering en helpt bij het bewaken van de voortgang en het beheersen van risico's.

6 Projectbeschrijving

(Beschrijf kort welke activiteiten je tijdens dit project gaat uitvoeren. Voeg eventueel een uitgebreid projectplan als bijlage toe)

Op basis van het project over AI zijn hier enkele belangrijke activiteiten die nodig kunnen zijn:

Onderzoek & analyse:

1. Bestudeer AI-trends in de sectoren.
2. Analyseer casestudy's van AI-toepassingen en kom tot 3 toepassingsmogelijkheden. Bij casestudies ook inzicht in onderliggende datakwaliteit en borging hiervan. Gevaar van AI-toepassingen zonder solide datafundament kan ervoor zorgen dat AI-toepassing niet of onvoldoende van de grond komt.
3. Identificeer uitdagingen (privacy, ethiek, omscholing van werknemers) en kansen (kostenbesparingen, efficiëntie). Dit is met name een grote kans: werknemer wordt efficiënter, kan zich langer bezighouden met werk waar hij/zij echt voldoening uithaalt en er ontstaan meer binding tussen collega's. Bijvoorbeeld omdat ze elkaar kunnen helpen wanneer hun eigen opdracht nog sneller af is door AI.

Technologie en gegevensverzameling

1. Onderzoek AI-technologieën - aansluitend op bestaande initiatieven zoals Atlas 1 en 2, DataLabGo, GERDA, CBS etc - die relevant zijn voor de gemeente en de bouw.
2. Onderzoek de verschillen en voor- en nadelen tussen online gesloten AI systemen vs. Open lokaal LLM systemen.
3. Beoordeel de beschikbaarheid kwaliteit en bruikbaarheid, gestructureerde en ongestructureerde gegevens in de sector. Tevens of de data controleerbaar compleet en controleerbaar correct is. Oftewel de informatiebeveiligingsprincipes conform ISO27001 Integriteit en vertrouwelijkheid.
4. Wat maakt dat het ene bedrijf wel gestructureerde data heeft en een ander bedrijf niet? Wanneer zijn ze data ready? Hoe kunnen kleine bedrijven al klein beginnen om hiernaartoe te groeien.
5. Onderzoeken hoe AI projectbeheer en -planning kan optimaliseren.

Implementatie en integratie

1. Potentiële 3 AI-gebruikscases definiëren voor ontwerp, bouw en naleving.
2. 3 AI-tools ontwikkelen of selecteren die aansluiten bij de bedrijfsdoelstellingen.
3. 3 AI-integratie plannen in huidige (bouw) workflows.

Evaluatie en besluitvorming

1. Kosten-batenanalyse van invoering van AI beoordelen middels evaluaties: (1) wanneer werknemers ook daadwerkelijk de technologie gebruiken en het nut ervan inzien? En (2) daarnaast zijn kosten-baten breder dan financieel vlak; mogelijk zorgt het voor meer rust voor de werknemer en geeft minder stress.
2. Barrières voor AI-implementatie identificeren.
3. Richtlijnen (Datagedreven Achterhoek) opstellen voor AI-gebruik op basis van bedrijfsbehoeften en regelgeving.

Training en veranderingsmanagement

1. Werknemers trainen om met de 3 AI-tools te werken.
2. Kennis over AI en het bewustzijn van medewerkers vergroten.
3. Samen met werknemers (en werkgevers!) onderzoeken welke doelen gesteld moeten worden om zorgen van toepassing AI weg te halen.
4. Best practices ontwikkelen voor AI-gebruik.
5. Bewaking en voortdurende verbetering
6. De impact van AI op projectefficiëntie, kostenbesparingen en veiligheid bijhouden. Impact wordt op twee manieren gemeten: Significantie - de mate waarin de impact de prestaties van beleid, praktijken, producten, diensten, cultuur, begrip, bewustzijn of welzijn van de begunstigden heeft mogelijk gemaakt, verrijkt, beïnvloed, geïnformeerd of veranderd.
7. AI-modellen en algoritmen aanpassen op basis van prestaties.

Een voorbeeld over AI en vergunningen:

[Webinar: Innovatief werken met AI: efficiënter vergunningen behandelen in Beverwijk | VNG](#)

Voor de context van actualiteit van de aanvraag, zie:

Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving (STOER)

Om 100.000 woningen per jaar te realiseren is het nodig sneller, efficiënter en goedkoper woningen te bouwen en realiseren. Deze ambitie is opgenomen in [het regeerprogramma](#). Daarin staat dat het kabinet samen met medeoverheden, marktpartijen en woningcorporaties aan de slag gaat om de stapeling van lokale regels en procedures aan te pakken en regeldruk te verminderen. Het programma STOER (Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving) geeft hier invulling aan.

Concepteindrapport STOER: [Concepteindrapport STOER](#) | [Publicatie](#) | [Home](#) | [Volkshuisvesting Nederland](#)

NRC 11.07.2025: ‘STOER wil 150 bouwregels schrappen: ‘Elke regel heeft zijn eigen fanclub, natuurlijk komen die in het geweer’

Woningbouw Emeritus hoogleraar Friso de Zeeuw keek in opdracht van woonminister Mona Keijzer met de adviesgroep ‘Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving’ waar de woningbouw vastloopt op regelgeving. „Het zou goed zijn als er een mentaliteitsverandering zou komen bij ambtenaren en adviesbureaus.” [STOER wil 150 bouwregels schrappen: ‘Elke regel heeft zijn eigen fanclub, natuurlijk komen die in het geweer’ - NRC](#)

In het nieuws:

Aantal vergunningen blijft maar dalen: regelmoeras smoort de bouw van 100.000 woningen per jaar [Regelmoeras smoort de bouw van 100.000 woningen per jaar | De Telegraaf](#)

Bronnen indicatie

Niet uitputtend en er zit nogal een verschil tussen het toetsen van bijv. een erfafscheiding of een nieuwbouw woning. Bij het starten van dit project zal eerst een volledige inventarisatie plaatsvinden.

Shortlist:

- Omgevingswet
- Tijdelijk deel Omgevingsplan gemeente Aalten
- Gemeentelijke beleidsregels (bijv. afwegingskader, pre-mantelzorgwoningen,...)
- Besluit kwaliteit leefomgeving (bij afwijkingen Omgevingsplan)
- Besluit bouwwerken leefomgeving
- Welstandsnota

7 Beoogde resultaten

(Kort en concreet vermelden, moeten meetbaar zijn)

Het doel is om minimaal 3 AI-gestuurde innovaties te laten zien die direct en werkend kunnen worden toegepast op:

- Het gebied van versnelling van processen tot vergunningverlening;
- Versnellen van processen rondom planbeoordelingen;
- Versnellen woningbouw initiatieven; en
- Zoals voorspellend onderhoud, geautomatiseerde nalevingscontroles en data gestuurd projectbeheer, terwijl ook uitdagingen zoals ethische overwegingen – een mooie kans voor SSI (Self Sovereign Identity) - en de aanpassing van het personeelsbestand aan bod komen.

Doelen 3 AI gestuurde innovaties:

1. De eerste AI-gestuurde innovatie zal de pilot van 10 woningen 1^e Broekdijk in Aalten zijn een analoog reeds gestart fysiek project in samenwerking met De Woonplaats, Trebbe en de gemeente Aalten die in dit project een eerste aanzet gaat geven voor projecten.
2. De tweede AI-gestuurde innovatie zal de pilot van 21 woningen met Pro-Wonen in Ruurlo, gemeente Berkelland.
3. Het derde AI-gestuurde innovatie zal een nog nader te bepalen project worden.

Met deze drie projecten kunnen we goed en concreet onderlinge vergelijkingen trekken en de best practices bepalen.

De gemeente Aalten neemt het voortouw in het gehele project en neemt alle gemeenten mee in de regio zoals dit in hoofdstuk 8d verder beschreven is met alle gecommiteerde gemeenten en belanghebbende.

Context met de belangrijkste resultaten en kansen:

- Het ondersteunen van gemeenten met behulp van voorspellende analyses (zoals kans op bezwaar, verwachte doorlooptijd, risico op knelpunten, etc.).
- Eerst een IST en SOLL afbakenen voor een betere projectbeheer en betere planning - AI-gestuurde planning vermindert vertragingen en verbetert de naleving van deadlines.
- Verbeterde veiligheid - Drones en slimme camera's detecteren potentiële gevaren op bouwplaatsen.
- Naleving van regelgeving - AI helpt bij het navigeren door complexe wetten en regels, waardoor processen voor architecten en ontwikkelaars worden gestroomlijnd.
- Slimmer ontwerpen & bouwen maakt gegevensanalyse mogelijk om materiaalgebruik en energieverbruik te optimaliseren.

Het gebruik van AI kan de betrouwbaarheid van gegevensverwerking aanzienlijk verhogen met name bij routinematige en repetitieve taken. Waar mensen fouten kunnen maken door vermoeidheid, onoplettendheid of interpretatieverschillen, voert AI deze taken consistent en razendsnel uit.

Bekend risico is wanneer je teveel gaat vertrouwen op AI de vakspecialist nog steeds in charge is om taken te beoordelen. Door data gedreven te werken worden menselijke fouten gefilterd door bijvoorbeeld verplichte velden en dergelijke die AI kan laten checken.

8 Bijdrage aan Achterhoek Visie 2030

- a. Aan welke doelen van de Visie 2030 levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 1**)?
(*betreffende doelen uit bijlage 1 vermelden!*)

Smart werken & Innovatie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.
2. De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie.
3. Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.
4. De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.
5. De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.

Wonen & Vastgoed

1. De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig).
2. Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.
3. In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.
4. (Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.
5. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.

-
- b. Aan welke springplanken en resultaten van de Regio Deal Achterhoek II 'Hoger Springen, Krachtiger Landen' levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 2**)?
(*betreffende resultaten uit bijlage 2 vermelden!*)

1.3. Springplank Bouwen naar Achterhoekse identiteit

- Het starten van een Regionaal loket om bouwprojecten een eenduidige ingang te bieden en tot een snellere beoordeling van de kans te komen;
 - Het verkennen van collectieve woonvormen, hiervoor start de Regio 2 tot 4 projecten op;
-

- Het vergunnen van 500 tot 750 woningen in kleine projecten en het versnellen van het proces hiervoor; Het uitbreiden van 30 tot 40 kernen met een 'kleiner' project waarin ook de leefbaarheid en sociale verbondenheid worden meegenomen.

1.4. Springplank Datagedreven Achterhoek

- Het ontwikkelen en coördineren van een 3O-data ecosysteem. Hierin is data toegankelijk voor de partners in de samenwerking, met lerende doe-netwerken. Bijvoorbeeld voor de ketensamenwerking in de zorg, het verder door ontwikkelen van slimme mobiliteit en het gebruik van reststromen;
- Het experimenteren met 2 tot 4 goed evalueerbare pilots 'Self-Sovereign Identity' (SSI) waarin enkele Achterhoekse 3O partners samen hun inwoners/leden/cliënten/klanten eigen regie over hun data hebben gegeven;
- Het starten van een Europese samenwerking in EDIH-verband (European Digital Innovation Hubs)..

3.3 Springplank Innovatieve woningbouw

- Het starten van een innovatiecentrum voor innovatieve en duurzame woningbouw, waar onderwijs, de markt, corporaties en gemeenten samen de volgende stap kunnen zetten;
- Achterhoekse partijen hebben elkaar gevonden in trajecten rond het stimuleren van innovatie in de bouw;
- Het vergunnen van nieuwbouwplannen, doel is 30% innovatieve woningbouw in 2026;
- Het bouwen van 75 tot 150 woningen (in verschillende betaalbaarheidscategorieën) in voorbeeldprojecten die dienen als best practices in de woningbouw en helpen innovatie in bouw en proces te versnellen;
- Het opstarten van 6 tot 8 innovatieprojecten met kruisbestuivingen tussen verschillende sectoren.

-
- c. Aan welke SDG's (Sustainable Development Goals) levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 3**)? *(betreffende SDG's uit bijlage 3 vermelden!)*

Meld je initiatief ook aan bij Social Handprint Achterhoek! Via <https://socialhandprint.com/achterhoek/> (toelichting: zie bijlage 3).

SDG 7, 8, 9 en 11

-
- d. Waaruit blijkt dat er draagvlak is bij de drie O's? Welke organisaties zijn betrokken bij het project?

De betrokken organisaties zijn allemaal unaniem positief over het voorstel, ondersteunen deze alsmede dat zij zich schriftelijk hebben gecommitteerd:

- Op alfabetische volgorde de navolgende gemeenten:
Gemeente Aalten, de heer Jan Veuger, sr. Adviseur Wonen en Volkshuisvesting, afdeling Ruimte
Gemeente Berkelland, mw. Cindy Berkelland (PM en sluit mogelijk later aan)
Gemeente Bronckhorst, mw. Nienke van Marle, aanjager Wonen (27.05.2025 akkoord)
Gemeente Oost Gelre, mw. Elizabeth Engelsman, strategisch adviseur Wonen en Volkshuisvesting (27.05.2025 akkoord)
Gemeente Oude IJsselstreek, mw. Tanya van Eck, beleidsadviseur Volkshuisvesting en Wonen en de heer Bert Tjeertjes, beleidsadviseur Volkshuisvesting en Wonen (akkoord 27.05.2025)
Gemeente Winterswijk, mw. Marieke Wassink, beleidsadviseur Wonen (akkoord 27.05.2025)
- Trebbe NoordOost b.v., de heer Pascal Lutjenhuis, commercieel manager Trebbe en partner
Bouwstroom Oost: [Sneller, slimmer en goedkoper bouwen - Bouwstroom Oost](#)
- Graafschap College, de heer Martin Stor (09.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt)
Smart Building en toekomstbestendig bouwen Graafschap College
[Graafschap College En CIVON Stomen Mbo-studenten Klaar Voor Het Bedrijfsleven Met AI - AGDB](#)
- Dutchplanner, de heer Maarten Bosman (13.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt)
Zij zijn zelf ver met het analyseren van beleid, participatieresultaten en uitspraken van de Raad van State om zo twee zaken te bewerkstelligen:
(1) Door AI geïdentificeerde risico's die aan een initiatief kleven.

- (2) Een 80%-versie van een BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit), om de arbeidsproductiviteit van de sowieso schaarse RO-ers te verhogen, en zo wachttijden te verkorten en fouten te minimaliseren.

Die partij heeft zijn product nog niet klaar, maar zijn bereid om te co-financieren.

- Hilbernis, Thematafel 8RHK, projectleider & ambassadeur Data gedreven Achterhoek, de heer Chris Krabben (06.05.2025 en 13.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt). Hilbernis te Winterswijk, expertise in: AI, Software ontwikkeling, projectmanagement. KeurJeDeur, REIN Community, DataDossier en BinPulse. ISO 27001 en NEN7510 gecertificeerd. Beschikt over en ervaring met een lokaal LLM. Achterhoekse Intelligentie.
- Gemeente Aalten en Board 8RHK, de heer Ted Kok (13.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt)
- Gemeente Winterswijk, de heer Gerard Overkamp tevens eigenaar PANCORE Atlas 2 en 3 (14.04.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt)
- Gemeente Aalten, mw Mabel Lips, informatieadviseur (07.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt)
- Gemeente Aalten, de heer Raymond Wopereis, dataspecialist (07.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt)
- Datalab Go, mw Lianne Verkuil, manager (08.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt)
- Ambtelijk overleg Wonen 8RHK, alle betrokken gemeenten (20.05.2025 besproken, feedback ontvangen en verwerkt).
- Board 8RHK en wethouder Ted Kok, gemeente Aalten (13.05.2025 gesproken en akkoord)
- Regiegroep Wonen gemeente Aalten (wethouder Ted Kok, teammanager RO en 6 collega's RO) (27.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt).
- PM provincie Gelderland, mw. Anita de Jong, accounthouder Wonen
- De Woonplaats, mw Susan Meijer, adviseur team Strategie en Beleid (08.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt) en Bert Stamnieder manager Vastgoed
- De STECK, de heer Henk Janssen, eigenaar (gesproken en ondersteund initiatief)
- Samen bouwen in de Achterhoek, Founder Manuel AI, Boris van Ast
- Daar waar gewenst externe nog experts betrekken uit internationaal perspectief
- Deelnemers Samen bouwen in de 8RHK, 20 maart 2025 en vervolgssessie eind 2025
- AI Leerkring o.l.v. Mark Lammers De STECK
- Specialisten Omgevingsvisie en AI in de gemeente Aalten, mw. Annette van Straten (projectleider) en de heer Andre van Nijkerken (projectmanager)
- **Aansluitend bij AI project van Michel Rave domeinmanager bedrijfsvoering en dienstverlening gemeente Montferland**

e. Wat is de regionale impact van dit project?

De regionale impact is groot voor het werkveld met een duidelijke aansluiting springplank Data gedreven Achterhoek. De verschillende pilots in de drie verschillende gemeenten worden uitgetest en kunnen daarna regionaal worden uitgerold en van ervaringen kan geleerd worden. Een implementatie daarvan zal ook plaatsvinden.

Zowel bestaande tools als creatieve toepassingen zijn opgenomen. Daarmee is de regionale impact van dit project groot als wel voor iedere deelnemende gemeente. De volgende zaken en toepassingen kunnen dan met AI impact hebben.

1. Prestatieafspraken corporaties

- Gebruik van NLP (Natural Language Processing) om prestatieafspraken automatisch te analyseren en vergelijken met voorgaande jaren of landelijke doelen.
 - Chatbot*) die corporaties en huurdersorganisaties ondersteunt bij het formuleren van conceptafspraken (bijv. op basis van beleidsdoelen). Toolvoorbeeld: ChatGPT en documentenparser
-

(een geavanceerd proces waarbij gestructureerde gegevens uit ongestructureerde documenten worden gehaald).

*) Een chatbot is in principe een computerprogramma dat gesprekken tussen mensen (schriftelijk of gesproken) simuleert en verwerkt zodat mensen met digitale apparaten kunnen communiceren alsof ze met een echt persoon communiceren.

2. Wonen en zorg (woonzorgvisie)

- Voorspellende analyses is een tak van geavanceerde analytics die voorspellingen doet over toekomstige gebeurtenissen, gedragingen en resultaten. Zo kunnen om toekomstige zorgvraag per wijk worden voorspeld op basis van vergrijzingsdata, CBS-cijfers en zorgbehoeften.
- Generatieve AI voor scenario-ontwikkeling van woonzorgconcepten. Toolvoorbeeld: IBM Watson Health, ChatGPT in combinatie met Open Data.

3. Huisvesting aandachtsgroepen

- Geografische clustering en AI-gestuurde locatieanalyse voor plaatsing van flexwonen, met input op bereikbaarheid, voorzieningen, draagvlak.
- Sentimentanalyse op social media of buurtpanels om draagvlak of weerstand te detecteren. Toolvoorbeeld: ArcGIS (platform voor het beheren, verwerken, analyseren en delen van luchtfoto's en satellietbeelden) met AI-modules, HuggingFace NLP-modellen: realtime vertaaltaken, waardoor communicatieruimtes worden geopend voor taaldiverse en slechthorende doelgroepen.

4. Flexwonen / tijdelijke huisvesting

- Automatische locatie-identificatie via luchtfoto's of kaarten met behulp van computer vision (objectherkenning van onbebouwde locaties).
- AI-assistent voor juridische toetsing op tijdelijke bouwvergunningen binnen de Omgevingswet. Toolvoorbeeld: Google Earth Engine (een cloudbaseerd geospaatial analyseplatform waarmee gebruikers satellietbeelden van onze planeet kunnen visualiseren en analyseren) met ChatGPT met juridische invoegtoepassingen. Amerikaanse dienstverleners. AVG, AI Act en richtlijnen Rijksoverheid respecteren.

5. Woondeal (regionaal)

- Dashboard met AI-gestuurde monitoring van woondeal-doelen, gekoppeld aan woningbouwdata, voortgangsrapportages en beleidsevaluaties.
- Predictive AI - voorspellende AI richt zich op het voorspellen van toekomstige gebeurtenissen of gedrag door historische data te analyseren en patronen te identificeren - om risico's op onderproductie of vertraging in regio's te signaleren. Toolvoorbeeld: PowerBI met ingebouwde machine learning, of GPT-4 gekoppeld aan gemeentelijke datasets.

6. Volkshuisvestingsprogramma (lokaal)

- Generatieve AI om lokale actieprogramma's op te stellen op basis van input (bijv. beleidskaders, demografische data).
- AI-model dat beleidsopties doorrekent m.b.t. betaalbaarheid, doelgroepen, spreiding. Toolvoorbeeld: ChatGPT + Excel-simulatiemodel.

7. Huisvestingsverordening

- Juridische AI die bijhoudt of verordeningen voldoen aan nieuwe wetgeving, en tekstsuggesties doet voor updates.
- Chatbot voor inwoners die uitlegt hoe urgentie of toewijzing werkt op basis van persoonlijke situatie. Toolvoorbeeld: ChatGPT met legal document analyser, OpenLegalAI.

8. Vergunningverlening en nieuwbouwbegeleiding

- Computer vision om bouwtekeningen en 3D-modellen automatisch te toetsen aan regelgeving.
- AI-coördinatieplatform voor het afstemmen van participatiebijeentkomsten, omgevingsdialoog en procedureplanning. Toolvoorbeeld: AutoDesk AI Suite, ChatGPT voor planningsondersteuning.

9. Kwaliteit bestaande woningvoorraad

- Detectie van achterstallig onderhoud via beeldherkenning (bijv. drones of inspectierobots).
- AI-dashboard voor monitoring van meldingen, gekoppeld aan open data zoals energieverbruik, vochtproblemen. Toolvoorbeeld: InfraAI (inspectiedrones), ChatGPT + meldingsdatabase.

10. Verduurzaming woningen

- Persoonlijk isolatieadvies via chatbot op basis van adres, woningtype en energielabel.

- AI-simulatiemodellen voor wijkaanpakken: waar starten, wat levert het op qua CO2-reductie en kosten? Toolvoorbeeld: Duurzaamheidsplatform met AI, ChatGPT met bouwtechnische kennis.

Deze toepassingen laten zien dat AI niet alleen werk kan automatiseren, maar ook kan helpen bij participatie, voorspellen, ontwerpen, monitoren en adviseren. De kracht ligt in het combineren van generatieve AI (zoals ChatGPT) met domein specifieke – Datareadiness - data en tools.

9 Kunt u de BTW op dit project verrekenen?

- ☒ Ja (dan onderstaand bij 10. de kosten excl. BTW weergeven)
☐ Nee (dan onderstaand bij 10. de kosten incl. BTW weergeven)
☐ Gedeeltelijk

10 Totale kosten en financiering

Vul het 8RHK begrotingsformat (bijlage 4, apart Excelbestand) in en voeg deze bij. Deze maakt onderdeel uit van deze aanvraag!

(Vermeld onderstaand de gegevens uit het begrotingsformat, tabblad Totaaloverzicht, groene regels)

Totale kosten (overnemen van tabblad)	€ 336.500,-
--	--------------------

Cofinanciering vanuit aanvrager en andere O's (overnemen van tabblad)	€ 100.000,-	+
Gevraagde subsidie	€ 236.500,-	
Totale financiering	€ 336.500,-	

11 Communicatie

Op welke wijze en welke momenten wordt over het project gecommuniceerd?

Wanneer het project van start gaat, hoort op alle communicatie-uitingen die vanuit u uitgaan (website, drukwerk, bouwboarden, etc.) het logo van de provincie Gelderland en het logo van 8RHK ambassadeurs te staan. Zie daarvoor deze [toolkit](#). Voor verdere afstemming over communicatie (inhoud en momenten) neemt u contact op via communicatie@8rhk.nl.

Voor de wijze van communicatie over de gehele projectperiode van dit project wordt een communicatieplan opgesteld. De uitvoering hiervan is vanaf de start tot en met de oplevering van het project. Dit plan wordt in samenwerking met de afdeling communicatie 8RHK opgesteld en uitgevoerd. Hierbij te denken aan:

- Persbericht start project
- Actieve benadering (sociale) media
- Nieuwsbrieven per kwartaal
- Het bouwen en onderhouden van een website
- LinkedIn pagina maken en onderhouden
- Regelmatige update in het Ambtelijk Overleg Wonen
- Regelmatig informeren Thematafel Wonen

Actieve benadering en samenwerking met regionale bijeenkomsten Wonen.

12 Mogelijke risico's en aandachtspunten

- *Bestuurlijke informatie 8RHK*
We nemen betrokkenen in 1^e, 2^e en 3^e ring vroegtijdig mee en geven met enige regelmaat een terugkoppeling van de voortgang van het project met een verantwoordingsdocument en externe communicatie.
- *Uitstel en/of verschuiving van de inhoud*
We blijven de ontwikkeling in- en extern volgen evenals de belangen van de belanghouders. Dit doen we proactief.
- *Capaciteit en inzet managen*
De programmamanager is er scherp op dat de betrokkenen niet worden overvraagd. Daarnaast borgt de programmamanager dat het project goed land bij de belanghouders.
- *Werkveld meenemen*

We beginnen met het betrekken en communiceren en stellen zo aantrekkelijke mogelijke voorwaarden, duidelijkheid in het proces en de (on)mogelijkheden.

13 Is een Europese aanbesteding noodzakelijk?

(zie bijlage 5)

- ☐ Ja
☒ Nee

14 Is er sprake van staatssteun?

(zie bijlage 6)

- ☐ Ja

Geef onderstaand aan op basis van welke verordening geoorloofde staatssteun mogelijk is

- ☐ AGVV, artikel:
☐ LVV, artikel:
☐ DAEB
☐ De-minimis (indien van toepassing, vul dan de algemene de-minimisverklaring in (zie bijlage 6))

- ☒ Nee

15. Gegevens aanvrager

S.v.p. gegevens invullen in 'Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel II' (graag als apart document meesturen i.v.m. AVG regels).

Ondertekening

Aldus naar waarheid ingevuld en ondertekend.

Met de ondertekening van dit aanvraagformulier stemt u ermee in dat de informatie in dit aanvraagformulier openbaar is en dat het voor de uitvoering van onze werkzaamheden (beoordeling en besluitvorming) noodzakelijk is dat de bijlagen gedeeld worden met personen die betrokken zijn bij de beoordeling van de aanvraag. Zie ook onze [privacyverklaring](#).

Plaats:

Datum:

Naam:

Functie:

Paraaf:

BIJLAGEN

1. Doelen Achterhoek Visie 2030
2. Springplanken Regio Deal 'Hoger Springen, Krachtiger Landen
3. Sustainable Development Goals (SDG's)
4. 8RHK begrotingsformat (apart Excelbestand)
5. Aanbestedingsschema
6. Staatssteun, vrijstellingsgronden en de-minimis

Bijlage 1

Doelen Achterhoek Visie 2030

Onderwijs & Arbeidsmarkt

1. De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen.
2. Talenten van de beroepsbevolking zijn benut door betere aansluiting vervolgoopleidingen op de vraag vanuit de arbeidsmarkt en door het verhogen van de flexibiliteit door een Leven Lang Ontwikkelen.
3. Een inclusieve arbeidsmarkt waarbij oog is voor de gehele beroepsbevolking en kansengelijkheid is toegenomen.
4. Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking is toegenomen gericht op het oplossen van het tekort aan juist gekwalificeerde arbeidskrachten.

Smart werken & Innovatie

- (3) De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.
- (4) De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie.
- (5) Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.
- (6) De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.
- (7) De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.

Mobiliteit & Bereikbaarheid

1. De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd.
2. De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen.
3. Door de inzet van digitalisering en deeltcultuur zijn er slimme vervoersvoorzieningen.

Circulaire economie & Energietransitie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en om zelfvoorzienend te worden.
2. De agro foodsector is koploper in kringlooplandbouw door hoogwaardig benutten en gebruik van (bio)grondstoffen en biomassa en recycling van reststromen.
3. Bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties transformeren hun (bedrijfs)processen en gaan efficiënter om met (primaire) grondstoffen.
4. In de gebouwde omgeving en infrastructuur zijn (hernieuwbare) grondstoffen efficiënter benut, worden hergebruikt en de levensduur verlengd.
5. Broeikasgasemissies CO2 en stikstof zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit.

Wonen & Vastgoed

6. De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig).
7. Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.
8. In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.
9. (Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.
10. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.

Gezondste regio

1. Er is een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten van hoge kwaliteit waar professionals met plezier werken.
2. De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie, dit in samenhang met wonen, werken, leren en meedoen.
3. Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid.

Bijlage 2

Springplanken Regio Deal Achterhoek II, ‘Hoger Springen, Krachtiger Landen’

1.1 Springplank Gezondheid voorop

- Het ondersteunen van 2 tot 4 lokale initiatieven gericht op het van onderop anders organiseren, monitoren of financieren van ondersteuning en zorg;
- Het uitvoeren van innovatiepilots zoals ‘zorg op afstand’, met bijbehorende effectmeting op leefbaarheid en eigen regie;
- Het opzetten van een stimuleringsfonds voor projecten gericht op positieve gezondheid, preventie, leefstijl en sociale cohesie;
- Het inrichten van een Regionale digitale plek voor inwoners op het gebied van eigen regie en ouder worden;
- Het verder ontwikkelen van de integratie van Regionale data met een koppeling naar zorg, maatschappij en welzijn (Datagedreven Achterhoek).

1.2. Springplank Publieke mobiliteitsaanpak

- Het vormgeven en realiseren van een samenwerkingsstructuur waarin gemeenten, Regio, provincie en Rijk vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan het borgen van publieke mobiliteit;
- Integratie van vervoersvormen door bijvoorbeeld een gezamenlijke Governance, een mobiliteitscentrale en een integraal platform;
- Het verzamelen van data en deze gebruiken om te komen tot een soort dashboard/platform voor het inzichtelijk maken van verkeers- en mobiliteitsstromen (Datagedreven Achterhoek);
- Het uitbreiden van het Gaon-aanbod met 50 tot 100 deelfietsen en 10 tot 15 deelauto's;
- Het vergroten van het Gaon-netwerk met meer gebruikers en deelnemers (bedrijven en organisaties) onder meer door gedragsaanpak en marketingcampagnes;
- Het onderzoeken van een (grensoverschrijdend) MaaS-netwerk (Mobility As A Service);
- Het onderzoeken en realiseren van 2 tot 6 mobiliteitshubs;
- Het onderzoeken en realiseren van 2 tot 4 (grensoverschrijdende) fietsverbindingen.

1.3. Springplank Bouwen naar Achterhoekse identiteit

- Het starten van een Regionaal loket om bouwprojecten een eenduidige ingang te bieden en tot een snellere beoordeling van de kans te komen;
- Het verkennen van collectieve woonvormen, hiervoor start de Regio 2 tot 4 projecten op;
- Het vergunnen van 500 tot 750 woningen in kleine projecten en het versnellen van het proces hiervoor;
- Het uitbreiden van 30 tot 40 kernen met een ‘kleiner’ project waarin ook de leefbaarheid en sociale verbondenheid worden meegenomen.

1.4. Springplank Datagedreven Achterhoek

- Het ontwikkelen en coördineren van een 3O-data ecosysteem. Hierin is data toegankelijk voor de partners in de samenwerking, met lerende doe-netwerken. Bijvoorbeeld voor de ketensamenwerking in de zorg, het verder door ontwikkelen van slimme mobiliteit en het gebruik van reststromen;
- Het experimenteren met 2 tot 4 goed evalueerbare pilots ‘Self-Sovereign Identity’ (SSI) waarin enkele Achterhoekse 3O partners samen hun inwoners/leden/cliënten/klanten eigen regie over hun data hebben gegeven;
- Het starten van een Europese samenwerking in EDIH-verband (European Digital Innovation Hubs)..

2.1 Springplank Inclusieve arbeidsmarkt

- Het onbenut arbeidspotentieel is in beeld en er is een programma over hoe een groot deel van deze groep te bereiken en te activeren is;
- Het begeleiden van 300 tot 400 mensen van het onbenut arbeidspotentieel naar duurzaam werk;
- Het opzetten van een kenniscentrum inclusieve technologie. Binnen dit centrum ontsluiten we kennis, advisering en dienstverlening voor en door partners binnen de Achterhoek;
- Het uitvoeren van een programma (inclusief taaltraining) om asielzoekers en statushouders sneller inzetbaar te krijgen voor de arbeidsmarkt;
- De belemmeringen en blokkades die door werkgevers en werknemers worden ervaren rondom scholing en het aangaan van een duurzame match zijn in beeld gebracht;
- Er worden ten minste twee oplossingsstrategieën uitgewerkt, de strategieën dragen bij aan het vergroten van de arbeidsproductiviteit. De strategieën worden getoetst binnen ten minste 3 bedrijven. De ervaringen worden gedeeld met partners binnen en buiten de Regio.

2.2 Springplank Bestrijding arbeidsmarktkrapte

- De aanpak om inwoners te helpen bij hun loopbaanontwikkelingsvraagstuk is verder ontwikkeld, zowel vanuit human capital als vanuit inclusiviteit binnen het toekomstig RWC;
- Er is ingezet om de leercultuur bij MKB bedrijven te bevorderen;
- Ten opzichte van de afgelopen periode worden er 20% meer opleidingsvouchers van Opijver toegekend aan deelnemers richting of voor MBO 1, MBO 2 en HBO 5 niveau, waarbij de focus ligt op de tekortsectoren;
- Het verstrekken van 1.000 opleidingsvouchers;
- Het uitvoeren van pilots gericht op het behouden van medewerkers en pilots gericht op de wendbaarheid van werknemers en werkzoekenden voor de 3 kraptesectoren;
- Het opzetten van een stimuleringsprogramma voor leerlingen, studenten en zij-instromers gericht op het kiezen voor de krapte sectoren;
- Het Grensland College is bestendigd qua instroom en doorontwikkeld door het aanbieden van meer AD (Associate Degree) opleidingstrajecten;
- Er zijn verschillende sessies met Duitse partners gehouden om tot een gezamenlijke aanpak voor werken en leren aan beide zijden van de grens te verkennen.

3.1 Springplank Verdienvermogen breed bedrijfsleven

- Er is in kaart gebracht welke ondernemers behoefte hebben aan ondersteuning bij innovatie-, arbeidsmarkt- en verduurzamingsvraagstukken en hoe zij bij kunnen dragen aan maatschappelijke transitie;
- Het open innovatiesysteem is verder versterkt voor de juiste doelgroepen in het brede MKB;
- 100 tot 120 bedrijven worden gestimuleerd om sleuteltechnologieën, waaronder Artificial Intelligence verder te implementeren, rekening houdend met bestaand aanbod;
- Het organiseren van voldoende capaciteit van verbinders om samenwerking, ontwikkeling en innovatie op de transitie aan te jagen;
- Het op eigen benen laten staan van de innovatiecentra die strak aansluiten op de behoeften van de ondernemers;
- Het vestigingsklimaat in de Achterhoek is verbeterd;
- Het investeren in capaciteit (netwerkmakelaar) over de grens. Deze makelaar verbindt Nederlandse en Duitse ondernemers, organisaties en initiatieven met elkaar. Naast Kreis Bocholt is dit ook met andere Duitse grensgemeenten gedaan.

3.2 Springplank Biobased Achterhoek

- Ingezet wordt op het realiseren van een vezelketen met 500 hectare vezelteelt;
- Het ontwikkelen van kennis- en leerprogramma's met onderwijs, ondernemers en overheden die actoren stimuleren hun bestaande werkwijze, opdrachtgeverschap en bedrijfsvoering aan te passen;
- Het uitvoeren van 3 tot 6 innovatieprojecten;

- Het vergroten van bewustwording, kennis en inzicht bij particulieren, gemeenten, woningcorporaties en bedrijven door innovaties, voorbeeldprojecten, kenniskringen en publiekscampagnes;
- Het uitvoeren van een sociaaleconomische verkenning om inzicht te krijgen welke activiteiten kansrijk zijn en wat daarvoor nodig is;
- Het ontwikkelen van nieuwe bestaansmodellen, verdienmodellen en biobased (woning)bouwconcepten die middels het toepassen van kennis van nieuwe teelten die bijdragen aan biodiversiteit, groenblauwe-dooradering, natuur, klimaat en landschappelijke kwaliteit.

3.3 Springplank Innovatieve woningbouw

- Het starten van een innovatiecentrum voor innovatieve en duurzame woningbouw, waar onderwijs, de markt, corporaties en gemeenten samen de volgende stap kunnen zetten;
- 60 tot 70 Achterhoekse partijen hebben elkaar gevonden in trajecten rond het stimuleren van innovatie in de bouw;
- Het vergunnen van nieuwbouwplannen, doel is 30% innovatieve woningbouw in 2026;
- Het bouwen van 75 tot 150 woningen (in verschillende betaalbaarheidscategorieën) in voorbeeldprojecten die dienen als best practices in de woningbouw en helpen innovatie in bouw en proces te versnellen;
- Het opstarten van 6 tot 8 innovatieprojecten met kruisbestuivingen tussen verschillende sectoren.

3.4 Springplank Slimme energiegemeenschappen

- Het maken en doorvoeren van een aanpak met verduurzamingsmaatregelen voor 5 tot 10 bedrijventerreinen en 150 tot 200 bedrijven;
- Het uitvoeren van 2 tot 4 (deel)experimenten met lokale, collectieve oplossingen;
- De samenhang en regie in de energieketen versterken bij het aanpakken van de actuele vraagstukken en daarbij actief delen van kennis;
- Het ontwikkelen van scenario's voor een integrale benadering van energiegemeenschappen, waarvan 1 tot 2 (onderdelen hiervan) daadwerkelijk worden gerealiseerd. Gedacht wordt onder meer aan een energiegemeenschap met oplossingen voor delen van (virtuele) capaciteit om de onbalans in duurzame energieproductie en consumptie aan te pakken, waarvoor ruimte in regelgeving nodig is. Dit gaat om oplossingen voor 'wetcongestie';
- Het maken van concrete handelingsperspectieven voor energiebesparing en (gezamenlijk) gebruik van lokaal opgewekte duurzame energie voor inwoners, bedrijven en bedrijvenparken;
- Het verkennen van grensoverschrijdende energiegemeenschappen om opwek, opslag en gebruik over en weer te optimaliseren.

3.5 Springplank Toekomstige landbouw en duurzame voedselsystemen

- Het ondersteunen van 3-6 boerenexperimenten met kennis, waarvan resultaten benut zijn voor handelingsperspectieven en oplossingsrichtingen voor overheden, kenniskringen en onderwijs;
- Het ontwikkelen van een vernieuwend instrumentarium voor de bedrijfsvoering van de agrarische ondernemers en gebiedsgerichte aanpak;
- Het inzetten op meerdere lerende netwerken met kennissessies en praktijkbijeenkomsten (zo mogelijk in samenwerking met andere (experimenteer-)Regio's);
- Het ontwikkelen van werkbare (onderdelen van) oplossingen voor de transitie naar klimaatneutrale bedrijfsvoering melkveehouderij, door natuurinclusieve landbouw, technische oplossingen of aanpassing van dier en voeding;
- Het geven van oplossingsrichtingen voor het verduurzamen van de mineralenkringloop voor een gezonde bodem met een Achterhoekse bouwplan (zoals onderzoek nitraat, waterkwaliteit, droogte, bodemverbetering en biodiversiteit).

Bijlage 3

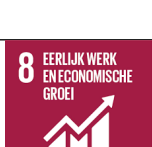
Sustainable Development Goals (SDG's)

Meld je initiatief ook aan bij Social Handprint Achterhoek! Via <https://socialhandprint.com/achterhoek/>

De Social Handprint Achterhoek is hét platform voor alle initiatieven in de Achterhoek op het gebied van brede welvaart en de Sustainable Development Goals (ook wel SDG's of Duurzame Ontwikkelingsdoelen genoemd). Met de Social Handprint kan je de positieve impact van jouw project op de samenleving zichtbaar maken en de maatschappelijke waarde die dat oplevert met betrekking tot de 17 Sustainable Development Goals.

Regio Achterhoek is in 2021 aangewezen als eerste SDG-regio in Nederland. Met de Social Handprint stimuleert en faciliteert de Achterhoek alle initiatieven in de regio die met SDG's (willen) werken, om gebruik te maken van de Social Handprint. Via de door Social Handprint ontwikkelde tools krijgen niet alleen de initiatieven zelf, maar ook de regio als geheel een beter beeld van de maatschappelijke meerwaarde die we met elkaar in de regio bewerkstelligen. Bovendien kunnen initiatieven via de Social Handprint met elkaar in contact komen, van elkaar leren en ook aanspraak maken op andere impulsen die via de website in de toekomst ter beschikking worden gesteld.

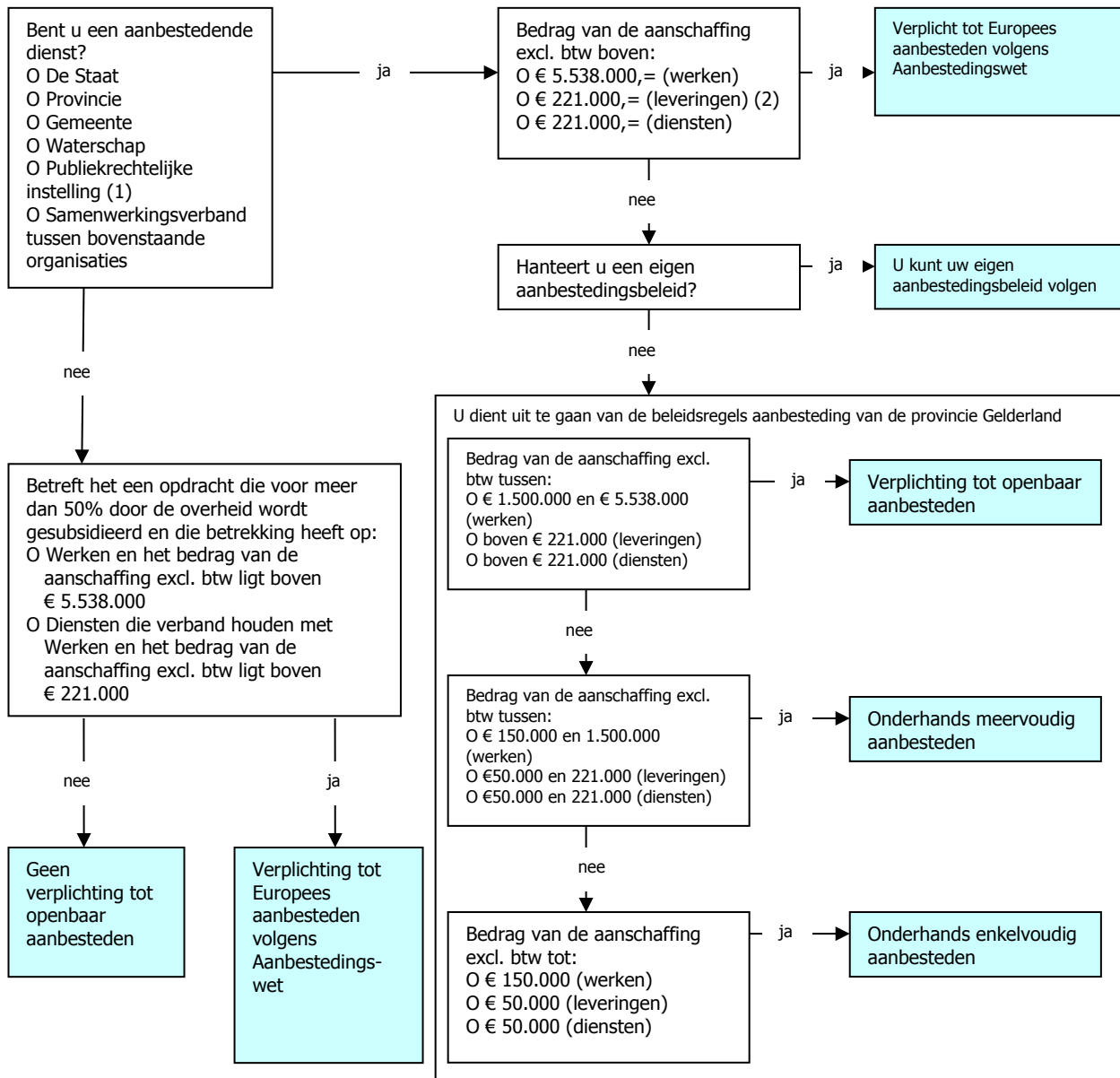
In de Achterhoek Visie 2030 zijn vijf overkoepelende SDG's opgenomen en per thematafel nog specifieke SDG's. Hieronder staan de SDG's die in de Achterhoek Visie 2030 zijn opgenomen.

	Gezondheidszorg voor iedereen (Gezondste Regio)		Verminderen ongelijkheid binnen en tussen landen (Onderwijs & Arbeidsmarkt)
	Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen (Onderwijs & Arbeidsmarkt)		Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam (overkoepelend, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Wonen & Vastgoed, Gezondste Regio)
	Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen (Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed)		Duurzame consumptie en productie (overkoepelend, Smart Werken & Innovatie, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed)
	Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen (overkoepelend, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Smart werken & Innovatie, Gezondste Regio)		Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit (Ruimtelijke opgave)
	Infrastructuur voor duurzame industrialisatie (overkoepelend, Smart werken & Innovatie, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie)		Versterken van het mondiaal partnerschap om doelen te bereiken (overkoepelend en voor alle thema's)

Bijlage 5

Aanbestedingsschema

Het onderstaande schema is bedoeld als ondersteuning en er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De drempelbedragen kunnen jaarlijks wijzigen en er kunnen zich altijd uitzonderlijke situaties voordoen waarin dit schema niet voorziet. Voor specifieke informatie en actuele bedragen kunt u terecht op www.europadecentraal.nl.

Bijlage 6

Staatssteun, vrijstellingsgronden en de-minimis

Staatssteun en vrijstellingsgronden

Meer informatie over staatssteun is te vinden op de website van Europa Decentraal:

[Europa Decentraal - staatssteun](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

<https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/>

De-minimis

Meer informatie over de-minimis is te vinden op de website van Europa Decentraal:

[Europa Decentraal - de-minimis](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

<https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/vrijstellingsmogelijkheden/de-minimis/>

De algemene **de-minimisverklaring** treft u hier aan:

[Europa Decentraal - Verklaring de-minimis](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

https://europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2024/06/78744_EZK_de-minimisverklaring_Algemeen_TG.pdf

Rapport van bevindingen Projecten Achterhoek Visie 2030

1.	Naam project:	AI als versneller in de bouw	
2.	Betrokken Thematafel(s):	Wonen en Vastgoed	
3.	Doel/effect van het project:	Het verkennen van het potentieel en minimaal 3 toepassingsmogelijkheden in de praktijk van AI in de Nederlandse bouw- en installatiesector met en in samenwerking van gemeenten. Met als doel de bouw te versnellen.	
4.	Looptijd van het project: (start- en einddatum)	1 november 2025 – 31 oktober 2027	
5.	Toetsingscriteria waaraan de aanvraag moet voldoen:		
	Criterium	Voldoet	Toelichting
	Het project levert een substantiële bijdrage aan de doelstellingen van de Achterhoek Visie 2030:	Ja	Draagt bij aan ondermeer de volgende doelstellingen: Wonen & Vastgoed In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet. Smart werken & Innovatie De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.
	Aan welke streefwaarden van de Achterhoek Visie 2030 wordt een bijdrage geleverd?	Wonen en Vastgoed 6 en 7: afname krapte-indicator en zoektijd huurmarkt. Smart Werken: 1, jaarlijkse groei arbeidsproductiviteit	
	Er is voldoende draagvlak bij de drie O's voor het project:	Ja	Alle O's doen mee
	Het project heeft voldoende regionale impact:	Ja	Toepassingen in verschillende gemeenten uitgetest en daarna opschaalbaar.
	De begroting is sluitend:	Ja	
6.	Wordt er een bijdrage vanuit de Regio Deal Achterhoek gevraagd?		
	Zo ja, voor welke springplank?	Ja, vanuit de Springplank Bouwen naar Achterhoekse Identiteit	
	Aan welke resultaten uit het convenant Regio Deal Achterhoek II draagt het project bij?	De belangrijkste zijn: Het vergunnen van 500-700 woningen in kleine projecten en het versnellen van het proces hiervoor. En: Achterhoekse partijen hebben elkaar gevonden in trajecten rond het stimuleren van innovatie in de bouw;	
7.	Opmerkingen vanuit subsidieadviseur		
	(evt. opmerkingen t.a.v. doelmatigheid, doeltreffendheid, looptijd, staatssteun) Vooralsnog geen opmerkingen		

8.	Afstemming met andere Thematafel(s):	Er is intern afstemming met de regisseur van Smart Werken en Innovatie en het DatalabGO is betrokken i.v.m. Datagedreven Werken.
9.	Bevindingen Thematafel	
	Unaniem advies voor akkoord	

Besproken in Thematafel:	Wonen en Vastgoed
Datum:	25 september 2025

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 30 oktober 2025
Agendapunt	: 7
Onderwerp	: project datagedreven woningbouw
Portefeuillehouder	: de heer M. Boumans

Voorstel

1. Akkoord gaan met het project en de voorgestelde financiering; een bijdrage van € 173.500 uit de Regio Deal II (springplank 1.3 Bouwen naar Achterhoekse identiteit), € 50.000 uit de gebiedsmiddelen Provinciale Cofinanciering Regio Deal II en € 23.500 uit het investeringsfonds
2. De gevraagde bijdrage van € 23.500 uit het investeringsfonds beschikbaar stellen.

Toelichting

Het gaat hier om een project waarbij alle onderzoeken, monitors, woningdeals en gerelateerde data worden gekoppeld, waardoor een data-ecosysteem ontstaat waarin data toegankelijk is voor actief deelnemende samenwerkingspartners. Het data-ecosysteem is bedoeld voor gebruik op zowel gemeentelijk als Achterhoeks niveau om woningportefeuilles te beheren, toekomstige woningbehoefte te voorspellen en scenario's te visualiseren voor strategische besluitvorming. Het doel van het project sluit naadloos aan op – en is samenhang met - het programma Data gedreven Achterhoek met DatalabGo als penvoerder. Dit programma ligt in november ter besluitvorming voor in de Thematafel SW&I en in december in de Achterhoek Board. Beide projectleiders werken een structuur uit zodat beide projecten elkaar aanvullen en versterken.

Naast de Regio Deal middelen is er minimaal 50% cofinanciering nodig van de regionale partijen. De gemeente Aalten en provincie dragen fors bij. Gelet op de meerwaarde voor alle gemeenten wordt gevraagd om een bijdrage uit het regionale investeringsfonds. Dit fonds is onder meer bedoeld voor cofinanciering van Regio Deal projecten. Totaal is er € 4 mln beschikbaar. Voor de inzet van deze middelen is een besluit van het algemeen bestuur nodig. Dit wordt nu gevraagd bij voorstel 2.

Voor de inzet van de middelen uit de Regio Deal en provinciale cofinanciering volstaat een besluit van het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur wordt hiervan wel in kennis gesteld. De Achterhoek Board adviseert het algemeen en dagelijks bestuur over het project.

Advies Achterhoek Board

Het project staat geagendeerd voor de Achterhoek Board van 16 oktober. De uitkomst zal mondeling worden ingebracht.

Financieringsvoorstel:

Totale kosten project	€ 347.000
Cofinanciering door: 1. Gemeente Aalten	€100.000

- Gevraagde subsidie: ○ Bijdrage Regio Deal Achterhoek II ○ Bijdrage Provincie ○ Bijdrage Investeringsfonds		€ 173.500 € 50.000 € 23.500
Totale financiering project:		€ 347.000

Procedure: Thematafel: 25 sept 2025 Board: 16 okt 2025 DB d.d.: 30 oktober 2025	Vervolgactie: communicatie: beslissing aan:	Bijlagen: Meegezonden: Aanvraagformulier Rapport van bevindingen	Consequenties: Financieel: nee Personeel: nee
---	--	--	--

Nadere informatie bij: Wilma Stortelder	Tel.nr.: 06 380 665 15
--	-------------------------------

Fantastisch dat u een project aanmeldt voor de Achterhoek Visie 2030. Om te beoordelen of het project past binnen de visie, vragen wij u dit formulier volledig in te vullen. U kunt het ingevulde formulier sturen naar de betreffende programmaregisseur, die zal daarna zo spoedig mogelijk contact met u opnemen.

Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel I

Projecten dienen te voldoen aan de Nadere regels Projecten Achterhoek Visie 2030 (te vinden op www.8rhk.nl/beschikking)

1 Naam project	Data gedreven woningbouw Sturen op woningbouw in de Achterhoek met een forecastingsmodel: een voorspellende data analyse waarde
2 Primaire Thematafel	Wonen en vastgoed
3 Aanvrager <i>(dit moet een rechtspersoon zijn)</i>	Gemeente Aalten
4 Looptijd <i>(startdatum en einddatum vermelden)</i>	1 november 2025 – 31 oktober 2027
5 Doel van het project <i>(Korte omschrijving van hetgeen je wilt bereiken met dit project)</i>	

We merken in de Achterhoek dat er steeds meer behoefte is aan sturen op woningbouw met data die een voorspellende waarde heeft over onze opgaven in de regio en de verdere ontwikkeling van een visie op de Achterhoek vanuit de 8RHK Board op betrouwbare data. Vanuit deze data en dit project worden bouwstenen aangeleverd voor een regionale visie. Het doel van het project sluit naadloos aan op – en is samenhang met - het programma Data gedreven Achterhoek met DatalabGo als penvoerder. We hebben twee doelen voor ogen in dit project:

Doel I:

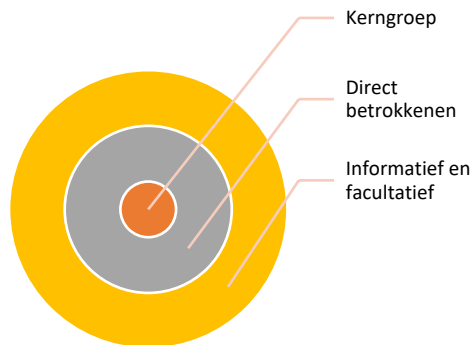
Een praktijk gericht actueel evoluerend sturingsmodel voor woningbouw productie met een dashboard op gemeentelijk en Achterhoeks niveau. Oftewel strategisch portefeuillemanagement wonen met prognosemodellen, scenario's en daadwerkelijke forecasting – oftewel een voorspellende data analyse - om het aantal woningen dat gebouwd moet (gaan) worden in beeld te brengen.

Doel II:

Mogelijkheid om een visie op regio Achterhoek te ontwikkelen aan de hand van strategiekaarten vanuit de monitor *(dit vanuit het verlengde van de primaire discussie vanuit de eerste besprekingen woondeal over 'wie willen we nu als Achterhoek zijn' en naast woningbouw dan ook sturen op bijvoorbeeld werkgelegenheid)*.

Het betreft in totaal een programma waar verschillende taken en activiteiten waaronder specifieke deelprojecten plaatsvinden. Dit projectmanagement is het proces van het leveren van waarde die een programma stapsgewijs vooruit helpt. Zodra een project aan de gang is, volgt een projectmanager de voortgang, wijst hij middelen toe, beheert hij risico's, communiceert hij, etc. Programmamanagement omvat het beheren van een programma met meerdere, gerelateerde projecten. Omdat programma's gekoppeld zijn aan strategische initiatieven, zijn ze vaak langlopend en mogelijk permanent.

Dit alles wordt uitgevoerd in drie ringen van betrokkenheid: (1) kerngroep met programmamanager, (2) direct betrokken wonen en de 3 O's en (3) zij die graag geïnformeerd blijven en facultatief aansluiten.

Programma management

De aanvraag zal verder uitgevoerd worden in een Plan van Aanpak (PvA) onder verantwoording van de programmamanager waarbij alle experts worden betrokken (zie punt 8d in deze aanvraag, de partners in dit project). De experts worden aan de hand van hun competenties en toegezegde bijdragen ingedeeld in de 1^e ring (kerngroep), 2^e ring (direct betrokkenen) en 3^e ring (informatief en facultatief) waarbij de toezeggingen van de partners vooral in ring 1 en 2 zitten.

Plan van Aanpak (PvA)

Het PvA van dit twee jarige project omvat de doelstellingen, methoden, planning en organisatie. Het dient als een leidraad voor de uitvoering en helpt bij het bewaken van de voortgang en het beheersen van risico's.

Resultaten die de doelen opleveren

De navolgende resultaten worden opgeleverd vanuit de twee gestelde doelen, zoals deze verder gedetailleerd zijn beschreven in punt 7 Beoogde resultaten:

1. Een Data-ecosysteem met een prototype model
2. Een componentenonderzoek, analyse en conclusies
3. Voorspelmodellen in beeld brengen
4. Zichtbare ondersteuning en ontwikkeling van regio visie 8HRK
5. Het sturingsmodel
6. Het prognosemodel

De gemeente Aalten neemt het voortouw in het gehele project en neemt alle gemeenten mee in de regio zoals dit in hoofdstuk 8d verder beschreven is met alle gecommitteerde gemeenten en belanghebbende.

6 Projectbeschrijving

(Beschrijf kort welke activiteiten je tijdens dit project gaat uitvoeren. Voeg eventueel een uitgebreid projectplan als bijlage toe)

Het ontwikkelen van een data ecosysteem voor werkelijk gebruik voor sturing op woningbouw productie naar de toekomst toe. Hier is data toegankelijk voor partners in de samenwerking, met lerende doe-netwerken. Dit op basis van het model waarin alle tot nu toe gebruikte onderzoeken, monitoren, woondeal, data en dergelijke aan elkaar gekoppeld worden. Op basis van die automatische koppelingen komen aanbevelingen waar welke productie van woningbouw kan plaatsvinden op gemeentelijk- en Achterhoek niveau. De meerwaarde ten opzichte van de huidige werkwijze dat data gestuurd werken leidt tot een sneller en efficiënter proces waarbij

de analyse van de data onomstotelijk vaststaat. Dit met aandacht voor de relatie wonen-werken-leren en cultuur.

Noot 1:

Forecasting is een techniek waarbij je gegevens uit het verleden gebruikt om inschattingen te maken voor de toekomst. Met forecasting breng je kansen en risico's in kaart waarmee je woningproductie doelen kunt opstellen, budgetten kunt toewijzen of uitgaven kunt plannen. Allemaal gebaseerd op data.

Zie ook de ontwikkelde Atlas omgevingskwaliteit die op vergelijkbare openbare bronnen is gebaseerd. Een video prestatie is beschikbaar.

7 Beoogde resultaten

(Kort en concreet vermelden, moeten meetbaar zijn)

De drie beoogde resultaten zijn:

1. Een analyse en overzicht van alle componenten die onderdeel zouden kunnen worden van het data ecosysteem en hoe die gekoppeld kunnen worden in 1 model/data ecosysteem.
2. Een verkenning van mogelijke sturingsmodellen en onderzoek naar haalbaarheid voor inzet voor de regio.
3. Een werkend sturingsmodel voor het genereren van geautomatiseerde aanbevelingen voor woningbouwlocaties, zoekgebieden in de regio Achterhoek voor zowel lokale toepassing als regionaal.

De beoogde resultaten verder toegelicht:

1. Een data-ecosysteem: prototype model

Het hoofddoel is het sturen van de woningbouwproductie naar de toekomst door het creëren van een data-ecosysteem waarin data toegankelijk is voor actief deelnemende samenwerkingspartners. Dit ecosysteem koppelt alle onderzoeken, monitors, woningdeals en gerelateerde data, waardoor geautomatiseerd geadviseerd kan worden waar woningproductie op gemeentelijk en Achterhoeks niveau plaats moet vinden.

Het forecastings model is belangrijk omdat het alle relevante gegevens integreert, waaronder studies, woningbouwdeals in de provincie Gelderland en monitoringsinformatie. Dit geïntegreerde model zal als basis dienen voor het genereren van geautomatiseerde aanbevelingen voor woningbouwlocaties, zoekgebieden in de regio Achterhoek.

2. Een componenten onderzoek, analyse en conclusies

Het model stelt voor om de woningbouwproductie te sturen door gebruik te maken van gegevens gestuurde aanbevelingen en input te leveren voor gesprekken over woningbouwlocaties. Domeinkennis, input van de samenleving en politieke voorkeur zijn ook onderdelen om rekening mee te houden. Het maakt gebruik van automatische koppelingen tussen verschillende gegevenspunten (bijv. woningbouwdeals, regionale monitors) om voorspellingen te doen en te bepalen waar woningbouwproductie zou kunnen plaatsvinden, zowel op gemeentelijk als op regionaal niveau.

De componenten of onderdelen van het model zijn onder andere:

- Woondeal 1.1 (2025 en verder)
- Monitor woningbouw en vastgoed (2025 en verder)
- Model woningsturing provincie Gelderland (2025 en verder)
- Domiportal Overijssel als voorbeeld maar dan voor Gelderland: [Domiportal - Woningmakers Nederland](#)

- OpenRed [OPENRED](#)
- AW(LO) onderzoek (2025 en verder)
- Sensup woningmarktmodel Tellers en Benoemers voor het genereren van scenario's
- Gegevens uit Datalab
- Een regionale woonvisie
- Model Oost Gelre
- Openbare databronnen
- Etc.

3. In beeld brengen van voorspelmodellen

Verder zal verkend worden wat er aan voorspelmodellen in gebruik is bij andere partijen of wat er hiertoe aan pogingen gedaan is en wat eventueel aandachtspunten zijn. Ook zal een verdere vraagverkenning gedaan worden en een beoordeling van de haalbaarheid.

4. Zichtbare ondersteuning en ontwikkeling van regionale visie Achterhoek

Het project beoogt een visie voor de Achterhoek te ontwikkelen, die de toekomstige huisvestingsstrategie helpt vormgeven en afstemt op bredere doelen zoals werkgelegenheid, zoals gezien in de strategische discussies uit de eerste huisvestingsdeal.

5. Het sturingsmodel

Het dashboard speelt een centrale rol in het bieden van een praktijkgericht sturingsmodel voor woningbouwproductie. Het is bedoeld voor gebruik op zowel gemeentelijk als Achterhoeks niveau om woningportefeuilles te beheren, toekomstige woningbehoefte te voorspellen en scenario's te visualiseren voor strategische besluitvorming.

6. Het prognose model

De prognosemodellen en scenario's helpen te anticiperen op toekomstige huisvestingsbehoeften en - trends. Door gebruik te maken van deze modellen wil het project beslissingen onderbouwen over waar de woningbouwproductie moet plaatsvinden en ervoor zorgen dat de huisvestingsstrategieën zijn afgestemd op de toekomstige vraag en regionale doelen.

Context

Video voorbeelden Atlas 2 en 3 als basis voor een forecastingsmodel:

 Atlas2_versie_05MRT2025	MOV-bestand	110.996 kB	Nee	110.996 kB	0%	16-4-2025 15:20
 Atlas3_versie_05MRT2025	MOV-bestand	832.583 kB	Nee	832.583 kB	0%	16-4-2025 15:20

De links naar de video's van de Atlas:

<https://youtu.be/TEI4hc1j0pA>

en

<https://youtu.be/UfbIDdZ52Qs>

Enkele voorbeelden uit de praktijk:

[‘Durf met data je gebiedsontwikkeling te versnellen’ - Stadszaken.nl](#)

[Gaaf AI helpen om vergunningverlening in Hoorn te versnellen? - OnsWestfriesland](#)

Dashboard gemeenten Aalten in concept (13.03.2025)

Link naar het dashboard:

<https://app.powerbi.com/Redirect?action=OpenApp&appId=da48ccf6-d594-4ac7-86e9-ba2b21ce87b8&ctid=25fe893f-41f8-49f9-9c08-e96d08d4cbfe&experience=power-bi>

Het dashboard is ook te bereiken via deze link:

<https://app.powerbi.com/>

Klik vervolgens op Apps in de linkerkantlijn, dan zie je het dashboard Woningbouw.

8RHK data gedreven werken (06.05.2025):

Presentatie en Pitch Data gedreven werken 8RHK door Chris Krabben op 1 mei 2025 aan wethouder T. Kok. R. Wopereis, M. Lips en E. van der ligt. Zie PP presentatie.

Ontbijtsessie Data gedreven werken (06.05.2025), Data gedreven werken Achterhoek, op weg naar een Ecosysteem.

Ontbijtsessie (zie PP Chris Krabben 06.05.2025) met o.a. Ati Beunk, Chris Krabben, Rene Buiting, Wilma Stortelder, Martin Stor (Graafschap College), Carolien Nijhuis (Nijhuis Bouw), Gerard Overkamp en Frits Mulder (Rabobank).

8 Bijdrage aan Achterhoek Visie 2030

- a. Aan welke doelen van de Visie 2030 levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 1**)?
(*betreffende doelen uit bijlage 1 vermelden!*)

Wonen & Vastgoed

1. De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig).
2. Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.
3. In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.
4. (Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.
5. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.

-
- b. Aan welke springplanken en resultaten van de Regio Deal Achterhoek II 'Hoger Springen, Krachtiger Landen' levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 2**)?
(*betreffende resultaten uit bijlage 2 vermelden!*)

1.3. Springplank Bouwen naar Achterhoekse identiteit

- Het starten van een Regionaal loket om bouwprojecten een eenduidige ingang te bieden en tot een snellere beoordeling van de kans te komen;
- Het verkennen van collectieve woonvormen, hiervoor start de Regio 2 tot 4 projecten op;
- Het vergunnen van 500 tot 750 woningen in kleine projecten en het versnellen van het proces hiervoor;
- Het uitbreiden van 30 tot 40 kernen met een 'kleiner' project waarin ook de leefbaarheid en sociale verbondenheid worden meegenomen.

1.4. Springplank Datagedreven Achterhoek

- Het ontwikkelen en coördineren van een 3O-data ecosysteem. Hierin is data toegankelijk voor de partners in de samenwerking, met lerende doe-netwerken. Bijvoorbeeld voor de ketensamenwerking in de zorg, het verder door ontwikkelen van slimme mobiliteit en het gebruik van reststromen;
 - Het experimenteren met 2 tot 4 goed evalueerbare pilots 'Self-Sovereign Identity' (SSI) waarin enkele Achterhoekse 3O partners samen hun inwoners/leden/cliënten/klanten eigen regie over hun data hebben gegeven;
 - Het starten van een Europese samenwerking in EDIH-verband (European Digital Innovation Hubs)..
-

- c. Aan welke SDG's (Sustainable Development Goals) levert dit project een bijdrage (zie bijlage 3)?
(betreffende SDG's uit bijlage 3 vermelden!)

Meld je initiatief ook aan bij Social Handprint Achterhoek! Via <https://socialhandprint.com/achterhoek/>
(toelichting: zie bijlage 3).

SDG's 7, 8, 9 en 11

- d. Waaruit blijkt dat er draagvlak is bij de drie O's? Welke organisaties zijn betrokken bij het project?

De betrokken organisaties zijn allemaal unaniem positief over het voorstel, ondersteunen deze alsmede dat zij zich schriftelijk hebben gecommitteerd:

- Op alfabetische volgorde de navolgende gemeenten:
Gemeente Aalten, de heer Jan Veuger, sr. Adviseur Wonen en Volkshuisvesting, afdeling Ruimte
Gemeente Bronckhorst, mw. Nienke van Marle, aanjager Wonen (27.05.2025 akkoord)
Gemeente Oost Gelre, mw. Elizabeth Engelsman, strategisch adviseur Wonen en Volkshuisvesting
(27.05.2025 akkoord)
Gemeente Oude IJsselstreek, mw. Tanya van Eck, beleidsadviseur Volkshuisvesting en Wonen en de
heer Bert Tjeertjes, beleidsadviseur Volkshuisvesting en Wonen (akkoord 27.05.2025)
Gemeente Winterswijk, mw. Marieke Wassink, beleidsadviseur Wonen (akkoord 27.05.2025)
- Trebbe NoordOost b.v., de heer Pascal Lutjenhuis, commercieel manager Trebbe en partner
Bouwstroom Oost: [Sneller, slimmer en goedkoper bouwen - Bouwstroom Oost](#)
- Graafschap College, de heer Martin Stor (09.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt)
- Dutchplanner, de heer Maarten Bosman (13.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt)
- Hilbernis, Thematafel 8RHK, projectleider & ambassadeur Data gedreven Achterhoek, de heer Chris
Krabben (06.05.2025 en 13.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt). Hilbernis te
Winterswijk, expertise in: AI, Software ontwikkeling, projectmanagement. KeurJeDeur, REIN
Community, DataDossier en BinPulse. ISO 27001 en NEN7510 gecertificeerd. Beschikt over en ervaring
met een lokaal LLM. Achterhoekse Intelligentie.
- Gemeente Aalten en Board 8RHK, de heer Ted Kok (13.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en
verwerkt)
- Tellers en Noemers, de heer Ludan Smid (18.04.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt.
Daarnaast een offerte ontvangen voor ondersteuning)
- Gemeente Winterswijk, de heer Gerard Overkamp tevens eigenaar PANCORE Atlas 2 en 3
(14.04.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt)
- Gemeente Aalten, mw Mabel Lips, informatieadviseur (07.05.2025 gesproken, feedback ontvangen
en verwerkt)
- Gemeente Aalten, de heer Raymond Wopereis, dataspecialist (07.05.2025 gesproken, feedback
ontvangen en verwerkt)
- Datalab Go, mw Lisanne Verkuil, manager (08.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt)
- Ambtelijk overleg Wonen 8RHK, alle betrokken gemeenten (20.05.2025 besproken, feedback
ontvangen en verwerkt.
- Regiegroep Wonen gemeente Aalten (wethouder Ted Kok, teammanager RO en 6 collega's RO)
(27.05.2025 gesproken, feedback ontvangen en verwerkt).
- PM: Provincie Gelderland, mw. Anita de Jong, accounthouder Wonen
- De Woonplaats, mw. Susan Meijer, adviseur team Strategie en Beleid (08.05.2025 gesproken,
feedback ontvangen en verwerkt) en Bert Stamnieder manager Vastgoed
- Specialisten Omgevingsvisie en AI in de gemeente Aalten, mw. Annette van Straten (projectleider)
en de heer Andre van Nijkerken (projectmanager)
- Daar waar gewenst externe experts nog betrekken uit internationaal perspectief: prof. dr. Chioma
Okora, professor University Johannesburg

- Jeroen Hatenboer. Lid expertteam woningbouw Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (VRO)

Klankbordgroep data gedreven werken 8RHK:

- Hiltjo Carp
- Jurgen Rutgers
- Martin Stor
- Ali Benak

e. Wat is de regionale impact van dit project?

De impact voor de regio is groot omdat we (zie alle betrokken partners) in de Achterhoek merken dat er steeds meer behoefte is aan sturen op woningbouw met data die een voorspellende waarde heeft over onze opgaven in de regio en de verdere ontwikkeling van een visie op de Achterhoek vanuit de 8RHK Board op betrouwbare data. Vanuit deze data en dit project worden bouwstenen aangeleverd voor een regionale visie. Het doel van het project sluit naadloos aan op – en is samenhang met - het programma Data gedreven Achterhoek met DatalabGo als penvoerder.

9 Kunt u de BTW op dit project verrekenen?

- ☒ Ja (dan onderstaand bij 10. de kosten excl. BTW weergeven)
- ☐ Nee (dan onderstaand bij 10. de kosten incl. BTW weergeven)
- ☐ Gedeeltelijk

10 Totale kosten en financiering

Vul het 8RHK begrotingsformat (bijlage 4, apart Excelbestand) in en voeg deze bij. Deze maakt onderdeel uit van deze aanvraag!

(Vermeld onderstaand de gegevens uit het begrotingsformat, tabblad Totaaloverzicht, groene regels)
Bijlage offerte Tellers en Benoemers 22.04.2025

Totale kosten (overnemen van tabblad)	€ 347.000,-
--	--------------------

Cofinanciering vanuit aanvrager en andere O's (overnemen van tabblad)	€ 100.000,-	+
Gevraagde subsidie (overnemen van tabblad)	€ 247.000,-	
Totale financiering	€ 347.000,-	

11 Communicatie

Op welke wijze en welke momenten wordt over het project gecommuniceerd?

Wanneer het project van start gaat, hoort op alle communicatie-uitingen die vanuit u uitgaan (website, drukwerk, bouwboarden, etc.) het logo van de provincie Gelderland en het logo van 8RHK ambassadeurs te staan. Zie daarvoor deze [toolkit](#). Voor verdere afstemming over communicatie (inhoud en momenten) neemt u contact op via communicatie@8rhk.nl.

Voor de wijze van communicatie over de gehele projectperiode van dit project wordt een communicatieplan opgesteld. De uitvoering hiervan is vanaf de start tot en met de oplevering van het project. Dit plan wordt in samenwerking met de afdeling communicatie 8RHK opgesteld en uitgevoerd. Hierbij te denken aan:

- Persbericht start project
- Actieve benadering (sociale) media
- Nieuwsbrieven per kwartaal
- Het bouwen en onderhouden van een website
- LinkedIn pagina maken en onderhouden
- Regelmatige update in het Ambtelijk Overleg Wonen
- Regelmatig informeren Thematafel Wonen
- Actieve benadering en samenwerking met regionale bijeenkomsten Wonen

12 Mogelijke risico's en aandachtspunten

- *Bestuurlijke informatie 8RHK*
We nemen betrokkenen in 1^e, 2^e en 3^e ring vroegtijdig mee en geven met enige regelmaat een terugkoppeling van de voortgang van het project met een verantwoordingsdocument en externe communicatie.
- *Uitstel en/of verschuiving van de inhoud*
We blijven de ontwikkeling in- en extern volgen evenals de belangen van de belanghouders. Dit doen we proactief.
- *Capaciteit en inzet managen*
De programmamanager is er scherp op dat de betrokkenen niet worden overvraagd. Daarnaast borgt de programmamanager dat het project goed land bij de belanghouders.
- *Werkveld meenemen*
We beginnen met het betrekken en communiceren en stellen zo aantrekkelijke mogelijke voorwaarden, duidelijkheid in het proces en de (on)mogelijkheden.

13 Is een Europese aanbesteding noodzakelijk?

(zie bijlage 5)

- ☐ Ja
☒ Nee

14 Is er sprake van staatssteun?

(zie bijlage 6)

- ☐ Ja

Geef onderstaand aan op basis van welke verordening geoorloofde staatssteun mogelijk is

- ☐ AGVV, artikel:
- ☐ LVV, artikel:
- ☐ DAEB
- ☐ De-minimis (indien van toepassing, vul dan de algemene de-minimisverklaring in (zie bijlage 6))

- ☒ Nee

15. Gegevens aanvrager

S.v.p. gegevens invullen in 'Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel II' (graag als apart document meesturen i.v.m. AVG regels).

Ondertekening

Aldus naar waarheid ingevuld en ondertekend.

Met de ondertekening van dit aanvraagformulier stemt u ermee in dat de informatie in dit aanvraagformulier openbaar is en dat het voor de uitvoering van onze werkzaamheden (beoordeling en besluitvorming) noodzakelijk is dat de bijlagen gedeeld worden met personen die betrokken zijn bij de beoordeling van de aanvraag. Zie ook onze [privacyverklaring](#).

Plaats:

Datum:

Naam:

Functie:

Paraaf:

BIJLAGEN

1. Doelen Achterhoek Visie 2030
2. Springplanken Regio Deal 'Hoger Springen, Krachtiger Landen
3. Sustainable Development Goals (SDG's)
4. 8RHK begrotingsformat (apart Excelbestand)
5. Aanbestedingsschema
6. Staatssteun, vrijstellingsgronden en de-minimis

Bijlage 1

Doelen Achterhoek Visie 2030

Onderwijs & Arbeidsmarkt

1. De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen.
2. Talenten van de beroepsbevolking zijn benut door betere aansluiting vervolgoopleidingen op de vraag vanuit de arbeidsmarkt en door het verhogen van de flexibiliteit door een Leven Lang Ontwikkelen.
3. Een inclusieve arbeidsmarkt waarbij oog is voor de gehele beroepsbevolking en kansengelijkheid is toegenomen.
4. Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking is toegenomen gericht op het oplossen van het tekort aan juist gekwalificeerde arbeidskrachten.

Smart werken & Innovatie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.
2. De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie.
3. Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.
4. De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.
5. De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.

Mobiliteit & Bereikbaarheid

1. De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd.
2. De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen.
3. Door de inzet van digitalisering en deelvormen zijn er slimme vervoersvoorzieningen.

Circulaire economie & Energietransitie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en om zelfvoorzienend te worden.
2. De agro foodsector is koploper in kringlooplandbouw door hoogwaardig benutten en gebruik van (bio)grondstoffen en biomassa en recycling van reststromen.
3. Bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties transformeren hun (bedrijfs)processen en gaan efficiënter om met (primaire) grondstoffen.
4. In de gebouwde omgeving en infrastructuur zijn (hernieuwbare) grondstoffen efficiënter benut, worden hergebruikt en de levensduur verlengd.
5. Broeikasgasemissies CO2 en stikstof zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit.

Wonen & Vastgoed

6. De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig).
7. Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.
8. In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.
9. (Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.
10. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.

Gezondste regio

1. Er is een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten van hoge kwaliteit waar professionals met plezier werken.
2. De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie, dit in samenhang met wonen, werken, leren en meedoen.
3. Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid.

Bijlage 2

Springplanken Regio Deal Achterhoek II, ‘Hoger Springen, Krachtiger Landen’

1.1 Springplank Gezondheid voorop

- Het ondersteunen van 2 tot 4 lokale initiatieven gericht op het van onderop anders organiseren, monitoren of financieren van ondersteuning en zorg;
- Het uitvoeren van innovatiepilots zoals ‘zorg op afstand’, met bijbehorende effectmeting op leefbaarheid en eigen regie;
- Het opzetten van een stimuleringsfonds voor projecten gericht op positieve gezondheid, preventie, leefstijl en sociale cohesie;
- Het inrichten van een Regionale digitale plek voor inwoners op het gebied van eigen regie en ouder worden;
- Het verder ontwikkelen van de integratie van Regionale data met een koppeling naar zorg, maatschappij en welzijn (Datagedreven Achterhoek).

1.2. Springplank Publieke mobiliteitsaanpak

- Het vormgeven en realiseren van een samenwerkingsstructuur waarin gemeenten, Regio, provincie en Rijk vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan het borgen van publieke mobiliteit;
- Integratie van vervoersvormen door bijvoorbeeld een gezamenlijke Governance, een mobiliteitscentrale en een integraal platform;
- Het verzamelen van data en deze gebruiken om te komen tot een soort dashboard/platform voor het inzichtelijk maken van verkeers- en mobiliteitsstromen (Datagedreven Achterhoek);
- Het uitbreiden van het Gaon-aanbod met 50 tot 100 deelfietsen en 10 tot 15 deelauto's;
- Het vergroten van het Gaon-netwerk met meer gebruikers en deelnemers (bedrijven en organisaties) onder meer door gedragsaanpak en marketingcampagnes;
- Het onderzoeken van een (grensoverschrijdend) MaaS-netwerk (Mobility As A Service);
- Het onderzoeken en realiseren van 2 tot 6 mobiliteitshubs;
- Het onderzoeken en realiseren van 2 tot 4 (grensoverschrijdende) fietsverbindingen.

1.3. Springplank Bouwen naar Achterhoekse identiteit

- Het starten van een Regionaal loket om bouwprojecten een eenduidige ingang te bieden en tot een snellere beoordeling van de kans te komen;
- Het verkennen van collectieve woonvormen, hiervoor start de Regio 2 tot 4 projecten op;
- Het vergunnen van 500 tot 750 woningen in kleine projecten en het versnellen van het proces hiervoor;
- Het uitbreiden van 30 tot 40 kernen met een ‘kleiner’ project waarin ook de leefbaarheid en sociale verbondenheid worden meegenomen.

1.4. Springplank Datagedreven Achterhoek

- Het ontwikkelen en coördineren van een 3O-data ecosysteem. Hierin is data toegankelijk voor de partners in de samenwerking, met lerende doe-netwerken. Bijvoorbeeld voor de ketensamenwerking in de zorg, het verder door ontwikkelen van slimme mobiliteit en het gebruik van reststromen;
- Het experimenteren met 2 tot 4 goed evalueerbare pilots ‘Self-Sovereign Identity’ (SSI) waarin enkele Achterhoekse 3O partners samen hun inwoners/leden/cliënten/klanten eigen regie over hun data hebben gegeven;
- Het starten van een Europese samenwerking in EDIH-verband (European Digital Innovation Hubs)..

2.1 Springplank Inclusieve arbeidsmarkt

- Het onbenut arbeidspotentieel is in beeld en er is een programma over hoe een groot deel van deze groep te bereiken en te activeren is;
- Het begeleiden van 300 tot 400 mensen van het onbenut arbeidspotentieel naar duurzaam werk;
- Het opzetten van een kenniscentrum inclusieve technologie. Binnen dit centrum ontsluiten we kennis, advisering en dienstverlening voor en door partners binnen de Achterhoek;
- Het uitvoeren van een programma (inclusief taaltraining) om asielzoekers en statushouders sneller inzetbaar te krijgen voor de arbeidsmarkt;
- De belemmeringen en blokkades die door werkgevers en werknemers worden ervaren rondom scholing en het aangaan van een duurzame match zijn in beeld gebracht;
- Er worden ten minste twee oplossingsstrategieën uitgewerkt, de strategieën dragen bij aan het vergroten van de arbeidsproductiviteit. De strategieën worden getoetst binnen ten minste 3 bedrijven. De ervaringen worden gedeeld met partners binnen en buiten de Regio.

2.2 Springplank Bestrijding arbeidsmarktkrapte

- De aanpak om inwoners te helpen bij hun loopbaanontwikkelingsvraagstuk is verder ontwikkeld, zowel vanuit human capital als vanuit inclusiviteit binnen het toekomstig RWC;
- Er is ingezet om de leercultuur bij MKB bedrijven te bevorderen;
- Ten opzichte van de afgelopen periode worden er 20% meer opleidingsvouchers van Opijver toegekend aan deelnemers richting of voor MBO 1, MBO 2 en HBO 5 niveau, waarbij de focus ligt op de tekortsectoren;
- Het verstrekken van 1.000 opleidingsvouchers;
- Het uitvoeren van pilots gericht op het behouden van medewerkers en pilots gericht op de wendbaarheid van werknemers en werkzoekenden voor de 3 kraptesectoren;
- Het opzetten van een stimuleringsprogramma voor leerlingen, studenten en zij-instromers gericht op het kiezen voor de krapte sectoren;
- Het Grensland College is bestendigd qua instroom en doorontwikkeld door het aanbieden van meer AD (Associate Degree) opleidingstrajecten;
- Er zijn verschillende sessies met Duitse partners gehouden om tot een gezamenlijke aanpak voor werken en leren aan beide zijden van de grens te verkennen.

3.1 Springplank Verdienvermogen breed bedrijfsleven

- Er is in kaart gebracht welke ondernemers behoefte hebben aan ondersteuning bij innovatie-, arbeidsmarkt- en verduurzamingsvraagstukken en hoe zij bij kunnen dragen aan maatschappelijke transitie;
- Het open innovatiesysteem is verder versterkt voor de juiste doelgroepen in het brede MKB;
- 100 tot 120 bedrijven worden gestimuleerd om sleuteltechnologieën, waaronder Artificial Intelligence verder te implementeren, rekening houdend met bestaand aanbod;
- Het organiseren van voldoende capaciteit van verbinders om samenwerking, ontwikkeling en innovatie op de transitie aan te jagen;
- Het op eigen benen laten staan van de innovatiecentra die strak aansluiten op de behoeften van de ondernemers;
- Het vestigingsklimaat in de Achterhoek is verbeterd;
- Het investeren in capaciteit (netwerkmakelaar) over de grens. Deze makelaar verbindt Nederlandse en Duitse ondernemers, organisaties en initiatieven met elkaar. Naast Kreis Bocholt is dit ook met andere Duitse grensgemeenten gedaan.

3.2 Springplank Biobased Achterhoek

- Ingezet wordt op het realiseren van een vezelketen met 500 hectare vezelteelt;
- Het ontwikkelen van kennis- en leerprogramma's met onderwijs, ondernemers en overheden die actoren stimuleren hun bestaande werkwijze, opdrachtgeverschap en bedrijfsvoering aan te passen;
- Het uitvoeren van 3 tot 6 innovatieprojecten;

- Het vergroten van bewustwording, kennis en inzicht bij particulieren, gemeenten, woningcorporaties en bedrijven door innovaties, voorbeeldprojecten, kenniskringen en publiekscampagnes;
- Het uitvoeren van een sociaaleconomische verkenning om inzicht te krijgen welke activiteiten kansrijk zijn en wat daarvoor nodig is;
- Het ontwikkelen van nieuwe bestaansmodellen, verdienmodellen en biobased (woning)bouwconcepten die middels het toepassen van kennis van nieuwe teelten die bijdragen aan biodiversiteit, groenblauwe-dooradering, natuur, klimaat en landschappelijke kwaliteit.

3.3 Springplank Innovatieve woningbouw

- Het starten van een innovatiecentrum voor innovatieve en duurzame woningbouw, waar onderwijs, de markt, corporaties en gemeenten samen de volgende stap kunnen zetten;
- 60 tot 70 Achterhoekse partijen hebben elkaar gevonden in trajecten rond het stimuleren van innovatie in de bouw;
- Het vergunnen van nieuwbouwplannen, doel is 30% innovatieve woningbouw in 2026;
- Het bouwen van 75 tot 150 woningen (in verschillende betaalbaarheidscategorieën) in voorbeeldprojecten die dienen als best practices in de woningbouw en helpen innovatie in bouw en proces te versnellen;
- Het opstarten van 6 tot 8 innovatieprojecten met kruisbestuivingen tussen verschillende sectoren.

3.4 Springplank Slimme energiegemeenschappen

- Het maken en doorvoeren van een aanpak met verduurzamingsmaatregelen voor 5 tot 10 bedrijventerreinen en 150 tot 200 bedrijven;
- Het uitvoeren van 2 tot 4 (deel)experimenten met lokale, collectieve oplossingen;
- De samenhang en regie in de energieketen versterken bij het aanpakken van de actuele vraagstukken en daarbij actief delen van kennis;
- Het ontwikkelen van scenario's voor een integrale benadering van energiegemeenschappen, waarvan 1 tot 2 (onderdelen hiervan) daadwerkelijk worden gerealiseerd. Gedacht wordt onder meer aan een energiegemeenschap met oplossingen voor delen van (virtuele) capaciteit om de onbalans in duurzame energieproductie en consumptie aan te pakken, waarvoor ruimte in regelgeving nodig is. Dit gaat om oplossingen voor 'wetcongestie';
- Het maken van concrete handelingsperspectieven voor energiebesparing en (gezamenlijk) gebruik van lokaal opgewekte duurzame energie voor inwoners, bedrijven en bedrijvenparken;
- Het verkennen van grensoverschrijdende energiegemeenschappen om opwek, opslag en gebruik over en weer te optimaliseren.

3.5 Springplank Toekomstige landbouw en duurzame voedselsystemen

- Het ondersteunen van 3-6 boerenexperimenten met kennis, waarvan resultaten benut zijn voor handelingsperspectieven en oplossingsrichtingen voor overheden, kenniskringen en onderwijs;
- Het ontwikkelen van een vernieuwend instrumentarium voor de bedrijfsvoering van de agrarische ondernemers en gebiedsgerichte aanpak;
- Het inzetten op meerdere lerende netwerken met kennissessies en praktijkbijeenkomsten (zo mogelijk in samenwerking met andere (experimenteer-)Regio's);
- Het ontwikkelen van werkbare (onderdelen van) oplossingen voor de transitie naar klimaatneutrale bedrijfsvoering melkveehouderij, door natuurinclusieve landbouw, technische oplossingen of aanpassing van dier en voeding;
- Het geven van oplossingsrichtingen voor het verduurzamen van de mineralenkringloop voor een gezonde bodem met een Achterhoekse bouwplan (zoals onderzoek nitraat, waterkwaliteit, droogte, bodemverbetering en biodiversiteit).

Bijlage 3

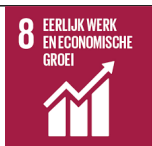
Sustainable Development Goals (SDG's)

Meld je initiatief ook aan bij Social Handprint Achterhoek! Via <https://socialhandprint.com/achterhoek/>

De Social Handprint Achterhoek is hét platform voor alle initiatieven in de Achterhoek op het gebied van brede welvaart en de Sustainable Development Goals (ook wel SDG's of Duurzame Ontwikkelingsdoelen genoemd). Met de Social Handprint kan je de positieve impact van jouw project op de samenleving zichtbaar maken en de maatschappelijke waarde die dat oplevert met betrekking tot de 17 Sustainable Development Goals.

Regio Achterhoek is in 2021 aangewezen als eerste SDG-regio in Nederland. Met de Social Handprint stimuleert en faciliteert de Achterhoek alle initiatieven in de regio die met SDG's (willen) werken, om gebruik te maken van de Social Handprint. Via de door Social Handprint ontwikkelde tools krijgen niet alleen de initiatieven zelf, maar ook de regio als geheel een beter beeld van de maatschappelijke meerwaarde die we met elkaar in de regio bewerkstelligen. Bovendien kunnen initiatieven via de Social Handprint met elkaar in contact komen, van elkaar leren en ook aanspraak maken op andere impulsen die via de website in de toekomst ter beschikking worden gesteld.

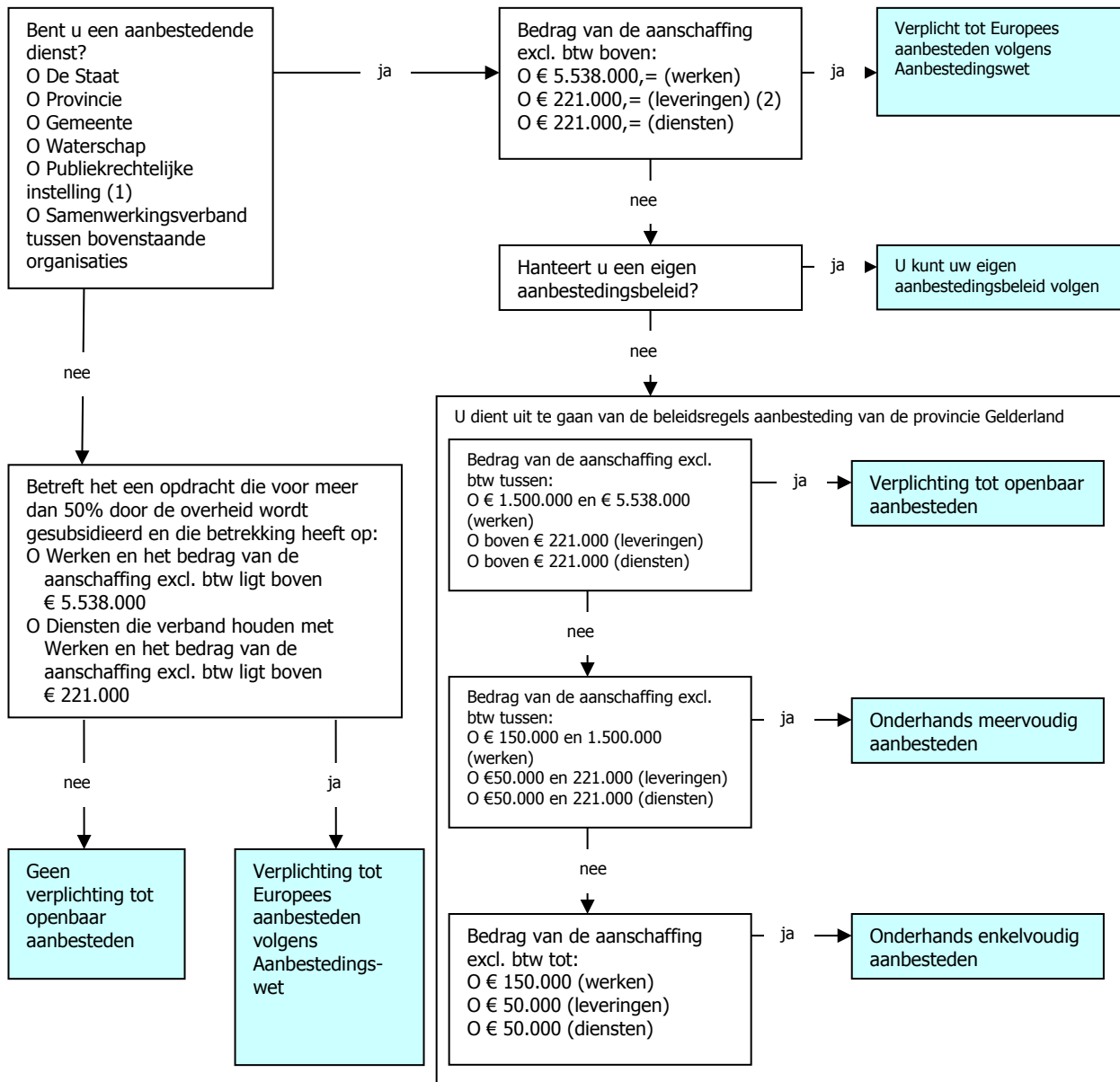
In de Achterhoek Visie 2030 zijn vijf overkoepelende SDG's opgenomen en per thematafel nog specifieke SDG's. Hieronder staan de SDG's die in de Achterhoek Visie 2030 zijn opgenomen.

	Gezondheidszorg voor iedereen (Gezondste Regio)		Verminderen ongelijkheid binnen en tussen landen (Onderwijs & Arbeidsmarkt)
	Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen (Onderwijs & Arbeidsmarkt)		Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam (overkoepelend, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Wonen & Vastgoed, Gezondste Regio)
	Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen (Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed)		Duurzame consumptie en productie (overkoepelend, Smart Werken & Innovatie, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed)
	Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen (overkoepelend, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Smart werken & Innovatie, Gezondste Regio)		Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit (Ruimtelijke opgave)
	Infrastructuur voor duurzame industrialisatie (overkoepelend, Smart werken & Innovatie, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie)		Versterken van het mondiaal partnerschap om doelen te bereiken (overkoepelend en voor alle thema's)

Bijlage 5

Aanbestedingsschema

Het onderstaande schema is bedoeld als ondersteuning en er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De drempelbedragen kunnen jaarlijks wijzigen en er kunnen zich altijd uitzonderlijke situaties voordoen waarin dit schema niet voorziet. Voor specifieke informatie en actuele bedragen kunt u terecht op www.europadecentraal.nl.

Bijlage 6

Staatssteun, vrijstellingsgronden en de-minimis

Staatssteun en vrijstellingsgronden

Meer informatie over staatssteun is te vinden op de website van Europa Decentraal:

[Europa Decentraal - staatssteun](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

<https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/>

De-minimis

Meer informatie over de-minimis is te vinden op de website van Europa Decentraal:

[Europa Decentraal - de-minimis](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

<https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/vrijstellingsmogelijkheden/de-minimis/>

De algemene **de-minimisverklaring** treft u hier aan:

[Europa Decentraal - Verklaring de-minimis](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

https://europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2024/06/78744_EZK_de-minimisverklaring_Algemeen_TG.pdf

Rapport van bevindingen Projecten Achterhoek Visie 2030

1.	Naam project:	AI Datagedreven woningbouw	
2.	Betrokken Thematafel(s):	Wonen en Vastgoed	
3.	Doel/effect van het project:	Door het ontwikkelen van een data- ecosysteem modellen ontwikkelen om beslissingen beter te onderbouwen over waar de woningbouwproductie moet plaatsvinden en ervoor zorgen dat de huisvestingsstrategieën zijn afgestemd op de toekomstige vraag en regionale doelen. En tevens ondersteunen bij regionale visie ontwikkeling aan de hand van strategiekaarten vanuit het data-ecosysteem.	
4.	Looptijd van het project: (start- en einddatum)	1 november 2025 – 31 oktober 2027	
5.	Toetsingscriteria waaraan de aanvraag moet voldoen:		
	Criterium	Voldoet	Toelichting
	Het project levert een substantiële bijdrage aan de doelstellingen van de Achterhoek Visie 2030:	Ja	Draagt bij aan ondermeer de volgende doelstellingen: Wonen & Vastgoed Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.
	Aan welke streefwaarden van de Achterhoek Visie 2030 wordt een bijdrage geleverd?	Het bereiken van een krapte indicator die past bij een gezonde woningmarkt. De zoektijd in de huurmarkt is afgenomen.	
	Er is voldoende draagvlak bij de drie O's voor het project:	Ja	
	Het project heeft voldoende regionale impact:	Ja	
	De begroting is sluitend:	Ja	
6.	Wordt er een bijdrage vanuit de Regio Deal Achterhoek gevraagd?		
	Zo ja, voor welke springplank?	Ja, vanuit de Springplank Bouwen naar Achterhoekse Identiteit	
	Aan welke resultaten uit het convenant Regio Deal Achterhoek II draagt het project bij?	De belangrijkste zijn: Het vergunnen van 500-700 woningen in kleine projecten en het versnellen van het proces hiervoor. En: Het ontwikkelen en coördineren van een 30-data ecosysteem. Hierin is data toegankelijk voor de partners in de samenwerking, met lerende doe-netwerken.	
7.	Opmerkingen vanuit subsidieadviseur		
	(evt. opmerkingen t.a.v. doelmatigheid, doeltreffendheid, looptijd, staatssteun) Vooralsnog geen opmerkingen		

8.	Afstemming met andere Thematafel(s):	Er is intern afstemming met de regisseur van Smart Werken en Innovatie en het DatalabGO is betrokken i.v.m. Datagedreven Werken.
9.	Bevindingen Thematafel	
	Unaniem advies voor akkoord	

Besproken in Thematafel:	Wonen en Vastgoed
Datum:	25 september 2025

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 30 oktober 2025
Agendapunt	: 8
Onderwerp	: Projecten Samenwerking Innovatiecentra en Smart Energie Hub Winterwijk
Portefeuillehouder	: De heer M. Boumans

Voorstel:

1. Kennisnemen van het project Samenwerking Innovatiecentra . Voor dit project wordt een bijdrage van € 416.240 uit de Regio Deal II (springplank verdienvermogen breed bedrijfsleven) gevraagd.
2. Kennisnemen van het project Smart Energie Hub Winterwijk. Voor dit project wordt een bijdrage van € 45.375 uit de Regio Deal II (springplank Slimme Energiegemeenschappen) gevraagd.

Toelichting

De doelstelling van het project Samenwerking Innovatiecentra is het intensiveren van de samenwerking tussen de 4 innovatiecentra in de Achterhoek, zijn de Cicon, de Steck, de Marke en SHII. De intensievere samenwerking leidt tot een betere kwaliteit en hogere snelheid in het aanjagen van innovaties in de sterke sectoren in de Achterhoek. De centra doen dit niet alleen, ze zetten binnen dit project actief in op het versterken van de verbinding met het complete ecosysteem voor innovaties binnen en buiten de achterhoek. De innovatiecentra bouwen een stevig netwerk van goed begaanbare snelwegen in het ecosysteem. Via een tweede actielijn stimuleren de innovatiecentra de maximale benutting van dit 'snelwegen net' door meer innovaties en innovators in het ecosysteem te trekken. Zie het als een magneetfunctie. De vier centra dragen gezamenlijk 50% bij.

Op bedrijventerreinen liggen kansen om beschikbare netcapaciteit en lokaal opgewekte energie slimmer te benutten en uit te wisselen. Met het project Smart Energie Hub Winterwijk wordt een stap gezet van haalbaarheid naar realisatie. Het vervult daarmee een voorbeeldfunctie voor andere ontwikkelingen op bedrijventerreinen in de regio, die met uitdagingen rondom de energievoorziening zitten. Het project zet in op een integrale aanpak waarin techniek, organisatie en governance samenkomen. Deze aanpak draagt bij aan een toekomstbestendig bedrijventerrein dat zelf regie neemt over zijn energievoorziening. De gemeente Winterswijk en ondernemerskring Owin dragen 50% bij.

Advies Achterhoek Board

De projecten staat geagendeerd voor de Achterhoek Board van 16 oktober. De uitkomst zal mondeling worden ingebracht.

Procedure: Thematafels; 25 september 2025 Board: 16 oktober 2025	Vervolgactie: communicatie: Mededeling beslissing aan:	Bijlagen: Meegezonden: Projectaanvragen en rapport van bevindingen	Consequenties: Financieel: Personeel:
--	---	---	--

Nadere informatie bij:
Wilma Stortelder

Tel.nr.: 06 38 06 65 15

Fantastisch dat u een project aanmeldt voor de Achterhoek Visie 2030. Om te beoordelen of het project past binnen de visie, vragen wij u dit formulier volledig in te vullen. U kunt het ingevulde formulier sturen naar de betreffende programmaregisseur, die zal daarna zo spoedig mogelijk contact met u opnemen.

Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel I

Projecten dienen te voldoen aan de Nadere regels Projecten Achterhoek Visie 2030 (te vinden op www.8rhk.nl/beschikking)

1 Naam project	Samenwerking Innovatiecentra Achterhoek
2 Primaire Thematafel	Smart Werken & Innovatie
3 Aanvrager <i>(dit moet een rechtspersoon zijn)</i>	SmartHub Incubator Industry (SHII) (Kvk: 80699359)
4 Looptijd <i>(startdatum en einddatum vermelden)</i>	1-11-2025 – 30-11-2028
5 Doel van het project <i>(Korte omschrijving van hetgeen je wilt bereiken met dit project)</i>	

Intensiveren van de samenwerking tussen de 4 innovatiecentra in de Achterhoek, zijnde Cicon, de Steck, de Marke en SHII. De intensievere samenwerking leidt tot een betere kwaliteit en hogere snelheid in het aanjagen van innovaties in de sterke sectoren in de Achterhoek. De centra doen dit niet alleen, ze zetten binnen dit project actief in op het versterken van de verbinding met het complete ecosysteem voor innovaties binnen en buiten de achterhoek. De innovatiecentra bouwen een stevig netwerk van goed begaanbare snelwegen in het ecosysteem. Via een tweede actielijn stimuleren de innovatiecentra de maximale benutting van dit 'snelwegen net' door meer innovaties en innovators in het ecosysteem te trekken. Een magneetfunctie dus.

6 Projectbeschrijving

(Beschrijf kort welke activiteiten je tijdens dit project gaat uitvoeren. Voeg eventueel een uitgebreid projectplan als bijlage toe)

De 4 innovatiecentra hebben elkaar gevonden in de verschillende complementaire rollen die ze spelen in het ecosysteem. In de powerpoint bijlage staat beschreven hoe de centra zich tot elkaar verhouden. Het onderscheid zit hem in de sectorale focus die ze hebben. Dat is een bewuste keuze die het logisch maakt dat sectorspecifieke vraagstukken en innovaties van nature hun diepgang kunnen vinden bij het sectorspecifieke innovatiecentrum. Voor generieke innovatievragen en sectoroverstijgende aspecten is het ontstane samenwerkingsverband de logische invalshoek; de innovatiecentra gaan vanaf heden in onderlinge samenspraak deze vragen samen oppakken.

Om de samenwerking te intensiveren ondernemen we de volgende activiteiten:

- We gaan gezamenlijke events programmeren die de netwerken van de 4 innovatiecentra actief en terugkerend vermengen. Zo versterken we de verbindingen in het ecosysteem en ontsluiten we de mogelijkheden voor cross sectorale uitwisseling en samenwerking.
- We gaan de trekkers van de innovatiecentra maandelijks met elkaar laten samenkomen en de uitwisselen van netwerk, werkwijzen en actualiteit faciliteren. Met deze aanpak wordt het makkelijker om in de toekomst de samenwerking verder te intensiveren en instrumentarium te delen tussen de innovatiecentra.
- We gaan actief samenwerken om lopende en nieuwe cases die door een innovatiecentrum ondersteund worden samen te ondersteunen. Dit doen we uiteraard alleen waar relevant en nuttig. Uitwisseling van lopende cases helpt ook om shopgedrag van innovatoren te voorkomen.

Om het loopvermogen te vergroten ondernemen we de volgende activiteiten:

- We zetten voor ieder innovatiecentrum 16 uur per week een verbinder in. Deze verbinder gaat actief op zoek naar nieuwe aanknopingspunten voor samenwerking en innovatie.
- Iedere verbinder zal een reeks gesprekken voeren met nieuwe contacten; deze innovatoren worden geholpen om hun vraag te articuleren en een route door het ecosysteem uit te stippelen.

7 Beoogde resultaten

(Kort en concreet vermelden, moeten meetbaar zijn)

Intensivering samenwerking leidt tot de volgende resultaten in de komende 2 jaar.

- **6** gezamenlijke events > betere verbinding in ecosysteem
- **24** uitwisselingen > betere verbinding tussen innovatiecentra
- **40** gezamenlijke cases > betere slaagkans innovaties

Aanvullende loopvermogen leidt tot de volgende resultaten in de komende 3 jaar.

- **600** nieuwe contacten in het ecosysteem > meer geactiveerde innovators
- **300** vraagarticulaties > meer innovators die met hun vraag geholpen worden

8 Bijdrage aan Achterhoek Visie 2030

- a. Aan welke doelen van de Visie 2030 levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 1**)?
(betreffende doelen uit bijlage 1 vermelden!)

We dragen bij aan alle 5 de doelen van de thematafel Smart werken & Innovatie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.
2. De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie.
3. Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.
4. De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.
5. De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.

-
- b. Aan welke springplanken en resultaten van de Regio Deal Achterhoek II 'Hoger Springen, Krachtiger Landen' levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 2**)?
(betreffende resultaten uit bijlage 2 vermelden!)

3.1 Springplank Verdienvermogen breed bedrijfsleven

- Het open innovatiesysteem is verder versterkt voor de juiste doelgroepen in het brede MKB;
- 100 tot 120 bedrijven worden gestimuleerd om sleuteltechnologieën, waaronder Artificial Intelligence verder te implementeren, rekening houdend met bestaand aanbod;
- Het organiseren van voldoende capaciteit van verbinders om samenwerking, ontwikkeling en innovatie op de transitie aan te jagen;
- Het op eigen benen laten staan van de innovatiecentra die strak aansluiten op de behoeften van de ondernemers;
- Het vestigingsklimaat in de Achterhoek is verbeterd;

-
- c. Aan welke SDG's (Sustainable Development Goals) levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 3**)?
(betreffende SDG's uit bijlage 3 vermelden!)

Meld je initiatief ook aan bij Social Handprint Achterhoek! Via <https://socialhandprint.com/achterhoek/> (toelichting: zie bijlage 3).

 9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR	Infrastructuur voor duurzame industrialisatie (<i>overkoepelend, Smart werken & Innovatie, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie</i>)	 17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN	Versterken van het mondiaal partnerschap om doelen te bereiken (<i>overkoepelend en voor alle thema's</i>)
---	--	--	---

d. Waaruit blijkt dat er draagvlak is bij de drie O's? Welke organisaties zijn betrokken bij het project?

Alle 4 innovatiecentra hebben een sterke achterban koppeling met de 3 O's en zijn in meer of mindere mate publiek private samenwerkingsverbanden die gebaseerd zijn op de complementariteit van de 3 O's. Zo doende zijn alle in de regio actieve onderwijsinstellingen reeds verbonden met 1 of meer innovatiecentra. Voor de overheden geldt hetzelfde, en ook de regio Achterhoek heeft met ieder centrum al eerder een subsidierelatie gehad die uiting geeft aan de meerwaarde die men voor de innovatiecentra ziet. Netwerken van ondernemers zijn in alle innovatiecentra intensief betrokken en dragen zowel inhoudelijk als financieel bij aan het voortbestaan van de innovatiecentra.

e. Wat is de regionale impact van dit project?

Op 3 fysieke plekken in de Achterhoek; Doetinchem (De Steck), Ulft (Civon & SHII) en Hengelo Gld. (de Marke) ontstaat (meer) beweging! Door ons project zullen de bakens van deze 3 'veilige havens voor innovatie' beter zichtbaar worden en meer innovatoren uit de Achterhoek en omringende gebieden bereiken. Uiteindelijk zal deze beweging zich vertalen in pragmatische en zichtbare effecten in de regio; meer studenten die in de Achterhoek meewerken aan een high tech innovatie in hun studie kunnen verwerken. Meer werkenden die een innovatieve mindset en concrete ideeën meenemen naar hun werkgevers in de regio Achterhoek en daar mee aan de slag gaan. Meer ondernemingen die met een innovatief product de markt bereiken, gaan groeien en economische betekenis voor de regio gaan hebben. Samengevat; dit programma maakt de regio Achterhoek innovatiever. En innovatiever is adaptiever en daarmee toekomstbestendiger.

9 Kunt u de BTW op dit project verrekenen?

- Ja (dan onderstaand bij 10. de kosten excl. BTW weergeven)
- Nee (dan onderstaand bij 10. de kosten incl. BTW weergeven)
- Gedeeltelijk

10 Totale kosten en financiering

Vul het 8RHK begrotingsformat (bijlage 4, apart Excelbestand) in en voeg deze bij. Deze maakt onderdeel uit van deze aanvraag!

(Vermeld onderstaand de gegevens uit het begrotingsformat, tabblad Totaaloverzicht, groene regels)

Totale kosten (<i>overnemen van tabblad</i>)	€ 832.480
---	------------------

Cofinanciering vanuit aanvrager en andere O's (<i>overnemen van tabblad</i>)	€ 416.240	+
Gevraagde subsidie (<i>overnemen van tabblad</i>)	€ 416.240	
Totale financiering	€ 832.480	

11 Communicatie

Op welke wijze en welke momenten wordt over het project gecommuniceerd?

Wanneer het project van start gaat, hoort op alle communicatie-uitingen die vanuit u uitgaan (website, drukwerk, bouwboarden, etc.) het logo van de provincie Gelderland en het logo van 8RHK ambassadeurs te staan. Zie daarvoor deze [toolkit](#). Voor verdere afstemming over communicatie (inhoud en momenten) neemt u contact op via communicatie@8rhk.nl.

We zullen vooral communiceren via de events. 3 keer per jaar zullen we communiceren via een gezamenlijke uitnodiging voor een event en vervolgens natuurlijk fysiek tijdens het event zelf. We zullen bovengenoemde communicatierichtlijnen volgen. Daarnaast vragen we provincie Gelderland en 8rhk ambassadeurs bij te dragen aan onze doelstellingen door de uitnodigingen voor onze events ook met hun achterban te delen.

12 Mogelijke risico's en aandachtspunten

Risico's:

1. We zijn een beginnend samenwerkingsverband. Er is altijd kans dat we in de uitvoering van onze ambities verschillen van inzicht tegenkomen. Dat zou kunnen leiden tot een breuk in het samenwerkingsverband.
2. De achterban en financieringsconstructie van ieder innovatiecentrum is uniek en afhankelijk van de beschikbaarheid van voldoende blijvend draagvlak bij ondernemers, onderwijs en overheden. Wanneer de totaalfinanciering van 1 van de centra wankelt heeft dat effect op het vermogen om de verwachte cofinanciering te kunnen leveren.
3. Gezamenlijke projectverantwoordelijkheid. Er is gekozen voor een opzet zonder een vaste voorzitter/kartrekker die als taak heeft het samenwerkingsverband op koers en op tempo te houden.

Hoe we mitigeren:

1. Risico samenwerkingsverband valt uit elkaar; We zoeken de meerwaarde in de inzichten en aanpakken die we delen en waar we het over eens zijn. Daar liggen al ruim voldoende samenwerkingskansen om stevige impact te maken voor de regio. We geven individuele centra de vrijheid om zelfstandig activiteiten te blijven ontplooiën. Als er toch een echte breuk zou volgen zullen de overgebleven centra pogen de vrijgevallen positie en activiteiten in te vullen. Lukt dat niet dan gaan we opnieuw in gesprek met de regio Achterhoek over een aanpassing in ons project.
2. Risico Innovatiecentrum kan niet leveren; De centra hebben naar elkaar uitgesproken dat ze de begroting en de totale projectdoelstelling als een collectieve verantwoordelijkheid zien. Als een centrum de capaciteit of co-financiering niet (meer) kan opbrengen dan zoekt het collectief naar passende invulling vanuit 1 van de andere centra. Het is goed mogelijk dat het ene centrum uiteindelijk meer uitvoeringscapaciteit en uitvoeringsbudget naar zich toe trekt op verzoek van het collectief. Die ruimte is er.
3. Risico inhoudelijke voortgang valt stil; Als 'primus inter pares' bewaakt Raymond Bosch dit risico namens het samenwerkingsverband. Als deze situatie zich voordoet dat de centra elkaar gedurende 12 weken niet zijn samengekomen dan zal Raymond een interventie doen die bestaat uit het voordragen van een kandidaat voor de rol van formele projectcoördinator. De centra behouden gezamenlijk de zeggenschap over de aanstelling.

13 Is een Europese aanbesteding noodzakelijk?

(zie bijlage 5)

- ☐ Ja
- ☒ Nee

14 Is er sprake van staatssteun?

(zie bijlage 6)

☐ Ja

Geef onderstaand aan op basis van welke verordening geoorloofde staatssteun mogelijk is

- ☐ AGVV, artikel:
- ☐ LVV, artikel:
- ☐ DAEB
- ☐ De-minimis (indien van toepassing, vul dan de algemene de-minimisverklaring in (zie bijlage 6))

- Nee

15. Gegevens aanvrager

S.v.p. gegevens invullen in '**Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel II**' (graag als apart document meesturen i.v.m. AVG regels).

Ondertekening

Aldus naar waarheid ingevuld en ondertekend.

Met de ondertekening van dit aanvraagformulier stemt u ermee in dat de informatie in dit aanvraagformulier openbaar is en dat het voor de uitvoering van onze werkzaamheden (beoordeling en besluitvorming) noodzakelijk is dat de bijlagen gedeeld worden met personen die betrokken zijn bij de beoordeling van de aanvraag. Zie ook onze [privacyverklaring](#).

Plaats: **Doetinchem**

Datum: **27-08-2025**

Namen:

Gerben Peet, SHII
Fleur Brinke, de Marke
Jan Nijendijk, de Steck
Gijs Smeman, Civon

Functie:

Verantwoordelijken samenwerkende innovatiecentra

Paraaf:

Gerben Peet, SHII

Fleur Brinke, de Marke

Jan Nijendijk, de Steck

Gijs Smeman, Civon

BIJLAGEN

1. Doelen Achterhoek Visie 2030
2. Springplanken Regio Deal 'Hoger Springen, Krachtiger Landen
3. Sustainable Development Goals (SDG's)
4. 8RHK begrotingsformat (apart Excelbestand)
5. Aanbestedingsschema
6. Staatssteun, vrijstellingsgronden en de-minimis

Bijlage 1

Doelen Achterhoek Visie 2030

Onderwijs & Arbeidsmarkt

1. De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen.
2. Talenten van de beroepsbevolking zijn benut door betere aansluiting vervolgopleidingen op de vraag vanuit de arbeidsmarkt en door het verhogen van de flexibiliteit door een Leven Lang Ontwikkelen.
3. Een inclusieve arbeidsmarkt waarbij oog is voor de gehele beroepsbevolking en kansengelijkheid is toegenomen.
4. Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking is toegenomen gericht op het oplossen van het tekort aan juist gekwalificeerde arbeidskrachten.

Smart werken & Innovatie

6. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.
7. De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie.
8. Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.
9. De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.
10. De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.

Mobiliteit & Bereikbaarheid

1. De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd.
2. De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen.
3. Door de inzet van digitalisering en deeltcultuur zijn er slimme vervoersvoorzieningen.

Circulaire economie & Energietransitie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en om zelfvoorzienend te worden.
2. De agro foodsector is koploper in kringlooplandbouw door hoogwaardig benutten en gebruik van (bio)grondstoffen en biomassa en recycling van reststromen.
3. Bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties transformeren hun (bedrijfs)processen en gaan efficiënter om met (primaire) grondstoffen.
4. In de gebouwde omgeving en infrastructuur zijn (hernieuwbare) grondstoffen efficiënter benut, worden hergebruikt en de levensduur verlengd.
5. Broeikasgasemissies CO2 en stikstof zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit.

Wonen & Vastgoed

1. De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig).
2. Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.
3. In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.
4. (Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.
5. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.

Gezondste regio

1. Er is een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten van hoge kwaliteit waar professionals met plezier werken.
2. De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie, dit in samenhang met wonen, werken, leren en meedoen.
3. Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid.

Bijlage 2

Springplanken Regio Deal Achterhoek II, ‘Hoger Springen, Krachtiger Landen’

1.1 Springplank Gezondheid voorop

- Het ondersteunen van 2 tot 4 lokale initiatieven gericht op het van onderop anders organiseren, monitoren of financieren van ondersteuning en zorg;
- Het uitvoeren van innovatiepilots zoals ‘zorg op afstand’, met bijbehorende effectmeting op leefbaarheid en eigen regie;
- Het opzetten van een stimuleringsfonds voor projecten gericht op positieve gezondheid, preventie, leefstijl en sociale cohesie;
- Het inrichten van een Regionale digitale plek voor inwoners op het gebied van eigen regie en ouder worden;
- Het verder ontwikkelen van de integratie van Regionale data met een koppeling naar zorg, maatschappij en welzijn (Datagedreven Achterhoek).

1.2. Springplank Publieke mobiliteitsaanpak

- Het vormgeven en realiseren van een samenwerkingsstructuur waarin gemeenten, Regio, provincie en Rijk vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan het borgen van publieke mobiliteit;
- Integratie van vervoersvormen door bijvoorbeeld een gezamenlijke Governance, een mobiliteitscentrale en een integraal platform;
- Het verzamelen van data en deze gebruiken om te komen tot een soort dashboard/platform voor het inzichtelijk maken van verkeers- en mobiliteitsstromen (Datagedreven Achterhoek);
- Het uitbreiden van het Gaon-aanbod met 50 tot 100 deelfietsen en 10 tot 15 deelauto's;
- Het vergroten van het Gaon-netwerk met meer gebruikers en deelnemers (bedrijven en organisaties) onder meer door gedragsaanpak en marketingcampagnes;
- Het onderzoeken van een (grensoverschrijdend) MaaS-netwerk (Mobility As A Service);
- Het onderzoeken en realiseren van 2 tot 6 mobiliteitshubs;
- Het onderzoeken en realiseren van 2 tot 4 (grensoverschrijdende) fietsverbindingen.

1.3. Springplank Bouwen naar Achterhoekse identiteit

- Het starten van een Regionaal loket om bouwprojecten een eenduidige ingang te bieden en tot een snellere beoordeling van de kans te komen;
- Het verkennen van collectieve woonvormen, hiervoor start de Regio 2 tot 4 projecten op;
- Het vergunnen van 500 tot 750 woningen in kleine projecten en het versnellen van het proces hiervoor;
- Het uitbreiden van 30 tot 40 kernen met een ‘kleiner’ project waarin ook de leefbaarheid en sociale verbondenheid worden meegenomen.

1.4. Springplank Datagedreven Achterhoek

- Het ontwikkelen en coördineren van een 3O-data ecosysteem. Hierin is data toegankelijk voor de partners in de samenwerking, met lerende doe-netwerken. Bijvoorbeeld voor de ketensamenwerking in de zorg, het verder door ontwikkelen van slimme mobiliteit en het gebruik van reststromen;
- Het experimenteren met 2 tot 4 goed evalueerbare pilots ‘Self-Sovereign Identity’ (SSI) waarin enkele Achterhoekse 3O partners samen hun inwoners/leden/cliënten/klanten eigen regie over hun data hebben gegeven;
- Het starten van een Europese samenwerking in EDIH-verband (European Digital Innovation Hubs)..

2.1 Springplank Inclusieve arbeidsmarkt

- Het onbenut arbeidspotentieel is in beeld en er is een programma over hoe een groot deel van deze groep te bereiken en te activeren is;
- Het begeleiden van 300 tot 400 mensen van het onbenut arbeidspotentieel naar duurzaam werk;
- Het opzetten van een kenniscentrum inclusieve technologie. Binnen dit centrum ontsluiten we kennis, advisering en dienstverlening voor en door partners binnen de Achterhoek;
- Het uitvoeren van een programma (inclusief taaltraining) om asielzoekers en statushouders sneller inzetbaar te krijgen voor de arbeidsmarkt;
- De belemmeringen en blokkades die door werkgevers en werknemers worden ervaren rondom scholing en het aangaan van een duurzame match zijn in beeld gebracht;
- Er worden ten minste twee oplossingsstrategieën uitgewerkt, de strategieën dragen bij aan het vergroten van de arbeidsproductiviteit. De strategieën worden getoetst binnen ten minste 3 bedrijven. De ervaringen worden gedeeld met partners binnen en buiten de Regio.

2.2 Springplank Bestrijding arbeidsmarktkrapte

- De aanpak om inwoners te helpen bij hun loopbaanontwikkelingsvraagstuk is verder ontwikkeld, zowel vanuit human capital als vanuit inclusiviteit binnen het toekomstig RWC;
- Er is ingezet om de leercultuur bij MKB bedrijven te bevorderen;
- Ten opzichte van de afgelopen periode worden er 20% meer opleidingsvouchers van Opijver toegekend aan deelnemers richting of voor MBO 1, MBO 2 en HBO 5 niveau, waarbij de focus ligt op de tekortsectoren;
- Het verstrekken van 1.000 opleidingsvouchers;
- Het uitvoeren van pilots gericht op het behouden van medewerkers en pilots gericht op de wendbaarheid van werknemers en werkzoekenden voor de 3 kraptesectoren;
- Het opzetten van een stimuleringsprogramma voor leerlingen, studenten en zij-instromers gericht op het kiezen voor de krapte sectoren;
- Het Grensland College is bestendigd qua instroom en doorontwikkeld door het aanbieden van meer AD (Associate Degree) opleidingstrajecten;
- Er zijn verschillende sessies met Duitse partners gehouden om tot een gezamenlijke aanpak voor werken en leren aan beide zijden van de grens te verkennen.

3.1 Springplank Verdienvermogen breed bedrijfsleven

- Er is in kaart gebracht welke ondernemers behoefte hebben aan ondersteuning bij innovatie-, arbeidsmarkt- en verduurzamingsvraagstukken en hoe zij bij kunnen dragen aan maatschappelijke transitie;
- Het open innovatiesysteem is verder versterkt voor de juiste doelgroepen in het brede MKB;
- 100 tot 120 bedrijven worden gestimuleerd om sleuteltechnologieën, waaronder Artificial Intelligence verder te implementeren, rekening houdend met bestaand aanbod;
- Het organiseren van voldoende capaciteit van verbinders om samenwerking, ontwikkeling en innovatie op de transitie aan te jagen;
- Het op eigen benen laten staan van de innovatiecentra die strak aansluiten op de behoeften van de ondernemers;
- Het vestigingsklimaat in de Achterhoek is verbeterd;
- Het investeren in capaciteit (netwerkmakelaar) over de grens. Deze makelaar verbindt Nederlandse en Duitse ondernemers, organisaties en initiatieven met elkaar. Naast Kreis Bocholt is dit ook met andere Duitse grensgemeenten gedaan.

3.2 Springplank Biobased Achterhoek

- Ingezet wordt op het realiseren van een vezelketen met 500 hectare vezelteelt;
- Het ontwikkelen van kennis- en leerprogramma's met onderwijs, ondernemers en overheden die actoren stimuleren hun bestaande werkwijze, opdrachtgeverschap en bedrijfsvoering aan te passen;
- Het uitvoeren van 3 tot 6 innovatieprojecten;

- Het vergroten van bewustwording, kennis en inzicht bij particulieren, gemeenten, woningcorporaties en bedrijven door innovaties, voorbeeldprojecten, kenniskringen en publiekscampagnes;
- Het uitvoeren van een sociaaleconomische verkenning om inzicht te krijgen welke activiteiten kansrijk zijn en wat daarvoor nodig is;
- Het ontwikkelen van nieuwe bestaansmodellen, verdienmodellen en biobased (woning)bouwconcepten die middels het toepassen van kennis van nieuwe teelten die bijdragen aan biodiversiteit, groenblauwe-dooradering, natuur, klimaat en landschappelijke kwaliteit.

3.3 Springplank Innovatieve woningbouw

- Het starten van een innovatiecentrum voor innovatieve en duurzame woningbouw, waar onderwijs, de markt, corporaties en gemeenten samen de volgende stap kunnen zetten;
- 60 tot 70 Achterhoekse partijen hebben elkaar gevonden in trajecten rond het stimuleren van innovatie in de bouw;
- Het vergunnen van nieuwbouwplannen, doel is 30% innovatieve woningbouw in 2026;
- Het bouwen van 75 tot 150 woningen (in verschillende betaalbaarheidscategorieën) in voorbeeldprojecten die dienen als best practices in de woningbouw en helpen innovatie in bouw en proces te versnellen;
- Het opstarten van 6 tot 8 innovatieprojecten met kruisbestuivingen tussen verschillende sectoren.

3.4 Springplank Slimme energiegemeenschappen

- Het maken en doorvoeren van een aanpak met verduurzamingsmaatregelen voor 5 tot 10 bedrijventerreinen en 150 tot 200 bedrijven;
- Het uitvoeren van 2 tot 4 (deel)experimenten met lokale, collectieve oplossingen;
- De samenhang en regie in de energieketen versterken bij het aanpakken van de actuele vraagstukken en daarbij actief delen van kennis;
- Het ontwikkelen van scenario's voor een integrale benadering van energiegemeenschappen, waarvan 1 tot 2 (onderdelen hiervan) daadwerkelijk worden gerealiseerd. Gedacht wordt onder meer aan een energiegemeenschap met oplossingen voor delen van (virtuele) capaciteit om de onbalans in duurzame energieproductie en consumptie aan te pakken, waarvoor ruimte in regelgeving nodig is. Dit gaat om oplossingen voor 'wetcongestie';
- Het maken van concrete handelingsperspectieven voor energiebesparing en (gezamenlijk) gebruik van lokaal opgewekte duurzame energie voor inwoners, bedrijven en bedrijvenparken;
- Het verkennen van grensoverschrijdende energiegemeenschappen om opwek, opslag en gebruik over en weer te optimaliseren.

3.5 Springplank Toekomstige landbouw en duurzame voedselsystemen

- Het ondersteunen van 3-6 boerenexperimenten met kennis, waarvan resultaten benut zijn voor handelingsperspectieven en oplossingsrichtingen voor overheden, kenniskringen en onderwijs;
- Het ontwikkelen van een vernieuwend instrumentarium voor de bedrijfsvoering van de agrarische ondernemers en gebiedsgerichte aanpak;
- Het inzetten op meerdere lerende netwerken met kennissessies en praktijkbijeenkomsten (zo mogelijk in samenwerking met andere (experimenteer-)Regio's);
- Het ontwikkelen van werkbare (onderdelen van) oplossingen voor de transitie naar klimaatneutrale bedrijfsvoering melkveehouderij, door natuurinclusieve landbouw, technische oplossingen of aanpassing van dier en voeding;
- Het geven van oplossingsrichtingen voor het verduurzamen van de mineralenkringloop voor een gezonde bodem met een Achterhoekse bouwplan (zoals onderzoek nitraat, waterkwaliteit, droogte, bodemverbetering en biodiversiteit).

Bijlage 3

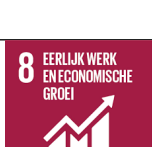
Sustainable Development Goals (SDG's)

Meld je initiatief ook aan bij Social Handprint Achterhoek! Via <https://socialhandprint.com/achterhoek/>

De Social Handprint Achterhoek is hét platform voor alle initiatieven in de Achterhoek op het gebied van brede welvaart en de Sustainable Development Goals (ook wel SDG's of Duurzame Ontwikkelingsdoelen genoemd). Met de Social Handprint kan je de positieve impact van jouw project op de samenleving zichtbaar maken en de maatschappelijke waarde die dat oplevert met betrekking tot de 17 Sustainable Development Goals.

Regio Achterhoek is in 2021 aangewezen als eerste SDG-regio in Nederland. Met de Social Handprint stimuleert en faciliteert de Achterhoek alle initiatieven in de regio die met SDG's (willen) werken, om gebruik te maken van de Social Handprint. Via de door Social Handprint ontwikkelde tools krijgen niet alleen de initiatieven zelf, maar ook de regio als geheel een beter beeld van de maatschappelijke meerwaarde die we met elkaar in de regio bewerkstelligen. Bovendien kunnen initiatieven via de Social Handprint met elkaar in contact komen, van elkaar leren en ook aanspraak maken op andere impulsen die via de website in de toekomst ter beschikking worden gesteld.

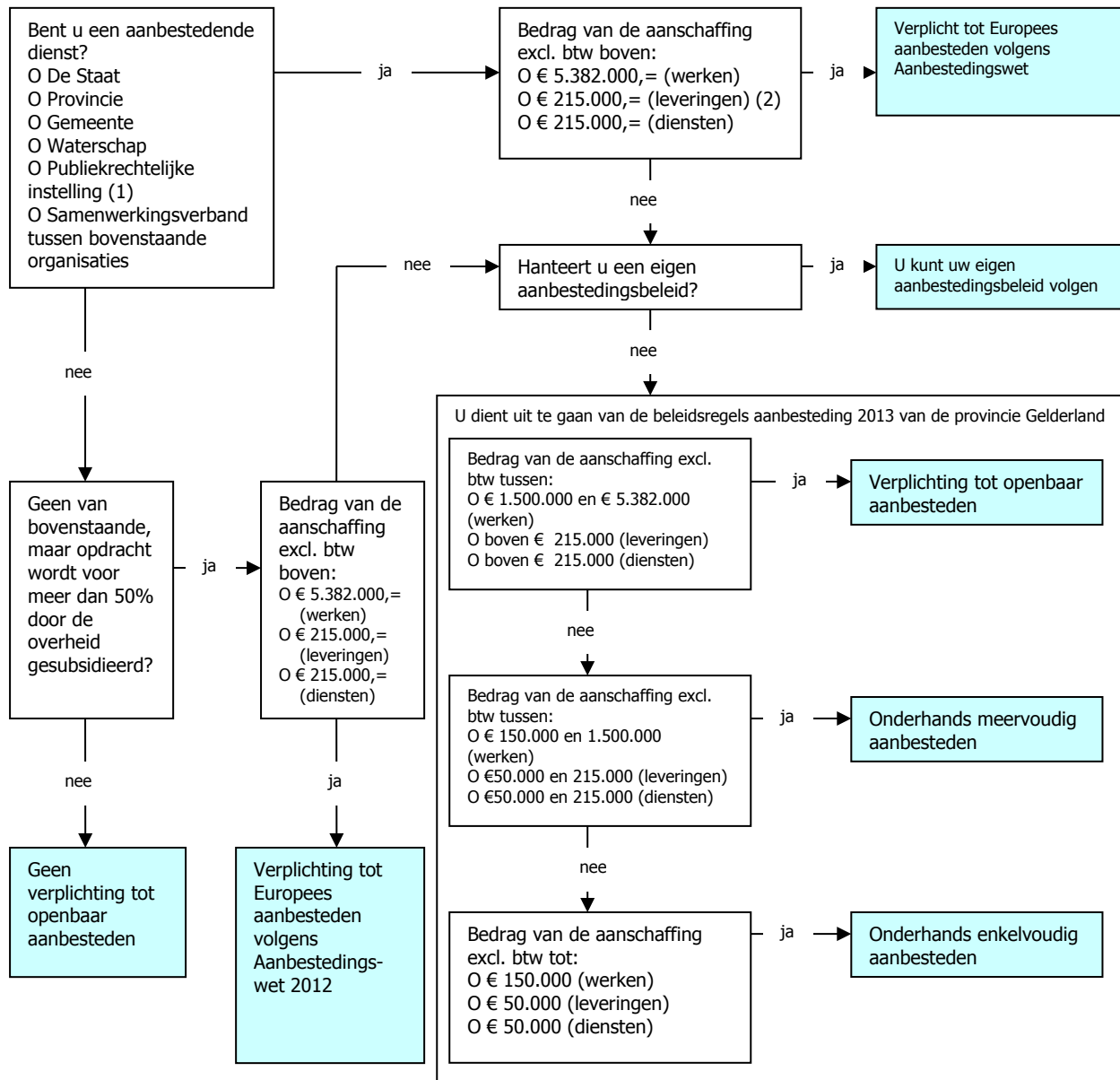
In de Achterhoek Visie 2030 zijn vijf overkoepelende SDG's opgenomen en per thematafel nog specifieke SDG's. Hieronder staan de SDG's die in de Achterhoek Visie 2030 zijn opgenomen.

	Gezondheidszorg voor iedereen (Gezondste Regio)		Verminderen ongelijkheid binnen en tussen landen (Onderwijs & Arbeidsmarkt)
	Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen (Onderwijs & Arbeidsmarkt)		Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam (overkoepelend, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Wonen & Vastgoed, Gezondste Regio)
	Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen (Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed)		Duurzame consumptie en productie (overkoepelend, Smart Werken & Innovatie, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed)
	Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen (overkoepelend, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Smart werken & Innovatie, Gezondste Regio)		Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit (Ruimtelijke opgave)
	Infrastructuur voor duurzame industrialisatie (overkoepelend, Smart werken & Innovatie, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie)		Versterken van het mondiaal partnerschap om doelen te bereiken (overkoepelend en voor alle thema's)

Bijlage 5

Aanbestedingsschema

Het onderstaande schema is bedoeld als ondersteuning en er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De drempelbedragen kunnen jaarlijks wijzigen en er kunnen zich altijd uitzonderlijke situaties voordoen waarin dit schema niet voorziet. Voor specifieke informatie en actuele bedragen kunt u terecht op www.europadecentraal.nl.

Bijlage 6

Staatssteun, vrijstellingsgronden en de-minimis

Staatssteun en vrijstellingsgronden

Meer informatie over staatssteun is te vinden op de website van Europa Decentraal:

[Europa Decentraal - staatssteun](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

<https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/>

De-minimis

Meer informatie over de-minimis is te vinden op de website van Europa Decentraal:

[Europa Decentraal - de-minimis](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

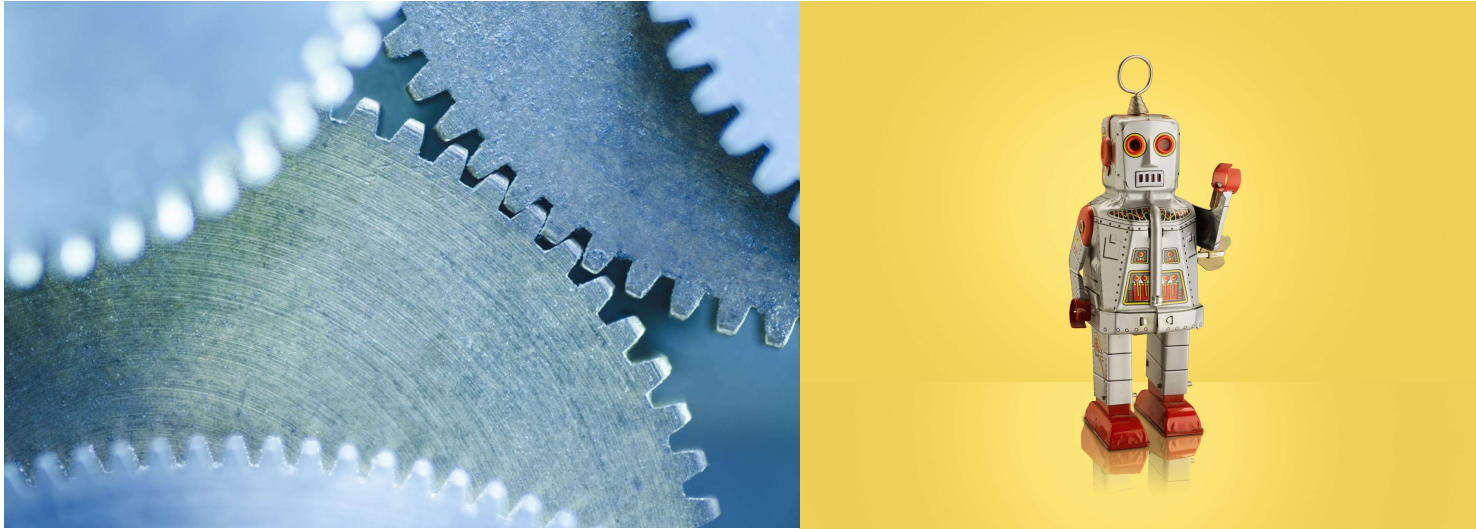
<https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/vrijstellingsmogelijkheden/de-minimis/>

De algemene **de-minimisverklaring** treft u hier aan:

[Europa Decentraal - Verklaring de-minimis](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

https://europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2024/06/78744_EZK_de-minimisverklaring_Algemeen_TG.pdf

Samenwerking Innovatiecentra Achterhoek
Pitch thematafel Smart Werken & Innovatie

25 september 2025

1. De 4 innovatiecentra
2. Samenwerking innovatiecentra
3. Impact en KPI's
4. Uitvoeringsteam
5. Begroting
6. Gevraagde bijdrage thematafel

Ideeënfabriek (experimenten R&D)

Maak- en smart industry

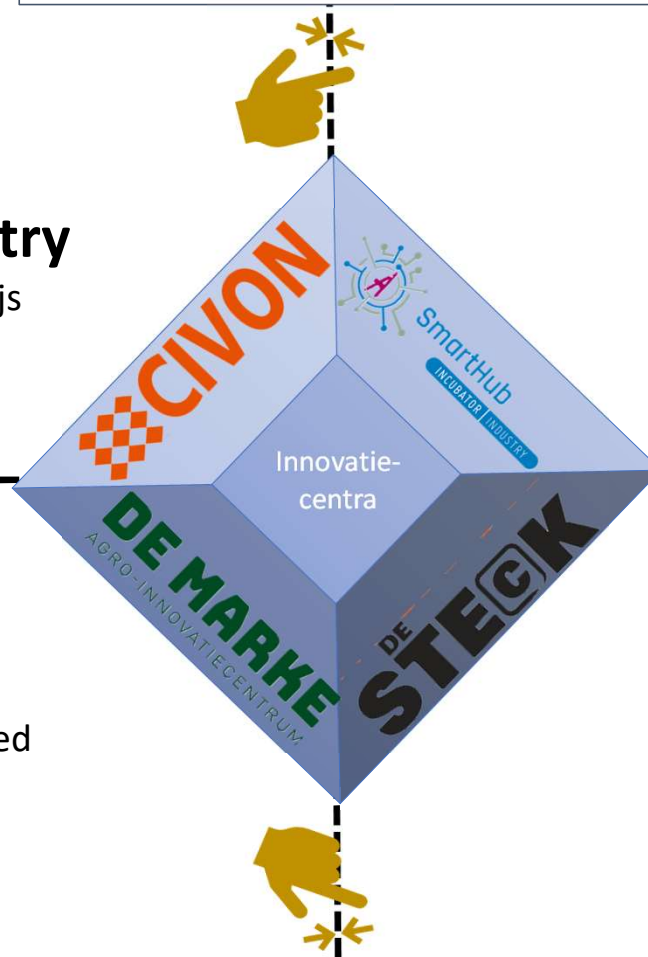
(Smart Building, TZA zorg, onderwijs innovatie)

Maak- en smart industry

(incl. software)

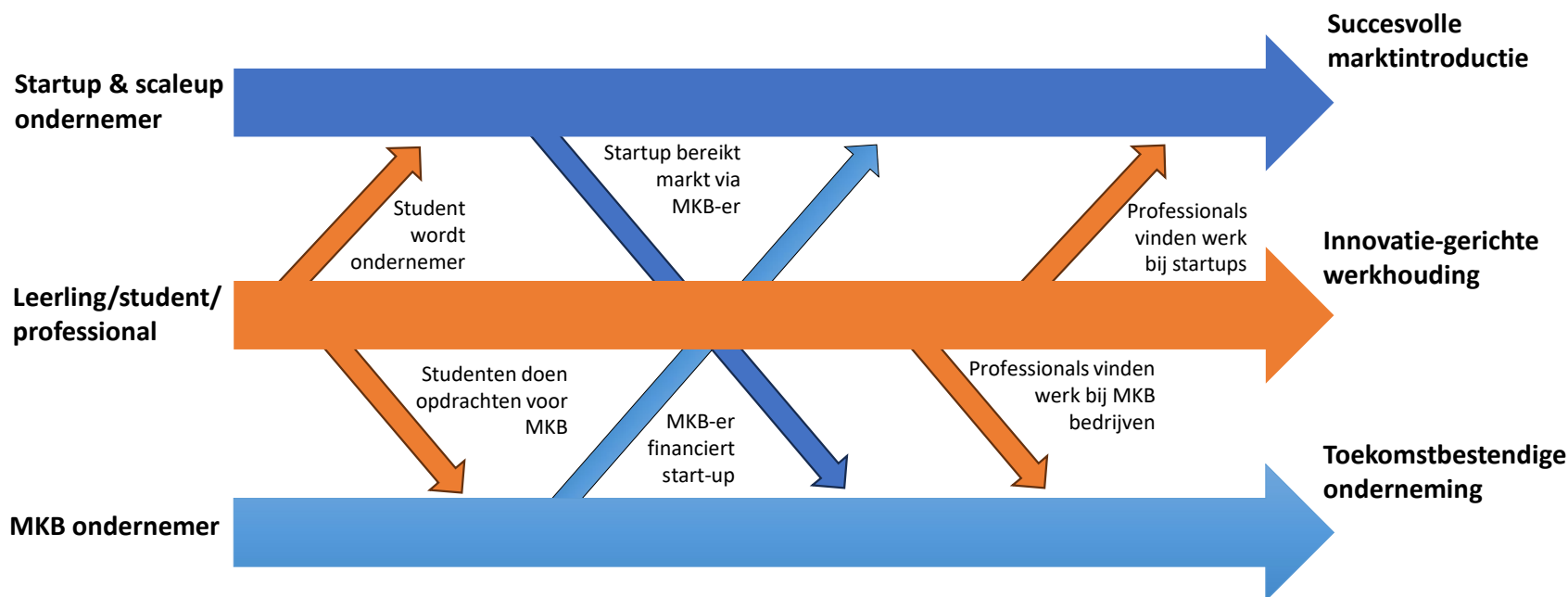
Agrosector (landbouw, melkvee, akkerbouw, omgeving/natuur, food, biobased bouwen)

Handel, Retail en Dienstverlening
(incl. software)

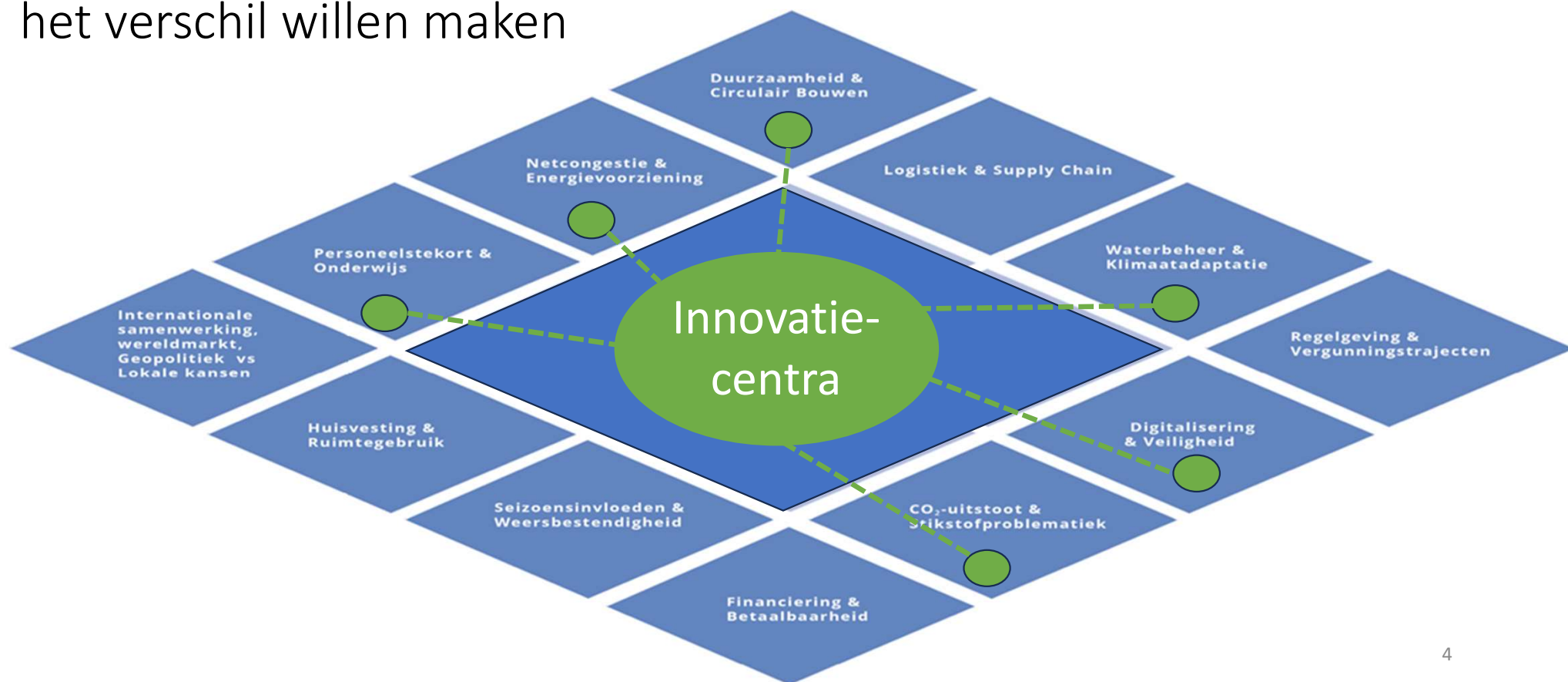

De uniek meerwaarde van de innovatiecentra

- Voorbeelden van flow van ideeën, initiatieven en personen binnen de Achterhoekse innovatiecentra:
- *Het is juist de **wisselwerking tussen jongeren en ondernemers** (gevestigd MKB & start-ups) die binnen de innovatiecentra plaatsvindt die de toegevoegde waarde hoog maakt.*

Transitiethema's waarop de innovatiecentra gezamenlijk het verschil willen maken

Gezamenlijke ambitie van de innovatiecentra

- De Achterhoekse innovatiecentra zorgen voor het versterken van innovatie in de Achterhoek door **leerlingen, studenten** en **professionals** te inspireren en op te leiden zodat zij met een **innovatieve mindset de werkvloer bereiken of gaan ondernemen**. De centra zorgen voor het versterken van innovatief ondernemerschap door **start-ups en scale-ups** te helpen zo effectief mogelijk een **marktrijp product en onderneming** neer te zetten en het bestaande **MKB en lokaal geworteld Grootbedrijf** te inspireren en helpen om **stappen op de innovatieladder** te zetten. Binnen deze dynamiek van de innovatiecentra wordt invulling gegeven aan **onderzoek, kennisdeling** en de beschikbaarheid van **broedplaatsen** waar innovatie plaatsvindt en zich kan verspreiden.
- De inzet van de centra op een innovatieve Achterhoek draagt significant bij aan een toekomstbestendig ecosysteem in de Achterhoek en daarmee versnelling op de transities: **Duurzaamheid & Circulair Bouwen, Digitalisering & Veiligheid, Personeelstekort & Onderwijs, Co2 uitstoot & Stikstofproblematiek, Netcongestie & Energievoorziening en Waterbeheer & klimaatadaptatie**

Gezamenlijke activiteiten van de innovatiecentra

Activiteiten binnen deze samenwerking tussen de Innovatiecentra:

- **Gezamenlijke innovatie events voor hele Achterhoek**
- **Samenwerking op caseniveau**
- **Efficiënte inzet van loopvermogen**
- **Maandelijkse samenkomst voor uitwisseling**
- **Loopvermogen in de vorm van een verbinder per innovatiecentrum;**
 - Proactief nieuwe relaties aangaan
 - Beschikbaar voor spontane aanloop en latente vraagstellers
 - Articuleren en warm verbinden in ecosysteem Achterhoek

KPI's in context

- Focus van werkpakket 1 **samenwerking** ligt op **Kwaliteitsimpuls**

KPI's: (wat levert het op?)

- **6** gezamenlijke events > betere verbinding in ecosysteem
- **24** uitwisselingen > betere verbinding tussen innovatiecentra
- **40** gezamenlijke cases > betere slaagkans innovaties

- Focus van werkpakket 2t/m 5 **Loopvermogen** ligt op **Kwantiteitsimpuls**

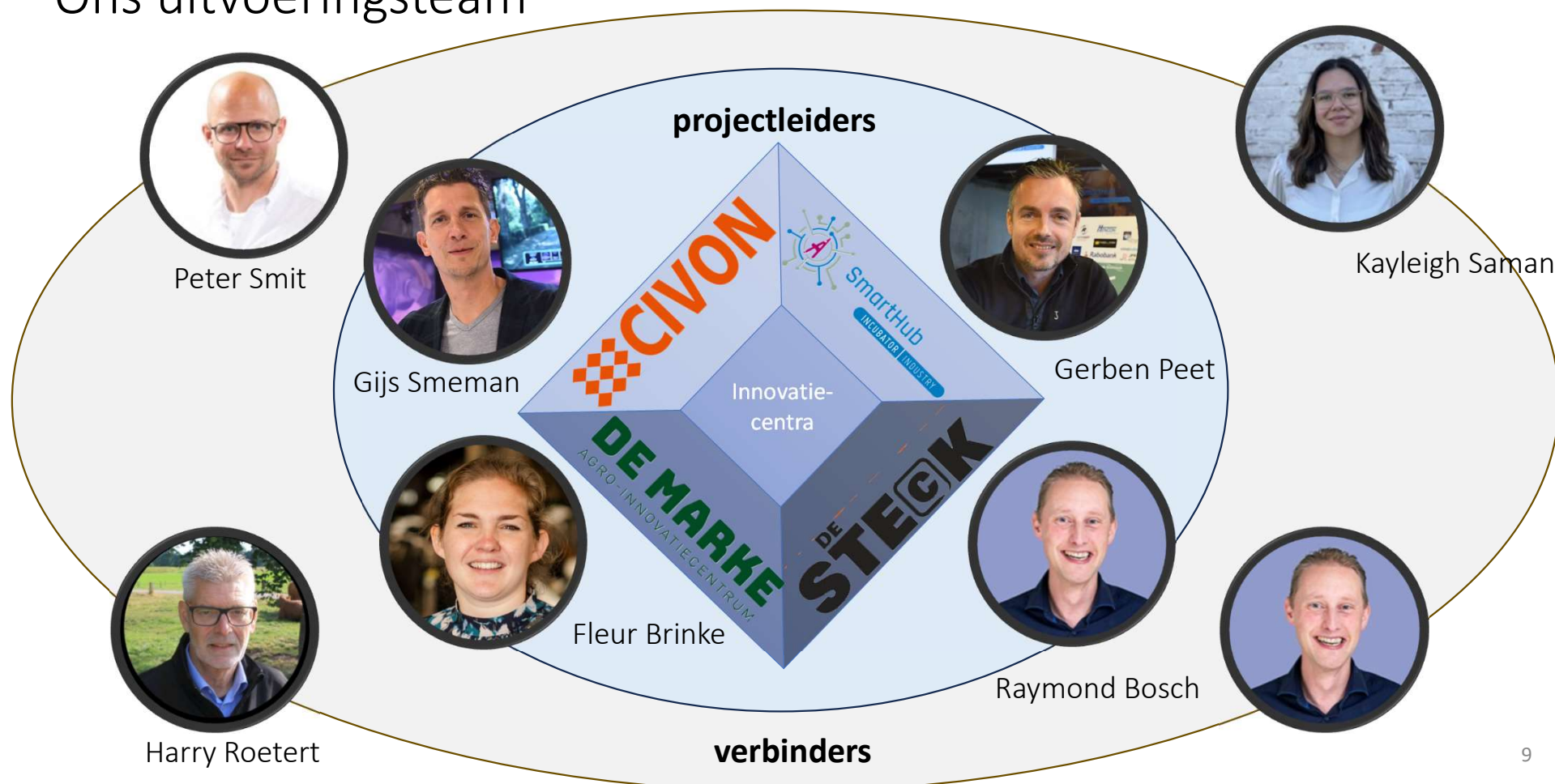
KPI's: (wat levert het op?)

- **600** nieuwe contacten in het ecosysteem > meer geactiveerde innovators
- **300** vraagarticulaties > meer innovators die met hun vraag geholpen worden

Praktische invulling

- Namens de innovatiecentra is SmartHub Incubator Industry de **penvoerder** voor het consortium
- De activiteiten rondom samenwerking voeren we in 2026 en 2027 uit.
- Het loopvermogen is beschikbaar tot en met 2028
- Het is nadrukkelijk ons doel om gezamenlijk aanvullende alternatieve financiering voor de verdere opschaling van innovatie in de Achterhoek te realiseren (Landelijk of Europees)

Ons uitvoeringsteam

Begroting activiteiten samenwerking innovatiecentra

		2025		2026		2027		2028		totaal
WP1 Samenwerking	€	27.000	€	113.090	€	113.000	€	7.000	€	260.090
WP2 Loopvermogen Civon	€	8.660	€	48.900	€	48.900	€	36.600	€	143.060
WP3 Loopvermogen De Steck	€	8.800	€	48.300	€	48.300	€	37.850	€	143.250
WP4 Loopvermogen SHII	€	4.440	€	49.000	€	49.000	€	40.600	€	143.040
WP5 Loopvermogen De Marke	€	4.440	€	49.000	€	49.000	€	40.600	€	143.040
Totaal	€	53.340	€	308.290	€	308.200	€	162.650	€	832.480

Gevraagde bijdrage thematafel aan dit project

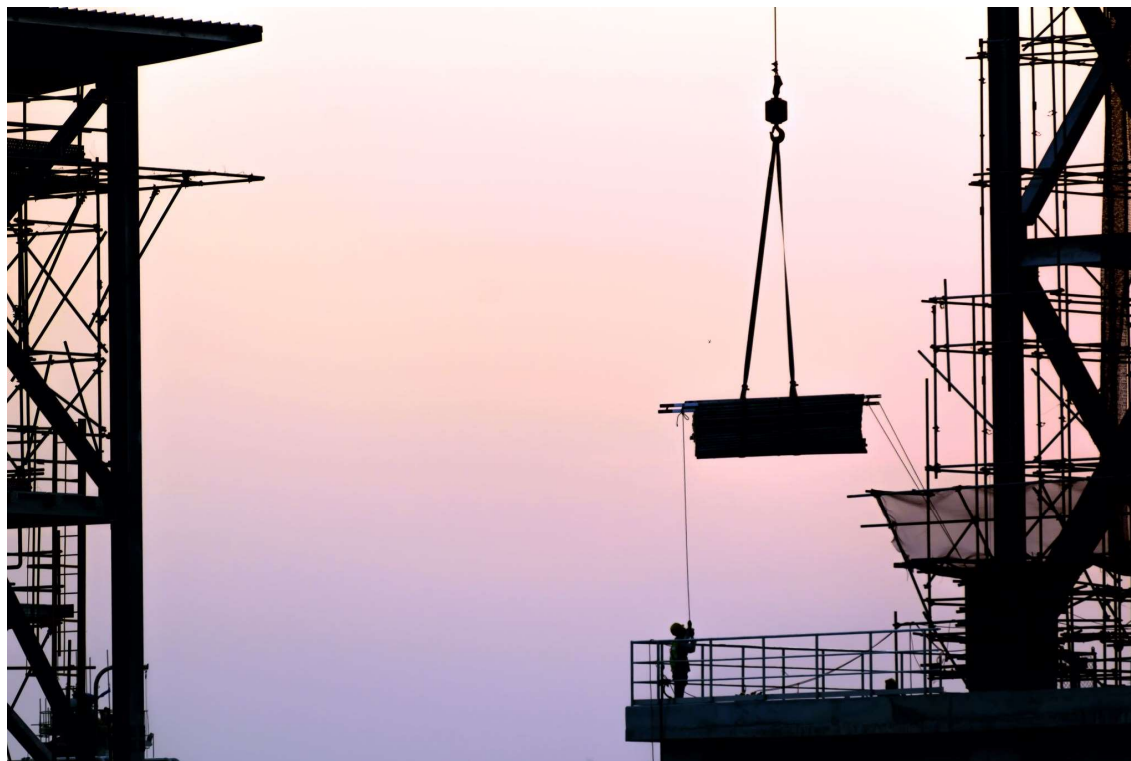
Activiteit nr.	Activiteit		Totale projectkosten
1	WP1 Samenwerking Innovatiecentra		€ 260.090
2	WP2 Loopvermogen Cicon		€ 143.060
3	WP3 Loopvermogen De Steck		€ 143.250
4	WP4 Loopvermogen SHII		€ 143.040
5	WP5 Loopvermogen De Marke		€ 143.040
TOTAAL KOSTEN			€ 832.480
Totaalbedrag cofinanciering			€ 416.240

Gevraagd subsidiebedrag:

Omschrijving		Bedrag
Gevraagd subsidiebedrag		€ 416.240

Bedankt!

Vragen?

Denkrichting voor complementaire kansen

- **Biobased bouwen** raakt alle 4 innovatiecentra en kan als doorkruisend thema opgepakt worden:
 - De Marke voor het onderzoeken van verbouwen van het basismateriaal
 - Cicon/SHII voor het produceren van de bouwmaterialen
 - De Steck voor de architectuur en projectontwikkeling om de materialen grootschalig toegepast te krijgen

- **Defensie/zelfredzaamheid** ten tijde van rampen en oorlog is een thema waarin alle 4 de innovatiecentra toegevoegde waarde hebben en kan als doorkruisend thema opgepakt worden:
 - De Marke voor het verbouwen van gewassen en veehouderij voor de eerste levensbehoefte
 - Cicon/SHII voor het verwerken van voedsel en conserveren voor de lange termijn
 - De Steck voor distributie en logistiek en het retail netwerk naar de consument
- Software raakt eveneens alle 4 innovatiecentra, maar die past meer in de transitiethema's

Volgende stappen

- 3 jul pitch thematafel
- 30 Jul feedback tt verwerkt in definitieve stukken
- 25 sep presentatie Thematafel
- 31 okt administratieve verwerking
- 1 nov Start projectuitvoering

Krachtig samenwerkende innovatiecentra

- Raymond Bosch
- 06-51539608
- r.bosch@kplusv.nl

KplusV

T +31 (0)26 355 13 55

Arnhem • Amsterdam • Rotterdam • Groningen

info@kplusv.nl

www.kplusv.nl

[LinkedIn](#)

Aar

G. Springplank Verdienvermogen breed bedrijfsleven

- In de Achterhoek is een sterk open innovatiesysteem dat vooral de koploperbedrijven weet te vinden. De aanpak is erop gericht om ook het breed mkb (organisaties van 2 tot 200 medewerkers) hieraan te verbinden, zodat ook zij meer kunnen innoveren.
- De Achterhoek is als een van de koploperregio aangesloten bij de Actieagenda mkb-dienstverlening⁸. Daar wordt kennis gedeeld tussen de Regio's. In dit programma worden de bestaande ondernemerscommunities in kaart gebracht en verstrekt.
- Aanvullend wordt onderzocht welke doelgroepen het meest interessant zijn voor de verbreding. De verbinders in het Achterhoekse ecosysteem spelen hierbij een belangrijke rol. Zij kunnen vanuit kenniskringen en netwerken (communities) de nieuwe doelgroepen bereiken en vraag gestuurd verder helpen en het aanbod van onze innovatiecentra hierop aansluiten.
- Met behulp van de top 25 van Achterhoekse bedrijven wordt ingezet op het verbeteren van het vestigingsklimaat, zodat grote bedrijven in de Regio gevestigd kunnen blijven en waar mogelijk ook groeien. Voor de Achterhoek zijn deze bedrijven van groot belang omdat er vaak een Regionale toeleverketen achter zit en deze bedrijven veel maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen.
- Bedrijven worden ondersteund om door (sociale) innovatie te komen tot nieuwe businessmodellen en nieuw werkgeverschap.
- EZ zet zich in om de beoogde resultaten van de Springplank Verdienvermogen breed bedrijfsleven te bereiken door de uitvoering van deze lijn door de Regio goed te laten aansluiten op beleidsinitiatieven, programma's en -instrumenten van EZ gericht op het bevorderen van innovatie, ondernemerschap en vestigingsklimaat.

Aansluiting en ambitie Provincie Gelderland

KPI's in verlengde ambities Provincie Gelderland

Strategisch doel 1. Versterken van de concurrentiepositie van Gelderse Ondernemers

Actielijn 1 Versterken van de kennisintensieve clusters

Wij versterken de concurrentiepositie van het Gelderse bedrijfsleven door de vier kennisintensieve clusters Voeding (food), Gezondheid (health), Energie (energy) en Maakindustrie te stimuleren. Activiteiten die wij uitvoeren, zijn:

- Versterken van de organisatiegraad van de kennisintensieve clusters.
- Stimuleren van groei van kennisintensieve clusters met o.a. acquisitie, resulterend in circa 40 bedrijfsvestigingen in Oost-Nederland per jaar.
- Ontwikkelen van toegankelijke innovatie-infrastructuur, zoals proeftuinen en pilotfaciliteiten.
- Ondersteunen van 200 tot 300 start-ups en scale-ups per jaar.
- Versterken van toegang tot financiering voor innovatieve bedrijven.
- Bevorderen van internationale handel, met bijvoorbeeld jaarlijks circa 200 deelnemende bedrijven aan handelsproject Go4Export in Oost-Nederland.

Actielijn 2 Versterken van het Gelders ondernemersklimaat

De concurrentiepositie van Gelderland wordt versterkt met verbeteren van het Gelderse ondernemersklimaat:

- Uitvoeren nationale Actieagenda mkb-dienstverlening 2024-2026.
- Ondernemers ondersteunen bij de start van hun bedrijf, 250 starters per jaar.
- Mkb'ers ondersteunen bij transitie in hun grondstofgebruik (circulair), energieverbruik en digitalisering (bereik: meer dan 400 bedrijven).

KPI's samenwerkende innovatiecentra context regionale en provinciale doelen

onderdeel	Activiteit (per jaar)	Impact (KPI)
Samenwerking	3 gezamenlijke events 12 uitwisselingen 20 gezamenlijk ondersteunde cases	• Versterken concurrentiepositie van de regio (Gelderland) • Completering van de innovatiecentra (8rhk) • Verbetering van het vestigingsklimaat (8rhk) • Biobased bouwen Innovaties & voorbeeldprojecten faciliteren (8rhk)
Loopvermogen	200 relaties toegevoegd of onderhouden 100 vraagarticulaties*	• Versterken concurrentiepositie van de regio waardoor kennisintensieve clusters kunnen opbloeien (Gelderland) en sprake is van een toegankelijke innovatie infrastructuur (Gelderland) • Netwerkmakelaar over de grens faciliteren (8rhk) • Achterhoek Verbindt (8rhk & Gelderland) = actieagenda MKB dienstverlening & Midden- en kleinbedrijf klaar voor de toekomst die zich richt opstimuleren van vindbare en bruikbare provinciale en regionale hulp voor het mkb

* Vraagarticulatie = (gesprek van één uur om te helpen ondernemersvraag scherp te stellen)

Rapport van bevindingen Projecten Achterhoek Visie 2030

1.	Naam project:	Samenwerking Innovatiecentra Achterhoek	
2.	Betrokken Thematafel(s):	Smart Werken & Innovatie	
3.	Doel/effect van het project:	Het intensiveren van de samenwerking tussen de vier innovatiecentra (SHII, de Marke, de Steck, CIVON) voor een betere kwaliteit en hogere snelheid in het aanjagen van innovaties in de sterke sectoren van de Achterhoek. Ze zetten daarmee actief in op het versterken van de verbinding met het gehele ecosysteem voor innovaties binnen en buiten de Achterhoek.	
4.	Looptijd van het project: (start- en einddatum)	1-11-2025 – 30-11-2028	
5.	Toetsingscriteria waaraan de aanvraag moet voldoen:		
	Criterium	Voldoet	Toelichting
	Het project levert een substantiële bijdrage aan de doelstellingen van de Achterhoek Visie 2030:	Ja	Het draagt bij aan de volgende vijf doelen vanuit de thematafel: 1.)De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie. 2.)De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie. 3.)Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland. 4.)De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. 5.)De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.
	Aan welke streefwaarden van de Achterhoek Visie 2030 wordt een bijdrage geleverd?	Springplank Verdienvermogen breed bedrijfsleven • Het organiseren van voldoende capaciteit van verbinders om samenwerking, ontwikkeling en innovatie op de transitie aan te jagen; • Het op eigen benen laten staan van de innovatiecentra die strak aansluiten op de behoeften van de ondernemers; • Het vestigingsklimaat in de Achterhoek is verbeterd; • Het open innovatiesysteem is verder versterkt voor de juiste doelgroepen in het brede MKB;	
	Er is voldoende draagvlak bij de drie O's voor het project:	Ja	De innovatiecentra hebben allen een netwerk van ondernemers. Daarnaast zijn 1 of meer centra verbonden met de onderwijsinstellingen in de Achterhoek en met de overheden. Ook is er in het verleden door alle innovatiecentra al

			eerder samengewerkt met de regio Achterhoek op het gebied van een subsidierelatie.
	Het project heeft voldoende regionale impact:	Ja	Het project versterkt het Achterhoekse Ecosysteem door intensivering van de samenwerking tussen de innovatiecentra en daarmee het vergroten van het bereik van het MKB middels loopvermogen. Zo weet het MKB de innovatiecentra te vinden en kunnen innovatieve ideeën of oplossingen hun plek vinden binnen de regio wat de regio een sterke, toekomstbestendige positie geeft.
	De begroting is sluitend:	Ja	Geen opmerkingen
6.	Wordt er een bijdrage vanuit de Regio Deal Achterhoek gevraagd?		
	Zo ja, voor welke springplank?	Verdienvermogen Breed bedrijfsleven	
	Aan welke resultaten uit het convenant Regio Deal Achterhoek II draagt het project bij?	• Het open innovatiesysteem is verder versterkt voor de juiste doelgroepen in het brede MKB; • 100 tot 120 bedrijven worden gestimuleerd om sleuteltechnologieën, waaronder Artificial Intelligence verder te implementeren, rekening houdend met bestaand aanbod; • Het organiseren van voldoende capaciteit van verbinders om samenwerking, ontwikkeling en innovatie op de transitie aan te jagen; • Het op eigen benen laten staan van de innovatiecentra die strak aansluiten op de behoeften van de ondernemers; • Het vestigingsklimaat in de Achterhoek is verbeterd;	
7.	Opmerkingen vanuit subsidieadviseur		
	n.v.t.		
8.	Afstemming met andere Thematafel(s):	n.v.t.	
9.	Bevindingen Thematafel		
	De thematafel gelooft in het project en in de infrastructurele basis die het voor de Achterhoek kan gaan bieden. Er is meegegeven om KPI's op te stellen op het proces wegens de keldering van financiën in het derde jaar. Deze KPI's worden opgesteld en dienen om scherp zicht te houden op dit proces en op tijd te kunnen zijn met eventuele aansturingen. Zie het als een groeimodel van KPI's.		

Besproken in Thematafel:	Smart Werken & Innovatie
Datum:	24 september 2025

Fantastisch dat u een project aanmeldt voor de Achterhoek Visie 2030. Om te beoordelen of het project past binnen de visie, vragen wij u dit formulier volledig in te vullen. U kunt het ingevulde formulier sturen naar de betreffende programmaregisseur, die zal daarna zo spoedig mogelijk contact met u opnemen.

Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel I

Projecten dienen te voldoen aan de Nadere regels Projecten Achterhoek Visie 2030 (te vinden op www.8rhk.nl/beschikking)

1 Naam project	Smart Energy Hub Winterswijk - Ontwikkelfase
2 Primaire Thematafel	Circulaire economie & energietransitie
3 Aanvrager <i>(dit moet een rechtspersoon zijn)</i>	OWIN (industriekring Winterswijk)
4 Looptijd <i>(startdatum en einddatum vermelden)</i>	1 augustus 2025 - 1 maart 2027
5 Doel van het project <i>(Korte omschrijving van hetgeen je wilt bereiken met dit project)</i>	

Doel van het project is het realiseren van slimme energieoplossingen (smart energy hub) op de bestaande bedrijventerreinen in Winterswijk, met als doel:

- De bestaande netcapaciteit beter benutten;
- De opwekcapaciteit vergroten en beter benutten (meer zon op dak);
- Laadinfrastructuur toevoegen op het bedrijventerrein.

Met inzet van instrumenten als:

- Onderling energie uitwisselen
- Toevoegen opwekcapaciteit (zonnepanelen op onbenut dakoppervlak)
- Buffercapaciteit toevoegen (o.a. batterijopslag individueel en/of collectief)
- Management op gebruiksprofielen

6 Projectbeschrijving

(Beschrijf kort welke activiteiten je tijdens dit project gaat uitvoeren. Voeg eventueel een uitgebreid projectplan als bijlage toe)

In 2023-2024 zijn OWIN en gemeente Winterswijk gestart met een verkenning naar slimme energieoplossingen (smart energy hub) op de bestaande bedrijventerreinen in Winterswijk. Deze verkenning hebben we laten uitvoeren door het bedrijf Zebra (<https://zbr.nu>). Zie de bijgevoegde eindrapportage van dit onderzoek.

Het onderzoek laat zien dat er een haalbare businesscase is om de volgende doelen te bereiken:

1. Onderling energie uitwisselen
2. De bestaande netwerkcapaciteit beter benutten
3. Opwekcapaciteit vergroten en beter benutten (zon op dak)
4. Buffercapaciteit en laadinfrastructuur toevoegen op het bedrijventerrein

Deze projectaanvraag richt zich op de volgende stap van haalbaarheid naar realisatie, de ontwikkelfase:

Ontwikkeling van de Smart Energy Hub Bedrijventerreinen Winterswijk

Hiervoor voeren we de volgende activiteiten uit (zie bijlagen begrotingsformat en offerte Zebra):

1. Projectinitialisatie
2. Uitwerken realisatiedoelen
3. Projectmanagement

4. Oprichting coöperatie (juridische kosten)
5. Installatie gateways tbv digitale backbone
6. Monitoring dashboard
7. Financiële projectrapportage (accountantkosten)

Deze ontwikkelfase geeft als resultaat:

- Governancestructuur voor een coöperatie en onderliggende B.V.'s
- Operationeel uitwisselingsplatform
- Backbone voor Smart Grid bestaande uit gateways geïnstalleerd bij ondernemers
- Basis, o.a. de nodige contracten, voor een GTO
- Basis voor een collectief laadplein nabij voormalig Philips terrein

Deze ontwikkelfase maakt het volgende inzichtelijk:

- Welk samenwerkingsverband er nodig is, organisatorisch, technisch en juridisch, inclusief afstemming met Liander;
- Hoe de businesscase eruit ziet, zowel collectief als individueel, per bedrijf:
 - In beschikbare capaciteit
 - In investeringen, kosten en opbrengsten
 - Met welke risico's en hoe deze te managen.

Na deze ontwikkelfase zijn de participerende partijen (bedrijven, OWIN en gemeente) instaat om weloverwogen te besluiten om over te gaan tot daadwerkelijke realisatie.

NB

De uitvoering van dit project vraagt ook om uren inzet van:

- Ondernemerskring OWIN (projectbegeleiding)
- Gemeente Winterswijk (projectbegeleiding)
- Participerende bedrijven (onderzoek, analyse en besluitvorming)

Deze uren inzet worden niet gekapitaliseerd in deze subsidieaanvraag.

7 Beoogde resultaten

(Kort en concreet vermelden, moeten meetbaar zijn)

Tijdens de ontwikkelfase worden de volgende zaken uitgewerkt:

- Intentie overeenkomst (IOK).
 - Betrekken relevante stakeholders (o.a. gemeente, provincie, omgevingsdienst voor evt. vergunningen, veiligheidsregio, etc.).
 - Organiseren deelname Smart Grid Winterswijk in uitrol van GTO contracten van Liander.
 - Technische en financiële verdieping (m.b.t. GTO met sleutelpartijen, laadplein en uitwisselingsplatform voor geïnteresseerde en deelnemende partijen).
 - Financiële engineering m.b.t. businesscase en exploitatiebegroting.
 - Investeringsbehoefte in kaart brengen en structureren.
 - Structuur opzetten voor organisatie (o.a. governance, juridische structuren, coöperatie statuut, ledenovereenkomsten, borging aansprakelijkheid, algemene voorwaarden, etc.).
 - Standaard contracten opstellen.
 - Ondernemers benaderen t.b.v. deelname in lokale handelsplatform.
 - Ontwerpen en opstellen functioneel pakket van eisen t.b.v. leveranciersselectie o.a. voor handelsplatform, congestie service provider (CSP) rol, batterij, etc.
 - Selectie marktpartij voor levering handelsplatform.
 - Organiseren energiehandelsplatform.
 - Smart Grid ready maken van deelnemende bedrijven.
 - Contracten voor GTO tussen deelnemers, Liander en CSP partij afsluiten.
 - Organiseren structuur t.b.v. GTO, congestiemanagement en CSP.
 - Selectie marktpartij voor CSP rol.
-

- Faciliteren van en ondersteuning bij de ontwikkeling en realisatie van een collectief laadplein, o.a. selectie van hardware en of exploitatiepartij.
- Kennisdeling met andere bedrijvenkringen in de Achterhoek (zie ook 9.e.).

8 Bijdrage aan Achterhoek Visie 2030

- a. Aan welke doelen van de Visie 2030 levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 1**)?
(*betreffende doelen uit bijlage 1 vermelden!*)

Circulaire economie & Energietransitie:

- De Achterhoek ontwikkelt en implementeert oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en om zelfvoorzienend te worden.

-
- b. Aan welke springplanken en resultaten van de Regio Deal Achterhoek II 'Hoger Springen, Krachtiger Landen' levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 2**)?
(*betreffende resultaten uit bijlage 2 vermelden!*)

3.4 Springplank Slimme energiegemeenschappen:

- Het uitvoeren van 2 tot 4 (deel)experimenten met lokale, collectieve oplossingen;
- De samenhang en regie in de energieketen versterken bij het aanpakken van de actuele vraagstukken en daarbij actief delen van kennis;
- Het ontwikkelen van scenario's voor een integrale benadering van energiegemeenschappen, waarvan 1 tot 2 (onderdelen hiervan) daadwerkelijk worden gerealiseerd. Gedacht wordt onder meer aan een energiegemeenschap met oplossingen voor delen van (virtuele) capaciteit om de onbalans in duurzame energieproductie en consumptie aan te pakken, waarvoor ruimte in regelgeving nodig is. Dit gaat om oplossingen voor 'wetcongestie';
- Het maken van concrete handelingsperspectieven voor energiebesparing en (gezamenlijk) gebruik van lokaal opgewekte duurzame energie voor inwoners, bedrijven en bedrijventerreinen.

-
- c. Aan welke SDG's (Sustainable Development Goals) levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 3**)?
(*betreffende SDG's uit bijlage 3 vermelden!*)

Meld je initiatief ook aan bij Social Handprint Achterhoek! Via <https://socialhandprint.com/achterhoek/>
(toelichting: zie bijlage 3).

SDG's:

7. Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen

9. Infrastructuur voor duurzame industrialisatie

-
- d. Waaruit blijkt dat er draagvlak is bij de drie O's? Welke organisaties zijn betrokken bij het project?

Initiatief en participatie vanuit industriekring OWIN, Winterswijkse bedrijven, gemeente en Oost NL.

-
- e. Wat is de regionale impact van dit project?

Het project draagt bij aan vermindering energiecongestie in de Achterhoek en biedt daarmee ruimte voor economische ontwikkeling. De projectresultaten kunnen bijdragen aan andere gemeenten en bedrijventerreinen in de Achterhoek:

- Delen van alle kennis en kunde, opgedaan in dit project
 - Bijdrage aan de RES (meer zonopwekcapaciteit op bedrijfsdaken)
 - Potentieel een blauwdruk voor ieder bedrijventerrein in de Achterhoek
-

9 Kunt u de BTW op dit project verrekenen?

- ☐ Ja (dan onderstaand bij 10. de kosten excl. BTW weergeven)
☒ Nee (dan onderstaand bij 10. de kosten incl. BTW weergeven)
☐ Gedeeltelijk

10 Totale kosten en financiering

Vul het 8RHK begrotingsformat (bijlage 4, apart Excelbestand) in en voeg deze bij. Deze maakt onderdeel uit van deze aanvraag!

(Vermeld onderstaand de gegevens uit het begrotingsformat, tabblad Totaaloverzicht, groene regels)

Totale kosten (overnemen van tabblad)	€ 90.750
--	-----------------

Cofinanciering vanuit aanvrager en andere O's (overnemen van tabblad)	€ 36.300 € 9.075
Gevraagde subsidie (overnemen van tabblad)	€ 45.375
Totale financiering	€ 90.750

+

11 Communicatie

Op welke wijze en welke momenten wordt over het project gecommuniceerd?

Wanneer het project van start gaat, hoort op alle communicatie-uitingen die vanuit u uitgaan (website, drukwerk, bouwboarden, etc.) het logo van de provincie Gelderland en het logo van 8RHK ambassadeurs te staan. Zie daarvoor deze [toolkit](#). Voor verdere afstemming over communicatie (inhoud en momenten) neemt u contact op via communicatie@8rhk.nl.

Communicatie doelgroepen:

- Participerende bedrijven
- OWIN leden en overige bedrijven op de bedrijventerreinen in Winterswijk.
- Liander
- Oost NL
- Provincie
- Gemeenteraad
- Thematafels Circulaire economie & Energietransitie, Smart werken & Innovatie
- Nieuwsbrief 8RHK.

Inhoudelijke projectcommunicatie vindt doorlopend plaats met de direct deelnemende partijen.

Periodieke terugkoppeling over projectopzet en -resultaten vindt periodiek plaats (zowel actief als op aanvraag) richting:

- Het Winterswijkse bedrijfsleven
- Gemeenteraad
- Achterhoekse industriekringen (SIKA, VNO-NCW)
- Thematafels

12 Mogelijke risico's en aandachtspunten

De ontwikkelingen rondom energiecongestie zijn complex. Bedrijven die er in hun bedrijfsvoering mee zijn geconfronteerd zijn zich ervan bewust. Echter het gros van de bedrijven ziet hooguit een puntje van de ijsberg. De omvang en het tempo waarmee de netwerkbedrijven werken aan netverzwaring is weinig inzichtelijk en de gecommuniceerde doelstellingen verschuiven. Een slimme energieoplossing vraagt om collectiviteit, samenwerking en onderling vertrouwen rondom een materie die niet tot de kernactiviteiten van de ondernemer behoort. Bedrijven hebben een bepaald niveau van inzicht nodig voordat zij een zakelijke beslissing kunnen nemen over een samenwerking en investering in een gezamenlijke energieoplossing.

13 Is een Europese aanbesteding noodzakelijk?

(zie bijlage 5)

☐ Ja

☒ Nee

14 Is er sprake van staatssteun?

(zie bijlage 6)

☐ Ja

Geef onderstaand aan op basis van welke verordening geoorloofde staatssteun mogelijk is

☐ AGVV, artikel:

☐ LVV, artikel:

☐ DAEB

☐ De-minimis (indien van toepassing, vul dan de algemene de-minimisverklaring in (zie bijlage 6))

☒ Nee

15. Gegevens aanvrager

S.v.p. gegevens invullen in 'Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel II' (graag als apart document meesturen i.v.m. AVG regels).

Ondertekening

Aldus naar waarheid ingevuld en ondertekend.

Met de ondertekening van dit aanvraagformulier stemt u ermee in dat de informatie in dit aanvraagformulier openbaar is en dat het voor de uitvoering van onze werkzaamheden (beoordeling en besluitvorming) noodzakelijk is dat de bijlagen gedeeld worden met personen die betrokken zijn bij de beoordeling van de aanvraag. Zie ook onze [privacyverklaring](#).

Plaats: Winterswijk

Datum: 15 juli 2025

Naam: Ronny ten Have

Functie: Bestuurslid OWIN

Paraaf:

BIJLAGEN

1. Doelen Achterhoek Visie 2030
2. Springplanken Regio Deal 'Hoger Springen, Krachtiger Landen
3. Sustainable Development Goals (SDG's)

4. 8RHK begrotingsformat (apart Excelbestand)
5. Aanbestedingsschema
6. Staatssteun, vrijstellingsgronden en de-minimis

Bijlage 1

Doelen Achterhoek Visie 2030

Onderwijs & Arbeidsmarkt

1. De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen.
2. Talenten van de beroepsbevolking zijn benut door betere aansluiting vervolgoopleidingen op de vraag vanuit de arbeidsmarkt en door het verhogen van de flexibiliteit door een Leven Lang Ontwikkelen.
3. Een inclusieve arbeidsmarkt waarbij oog is voor de gehele beroepsbevolking en kansengelijkheid is toegenomen.
4. Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking is toegenomen gericht op het oplossen van het tekort aan juist gekwalificeerde arbeidskrachten.

Smart werken & Innovatie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.
2. De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie.
3. Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.
4. De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.
5. De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.

Mobiliteit & Bereikbaarheid

1. De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd.
2. De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen.
3. Door de inzet van digitalisering en deelcultuur zijn er slimme vervoersvoorzieningen.

Circulaire economie & Energietransitie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en om zelfvoorzienend te worden.
2. De agro foodsector is koploper in kringlooplandbouw door hoogwaardig benutten en gebruik van (bio)grondstoffen en biomassa en recycling van reststromen.
3. Bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties transformeren hun (bedrijfs)processen en gaan efficiënter om met (primaire) grondstoffen.
4. In de gebouwde omgeving en infrastructuur zijn (hernieuwbare) grondstoffen efficiënter benut, worden hergebruikt en de levensduur verlengd.
5. Broeikasgasemissies CO2 en stikstof zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit.

Wonen & Vastgoed

1. De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig).
2. Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.
3. In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.
4. (Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.
5. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.

Gezondste regio

1. Er is een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten van hoge kwaliteit waar professionals met plezier werken.
2. De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie, dit in samenhang met wonen, werken, leren en meedoen.
3. Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid.

Bijlage 2

Springplanken Regio Deal Achterhoek II, ‘Hoger Springen, Krachtiger Landen’

1.1 Springplank Gezondheid voorop

- Het ondersteunen van 2 tot 4 lokale initiatieven gericht op het van onderop anders organiseren, monitoren of financieren van ondersteuning en zorg;
- Het uitvoeren van innovatiepilots zoals ‘zorg op afstand’, met bijbehorende effectmeting op leefbaarheid en eigen regie;
- Het opzetten van een stimuleringsfonds voor projecten gericht op positieve gezondheid, preventie, leefstijl en sociale cohesie;
- Het inrichten van een Regionale digitale plek voor inwoners op het gebied van eigen regie en ouder worden;
- Het verder ontwikkelen van de integratie van Regionale data met een koppeling naar zorg, maatschappij en welzijn (Datagedreven Achterhoek).

1.2. Springplank Publieke mobiliteitsaanpak

- Het vormgeven en realiseren van een samenwerkingsstructuur waarin gemeenten, Regio, provincie en Rijk vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan het borgen van publieke mobiliteit;
- Integratie van vervoersvormen door bijvoorbeeld een gezamenlijke Governance, een mobiliteitscentrale en een integraal platform;
- Het verzamelen van data en deze gebruiken om te komen tot een soort dashboard/platform voor het inzichtelijk maken van verkeers- en mobiliteitsstromen (Datagedreven Achterhoek);
- Het uitbreiden van het Gaon-aanbod met 50 tot 100 deelfietsen en 10 tot 15 deelauto's;
- Het vergroten van het Gaon-netwerk met meer gebruikers en deelnemers (bedrijven en organisaties) onder meer door gedragsaanpak en marketingcampagnes;
- Het onderzoeken van een (grensoverschrijdend) MaaS-netwerk (Mobility As A Service);
- Het onderzoeken en realiseren van 2 tot 6 mobiliteitshubs;
- Het onderzoeken en realiseren van 2 tot 4 (grensoverschrijdende) fietsverbindingen.

1.3. Springplank Bouwen naar Achterhoekse identiteit

- Het starten van een Regionaal loket om bouwprojecten een eenduidige ingang te bieden en tot een snellere beoordeling van de kans te komen;
- Het verkennen van collectieve woonvormen, hiervoor start de Regio 2 tot 4 projecten op;
- Het vergunnen van 500 tot 750 woningen in kleine projecten en het versnellen van het proces hiervoor;
- Het uitbreiden van 30 tot 40 kernen met een ‘kleiner’ project waarin ook de leefbaarheid en sociale verbondenheid worden meegenomen.

1.4. Springplank Datagedreven Achterhoek

- Het ontwikkelen en coördineren van een 3O-data ecosysteem. Hierin is data toegankelijk voor de partners in de samenwerking, met lerende doe-netwerken. Bijvoorbeeld voor de ketensamenwerking in de zorg, het verder door ontwikkelen van slimme mobiliteit en het gebruik van reststromen;
- Het experimenteren met 2 tot 4 goed evalueerbare pilots ‘Self-Sovereign Identity’ (SSI) waarin enkele Achterhoekse 3O partners samen hun inwoners/leden/cliënten/klanten eigen regie over hun data hebben gegeven;
- Het starten van een Europese samenwerking in EDIH-verband (European Digital Innovation Hubs)..

2.1 Springplank Inclusieve arbeidsmarkt

- Het onbenut arbeidspotentieel is in beeld en er is een programma over hoe een groot deel van deze groep te bereiken en te activeren is;
- Het begeleiden van 300 tot 400 mensen van het onbenut arbeidspotentieel naar duurzaam werk;
- Het opzetten van een kenniscentrum inclusieve technologie. Binnen dit centrum ontsluiten we kennis, advisering en dienstverlening voor en door partners binnen de Achterhoek;
- Het uitvoeren van een programma (inclusief taaltraining) om asielzoekers en statushouders sneller inzetbaar te krijgen voor de arbeidsmarkt;
- De belemmeringen en blokkades die door werkgevers en werknemers worden ervaren rondom scholing en het aangaan van een duurzame match zijn in beeld gebracht;
- Er worden ten minste twee oplossingsstrategieën uitgewerkt, de strategieën dragen bij aan het vergroten van de arbeidsproductiviteit. De strategieën worden getoetst binnen ten minste 3 bedrijven. De ervaringen worden gedeeld met partners binnen en buiten de Regio.

2.2 Springplank Bestrijding arbeidsmarktkrapte

- De aanpak om inwoners te helpen bij hun loopbaanontwikkelingsvraagstuk is verder ontwikkeld, zowel vanuit human capital als vanuit inclusiviteit binnen het toekomstig RWC;
- Er is ingezet om de leercultuur bij MKB bedrijven te bevorderen;
- Ten opzichte van de afgelopen periode worden er 20% meer opleidingsvouchers van Opijver toegekend aan deelnemers richting of voor MBO 1, MBO 2 en HBO 5 niveau, waarbij de focus ligt op de tekortsectoren;
- Het verstrekken van 1.000 opleidingsvouchers;
- Het uitvoeren van pilots gericht op het behouden van medewerkers en pilots gericht op de wendbaarheid van werknemers en werkzoekenden voor de 3 kraptesectoren;
- Het opzetten van een stimuleringsprogramma voor leerlingen, studenten en zij-instromers gericht op het kiezen voor de krapte sectoren;
- Het Grensland College is bestendigd qua instroom en doorontwikkeld door het aanbieden van meer AD (Associate Degree) opleidingstrajecten;
- Er zijn verschillende sessies met Duitse partners gehouden om tot een gezamenlijke aanpak voor werken en leren aan beide zijden van de grens te verkennen.

3.1 Springplank Verdienvermogen breed bedrijfsleven

- Er is in kaart gebracht welke ondernemers behoefte hebben aan ondersteuning bij innovatie-, arbeidsmarkt- en verduurzamingsvraagstukken en hoe zij bij kunnen dragen aan maatschappelijke transitie;
- Het open innovatiesysteem is verder versterkt voor de juiste doelgroepen in het brede MKB;
- 100 tot 120 bedrijven worden gestimuleerd om sleuteltechnologieën, waaronder Artificial Intelligence verder te implementeren, rekening houdend met bestaand aanbod;
- Het organiseren van voldoende capaciteit van verbinders om samenwerking, ontwikkeling en innovatie op de transitie aan te jagen;
- Het op eigen benen laten staan van de innovatiecentra die strak aansluiten op de behoeften van de ondernemers;
- Het vestigingsklimaat in de Achterhoek is verbeterd;
- Het investeren in capaciteit (netwerkmakelaar) over de grens. Deze makelaar verbindt Nederlandse en Duitse ondernemers, organisaties en initiatieven met elkaar. Naast Kreis Bocholt is dit ook met andere Duitse grensgemeenten gedaan.

3.2 Springplank Biobased Achterhoek

- Ingezet wordt op het realiseren van een vezelketen met 500 hectare vezelteelt;
- Het ontwikkelen van kennis- en leerprogramma's met onderwijs, ondernemers en overheden die actoren stimuleren hun bestaande werkwijze, opdrachtgeverschap en bedrijfsvoering aan te passen;
- Het uitvoeren van 3 tot 6 innovatieprojecten;

- Het vergroten van bewustwording, kennis en inzicht bij particulieren, gemeenten, woningcorporaties en bedrijven door innovaties, voorbeeldprojecten, kenniskringen en publiekscampagnes;
- Het uitvoeren van een sociaaleconomische verkenning om inzicht te krijgen welke activiteiten kansrijk zijn en wat daarvoor nodig is;
- Het ontwikkelen van nieuwe bestaansmodellen, verdienmodellen en biobased (woning)bouwconcepten die middels het toepassen van kennis van nieuwe teelten die bijdragen aan biodiversiteit, groenblauwe-dooradering, natuur, klimaat en landschappelijke kwaliteit.

3.3 Springplank Innovatieve woningbouw

- Het starten van een innovatiecentrum voor innovatieve en duurzame woningbouw, waar onderwijs, de markt, corporaties en gemeenten samen de volgende stap kunnen zetten;
- 60 tot 70 Achterhoekse partijen hebben elkaar gevonden in trajecten rond het stimuleren van innovatie in de bouw;
- Het vergunnen van nieuwbouwplannen, doel is 30% innovatieve woningbouw in 2026;
- Het bouwen van 75 tot 150 woningen (in verschillende betaalbaarheidscategorieën) in voorbeeldprojecten die dienen als best practices in de woningbouw en helpen innovatie in bouw en proces te versnellen;
- Het opstarten van 6 tot 8 innovatieprojecten met kruisbestuivingen tussen verschillende sectoren.

3.4 Springplank Slimme energiegemeenschappen

- Het maken en doorvoeren van een aanpak met verduurzamingsmaatregelen voor 5 tot 10 bedrijventerreinen en 150 tot 200 bedrijven;
- Het uitvoeren van 2 tot 4 (deel)experimenten met lokale, collectieve oplossingen;
- De samenhang en regie in de energieketen versterken bij het aanpakken van de actuele vraagstukken en daarbij actief delen van kennis;
- Het ontwikkelen van scenario's voor een integrale benadering van energiegemeenschappen, waarvan 1 tot 2 (onderdelen hiervan) daadwerkelijk worden gerealiseerd. Gedacht wordt onder meer aan een energiegemeenschap met oplossingen voor delen van (virtuele) capaciteit om de onbalans in duurzame energieproductie en consumptie aan te pakken, waarvoor ruimte in regelgeving nodig is. Dit gaat om oplossingen voor 'wetcongestie';
- Het maken van concrete handelingsperspectieven voor energiebesparing en (gezamenlijk) gebruik van lokaal opgewekte duurzame energie voor inwoners, bedrijven en bedrijvenparken;
- Het verkennen van grensoverschrijdende energiegemeenschappen om opwek, opslag en gebruik over en weer te optimaliseren.

3.5 Springplank Toekomstige landbouw en duurzame voedselsystemen

- Het ondersteunen van 3-6 boerenexperimenten met kennis, waarvan resultaten benut zijn voor handelingsperspectieven en oplossingsrichtingen voor overheden, kenniskringen en onderwijs;
- Het ontwikkelen van een vernieuwend instrumentarium voor de bedrijfsvoering van de agrarische ondernemers en gebiedsgerichte aanpak;
- Het inzetten op meerdere lerende netwerken met kennissessies en praktijkbijeenkomsten (zo mogelijk in samenwerking met andere (experimenteer-)Regio's);
- Het ontwikkelen van werkbaar (onderdelen van) oplossingen voor de transitie naar klimaatneutrale bedrijfsvoering melkveehouderij, door natuurinclusieve landbouw, technische oplossingen of aanpassing van dier en voeding;
- Het geven van oplossingsrichtingen voor het verduurzamen van de mineralenkringloop voor een gezonde bodem met een Achterhoekse bouwplan (zoals onderzoek nitraat, waterkwaliteit, droogte, bodemverbetering en biodiversiteit).

Bijlage 3

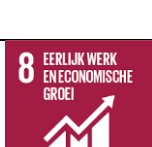
Sustainable Development Goals (SDG's)

Meld je initiatief ook aan bij Social Handprint Achterhoek! Via <https://socialhandprint.com/achterhoek/>

De Social Handprint Achterhoek is hét platform voor alle initiatieven in de Achterhoek op het gebied van brede welvaart en de Sustainable Development Goals (ook wel SDG's of Duurzame Ontwikkelingsdoelen genoemd). Met de Social Handprint kan je de positieve impact van jouw project op de samenleving zichtbaar maken en de maatschappelijke waarde die dat oplevert met betrekking tot de 17 Sustainable Development Goals.

Regio Achterhoek is in 2021 aangewezen als eerste SDG-regio in Nederland. Met de Social Handprint stimuleert en faciliteert de Achterhoek alle initiatieven in de regio die met SDG's (willen) werken, om gebruik te maken van de Social Handprint. Via de door Social Handprint ontwikkelde tools krijgen niet alleen de initiatieven zelf, maar ook de regio als geheel een beter beeld van de maatschappelijke meerwaarde die we met elkaar in de regio bewerkstelligen. Bovendien kunnen initiatieven via de Social Handprint met elkaar in contact komen, van elkaar leren en ook aanspraak maken op andere impulsen die via de website in de toekomst ter beschikking worden gesteld.

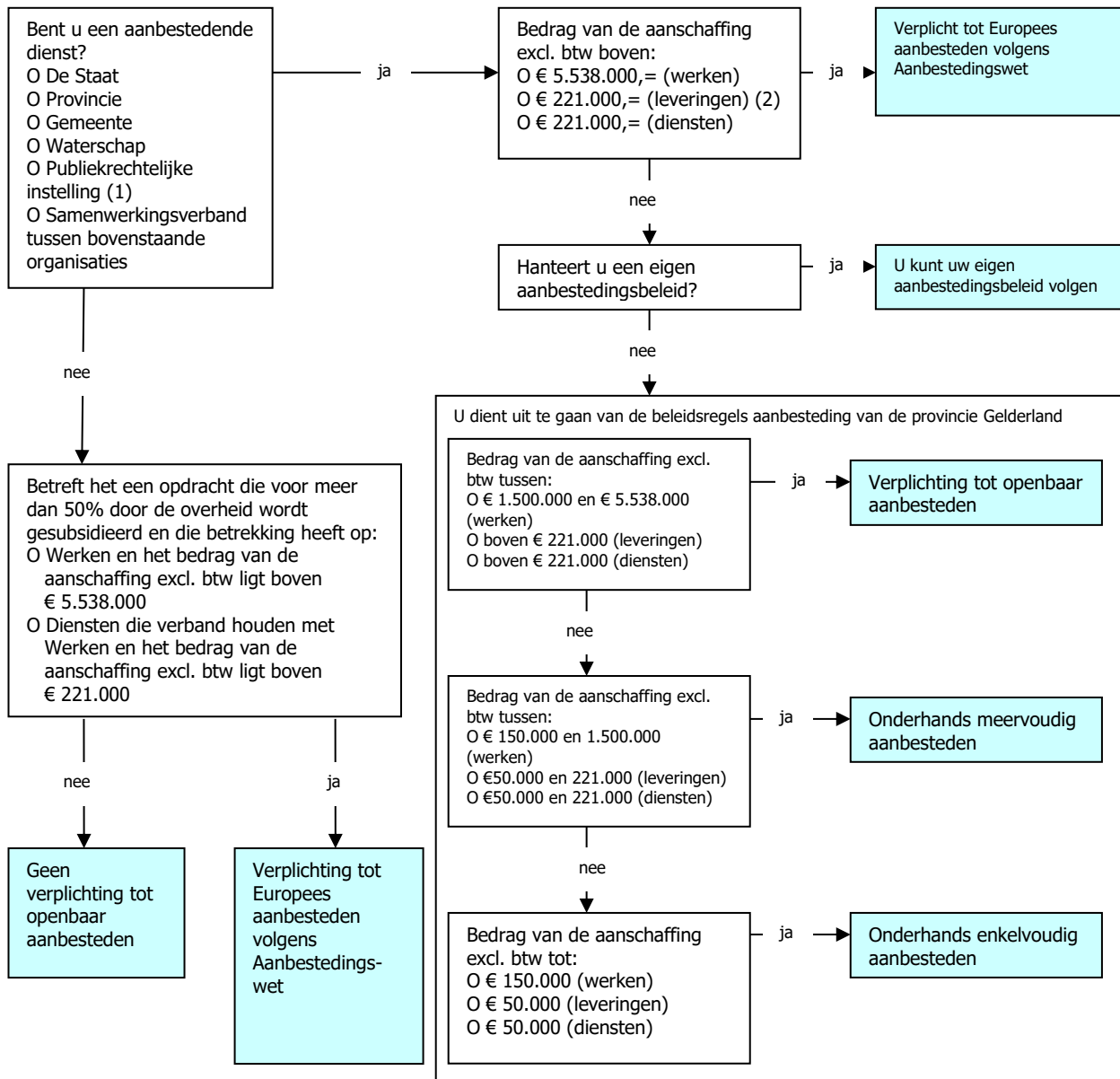
In de Achterhoek Visie 2030 zijn vijf overkoepelende SDG's opgenomen en per thematafel nog specifieke SDG's. Hieronder staan de SDG's die in de Achterhoek Visie 2030 zijn opgenomen.

	Gezondheidszorg voor iedereen (Gezondste Regio)		Verminderen ongelijkheid binnen en tussen landen (Onderwijs & Arbeidsmarkt)
	Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen (Onderwijs & Arbeidsmarkt)		Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam (overkoepelend, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Wonen & Vastgoed, Gezondste Regio)
	Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen (Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed)		Duurzame consumptie en productie (overkoepelend, Smart Werken & Innovatie, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed)
	Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen (overkoepelend, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Smart werken & Innovatie, Gezondste Regio)		Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit (Ruimtelijke opgave)
	Infrastructuur voor duurzame industrialisatie (overkoepelend, Smart werken & Innovatie, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie)		Versterken van het mondiaal partnerschap om doelen te bereiken (overkoepelend en voor alle thema's)

Bijlage 5

Aanbestedingsschema

Het onderstaande schema is bedoeld als ondersteuning en er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De drempelbedragen kunnen jaarlijks wijzigen en er kunnen zich altijd uitzonderlijke situaties voordoen waarin dit schema niet voorziet. Voor specifieke informatie en actuele bedragen kunt u terecht op www.europadecentraal.nl.

Bijlage 6

Staatssteun, vrijstellingsgronden en de-minimis

Staatssteun en vrijstellingsgronden

Meer informatie over staatssteun is te vinden op de website van Europa Decentraal:

[Europa Decentraal - staatssteun](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

<https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/>

De-minimis

Meer informatie over de-minimis is te vinden op de website van Europa Decentraal:

[Europa Decentraal - de-minimis](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

<https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/vrijstellingsmogelijkheden/de-minimis/>

De algemene **de-minimisverklaring** treft u hier aan:

[Europa Decentraal - Verklaring de-minimis](#)

Indien de link niet werkt, gaat u naar:

https://europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2024/06/78744_EZK_de-minimisverklaring_Algemeen_TG.pdf

Rapport van bevindingen Projecten Achterhoek Visie 2030

1.	Naam project:	Smart Energy Hub Winterswijk - Ontwikkelfase	
2.	Betrokken Thematafel(s):	Circulaire economie & energietransitie	
3.	Doel/effect van het project:	Realiseren van slimme energieoplossingen (smart energy hub) op bestaande bedrijventerreinen in Winterswijk. Beoogde effecten: - Netcapaciteit beter benutten - Opwekcapaciteit vergroten en beter benutten (oa zon op dak) - Laadinfrastructuur toevoegen op het bedrijventerrein.	
4.	Looptijd van het project: (start- en einddatum)	1 augustus 2025 - 1 maart 2027	
5.	Toetsingscriteria waaraan de aanvraag moet voldoen:		
	Criterium	Voldoet	Toelichting
	Het project levert een substantiële bijdrage aan de doelstellingen van de Achterhoek Visie 2030:	Ja	- Energiebesparing - Toename gebruik duurzame energie - Meer zelfvoorzienend
	Aan welke streefwaarden van de Achterhoek Visie 2030 wordt een bijdrage geleverd?	Regionaal opwekking duurzame energie (40%) en energieneutraal in 2050	
	Er is voldoende draagvlak bij de drie O's voor het project:	Ja	Participerende bedrijven, ondernemerskring (OWIN) en gemeente Winterswijk werken samen in de uitvoering van het project.
	Het project heeft voldoende regionale impact:	Ja	Project heeft een voorbeeldfunctie voor andere bedrijventerreinen. Er vindt actieve kennisdeling plaats met soortgelijke ontwikkelingen in andere gemeenten en ondernemers(kringen).
	De begroting is sluitend:	Ja	
6.	Wordt er een bijdrage vanuit de Regio Deal Achterhoek gevraagd?	Ja	
	Zo ja, voor welke springplank?	Slimme energiegemeenschappen	
	Aan welke resultaten uit het convenant Regio Deal Achterhoek II draagt het project bij?	• Het uitvoeren van (deel)experimenten met lokale, collectieve oplossingen; • De samenhang en regie in de energieketen versterken bij het aanpakken van de actuele vraagstukken en daarbij actief delen van kennis; • Het ontwikkelen van scenario's voor een integrale benadering van energiegemeenschappen, zoals delen van (virtuele) capaciteit om de onbalans in duurzame energieproductie en consumptie aan te pakken; • Het maken van concrete handelingsperspectieven voor energiebesparing en (gezamenlijk) gebruik van lokaal	

		opgewekte duurzame energie voor bedrijven en bedrijvenparken.
7.	Opmerkingen vanuit subsidieadviseur	
	<i>(evt. opmerkingen t.a.v. doelmatigheid, doeltreffendheid, looptijd, staatssteun)</i>	
8.	Afstemming met andere Thematafel(s):	Niet van toepassing
9.	Bevindingen Thematafel	
	De thematafel is unaniem positief over doorzetten naar de Achterhoek Board voor akkoord. Toegezegd is dat het initiatief in samenhang met vergelijkbare projecten wordt uitgewerkt en kennis wordt gedeeld.	

Besproken in Thematafel:	Circulaire economie en Energietransitie
Datum:	25 september 2025

Verslag Algemeen Bestuur

Datum 10-09-2025
Tijd 10:00 - 11:30
Locatie De StecK (Raadhuisstraat 25, 7001 EX DOETINCHEM)
Voorzitter Mark Boumans

1 Opening en mededelingen

M. Boumans heet Burgemeester A. Jetten van harte welkom.

M. Boumans meldt dat er op 8 oktober een verkiezingsdebat/Regiotop wordt georganiseerd. Vanuit VNG en Elke Regio Telt heeft hij hiertoe het initiatief genomen. Hij merkt dat de aandacht voor de Regio's weer minder wordt. Gedachte is dat 6 grote partijen met elkaar in debat gaan. Daarvoor worden Kamerleden gevraagd die relatief hoog op de lijst staan. Er komen twee sprekers en een goede moderator. Locatie is de DRU. Doel is de Regio weer onder de aandacht te brengen. Voor de praktische zaken is een lobbybureau ingeschakeld.

L. Werger geeft mee dat 's middags in de DRU de verkiezing is van de kinderborgemeester. Misschien is daar een link mee te leggen. 's Avonds is er ook een commissiedebat in de DRU.

A. Stapelkamp vraagt om regionale omroepen aan te laten sluiten. M. Boumans antwoordt dat Omroep Gelderland wat anders gepland heeft. De Gelderlander haakt wel aan.

J. van Oostrum geeft mee snel de communiceren hierover. Want het is kort dag en we willen wel een volle zaal. **Actie M. Boumans**

A. Jetten meldt dat op 10 oktober Kamerleden aanwezig zijn bij de opening van de tentoonstelling over Femicide. Ook de AB leden worden hiervoor uitgenodigd.

I. Rensink meldt dat er kandidaten zijn gevonden voor de vacatures van regisseur Wonen & Vastgoed en projectleider Woondeal. Morgen zijn er 3 gesprekken met kandidaten voor Lobbyist. Verder hebben is er onderbezetting in de ondersteuning door vertrek van 2 collega's.

Het algemeen bestuur is akkoord om de vergadering van 30 oktober digitaal te houden gelet op de verkiezingen de dag ervoor.

Het algemeen bestuur heeft belangstelling om samen een dag in de Regio door te brengen als introductie voor de nieuwe burgemeesters. **Actie I. Rensink/W.**

Stortelder

M. Boumans geeft aan dat hij verrast was door de berichtgeving over de zorg in het buitengebied deze zomer. Voor hem is het onduidelijk wie verantwoordelijk is. De boodschap komt vanuit de zorgsamenwerking, deze is ook gelinkt aan de thematafels en daarmee aan 8RHK ambassadeurs.

J. van Oostrum antwoordt dat alle wethouders goed op de hoogte zijn. Dit wordt echter niet altijd in de colleges gedeeld. De boodschap is ook een heel goed verhaal, maar wordt op een verkeerde manier weggezet. J. Bussemaker is erg enthousiast.

A. Bronsvort geeft aan dat er twee grote opgaven voorliggen. De ODA en de GGD. Oproep om in de burgemeesterskring de actualiteit goed te bespreken. **Actie A. Stapelkamp**

A. Bronsvort geeft n.a.v. de informatieve memo over het partnernetwerk mee om niet alleen naar sport te kijken, maar ook breder. Positief dat we kijken naar een doorontwikkeling. J. van Oostrum ziet ook kansen voor de Ronde van de Achterhoek. Hier zijn veel bedrijven bij betrokken.

2 Samenstelling en portefeuillevreiding dagelijks bestuur

M. Boumans geeft aan dat het dagelijks bestuur uit 3 leden bestaat. A. Bronsvort heeft H. de Vries opgevolgd. Met het vertrek van J. Bengevoord is er weer een vacature. Hij stelt voor om te kijken wie, vooralsnog tijdelijk, het dagelijks bestuur kan versterken en na de verkiezingen een definitieve invulling te maken. Dan zijn ook de burgemeestersposten weer ingevuld. En dan kunnen we tegelijkertijd de posities in Board en Thematafels invullen. Hij zal een ronde maken om de belangstelling te peilen.

A. Stapelkamp meldt dat hij naar de AEBR gaat, nu J. Bengevoord weg is.

A. Bronsvort meldt dat voor de nieuwe voorzitter van de Euregio nog een procedure volgt. Zijzelf blijft DB-lid.

Afgesproken wordt om de verkozen Duitse collega's na zondag een bloemetje te sturen. **Actie W. Stortelder**

3 Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Het algemeen bestuur stelt de programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 vast en daarmee ook de bijdrage voor 2026 van € 8,24 per inwoner.

Het algemeen bestuur stemt in met het verlagen van de reserve toekomstbestendige organisatie tot € 150.000 en de voorgestelde inzet van de middelen.

M. Boumans meldt dat vanuit de lokale fractie in Bronckhorst mogelijk nog een motie komt in de Achterhoek Raad naar aanleiding van de begroting en ingediende zienswijze.

4 Lobby Brussel

De gemeente Aalten is dit jaar afwezig. Inschrijving workshops is best ingewikkeld. Graag ontvangen de deelnemers een overzicht van wie mee gaat. **Actie N. Eppich**

5 Project MKB dienstverlening Achterhoek Verbindt

Voor kennisgeving aangenomen.

6 Voortgang doorontwikkeling samenwerking (mondeling)

I. Rensink licht de voortgang toe. Bijgevoegd is de memo die naar de Achterhoek Raad is gegaan. Onderliggende stukken worden gedeeld met de thematafels. Deze zijn niet bij het algemeen bestuur gevoegd omdat het daarmee openbaar is. Dat is net te vroeg.

Met het inhoudelijk perspectief willen we de hoofdlijnen neerzetten voor een nieuwe visie, maar ook de manier van werken meer integraal en interdisciplinair maken.

Met de Achterhoek Raad worden in december de hoofdlijnen van de Visie besproken en later zal de Achterhoek Raad gevraagd worden de nieuwe visie vast te stellen.

Verder zijn er uitgangspunten voor de Governance geformuleerd. De coöperatiegedachte staat nog overeind. Maar dit helemaal doorvoeren in de Governance is nog een stap te ver. We willen meer flexibiliteit en meer mensen aan ons binden. Verder zijn er ideeën over een burgerberaad, strategische denktank en icoonproject.

J. van Oostrum geeft aan dat de bemensing belangrijk is. Zijn de andere O's voldoende in staat om te vernieuwen? Het netwerk vergroten. Bij de overheid gebeurt dat eens in de 4 jaar. Verder belangrijk om het lokale netwerk te vergroten. De Lokale partijen worden ook groter.

M. Boumans vindt dit een mooi gespreksonderwerp voor 16 oktober bij de ontmoeting met de Board.

L. Werger doet de suggestie van : "Bring a Friend".

J. van Oostrum vraagt aandacht voor jongeren in een burgerberaad. En constateert dat de wisselwerking tussen Achterhoek Raad en gemeenteraad beter kan.

M. Boumans geeft aan de bij het NPVR breder wordt gekeken dan de Visie. Daarin komen ook veiligheid, vrijetijd en sport aan de orde.

A. Fellingier ziet kansen om ondernemers uit Montferland aan te haken. Ze heeft graag in beeld welke ondernemers aangehaakt zijn. Afsproken wordt om hier een factsheet van te maken. **Actie W. Stortelder**

A. Bronsvort vraagt hoe het algemeen bestuur gepositioneerd is in de doorontwikkeling. Belangrijk om alle colleges goed mee te nemen. Zowel op inhoud als Governance. M. Boumans antwoordt dat hij een ronde langs alle colleges kan maken. Andere optie is een videoconferentie met alle colleges. Op 25 september ligt het inhoudelijk perspectief en de uitgangspunten voor de Governance voor in de Thematafels. Goed om de colleges voor die tijd over de kernboodschap te informeren. Gezien de korte termijn wordt gekeken of dit op 23 september van 11.30 -12.00 uur kan tijdens de collegevergaderingen. Dan zullen I. Rensink en M. Boumans een digitale toelichting geven. **Actie W. Stortelder**

7 Verslag van de vergadering van 2 juli 2025

Het verslag wordt vastgesteld.

8 Rondvraag en belangrijke data

A. Fellingier zal 19 september om 11.00 uur aansluiten bij het werkbezoek van M. Visser. **Actie W. Stortelder**

L. Werger vraagt hoe gemeenten kunnen helpen bij het VNG congres. A. Bronsvort antwoordt dat er net een projectgroep is met externe projectleider. Binnenkort komt

er een uitvraag. M. Boumans geeft als suggestie mee dat de projectleider in de burgemeesterskring komt vertellen wat het programma gaat worden. Zoals ook bij Koningsdag is gedaan.

A. Stapelkamp geeft aan dat in zeeland jaarlijkse de Bedrijvenbeurs wordt gehouden. Dat is misschien ook een idee voor de Achterhoek.

19 september ochtend werkbezoek Michel Visser (Regio Deal)

22 september Achterhoek Raad

25 september Achterhoek Dag

Gepland: 2 oktober commissiedebat NPVR

13-15 oktober: EWRC Brussel

17 oktober middag Rijk-Regio overleg en werkbezoek gekoppeld. (RD en NPVR)

10 november bestuurlijk overleg NPVR (vervolg 3 april) Enschede

14 november dag van Gelderland (middag, Arnhem)

Vastgesteld d.d. 30 oktober 2025

drs. I Rensink,
secretaris/directeur

mr. M. Boumans MBA MPM,
voorzitter